

SPRÁVA O HODNOTENÍ STRATEGICKÉHO DOKUMENTU ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE

*(vypracovaná v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov
na životné prostredie v znení neskorších predpisov)*

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE VRÍCKO

(Návrh v zmysle §22 stavebného zákona)

MÁJ 2023

OBSAH A ŠTRUKTÚRA SPRÁVY O HODNOTENÍ ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE (Príloha č. 5 zákona č. 24/2006 Z. z.)

Zoznam obrázkov a tabuliek.....	4
A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE	5
I. Základné údaje o obstarávateľovi	5
1. Označenie.	5
2. Sídlo.	5
3. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie obcami a samosprávnymi krajmi (§ 2a stavebného zákona), od ktorej možno dostať relevantné informácie o územnoplánovacej dokumentácii, a miesto na konzultácie.	5
II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii.....	5
1. Názov.	5
2. Územie (kraj, okres, obec, katastrálne územie, parcelné číslo).	5
3. Dotknuté obce.....	5
4. Dotknuté orgány.	5
5. Schvaľujúci orgán.	6
6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice....	6
B. ÚDAJE O PRIAMÝCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA	6
I. Údaje o vstupoch	6
1. Pôda – záber pôdy celkom, z toho zastavané územie (ha, poľnohospodárska pôda, lesné pozemky, bonita), z toho dočasný a trvalý záber.	6
2. Voda, z toho voda pitná, úžitková, zdroj vody (verejný vodovod, povrchový zdroj, iný), odkanalizovanie.....	9
3. Suroviny.....	13
4. Energetické zdroje	14
5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru	17
II. Údaje o výstupoch	18
1. Ovzdušie – hlavné zdroje znečistenia ovzdušia (stacionárne, mobilné), kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika emisií, spôsob zachytávania emisií, spôsob merania emisií.	18
2. Voda – celkové množstvo, druh a kvalitatívne ukazovatele vypúšťaných odpadových vôd, miesto vypúšťania (recipient, verejná kanalizácia, čistiareň odpadových vôd), zdroj vzniku odpadových vôd, spôsob nakladania.	19
3. Odpady – celkové množstvo (t/rok), spôsob nakladania s odpadmi.	21
4. Hluk a vibrácie	21
5. Žiarenie a iné fyzikálne polia	23
6. Doplnujúce údaje (napr. významné terénne úpravy a zásahy do krajiny).	24
C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA	24
I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia	24
II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia – podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie	25

1. Horninové prostredie – inžiniersko-geologické vlastnosti, geodynamické javy (napr. zosuvy, seizmicita, erózia a iné), ložiská nerastných surovín, geomorfologické pomery (napr. sklon, členitosť), stav znečistenia horninového prostredia.	25
2. Klimatické pomery – zrážky (napr. priemerný ročný úhrn a časový priebeh), teplota (napr. priemerná ročná a časový priebeh), veternosť (napr. smer a sila prevládajúcich vetrov).	36
3. Ovzdušie – stav znečistenia ovzdušia.	41
4. Vodné pomery – povrchové vody (napr. vodné toky, vodné plochy), podzemné vody vrátane geotermálnych, minerálnych, pramene a pramenné oblasti vrátane termálnych a minerálnych prameňov (výdatnosť, kvalita, chemické zloženie), vodohospodársky chránené územia, stupeň znečistenia podzemných a povrchových vôd.	43
5. Pôdne pomery – kultúra, pôdny typ, pôdny druh a bonita, stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu, kvalita a stupeň znečistenia pôd.	47
6. Fauna, flóra – kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika, chránené vzácne a ohrozené druhy a biotopy, významné migračné koridory živočíchov.	49
7. Krajina – štruktúra, typ, scenéria, stabilita, ochrana.	58
8. Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov [napr. národné parky, chránené krajinné oblasti, navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), chránené vodohospodárske oblasti], územný systém ekologickej stability (miestny, regionálny, nadregionálny).	61
9. Obyvateľstvo – demografické údaje (napr. počet dotknutých obyvateľov, veková štruktúra, zdravotný stav, zamestnanosť, vzdelanie), sídla, aktivity (poľnohospodárstvo, priemysel, lesné hospodárstvo, služby, rekreácia a cestovný ruch), infraštruktúra (doprava, produktovody, telekomunikácie, odpady a nakladanie s odpadmi).	71
10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská.	78
11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality (napr. skalné výtvory, krasové územia a ďalšie).	79
12. Iné zdroje znečistenia (hlukové pomery, vibrácie, žiarenie).	79
13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov.	79
III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti (predpokladané vplyvy priame, nepriame, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, dočasné, dlhodobé a trvalé) podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie.	81
1. Vplyvy na obyvateľstvo – počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovanej činnosti v dotknutých obciach, zdravotné riziká, sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti, narušenie pohody a kvality života, prijateľnosť činnosti pre dotknuté obce (napr. podľa názorových stanovísk a pripomienok dotknutých obcí, sociologického prieskumu medzi obyvateľmi dotknutých obcí), iné vplyvy.	81
2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery.	82
3. Vplyvy na klimatické pomery.	83
4. Vplyvy na ovzdušie (napr. množstvo a koncentrácia emisií a imisií).	84
5. Vplyvy na vodné pomery (napr. kvalitu, režimy, odtokové pomery, zásoby).	84
6. Vplyvy na pôdu (napr. spôsob využívania, kontaminácia, pôdna erózia).	85
7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy (napr. chránené, vzácne, ohrozené druhy a ich biotopy, migračné koridory živočíchov, zdravotný stav vegetácie a živočíšstva atď.).	86
8. Vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny.	87
9. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma [napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti], na územný systém ekologickej stability.	87

10.	Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská.	90
11.	Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality.	90
12.	Iné vplyvy.....	90
13.	Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti, vzájomných vzťahov a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi.	91
	IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie	92
	V. Porovnanie variantov zohľadňujúcich ciele a geografický rozmer strategického dokumentu vrátane porovnania s nulovým variantom	111
1.	Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu	111
2.	Porovnanie variantov	112
	VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia	113
	VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení.....	114
	VIII. Všeobecné záverečné zhrnutie.....	114
	IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali, ich podpis (pečiatka).....	133
	X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení	133
	XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa.....	133

Zoznam obrázkov a tabuliek

Obrázok 1: chránené ložiskové územie (CHLÚ) č.186 - Vrúcko, stavebný kameň – vápenec s určeným dobývacím priestorom 186 - Vrúcko.....	14
Obrázok 2: Radónové riziko v k. ú. Vrúcko (zdroj: GLUCH, A. a kol.: Prehľadné mapy prírodnej rádioaktivity [online]. Bratislava: Štátny geologický ústav Dionýza Štúra, 2009. Dostupné na internete: http://apl.geology.sk/radio).	23
Obrázok 3: Vymedzenie riešeného územia	24
Obrázok 4: Geomorfologické členenie územia	25
Obrázok 5: Geomorfologická typizácia (zdroj: Atlas krajiny SR, 2002).....	26
Obrázok 6: Svahové deformácie (zdroj: https://www.geology.sk).	28
Obrázok 7: Sklonitostné pomery (zdroj: vlastné spracovanie na podklade vrstevníc dostupných na https://zbgis.skgeodesy.sk , © Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky).....	31
Obrázok 8: Orientácia reliéfu voči svetovým stranám (zdroj: vlastné spracovanie na podklade vrstevníc dostupných na https://zbgis.skgeodesy.sk , © Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky).....	32
Obrázok 9: Digitálny model reliéfu (DMR) obce Vrúcko (zdroj: vlastné spracovanie na podklade vrstevníc dostupných na https://zbgis.skgeodesy.sk , © Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky)	33
Obrázok 10: Výsek geologickej mapy SR mierka 1 : 50 000.....	35
Obrázok 11: Klimatické oblasti (zdroj: Atlas krajiny SR, 2002).....	37
Obrázok 12: Simulačné klimatické údaje pre obec Vrúcko (zdroj: www.meteoblue.com).....	39
Obrázok 13: Priemerné teploty a úhrn zrážok (zdroj: www.meteoblue.com)	40
Obrázok 14: Oblačné, slnečné a daždivé dni (zdroj: www.meteoblue.com)	40

Obrázok 15: Veterná ružica pre obec Vrícko zobrazuje počet hodín v roku, kedy vietor fúka z určitého smeru. (N – sever (S), E – východ (V), S – juh (J), W – západ (Z)) Napr. JZ (SW): vietor fúka z juhozápadu na severovýchod SV (NE) (zdroj: www.meteoblue.com)	41
Obrázok 16: Vývoj emisií TZL v okrese Martin	42
Obrázok 17: Hydrogeochemická mapa SR (1:50 000) – obec Vrícko (zdroj: http://apl.geology.sk/hydrochem)	47
Obrázok 18: Ochrany prírody, tvorby krajiny	64
Obrázok 19: Regionálny územný systém ekologickej stability	68

Tabuľka 1: Prehľad stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde v k. ú. vrícko	7
Tabuľka 2: Celková potreba pitnej vody	10
Tabuľka 3: Existujúce trafostanice v k. ú. obce Vrícko	15
Tabuľka 4: Základné východiskové údaje o riešenom území	15
Tabuľka 5: Prepočet elektrického príkonu podľa druhu odberu v kW	15
Tabuľka 6: Navrhované transformačné stanice 22/0,4 kVA	16
Tabuľka 7: Vykurovanie obývaných bytov (SODB 2011)	17
Tabuľka 8: Priemerné mesačné a extrémne prietoky - Vrícka ($\text{m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$) (www.shmu.sk)	19
Tabuľka 9: Štatistické údaje toku Vrícka v $\text{l} \cdot \text{s}^{-1}$ – stanica 5995 (1984-1989, 2012-2016)	19
Tabuľka 10: Množstvá odpadu v r.2020	21
Tabuľka 11: Prípustné hodnoty hluku pre rôzne kategórie územia podľa vyhlášky Ministerstva zdravotníctva SR č. 549/2007 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení vyhlášky MZ SR č. 237/2009 Z. z.	22
Tabuľka 12: Základné typy eróznio-denudačného reliéfu	26
Tabuľka 13: Priemerná teplota vzduchu ($^{\circ}\text{C}$) na stanici Turčianske Teplice v roku 2020	38
Tabuľka 14: Priemerné mesačné a ročné úhrny zrážok (mm) na stanici Turčianske Teplice v roku 2020	38
Tabuľka 15: Zrážkové úhrny, stanica Vrícko (603 m n. m.)	38
Tabuľka 16: Počet zdrojov znečisťovania ovzdušia (ZZO) v okrese Martin v roku 2017	42
Tabuľka 17: Prehľad emisií znečisťujúcich látok (ZL) v okrese Martin	42
Tabuľka 18: Vyhodnotenie znečistenia ovzdušia podľa limitných hodnôt na ochranu ľudského zdravia za rok 2018	43
Tabuľka 19: Priemerné mesačné a extrémne prietoky - Vrícka ($\text{m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$)	44
Tabuľka 20: Štatistické údaje toku Vrícka v $\text{l} \cdot \text{s}^{-1}$ – stanica 5995 (1984-1989, 2012-2016)	44
Tabuľka 21: Zoznam ukazovateľov nespĺňajúcich všeobecné požiadavky na kvalitu povrchovej vody v roku 2019 podľa Prílohy č.1 k NV č. 269/2010 Z. z. v znení NV 398/2012 Z. z. a podľa Prílohy č. 1 k NV č. 167/2015 Z. z.	46
Tabuľka 22: Úhrnné hodnoty druhov pozemkov v k. ú. Vrícko (2021)	59
Tabuľka 23: Počet obyvateľov podľa pohlavia	71
Tabuľka 24: Retrospektívny vývoj počtu obyvateľov	71
Tabuľka 25: Pohyb obyvateľstva za posledné obdobie od r. 2011	72
Tabuľka 26: Veková štruktúra obyvateľstva v obci k 31.12.2016	72
Tabuľka 27: Vývoj zloženia obyvateľstva obce podľa charakteristických vekových skupín, index vitality	72
Tabuľka 28: Prognóza demografického vývoja počtu obyvateľov obce	73
Tabuľka 29: Súhrnné hodnotenie významnosti očakávaných vplyvov na životné prostredie	92
Tabuľka 30: Vyhodnotenie splnenia rozsahu hodnotenia	115
Tabuľka 31: Písomné vyhodnotenie podmienok uvedených v stanoviskách k oznámeniu o strategickom dokumente	119

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

I. Základné údaje o obstarávateľovi

1. Označenie.

Obec Vrúcko, kód obce: 512796

2. Sídlo.

Vrúcko 136, 038 31 Vrúcko

3. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie obcami a samosprávnymi krajmi (§ 2a stavebného zákona), od ktorej možno dostať relevantné informácie o územnoplánovacej dokumentácii, a miesto na konzultácie.

Oprávnený zástupca obstarávateľa:
František Hideg, starosta obce Vrúcko
Obecný úrad Vrúcko 136, 038 31 Vrúcko
Tel.: 0908 935 895
e-mail: podatelna@vrucko.sk

Odborne spôsobilá osoba pre obstarávanie ÚPD a ÚPP:
Ing. Igor Kmeť
e-mail: ik.ekomap@gmail.com

II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii

1. Názov.

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE VRÍCKO

2. Územie (kraj, okres, obec, katastrálne územie, parcelné číslo).

Kraj: Žilinský kraj
Okres: Martin
Obec: Vrúcko
Katastrálne územie: Vrúcko

3. Dotknuté obce.

- Obec Rajecká Lesná, Obecný úrad Mariánske námestie 82, 013 15 Rajecká Lesná
- Obec Kláštor pod Znievom, Obecný úrad M. Čulena 181, 038 43 Kláštor pod Znievom
- Obec Kľačno, Obecný úrad Kľačno 326, 972 15 Kľačno
- Obec Fačkov, Obecný úrad Fačkov 69, 013 15 Rajecká Lesná
- Obec Brieštie, Obecný úrad Brieštie 76, 038 22 Slovenské Pravno
- Obec Abramová, Obecný úrad Abramová 8, 038 22 Slovenské Pravno
- Obec Vrúcko, Obecný úrad Vrúcko 136, 038 31 Vrúcko.

4. Dotknuté orgány.

1. Ministerstvo životného prostredia SR, Nám. L. Štúra 1, 812 35 Bratislava
2. Úrad ŽSK, odbor územného plánovania, Komenského 48, 011 09 Žilina
3. Úrad ŽSK, odbor dopravy, Komenského 48, 011 09 Žilina
4. Krajský pamiatkový úrad Žilina, Mariánske nám. 19, 010 01 Žilina
5. Okresný úrad Žilina, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody, vybraných zložiek životného prostredia kraja, Vysokoškolákov 8556/33B, 010 08 Žilina,

6. Okresný úrad Žilina, odbor opravných prostriedkov, referát pôdohospodárstva, Vysokoškolákov 8556/33B, 010 08 Žilina,
7. Okresný úrad Žilina, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Vysokoškolákov 8556/33B, 010 08 Žilina,
8. Okresný úrad, odb. starostlivosti o životné prostredie, Nám. S. H. Vajanského 1, 036 01 Martin
  - a. Úsek štátnej správy ochrany prírody a krajiny a posudzovania vplyvu na životné prostredie
  - b. úsek ochrany vôd a ich racionálneho využívania
  - c. úsek odpadov, obalov a odpadového hospodárstva
  - d. úsek ochr. ovzdušia, klímy a ozon. vrstvy Zeme
9. Okresný úrad Martin, odb. krízového riadenia, Nám. S. H. Vajanského 1.036 01 Martin
10. Okresný úrad Martin, pozemkový a lesný odbor, Pavla Mudroňa 41, 036 01 Martin
11. Okresný úrad Martin, odb. cestnej dopravy a pozemných komunikácií. Nám. S.H. Vajanského1, 036 01 Martin,
12. Regionálny úrad verejného zdravotníctva, Kuzmányho 27, 036 01 Martin
13. Regionálna veterinárna a potravinová správa, Záturčianska 1.036 01 Martin
14. Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru, V. Žingora 30,036 01 Martin
15. Obvodný banský úrad, ul. 9. mája 2, 975 90 Banská Bystrica
16. Okresný úrad Žilina, odbor výstavby a bytovej politiky, Vysokoškolákov 8556/33B, 010 08 Žilina

5. Schvaľujúci orgán.

Obecné zastupiteľstvo v obci Vrúcko.

6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice.

K vplyvom na životné prostredie presahujúce štátne hranice nedôjde.

B. ÚDAJE O PRIAMÝCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Údaje o vstupoch

1. Pôda – záber pôdy celkom, z toho zastavané územie (ha, poľnohospodárska pôda, lesné pozemky, bonita), z toho dočasný a trvalý záber.

V súlade s celkovou koncepciou rozvoja obce, boli rozvojové plochy situované v rámci zastavaného územia obce využitím voľných, nezastavaných prieluk a v priamej nadväznosti na zastavané územie. Obec nemá iné možnosti rozvoja, hlavne z dôvodu prírodných limitov. Poľnohospodárska pôda v zastavanom území ako aj v priamom dotyku so z. ú. je zaradená medzi chránenú najkvalitnejšiu poľnohospodársku pôdu. Návrh rozvoja obce na chránenej poľnohospodárskej pôde vyplýva zo skutočnosti obmedzených rozvojových možností, resp. že nechránená pôda sa nachádza v polohách, bez možnosti napojenia na súčasné zastavané územie, bez možnosti vybudovania dopravného napojenia a technickej infraštruktúry. V obci je záujem o výstavbu rodinných domov, rekreačných domov a objektov vybavenosti a služieb, ale stavebné pozemky sú k dispozícii v obmedzenom množstve.

V zmysle platného zákona o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy (v súčasnosti §13 a §14 zákona č.220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy, v znení jeho novelizácie č.57/2013 Z. z.), sa musí dbať na ochranu poľnohospodárskej pôdy a riadiť sa zásadami jej ochrany pri každom obstarávaní a spracovaní územnoplánovacej dokumentácie.

Pri urbanistickej koncepcii návrhu rozvoja územia boli uvedené zásady rešpektované nasledovne:

- zábery poľnohospodárskej pôdy pre rozvoj obce v návrhovom období boli navrhnuté v odôvodnenom a nevyhnutnom rozsahu,
- pre výstavbu je navrhnuté využiť prednostne prieluky v zastavanom území a extenzívne využívané poľnohospodárske pôdy,
- nie je narušená ucelenosť honov a nie je sťažené obhospodarovanie poľnohospodárskej pôdy nevhodným situovaním stavieb, jej delením a drobením alebo vytváraním častí nevhodných na obhospodarovanie poľnohospodárskymi mechanizmami,

- v návrhu sú riešené prístupy a poľné cesty na poľnohospodársku pôdu mimo zastavaného územia obce.

Záber poľnohospodárskej pôdy je vypracovaný v zmysle požiadaviek, dotýkajúcich sa ochrany PP, ustanovených v zákone o ochrane a využívaní PP - zákon č. 220/2004 Z. z. a novelizácii vyhlášky 57/2013, ktorou sa mení a dopĺňa zákon č. 220/2004 Z. z.

Predmetom vyhodnotenia záberov poľnohospodárskej pôdy sú lokality, vyplývajúce z urbanistického návrhu, ktoré sú v grafickej časti vyznačené vo výkrese č. 6. Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde.

Výkres č. 6 je v územnom rozsahu v $M = 1: 5\,000$. Plochy sú označené poradovými číslami záberov č. 1 – č. 47 s vyznačením skupiny kvality poľnohospodárskej pôdy, aktuálneho 7 miestneho kódu BPEJ. V tab. 1 – Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde sú vyhodnotené lokality, ktoré si vyžadujú záber poľnohospodárskej pôdy podľa návrhu ÚPN-O Vrúcko. Pri výpočte záberov v lokalitách určených pre výstavbu, sa výmera záberov znižuje v zmysle regulatívov záväznej časti na jednotlivé funkčné plochy.

Tabuľka 1: Prehľad stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde v k. ú. vrúcko

Číslo lokality	Funkčné využitie	Výmera lokality spolu v ha	Predpokladaná výmera poľnohospodárskej pôdy			Užívateľ poľnohospodárskej pôdy	Vybudované hydromelioračné zariadenia (závlaha, odvodnenie)	Časová etapa realizácie	Iná informácia - v zast. území k 1.1. 1990
			Spolu v ha	Z toho					
				Kód/skupina BPEJ	Výmera v ha				
01	RU 01	3,064	0,600	0905041/6	0,600	PD Turiec - Agro, s.r.o.	nie	I.etapa	nie
02	ZU 01	3,353	0,201	0905041/6 0902015/6	0,104 0,097	PD Turiec - Agro, s.r.o.	nie	I.etapa	nie
03	BI 02	0,152	0,076	0987413/8	0,076	fyzické osoby	nie		áno (časť)
04	BI 02	0,208	0,143	0987013/7 0987413/8	0,053 0,090	fyzické osoby	nie		áno
05	BI 02	0,315	0,143	0987013/7 0987413/8	0,113 0,030	fyzické osoby	nie		áno
06	ZV 01	0,246	0,169	0987013/7	0,169	fyzické osoby	nie		áno
07	BI 02	0,232	0,115	0987013/7	0,115	fyzické osoby	nie		áno
08	BI 02	0,111	0,040	0987013/7	0,040	fyzické osoby	nie		áno
09	ZC 03	0,350	0,350	0983983/9	0,350	PD Turiec - Agro, s.r.o.	nie		nie
10	DP 05	0,140	0,140	0983983/9	0,140	PD Turiec - Agro, s.r.o.	nie		nie
11	OV 03	0,128	0,019	0987013/7	0,019	fyzické osoby	nie		áno
12	BI 04	0,054	0,027	0987013/7	0,027	PD Turiec - Agro, s.r.o.	nie		áno

13	BI 04	0,046	0,023	0987013/7	0,023	PD Turiec - Agro, s.r.o.	nie		áno
14	OV 07	1,591	0,786	0987013/7 0987413/8	0,647 0,139	PD Turiec - Agro, s.r.o.	nie		nie
15	BI 04+ komunik	1,969	0,985	0987413/8	0,985	PD Turiec - Agro, s.r.o.	nie		nie
16	ZV 05	0,224	0,224	0987413/8	0,224	PD Turiec - Agro, s.r.o.	nie		nie
17	ZU 05	0,026	0,013	0987013/7	0,013	fyzické osoby	nie		áno
18	ZU 05	0,217	0,011	0987013/7	0,011	fyzické osoby	nie		áno
19	ZU 05	0,482	0,100	0987013/7 0987543/8	0,073 0,027	fyzické osoby	nie		áno
20	ZU 05	0,185	0,093	0987013/7 0987543/8	0,066 0,027	fyzické osoby	nie		áno
21	ZU 05	0,458	0,010	0987013/7	0,010	fyzické osoby	nie		áno
22	ZU 03	0,106	0,053	0992883/9	0,053	fyzické osoby	nie		áno
23	ZU 06	0,632	0,316	0992883/9	0,316	PD Turiec - Agro, s.r.o.	nie		áno (časť)
24	DP 03	0,095	0,035	0987013/7 0992883/9	0,008 0,027	PD Turiec - Agro, s.r.o.	nie		áno (časť)
25	BI 06	0,654	0,327	0992883/9 0987013/7	0,323 0,004	PD Turiec - Agro, s.r.o.	nie		áno (časť)
26	BI 02	0,393	0,193	0987013/7 0992883/9	0,103 0,090	fyzické osoby	nie		áno
27	ZU 03	0,113	0,053	0987013/7 0987543/8	0,022 0,031	fyzické osoby	nie		áno
28	SP 02	0,170	0,170	0987543/8	0,170	PD Turiec - Agro, s.r.o.	nie		nie
29	BI 02	0,076	0,038	0987013/7	0,038	fyzické osoby	nie		áno
30	BI 02	0,247	0,117	0987013/7 1092683/9 0992883/9	0,044 0,056 0,017	fyzické osoby	nie		áno
31	ZU 08	1,681	0,828	1092683/9 0987013/7	0,640 0,188	fyzické osoby	nie		áno (časť)
32	ZU 03	0,045	0,015	1092683/9 0987013/7	0,008 0,007	fyzické osoby	nie		áno
33	ZU 03	0,083	0,040	0987013/7	0,040	fyzické osoby	nie		áno
34	ZV 07	0,030	0,030	0987013/7	0,030	fyzické osoby	nie		áno

35	ZU 03	0,285	0,124	0987013/7 0987543/8	0,098 0,026	fyzické osoby	nie		áno
36	ZU 03	0,266	0,131	0987013/7 0987543/8	0,119 0,012	fyzické osoby	nie		áno
37	ZU 07+ komunik.	0,604	0,287	0987543/8	0,287	PD Turiec - Agro, s.r.o.	áno (časť)		nie
38	ZU 07+ komunik.	0,334	0,167	0987543/8	0,167	PD Turiec - Agro, s.r.o.	áno (časť)		áno (časť)
39	ZU 03	0,221	0,111	0987013/7	0,111	fyzické osoby	nie		áno
40	ZV 09	0,147	0,145	0987013/7	0,145	fyzické osoby	nie		nie
41	ZU 10	0,490	0,241	0987543/8 0987013/7	0,060 0,181	PD Turiec - Agro, s.r.o.	nie		nie
42	BI 09+ komunik.	1,058	0,514	0987543/8 1083883/9	0,487 0,027	PD Turiec - Agro, s.r.o.	nie		nie
43	BI 08+ komunik.	1,551	0,754	0987543/8 0987013/7 1083883/9	0,401 0,012 0,341	PD Turiec - Agro, s.r.o.	nie		nie
44	BI 07	0,235	0,116	0987013/7 1083883/9	0,081 0,035	PD Turiec - Agro, s.r.o.	nie		nie
45	BI 07	0,099	0,036	0987013/7	0,036	PD Turiec - Agro, s.r.o.	nie		nie
46	ZU 09	0,568	0,284	0987543/8 0987413/8 0987013/7	0,258 0,001 0,025	PD Turiec - Agro, s.r.o.	nie		nie
47	ZU 13	1,250	0,626	0987413/8 1083673/9	0,351 0,275	PD Turiec - Agro, s.r.o.	nie		nie
SPOLU		24,984	10,019		10,019				

Celkový predpokladaný záber poľnohospodárskej pôdy je v k. ú. Vrícko cca **10,019 ha**.

2. Voda, z toho voda pitná, úžitková, zdroj vody (verejný vodovod, povrchový zdroj, iný), odkanalizovanie.

Územie obce Vrícko patrí z hydrologického hľadiska do povodia vodohospodársky významného vodného toku Váh.

a) Zdroje vody a ich ochrana

V katastri obce Vrícko sa nenachádzajú 2 zdroje pitnej vody - Húclava (vrt) a Vrícko - prameň Pod cestou. Pásma hygienickej ochrany (PHO) vodného zdroja Húclava bolo určené v rozhodnutí č.j.: PLVH-9777/88vod/HU zo dňa 14.11.1988 a PHO vodného zdroja Vrícko - prameň Pod cestou bolo určené v rozhodnutí č.ŽP - 2802/1993-vod.Ma zo dňa 20.12.1993. (zdroj: Podklady Turčianskej vodárenskej spoločnosti, a.s., číslo: 021310003410 zo dňa 26.05.2021).

b) Vodné toky

Územie obce Vrícko patrí z hydrologického hľadiska do povodia vodohospodársky významného vodného toku Váh. V prílohe č. 1 k vyhláške č. 211/2005 Z. z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov sa v k. ú. nachádza 1 vodohospodársky významný tok - číslo hydrologického poradia 4-21-05-106 potok Vrícka.

V riešenom území sa ďalej nachádzajú dva vodné toky - Dlhý potok a Studenec a niekoľko bezmenných drobných vodných tokov.

c) Vodné plochy

V k. ú. Vrícko sa nenachádzajú.

d) Pramene a hydrogeologické vrtý

V k. ú. Vrícko na lokalite Predvrícko je podľa Registra ostatných vrtov a registra hydrogeologických a geotermálnych vrtov evidovaný hydrogeologický vrt HVZ-11a (<https://apl.geology.sk/geofond/vrty>).

Pitná voda

Obec Vrícko má vybudovanú samostatnú vodovodnú sieť, v správe Turčianskej vodárenskej spoločnosti, a.s. Martin.

Zdrojom vody je prameň Pod cestou (využiteľné množstvo podzemnej vody 2,9 l/s), ktorý sa nachádza cca 1 500 m od obce v nadmorskej výške približne 800 m n. m. Z prameňa voda priteká gravitačne potrubím PVC DN 100 do zemného vodojemu s objemom 200 m³, ktorý leží v nadmorskej výške 627,00 m n. m. maximálna hladina vody vo vodojeme je na úrovni 628,50 m n. m. a minimálna 625,30 m n. m. Z vodojemu je voda gravitačne privádzaná prírodným potrubím PVC DN 150 do rozvodnej siete v obci. Rozvodné potrubie je z rúr PVC DN 100 a PVC DN 150.

Skupinový vodovod SKV Kláštor pod Znievom je zásobovaný z vodného zdroja Húclava (vrt) (využiteľné množstvo podzemnej vody 10,6 l/s), ktorý sa nachádza v k. ú. Vrícko. Z prameňa Húclava voda gravitačne priteká do vodojemu v Kláštore pod Znievom. Na skupinový vodovod Kláštor pod Znievom je v súčasnosti napojených celkovo 8 obcí.

Vodovodná sieť v obci Vrícko je zokruhovaná, celá obec je v jednom tlakovom pásme. Dĺžka rozvodnej siete je cca 5,206 km, na ktorej je 68 ks prípojok s dĺžkou 0,811 km. V r.2019 bola špecifická spotreba vody z fakturovanej vody : celková 16.593 m³, z toho pre obyvateľov 15 843 m³.

Pitnou vodou je zásobovaných 100% obyvateľov obce.

Návrh koncepcie zásobovania pitnou vodou vychádza z „Programu rozvoja vodovodov a kanalizácií v regióne Turca“, kap. 8.1.1 technická správa – časť vodovody, rešpektuje existujúci systém zásobovania pitnou vodou z verejného vodovodu v správe Turčianskej vodárenskej spoločnosti, a.s. Predložená potreba pitnej vody pre návrhový rok 2042 je vyčíslená podľa vyhlášky MŽP SR č. 684/2006 Z. z. z 14.11.2006, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na návrh, projektovú dokumentáciu a výstavbu verejných vodovodov a kanalizácií. Na verejný vodovod bude napojený bytový fond, zariadenia občianskej vybavenosti, športová vybavenosť, rekreačná vybavenosť.

Pre výpočet potrieb pitnej vody sa vychádzalo z rozdelenia špecifickej potreby vody:

Tabuľka 2: Celková potreba pitnej vody

		Počet		Špecif.potreb a vody l/os, l/deň	Denná potreba vody l/deň	
		202 2	2042		2022	2042
A. Bytový fond						
	obyvatelia	440	560	115	50 600	64 400
Q _{p1} =					50 600	64 400
B. Občianska vybavenosť						
obecný úrad	zamestnanci	2	2	60	120	120

materská škola	deti	-	40	60	-	2 400
	zamestnanci	-	14	60	-	840
sociálne pobytové zariadenia	klienti	102	200	150	15 300	30 000
	zamestnanci	31	65	80	2 480	5 200
charitné domy kongregácií	klienti	80	100	150	12 000	15 000
	zamestnanci	38	50	60	2 280	3 000
dom sociálnych služieb	klienti	-	100	150	-	15 000
	zamestnanci	-	35	80	-	2 800
dom ošetrovateľskej starostlivosti	klienti (lôžka)	-	100	250	-	25 000
	zamestnanci	-	50	80	-	4 000
denný stacionár	klienti (stoličky)	-	20	10	-	200
	zamestnanci	-	7	80	-	560
komunitné centrum	klienti (stoličky)	-	50	5	-	250
	zamestnanci	-	3	80	-	240
bývanie sociálneho charakteru	obyvatelia	-	100	115	-	11 500
dom smútku	stoličky	-	50	5	-	250
Kostol Sv. Bartolomeja	stoličky	90	90	5	450	450
športový areál - sociálny objekt	sprchy, toalety	-	10	60	-	600
Q _{p2} =					32 630	117 410
C. Obchodné prevádzky, maloobchod						
	zamestnanci	-	2	60	-	120
Q _{p3} =					-	120
D. Stravovacie a ubytovacie služby						
penzión Predvricko	zamestnanci	-	10	250	-	2 500
	reštaurácia - stoličky	-	60	25	-	1 500
	ubytovaní - lôžka	-	20	150	-	3 000
Iné služby						
	zamestnanci	-	20	60	-	1 200
Q _{p4} =					-	8 200
E. Výrobné a nevýrobné služby						
	živnostníci	26	40	120	3 120	4 800
Q _{p5} =					3 120	4 800
F. Výroba						
hospodársky dvor	zamestnanci	20	40	80	1 600	3 200
	zvieratá	hov.dobytok	40	80	2 000	4 000
		kozy	120	240	1 200	2 400
		ovce	400	800	3 200	6 400
kameňolom	zamestnanci	5	12	120	600	1 440
výroba	zamestnanci	-	40	60	-	2 400
Q _{p6} =					8 600	19 840
SPOLU					94 950	214 770

Posúdenie kapacity vodného zdroja a akumulácie (r. 2042)

Podľa Vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 684 zo 14.11.2006, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na návrh, projektovú dokumentáciu a výstavbu verejných vodovodov a verejných kanalizácií, platí:

Priemerná denná potreba vody Q_p :

$$Q_p = Q_{p1} + Q_{p2} + Q_{p3} + Q_{p4} + Q_{p5} + Q_{p6} = 214\,770 \text{ l/deň} = 214,770 \text{ m}^3/\text{deň}$$

Maximálna denná potreba vody Q_m :

$$Q_m = (Q_{p1} + Q_{p2}) \times k_d + Q_{p3} + Q_{p4} + Q_{p5} + Q_{p6} = 181\,810 \times 1,6 + 32\,960 \text{ l/deň} = 323\,856 \text{ l/deň} = 3,75 \text{ l/s}$$

Maximálna hodinová potreba Q_h :

$$Q_h = Q_m \times k_h = 323\,856 \times 1,8 = 24\,289 \text{ l/hod} = 6,75 \text{ l/s}$$

Ročná potreba vody Q_r :

$$Q_r = Q_p \times 365 = 214\,770 \times 365 = 78\,391,05 \text{ m}^3/\text{rok}$$

kde: k_d .....koeficient dennej nerovnomernosti

k_h .....koeficient hodinovej nerovnomernosti

Minimálna potreba objemu akumulácie (60% z Q_m) :

$$V = 323\,856 \times 0,6 = 194\,314 \text{ l} = \text{cca } 195 \text{ m}^3$$

Potreba pitnej vody pre bytový fond, občiansku vybavenosť a ostatnú vybavenosť predstavuje pre súčasný stav maximálnu dennú potrebu vody $Q_m = 144,88 \text{ m}^3/\text{deň}$ (1,67 l/s), výhľad na rok 2042 je $323,86 \text{ m}^3/\text{deň}$ (3,75 l/s). Vodný zdroj „Vrísko - prameň Pod cestou“, plniaci VDJ Vrísko, má využiteľné množstvo podzemnej vody 2,9 l/s, vodný zdroj Húčava (vrt) má využiteľné množstvo podzemnej vody 10,6 l/s. Na základe vyššie uvedeného, s ohľadom na nerovnomernosť spotreby pitnej vody v predmetnom spotrebisku, možno konštatovať, že kapacita vodného zdroja bude dostatočná aj pre predpoklad nárastu spotreby pitnej vody v roku 2042.

Minimálna výpočtová potreba akumulácie pre súčasný stav predstavuje 60% z $144,88 \text{ m}^3/\text{deň} = 87 \text{ m}^3$, pre výhľad na rok 2042 je to 60% z $323,86 \text{ m}^3/\text{deň} = 195 \text{ m}^3$. Existujúca akumulácia vo vodojeme o objeme 200 m^3 je v súčasnosti plne postačujúca, predstavuje rezervu cca 38% nad maximálnu dennú potrebu vody pre súčasný stav. Keďže pre výhľad na rok 2042 je minimálna potreba objemu akumulácie vo vodojeme 195 m^3 , môžeme konštatovať, že existujúci objem akumulácie vodojemu 200 m^3 bude dostačujúci aj pre predpoklad nárastu spotreby pitnej vody v roku 2042.

Všetka existujúca a navrhovaná zástavba sa pohybuje v nadmorských výškach od 577,0 m n.m., B.p.v., do cca 615,0 m n.m., B.p.v., kóta dna existujúceho vodojemu Vrísko (200 m^3) je 625,30 m n.m., B.p.v. Z uvedeného vyplýva, že nové plochy určené pre plánovanú výstavbu v nadmorskej výške nad 605,0 m n.m. nebudú mať dostatočný prevádzkový tlak na zásobovanie pitnou vodou – vzniká potreba riešiť zvyšovanie tlaku prostredníctvom lokálnych automatických tlakových staníc (ATS).

Zneškodňovanie odpadových vôd - súčasný stav

V obci je vybudovaná samostatná kanalizačná sieť splaškovej kanalizácie DN 300. Odkanalizovanie a čistenie splaškových odpadových vôd je na ČOV Vrísko, ktorá je majetkom obce.

Dĺžka existujúcej gravitačnej stokovej siete v obci je 3,8 km, 101 prípojok s dĺžkou 1,3 km. Odkanalizovaných je v súčasnej dobe 97 % domácností v obci.

Prípojky splaškovej kanalizácie

Odvedenie splaškových odpadových vôd z jestvujúcich stavieb je kanalizačnými prípojkami DN 150. Kanalizačná prípojka je úsek potrubia, ktorým sa odvádzajú odpadové vody z pozemku alebo miesta vyústenia kanalizačných rozvodov objektu alebo stavby, až po zaústenie kanalizačnej prípojky do verejnej kanalizácie. Vlastníkom kanalizačnej prípojky je osoba, ktorá zriadila prípojku na svoje náklady, a to spôsobom určeným prevádzkovateľom verejnej kanalizácie. Vlastník kanalizačnej prípojky je povinný zabezpečiť opravy a údržbu kanalizačnej prípojky na vlastné náklady.

Zneškodňovanie odpadových vôd - navrhovaný stav

Odkanalizovanie rešpektuje odvádzanie splaškových odpadových vôd do kanalizácie a následné čistenie na ČOV Vrícko. Navrhované rozšírenie splaškovej kanalizácie bude zhotovené z potrubia PP, resp. PVC, s vnútorným priemerom DN 300 kruhovej tuhosti min. SN8 a zaústené do existujúcej splaškovej kanalizácie. Jednotlivé kanalizačné zberače budú vedené v miestnych komunikáciách, podľa možnosti vo verejných a obecných pozemkoch. Na gravitačnej časti splaškovej kanalizácie DN 300 budú vybudované vstupné kanalizačné prefabrikované šachty DN 1000 v maximálnych vzdialenosti 50 m.

Všetku navrhovanú zástavbu je možné odkanalizovať gravitačne, nie je potrebné vybudovať čerpaciu stanicu odpadových vôd.

Odtokové množstvá splaškových odpadových vôd v roku 2042:

Priemerný denný prietok splaškových odpadových vôd Q_{24} :

- je totožný s priemernou dennou potrebou vody (v zmysle STN 75 6101)

$$Q_{24} = 214,77 \text{ m}^3/\text{deň} = 2,48 \text{ l/s}$$

Maximálny hodinový prietok splaškových vôd:

$$Q_{shmax} = k_{hmax} \times Q_{s24} = 3,0 \times 2,48 = 7,44 \text{ l/s}$$

Minimálny hodinový prietok splaškových vôd:

$$Q_{shmin} = k_{hmin} \times Q_{s24} = 0,6 \times 2,48 = 1,49 \text{ l/s}$$

Ročné množstvo splaškových vôd:

$$Q_{s,rok} = Q_{s24} \times 365 = 214\,770 \times 365 = 78\,391,05 \text{ m}^3/\text{rok}$$

Odvádzanie dažďových vôd

V obci nie je vybudovaná samostatná dažďová kanalizácia. Dažďové vody z obecných komunikácií sú odvedené uličnými vpustami do podlažia alebo do odvodňovacieho systému rigolov popri komunikáciách, ktoré sú zaústené do potokov pretekajúcich obcou. Tento stav je nevyhovujúci a nezodpovedá environmentálnym stratégiám.

Dažďové vody z rodinných domov sú odvedené na terén.

Požiarna voda

Zdrojom požiarnej vody je potok Vríca a miestne toky. V prípade potreby bude voda na hasenie požiarov zabezpečená odberom z týchto tokov, v zmysle platnej vyhlášky (v súčasnosti vyhláška MV SR č.699/2004 Z. z.) o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov.

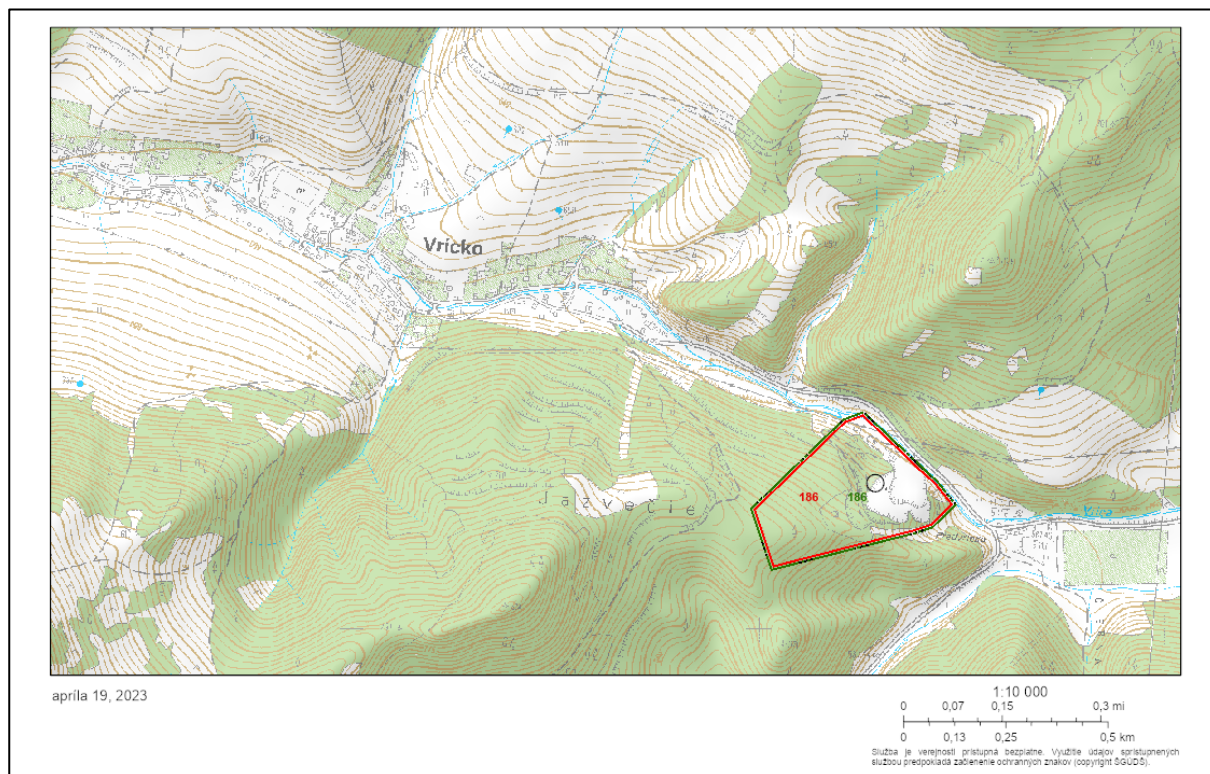
U stavieb, ktoré nie sú určené na bývanie, určenie množstva potreby vody pre požiarne účely, je závislé od druhu výroby, služieb, poľnohospodárskej výroby a podľa pôdorysnej veľkosti stavby v súlade s platnými STN - v súčasnosti STN 73 0802 (1975) Požiarna bezpečnosť stavieb - Spoločné ustanovenia, STN 73 0804 (1991) Požiarna bezpečnosť stavieb - Výrobné objekty a STN 73 0831 (1979) Požiarna bezpečnosť stavieb.

3. Suroviny

V k. ú. Vrícko sa nachádza chránené ložiskové územie (CHLÚ) č.186 - Vrícko, stavebný kameň – vápenec s určeným dobývacím priestorom 186 - Vrícko, stavebný kameň. Podľa platného zákona o využití nerastného bohatstva - banský zákon (v súčasnosti zákon č. 44/1988 Zb., §18 odst. 1) sa v záujme ochrany nerastného bohatstva nesmú v chránenom ložiskovom území zriaďovať stavby a zariadenia, ktoré nesúvisia s dobývaním výhradného ložiska, bez záväzného stanoviska.

CHLÚ má vytýčený bezpečnostný okruh určený na bezpečné vykonávanie ťahacích prác veľkého rozsahu a na ochranu práv a právom chránených záujmov občanov a organizácií, ktoré povolil Obvodný banský úrad v Banskej Bystrici rozhodnutím č.1547-3058/2017 zo dňa 16.11.2017 s platnosťou do 31.12.2031, ktorý je 200 m od hraníc dobývacieho priestoru.

V k. ú. sa nenachádza ložisko nevyhradeného nerastu, prieskumné územie ani staré banské diela.

Obrázok 1: chránené ložiskové územie (CHLÚ) č.186 - Vrísko, stavebný kameň – vápenec s určeným dobývacím priestorom 186 - Vrísko

4. Energetické zdroje

Zásobovanie elektrickou energiou

Zásobovania elektrickou energiou v k. ú. Vrísko, trasy rozvodov sekundárneho napätia sú situované v krajniciach miestnych komunikácií, zelených pásoch, resp. v predzáhradkách. Staršie rodinné domy sú napojené prevažne závesnými káblami AYKY a novšie objekty podzemnými prípojkami.

Napätové sústavy

VN : 3x50Hz, 22kV – IT

NN : 3+PEN, 50Hz, 230/400V-TN-C

VVN rozvody 110, 220 a 400 kV

Cez katastrálne územie Vrísko nie sú trasované VVN linky nadradenej prenosovej sústavy SE v správe Slovenskej elektrizačnej prenosovej sústavy a.s. Bratislava.

Primárne vedenie VN 22kV

V súčasnosti je obec Vrísko zásobovaná hlavnou zásobovacou linkou č. 269 Martin - Turčianske Teplice, a po následnom odbočnom vedení v smere Kláštor pod Znievom - Vrísko. Distribučné trafostanice 22/0,4kV sú prevažne napojené cez vzdušné prípojky. Odbočné VN vedenie z linky č.269 v smere Kláštor pod Znievom po lokalitu "Suchá dolina" je zrekonštruované.

Na území katastra Vrísko sa nachádza 6 trafostaníc. Napájacie body sú väčšinou vyústené odbočnou konzolou z hlavných trás VN 22 kV liniek. Prípojková časť je opatrená úsekovým vypínačom pre individuálne odpájanie každej trafostanice. Distribučný sekundárny rozvod vzdušného prevedenia je prevažne na betónových stožiaroch.

Navrhujeme vzdušné vedenia nahradiť podzemnými káblami.

Sekundárne vedenie NN 230/400V

Existujúce NN vedenie je riešené ako verejná vzdušná sieť na betónových stĺpoch, s vodičmi prierezu 50 - 70 mm². Prípojky NN z tohto rozvodu sú riešené individuálne ako vzdušné, alebo káblové zemné. *Navrhujeme vzdušné vedenia nahradiť podzemnými káblovými.*

Trafo stanice v k. ú.

V k. ú. obce sa nachádza 6 transformačných staníc, vo vlastníctve SSD, a.s.

Tabuľka 3: Existujúce trafostanice v k. ú. obce Vrícko

číslo	názov	odhadovaný výkon /kVA	typ	vlastník
T1	269/ts/vricko_lom	250	oceľový stožiar	SSD
T2	269/ts/vricko_obec.1	250	2-stĺpová	SSD
T3	269/ts/vricko_obec.2.stred	250	oceľový stožiar	SSD
T4	269/ts/vricko_vysk.ustav.zel	400	oceľový stožiar	SSD
T5	269/ts/vricko_charita	630	murovaná	cudzí
T6	269/ts/vricko_rekreac.str.galanta	160	2-stĺpová	SSD

Energetická bilancia obce - súčasný stav

Obec Vrícko nie je plynifikovaná a vykurovanie ako aj príprava teplej úžitkovej vody je v prevažnej miere riešené elektricky. Vzhľadom na uvedenú skutočnosť sa jedná o jednocestné zásobovanie energiou.

Predpokladaný max. súdobý výkon cca 1.600 kVA.

Navrhovaný stav

Obec Vrícko nemá v súčasnosti vybudovaný plynový rozvod a v návrhovom období nepredpokladáme jeho vybudovanie.

Tabuľka 4: Základné východiskové údaje o riešenom území

vstupné údaje	etapizácia		
	stav r. 2022	návrh r. 2042	výhľad po r. 2042
Trvalo obývané byty/b.j. – ks	117		
Výstavba nových bytov - ks		74	20
celkom bytov v r.2042		191	211
elektrické vykurovanie bytov - ks	90	164	184

Tabuľka 5: Prepočet elektrického príkonu podľa druhu odberu v kW

Druh odberu		kW		
		stav r. 2022	návrh r. 2042	výhľad po r. 2042
A	Bytový fond b.j.	117	191	211
	- elektricky vyk. b. j.	90	164	184
	- návrh elektric. vyk. b. j.		74	20
	- zostatok	27	27	27
	Spolu :	711	1229	1369
B	Občianska vybavenosť			
	- obecný úrad	50	50	50
	- materská škola	-	35	35
	- sociálne pobytové zariadenia	250	350	360
	- charitné domy	225	250	250
	- dom sociálnych služieb	-	150	150
	- dom ošetrovateľskej starostlivosti	-	150	150
	- denný stacionár	-	50	50
	- komunitné centrum	-	50	50
	- bývanie sociálneho charakteru	-	150	160
	- dom smútku	-	50	50
	- Kostol Sv. Bartolomeja	40	40	40

	- športový areál	-	20	20
	- stravovacie a ubytovacie služby	-	80	90
	- obchodné prevádzky	25	80	95
	Spolu :	590	1505	1550
C	Výroba			
	- hospodársky dvor	150	200	200
	- kameňolom	180	200	200
	Spolu :	330	400	400
	Súčasný výkon celkom A+B+C	1631	3134	4238

Transformačné stanice 22/0,4 kV

Vzhľadom na návrh rozšírenia obytných plôch, rekreačnej, občianskej a športovej vybavenosti, navrhujeme posilnenie distribučnej siete o novonavrhané trafostanice (tab. 6) tak, aby jednotlivé výbežky od zdroja neprekračovali 350 m.

Navrhujeme všetky vzdušné prípojky ku trafostaniciam nahradiť podzemnými káblovými prípojkami ako aj príslušné trafostanice za kioskové do 630 kVA.

Tabuľka 6: Navrhované transformačné stanice 22/0,4 kVA

číslo	odhadovaný výkon /kVA	typ
NT7	do 630kVA	kiosková
NT8	do 630kVA	kiosková
NT9	do 630kVA	kiosková
NT10	do 630kVA	kiosková

Uvedené transformačné stanice ako aj ich napojenie zemnými káblami VN sa budú budovať postupne podľa požiadaviek na pribúdajúce odbery elektrickej energie. VN trasy navrhujeme prednostne umiestniť popri komunikáciách.

Distribučné sekundárne rozvody

Novonavrhané sekundárne rozvody pre bytovú sféru rekreačnú, občiansku a športovú vybavenosť a služby budú budované ako jednoduchá podzemná sieť.

Existujúce sekundárne vzdušné rozvody v obci ako aj vzdušné rozvody verejného osvetlenia navrhujeme postupne nahradiť káblovými trasami v zemi.

Demontáž (prekládky) vzdušných vedení VN

Všetky vzdušné vedenia VN v existujúcom obytnom území sa navrhujú preložiť do zeme a umiestniť tak, aby neobmedzovali naplánovaný rozvoj obytného územia. V súlade s platnými zákonmi pri zmene je potrebné riešiť zmenu na podzemné káblové vedenia, uložené popri cestách, v súlade s ÚPN-O obce Vrícko.

Zásobovanie zemným plynom

Obec Vrícko nie je v súčasnosti plynofikovaná. Vzhľadom na neprimerané náklady na plynofikáciu obce, sa v návrhovom období neuvažuje so zavedením plynu.

Zásobovanie teplotom

Zásobovanie tepelnou energiou – súčasný stav

Zásobovanie obce Vrícko je zabezpečované decentralizovaným spôsobom prevažne elektrickou energiou, resp. tuhým palivom. V území sa nenachádza väčší zdroj tepla, ktorý by prevzal funkciu centrálneho tepelného zdroja. Teplo sa pripravuje lokálne v domových kotolniciach elektrickými kotlami alebo elektrickými priamovýhrevnými telesami, v menšej miere spaľovaním uhlia a dreva. Objekty občianskej vybavenosti - kultúrny dom, obchod, pošta, kostol, Domov Sv. Anny - vykurované elektricky, ďalšie objekty - hasičská zbrojnica má ústredný kotol na drevo, Útulok Sv. Bartolomeja - pevné palivo, Útulok Sv. Margity Uhorskej - tepelné čerpadlo, Útulok Sv. Alžbety - pevné palivo v kombinácii s elektrinou, dom Kongregácie milosrdných sestier Sv. Vincenta - Satmárok - elektrina, uhlie (ekohrášok), Kláštor sestier Božského Vykupiteľa - elektrické (priamovýhrevné).

Vzhľadom na fakt, že obec nie je, a s najväčšou pravdepodobnosťou ani nebude, plynofikovaná bude uvedený trend zrejme pokračovať, s prípadným využitím solárnej energie ako doplnkovým zdrojom, resp. s využitím alternatívnych zdrojov energie – spaľovanie biomasy, tepelné čerpadlá, ap.

Tabuľka 7: Vykurovanie obývaných bytov (SODB 2011)

Médium	b.j.	%
Plyn	-	-
Elektrina	15	13,8
Kvapalné	-	-
Pevné palivo	88	80,7
Nezistené	6	5,5
Spolu	109	100

Zdroj: ŠÚ SR

Zásobovanie tepelnou energiou – navrhovaný stav

Zásobovanie teplom má tiež značný vplyv na životné prostredie a stupeň znečistenia ovzdušia. Rozvoj zásobovania teplom musí vychádzať z Energetickej koncepcie SR, UPN VUC Žilinského kraja, z koncepcie územného rozvoja obce a tiež z hodnotenia prínosu pre životné prostredie. Rozvoj zásobovania teplom je potrebné uskutočňovať v zmysle platnej legislatívy (§ 31 zákona č.657/2004 o tepelnej energetike, v znení zákona č.99/2007 Z. z., a zákona č.184/2011 Z. z.) a v súlade s dlhodobou koncepciou Energetickej politiky SR.

Je potrebné vytvárať priaznivé podmienky a podporovať intenzívnejšie využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie ako lokálnych doplnkových zdrojov v systémovej energetike s vylúčením negatívneho dopadu na charakter krajiny. Navrhujeme budúce potreby tepelnej energie na vykurovanie, prípravu teplej vody a varenie riešiť jednak palivom zemný plyn, jednak s využitím nových trendov v systéme zásobovania územia teplom, hlavne systém tepelných čerpadiel, slnečných kolektorov, elektrického ohrevu objektov, prípadne využiť ako palivo biomasu, resp. obnoviteľné a fosílné energie. Navrhované riešenie bude mať priaznivý dopad na čistotu ovzdušia, najmä počas vykurovacej sezóny.

5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru

Cestná doprava

Obec Vrícko sa nachádza asi 8,0 km západne od obce Kláštor pod Znievom a cca 26,0 km juhozápadne od okresného mesta Martin. Riešené územie má dobré dopravné napojenie na nadradený cestný systém pomocou cesty III/1796 na cestu II/519 Príbovce - Nitrianske Pravno, z nej na cestu I/65 - Martin – Kremnica - Žarnovica a ďalej pomocou I/65 smerom na sever na diaľnicu D1 Dubná Skala - Turany, ako aj na cestu I/18 Bratislava – Košice; smerom na juh cestou III/2159 na cestu I/65 smer Kremnica a ďalej na rýchlostnú cestou R1 – Banská Bystrica - Trnava a cestu I/64 Žilina - Prievidza, s pokračovaním na diaľnicu D1 v Žiline.

Existujúci stav

Cestnú sieť v k. ú. Vrícko možno rozdeliť podľa charakteru na cesty III. triedy vo vlastníctve ŽSK a sieť miestnych komunikácií vo vlastníctve obce.

Základný komunikačný systém ďalej dopĺňa sieť miestnych komunikácií, miestne obslužné komunikácie napojené na cestu III/1796 a III/2156. Tie majú miestami nevyhovujúce šírkové parametre, sú na nich líniové a bodové závady, chýbajú popri nich vo väčšej časti územia chodníky.

Navrhovaný stav

Dopravný systém obsluhy územia v lokalitách navrhovanej novej obytnej zástavby je navrhovaný ako sieť navzájom prepojených a zokruhovaných komunikácií. Na nezokruhovaných koncovkách sú navrhnuté prístupy do voľnej krajiny.

Miestne existujúce a navrhované komunikácie musia byť posudzované individuálne, či už pri návrhu ich šírkového úpravy alebo výstavbe nových. Šírkové usporiadanie v niektorých prípadoch, vzhľadom na spôsob existujúcej starej zástavby, nebude možné upraviť na normové parametre.

V miestach, kde to terénne možnosti a stavebné podmienky dovoľujú po dohode s majiteľom pozemku a obcou, navrhujeme upraviť šírkové usporiadanie miestnych komunikácií.

Chodníky pre peších

V obci sa nenachádzajú samostatné pešie trasy ani pešie priestranstvá, vzhľadom na stiesnené priestorové pomery celého z. ú. (medzi existujúcou zástavbou a potokom Vrícka - cesta III/2156) a je tu

problém s bezpečným peším pohybom chodcov po celej obci. Dopravné zaťaženie uvedenej komunikácie nie je veľké, vzhľadom na koncovú polohu obce.

Značkové turistické chodníky (<https://mapy.dennikn.sk/>)

Lúčanskou Malou Fatrou v riešenom katastrálnom území prechádzajú značkové turistické chodníky:

- ✓ zelený, č.5642a: Vrícko – Kľacký vodopád – Kľak, dl. 5,8 km
- ✓ červený, č.0802a: Vrícke sedlo – Fačkovské sedlo, je súčasťou trasy Veľký Rozsutec
- ✓ žltý, č.8404: Fačkovské sedlo - Kľak, dl.4,6 km
- ✓ žltý, č.8632a: Vrícko - Vríčanské sedlo, dl. trasy 4,4 km

Statická doprava

Statickou dopravou rozumieme parkovacie plochy, odstavné plochy a garáže. Parkovanie a odstavovanie vozidiel v rámci obytného územia (pri rodinných domoch) prebieha sčasti na vlastných pozemkoch, autá parkujú obyvatelia aj na uliciach, čo je nevyhovujúci stav, hlavne vzhľadom na zimnú údržbu a obsluhu služby (smetiari, hasiči, ap.). Odstavná plocha sa nachádza: pri obecnom úrade a pri rekreačnom areáli. V obci sa nachádzajú odstavné plochy v min. rozsahu, chýbajú napr. pri cintoríne a kostole, futbalovom ihrisku a inde.

Hromadná preprava cestujúcich

Obec je dobre sprístupnená prímestskou autobusovou dopravou. Intenzita spojov hromadnej dopravy je dostatočná a vyhovujúca - 14 spojov denne. Na území obce sa nachádzajú 4 zastávky hromadnej autobusovej dopravy, z toho 1 v časti Predvrícko. Všetky zastávky spĺňajú dochádzkové vzdialenosti tzv. izochróny časovej dostupnosti.

Všetky zastávky sú situované pri ceste III/2156, okrem jednej, ktorá sa nachádza na ceste III/1796 v časti Predvrícko. Zastávky majú /nemajú vybudovaný prístrešok. Zastávky nemajú vybudované odbočovacie a pripájacie pruhy, vzhľadom na priestorové pomery, okrem zastávky pri obchode, ktorá je riešená ako obrátisko autobusov.

Cyklotrasy a turistické trasy

Poloha obce je výhodná z pohľadu dostupnosti turistických trás Lúčanskej Malej Fatry. Cez obec prechádzajú cyklistické trasy (<https://vricko.oma.sk/cykloatlas>):

- ✓ žltá č.8321: Pravniarska radiála = Prievidza – Lazany-Malinová – Nitrianske Pravno – Kľačno – Vrícke sedlo, celk. dl.34 km
- ✓ zelená č.5419: Kláštor pod Znievom - Predvrícko, celk. dl. 6,6 km

Železničná doprava

Cez k. ú. obce Vrícko neprechádza žiadna železničná trať. Najbližšia železničná stanica sa nachádza obci Kláštor pod Znievom, na železničnej trati č. 118 Vrútky – Zvolen, ktorá je vo vzdialenosti cca 12,5 km od obce.

Letecká doprava a vodná doprava

Najbližšie letisko sa nachádza v meste Martin, v k. ú. obce Košťany nad Turcom sa nachádza osobitné letisko. Vodná doprava sa v obci Vrícko ani v okrese Martin nenachádza.

II. Údaje o výstupoch

1. Ovzdušie – hlavné zdroje znečistenia ovzdušia (stacionárne, mobilné), kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika emisií, spôsob zachytávania emisií, spôsob merania emisií.

Znečistenie ovzdušia

Priamo v obci sú lokalizované len malé zdroje znečistenia, ktoré spôsobujú miestne znečistenie ovzdušia - lokálne kúreniská (hlavne počas zimnej vykurovacej sezóny a zhoršených rozptylových podmienok).

V areáli povrchového lomu je zdroj znečistenia ovzdušia ťažba a spracovanie vápenca, ide o výhradne ložisko vápenca s určeným dobývacím priestorom, kde sa vykonáva banská činnosť na základe rozhodnutia Obvodného banského úradu Banská Bystrica. Predmetom ťažby je vápenec určený na výrobu kameniva. Objem ťažby je limitovaný povolením a v areáli sa nachádza zariadenie - práca a triediaca linka na výrobu konkrétnych frakcií. Vyťažená surovina sa odváža z lomu.

Z mobilných zdrojov znečistenia sú najvýznamnejším emisie z cestnej dopravy pozostávajú z výfukových emisií, emisií z oteru povrchu ciest, pneumatík a brzdového obloženia a z resuspenzie prachu, ktorý sa nachádza na cestách.

2. Voda – celkové množstvo, druh a kvalitatívne ukazovatele vypúšťaných odpadových vôd, miesto vypúšťania (recipient, verejná kanalizácia, čistiareň odpadových vôd), zdroj vzniku odpadových vôd, spôsob nakladania.

Vrúckou kotlinou preteká riečka Vrúcka, ktorá priberá viacero prítokov a smeruje severovýchodným smerom do rieky Turiec.

Rieka Turiec (č. hydrologického poradia 4-21-05-020), ktorá preteká cca 6 km juhovýchodne od obce Vrúcka, je najvýznamnejším tokom, nachádzajúcim sa v širšom okolí. Pramení v Kremnických vrchoch na juhovýchodnom svahu Svrčinníka v nadmorskej výške 1312,8 m n. m.. Najvýznamnejšími prítokmi sú Teplica, Dolinka, Blatnický potok, Beliansky potok, Sklabinský potok, Jasenica, Vrúcka a Valčiansky potok. Do rieky Váh sa vlieva vo Vrúckach v nadmorskej výške 378 m n. m. V zmysle vyhlášky MŽP SR č. 211/2005 Z. z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov má rieka Turiec štatút vodohospodársky významného vodného toku.

V zmysle prílohy č. 1 k vyhláške MŽP SR č. 211/2005 Z. z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov sa v k. ú. obce Vrúcka nachádza jeden vodohospodársky významný vodný tok Vrúcka s p. č. 149 a č. hydrologického poradia 4-21-05-065.

Vrúcka je ľavostranným prítokom rieky Turiec s dĺžkou 19,6 km a je tokom IV. rádu. Pramení v Malej Fatre na východnom svahu vrchu Kľak (1351,6 m n. m.) v nadmorskej výške približne 1140 m. Na hornom toku vytvára 30 m dlhý Kľacký vodopád.

Studenec je pravostranný prítok Vrúcky, meria asi 6 km a pramení v Malej Fatre. Dlhý potok je pravostranný prítok Vrúcky, meria 5 km a je tokom V. rádu. Pramení v Malej Fatre na východnom svahu Reváňa (1 204,6 m n. m.) v nadmorskej výške približne 960 m n. m.

Najbližšie ku záujmovému územiu sa nachádza vodomerná stanica na toku Vrúcka 5995 (Kláštôr pod Znievom). Dlhodobý maximálny prietok, ktorý bol zistený na základe monitoringu SHMÚ počas rokov 1984 - 2017 dosiahol na toku Vrúcka hodnotu 12,560 m³.s⁻¹. Dlhodobý minimálny prietok, ktorý bol zistený na základe monitoringu SHMÚ počas rokov 1984 - 2017 dosiahol na Vrúcki hodnotu 0,116 m³.s⁻¹.

Priemerné mesačné, kulminačné a minimálne prietoky za rok 2018, maximálne a minimálne prietoky za sledované obdobie sú uvedené v nasledujúcej tab. 8.

Tabuľka 8: Priemerné mesačné a extrémne prietoky - Vrúcka (m³.s⁻¹) (www.shmu.sk)

Mesiac	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	rok
Stanica: Kláštôr pod Znievom Tok: Vrúcka riečny kilometer: 8,40													
Qm	1,12 7	0,64 0	0,88 9	1,01 6	0,36 5	0,31 5	0,27 0	0,21 6	0,23 1	0,25 4	0,25 0	0,42 4	0,49 9
Qmax 2018	2,364					Qmin 2018			0,178				
Qmax 1984 - 2017	12,560					Qmin 1984 - 2017			0,116				

Zdroj: SHMÚ

V tab. 9 sú uvedené štatistické charakteristiky prietoku potoka Vrúcka. Prietok toku bol v rokoch 1984-1989 sledovaný v stanici 5995, ktorá je aktívna dodnes. Staršie údaje dopĺňujú charakteristiky prietoku obdobia 2012-2016.

Tabuľka 9: Štatistické údaje toku Vrúcka v l.s⁻¹ – stanica 5995 (1984-1989, 2012-2016)

rok	minimum	maximum	priemer	Q ₃₆₄
1984	216	5675	905	231

1985	283	5047	947	300
1986	262	3588	856	262
1987	188	8194	935	198
1988	208	5753	834	216
1989	207	5997	756	214
priemer	227	5709	872	237
2012	152	4052	525	152
2013	173	4552	771	175
2014	248	2991	670	250
2015	185	2863	669	186
2016	195	4316	716	195
priemer	191	3755	670	192

Územie obce Vrúcko je odvodňované ľavostranným prítokom rieky Turiec potokom Vrúcka. Podľa režimu odtoku patrí celé záujmové územie do stredohorskej oblasti so snehovo-dažďovým typom odtoku. V severnej časti územia obce je charakteristická akumulácia vôd v novembri až marci s vysokou vodnosťou v apríli až júni. Najvyššie prietoky recipienty dosahujú v máji, najnižšie v januári a februári. Podružné zvýšenie vodnosti koncom jesene a začiatkom zimy je nevýrazné. V strednej a južnej časti územia obce je charakteristická akumulácia vôd v novembri až februári s vysokou vodnosťou marci až máji. Najvyššie prietoky recipienty dosahujú v apríli, najnižšie v januári a februári. Podružné zvýšenie vodnosti koncom jesene a začiatkom zimy je mierne výrazné (Atlas krajiny SR, 2002).

Odvádzanie a čistenie odpadových vôd

V obci je vybudovaná samostatná kanalizačná sieť splaškovej kanalizácie DN 300. Odkanalizovanie a čistenie splaškových odpadových vôd je na ČOV Vrúcko, ktorá je majetkom obce. Dĺžka existujúcej gravitačnej stokovej siete v obci je 3,8 km, 101 prípojk s dĺžkou 1,3 km. Odkanalizovaných je v súčasnej dobe 97 % domácností v obci.

Prípoky splaškovej kanalizácie

Odvedenie splaškových odpadových vôd z jestvujúcich stavieb je kanalizačnými prípojkami DN 150. Kanalizačná prípojka je úsek potrubia, ktorým sa odvádzajú odpadové vody z pozemku alebo miesta vyústenia kanalizačných rozvodov objektu alebo stavby, až po zaústenie kanalizačnej prípojky do verejnej kanalizácie. Vlastníkom kanalizačnej prípojky je osoba, ktorá zriadila prípojku na svoje náklady, a to spôsobom určeným prevádzkovateľom verejnej kanalizácie. Vlastník kanalizačnej prípojky je povinný zabezpečiť opravy a údržbu kanalizačnej prípojky na vlastné náklady.

Zneškodňovanie odpadových vôd - navrhovaný stav

Odkanalizovanie rešpektuje odvádzanie splaškových odpadových vôd do kanalizácie a následné čistenie na ČOV Vrúcko. Navrhované rozšírenie splaškovej kanalizácie bude zhotovené z potrubia PP, resp. PVC, s vnútorným priemerom DN 300 kruhovej tuhosti min. SN8 a zaústené do existujúcej splaškovej kanalizácie. Jednotlivé kanalizačné zberače budú vedené v miestnych komunikáciách, podľa možnosti vo verejných a obecných pozemkoch. Na gravitačnej časti splaškovej kanalizácie DN 300 budú vybudované vstupné kanalizačné prefabrikované šachty DN 1000 v maximálnych vzdialenosti 50 m. Všetku navrhovanú zástavbu je možné odkanalizovať gravitačne, nie je potrebné vybudovať čerpaciu stanicu odpadových vôd.

Odtokové množstvá splaškových odpadových vôd v roku 2042:

Priemerný denný prietok splaškových odpadových vôd Q_{24} :

- je totožný s priemernou dennou potrebou vody (v zmysle STN 75 6101)

$$Q_{24} = 214,77 \text{ m}^3/\text{deň} = 2,48 \text{ l/s}$$

Maximálny hodinový prietok splaškových vôd:

$$Q_{shmax} = k_{hmax} \times Q_{s24} = 3,0 \times 2,48 = 7,44 \text{ l/s}$$

Minimálny hodinový prietok splaškových vôd:

$$Q_{shmin} = k_{hmin} \times Q_{s24} = 0,6 \times 2,48 = 1,49 \text{ l/s}$$

Ročné množstvo splaškových vôd:

$$Q_{s,rok} = Q_{s24} \times 365 = 214\,770 \times 365 = 78\,391,05 \text{ m}^3/\text{rok}$$

Hospodárenie so zrážkovými vodami

V obci nie je vybudovaná samostatná dažďová kanalizácia. Dažďové vody z o obecných komunikácií sú odvedené uličnými vpustami do podlažia alebo do odvodňovacieho systému rigolov popri komunikáciách, ktoré sú zaústené do potokov pretekajúcich obcou. Tento stav je nevyhovujúci a nezodpovedá environmentálnym stratégiám.

Dažďové vody z rodinných domov sú odvedené na terén.

3. Odpady – celkové množstvo (t/rok), spôsob nakladania s odpadmi.

Obec Vrícko nemá spracovaný Program odpadového hospodárstva obce a riadi sa Programom odpadového hospodárstva Žilinského kraja na r.2016 – 2020 a VZN obce Vrícko č.01/2016 .

Tabuľka 10: Množstvá odpadu v r.2020

Kód odpadu	Názov odpadu	Kategória odpadu	Množstvo v t
200139	plasty - PET	O	10,72
200101	papier a lepenka	O	2,409
200133	batérie a akumulátory s Pb2Hg	N	0
200126	odpadové oleje	N	0
200121	odpady so žiaroviek	N	0
200101	Odpady z viacvrstvových materiálov (okrem r.1)	O	
200136	Vyraďené elektric.a elektronické zariadenie s obs.NL	N	0,765
200139	Odpady z plastov - PE	O	
200139	Odpady z plastov - PP	O	
200139	Odpady z plastov - PS	O	
200139	Odpady z plastov - PVC	O	
200102	Odpady zo skla	O	10,52
200201	Biologicky rozložiteľný odpad	O	45,00
200140	Kovový odpad	O	0,906
200301	zmesový komunálny odpad	O	73,10
170107	Drobný stavebný odpad	O	0
200110	Šatstvo	O	0,500
200123	Vyraďené zariadenia obsahujúce chlorfluórované uhľovodíky	N	0,300
200125	Jedlé oleje a tuky	O	0,041
200135	Vyraďené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 20 01 21 a 20 01 23, obsahujúce nebezpečné časti *)	N	0,265
200307	Objemný odpad	O	19,68
	ODPADY SPOLU	O + N	164,206

Zdroj: obec Vrícko

V roku 2020 sa v obci vyprodukovalo spolu 164,206 t komunálneho odpadu, t.j. v priemere 373,2 kg odpadu na obyvateľa. Odvoz a likvidáciu komunálneho odpadu zabezpečuje firma Brantner Fatra s.r.o. Martin a ukladá ho na skládku Martin – Kalnô. Komunálny odpad sa vyváža pred domov, na separovaný odpad sú stojiská s 1100 litrovými kontajnermi. Počet stojísk je 7. V obci je zavedený zber separovaného odpadu.

Všetok odpad je odvážaný prostredníctvom zberovej spoločnosti Brantner Fatra s.r.o., Martin.

4. Hluk a vibrácie

Zdroje hluku

Zdroje hluku môžeme rozdeliť podľa pôvodu na hluk z pozemnej dopravy (cestnej a železničnej dopravy) a iné zdroje hluku (hluk z výrobných prevádzok a náhodili hluk, prelety lietadiel, vtáctvo, domáce zvieratá pod.).

Zdrojom dopravného hluku v obci sú najmä cesty III/2156 a III/1796. Premávku na spomínanej komunikácii predstavuje prevažne cieľová doprava a tranzit do obcí Kľačno. Merania hlukovej záťaže z cestnej dopravy na spomínanej ceste v obci neboli vykonané.

Vplyv prognózovaného dopravného hluku na životné prostredie sa v návrhu ÚPN-O vyjadruje prostredníctvom výpočtu izofón. Prognóza hlukovej záťaže cestnej dopravy z cesty III/1796 a III/2156 nebola počítaná vzhľadom na to, že na predmetných cestách III. triedy sa nevykonávajú celoštátne sčítania dopravy, ani nie sú pre ne zatiaľ spracované strategické hlukové mapy, teda v súčasnosti neexistujú relevantné údaje o intenzite dopravy na uvedených cestách.

Ďalším zdrojom hluku z povrchového lomu - ťažba a spracovanie vápenca priamo v areáli, ide o výhradne ložisko vápenca s určeným dobývacím priestorom, kde sa vykonáva banská činnosť na základe rozhodnutia Obvodného banského úradu Banská Bystrica.

Ochrana verejného zdravia pred hlukom v mimopracovnom (životnom) prostredí je uvedená vo vyhláške MZ SR č. 549/2007 Z. z. a vzťahuje sa na hluk, ktorý sa vyskytuje v chránenom vonkajšom prostredí alebo chránenom vnútornom prostredí budov v súvislosti s činnosťou (prevádzkou) nestacionárnych a stacionárnych zdrojov hluku alebo s aktivitami ľudí (tab. 11).

Tabuľka 11: Prípustné hodnoty hluku pre rôzne kategórie územia podľa vyhlášky Ministerstva zdravotníctva SR č. 549/2007 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení vyhlášky MZ SR č. 237/2009 Z. z.

Kategória územia	Opis chráneného územia	Ref. čas. inter.	Prípustné hodnoty (dB)				
			Hluk z dopravy				Hluk z iných zdrojov L _{Aeq,p}
			Pozemná a vodná doprava L _{Aeq,p}	Železničné dráhy L _{Aeq,p}	Letecká doprava		
					L _{Aeq,p}	L _{ASmax,p}	
I.	Územie s osobitnou ochranou pred hlukom (napríklad kúpeľné miesta, kúpeľné a liečebné areály).	deň večer noc	45 45 40	45 45 40	50 50 40	- - 60	45 45 40
II.	Priestor pred oknami obytných miestností bytových a rodinných domov, priestor pred oknami chránených miestností školských budov, zdravotníckych zariadení a iných chránených objektov, vonkajší priestor v obytnom a rekreačnom území.	deň večer noc	50 50 45	50 50 45	55 55 45	- - 65	50 50 45
III.	Územie ako v kategórii II v okolí diaľnic, ciest I. a II. triedy, miestnych komunikácií s hromadnou dopravou, železničných dráh a letísk, mestské centrá.	deň večer noc	60 60 50	60 60 55	60 60 50	- - 75	50 50 45
IV.	Územie bez obytnej funkcie a bez	deň večer	70 70	70 70	70 70	- -	70 70

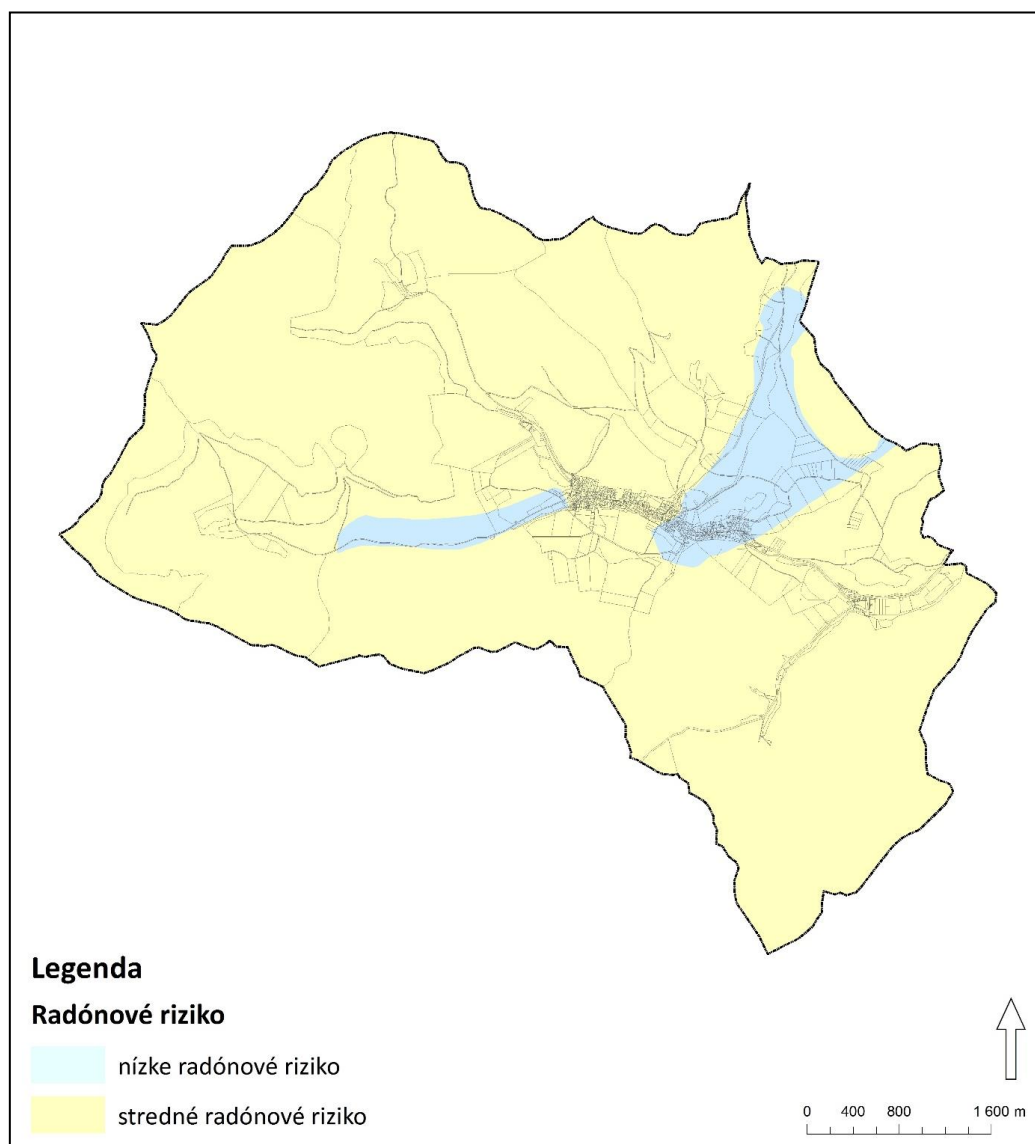
	chránených vonkajších priestorov, výrobné zóny, priemyselné parky, areály závodov.	noc	70	70	70	95	70

Vibrácie

Zdrojom vibrácií sú osobné a nákladné vozidlá, ktoré sú zároveň aj pôvodcami zvýšenej prašnosti pri transporte po cestnej sieti v zastavanom území. Iné zdroje vibrácií nie sú známe.

5. Žiarenie a iné fyzikálne polia Radónové riziko

Prírodná rádioaktivita sa v k. ú. nevyskytuje nad rámec prirodzeného žiarenia prostredia.

Obrázok 2: Radónové riziko v k. ú. Vrúcko (zdroj: GLUCH, A. a kol.: Prehľadné mapy prírodnej rádioaktivity [online]. Bratislava: Štátny geologický ústav Dionýza Štúra, 2009. Dostupné na internete: <http://apl.geology.sk/radio>).

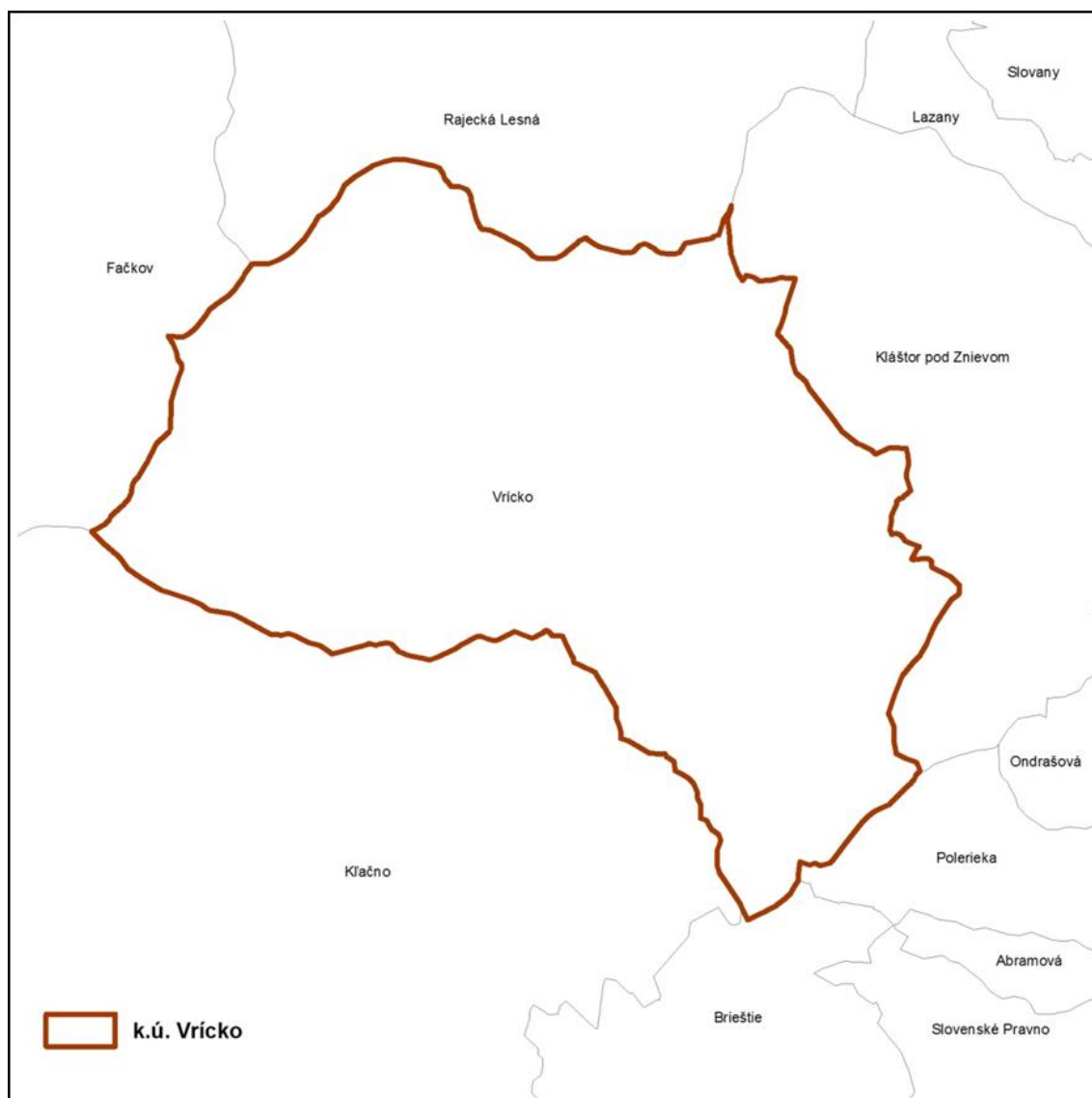
6. Dopĺňujúce údaje (napr. významné terénne úpravy a zásahy do krajiny).

V rámci koncepcie rozvoja obce v riešenom území sa nenavrhujú charakter aktivít, ktoré by vyžadovali významné terénne úpravy a zásahy do krajiny. Rozvojové funkčné územia sa navrhujú so zachovaním a využitím pôvodnej konfigurácie terénu. Týmto zásadám sa prispôsobila aj drobná hmotová štruktúra navrhovanej funkčnej zástavby prevažne v obytnom území.

C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia

Z hľadiska územného a správneho vymedzenia Slovenskej republiky patrí katastrálne územie obce Vrícko do Žilinského samosprávneho kraja, okresu Martin. Vymedzené k. ú. hraničí zo severu s k. ú. obce Rajecká lesná, z východu s k. ú. Kláštor pod Znievom, z juhu s k. ú. Polerieka a Brieštie, z juhozápadu s k. ú. obce Kľačno a zo západu s k. ú. obce Fačkov (obr. 3). Obec Vrícko leží na úpätí Lúčanskej Malej Fatry, západne od obce Kláštor pod Znievom vzdialenej približne 9 km, juhozápadne od okresného mesta Martin vo vzdialenosti okolo 26,0 km, v eróznej kotline vodného potoka Vríca. Tvoria ju dve časti – samotné Vrícko a Predvrícko. Celková výmera riešeného k. ú. je 2 957 ha. Plocha zastavaného územia obce k 1.1.1990 je 38,81 ha. Územný plán obce Vrícko rieši celé katastrálne územie obce, vrátane zastavaného územia a rozvojových plôch.

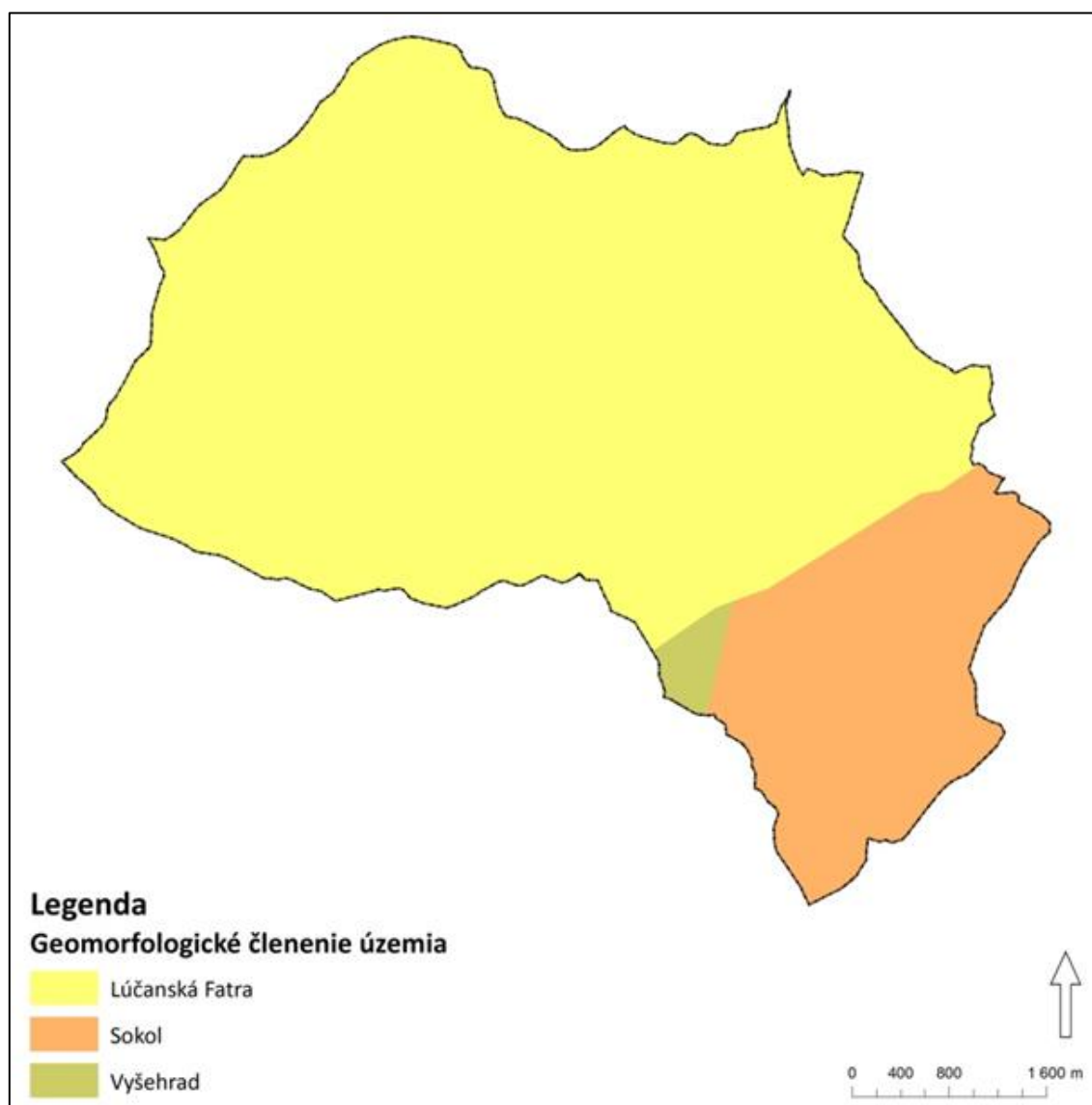
Obrázok 3: Vymedzenie riešeného územia

II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia – podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

1. Horninové prostredie – inžiniersko-geologické vlastnosti, geodynamické javy (napr. zosuvy, seizmicita, erózia a iné), ložiská nerastných surovín, geomorfologické pomery (napr. sklon, členitosť), stav znečistenia horninového prostredia.

Geomorfologické členenie

Z geomorfologického hľadiska je k. ú. obce Vrícko súčasťou Alpsko-himalájskej sústavy, v rámci ktorej je súčasťou podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty, subprovincie Vonkajšie Západné Karpaty, Fatransko - tatranskej oblasti, celku Malá Fatra, podcelkov Lúčanská Fatra, Sokol, Vyšehrad a geomorfologických častí Vrícka kotlina a Kľak (obr. 4) (Mazúr, Lukniš, 1986 in Atlas krajiny SR, 2002).

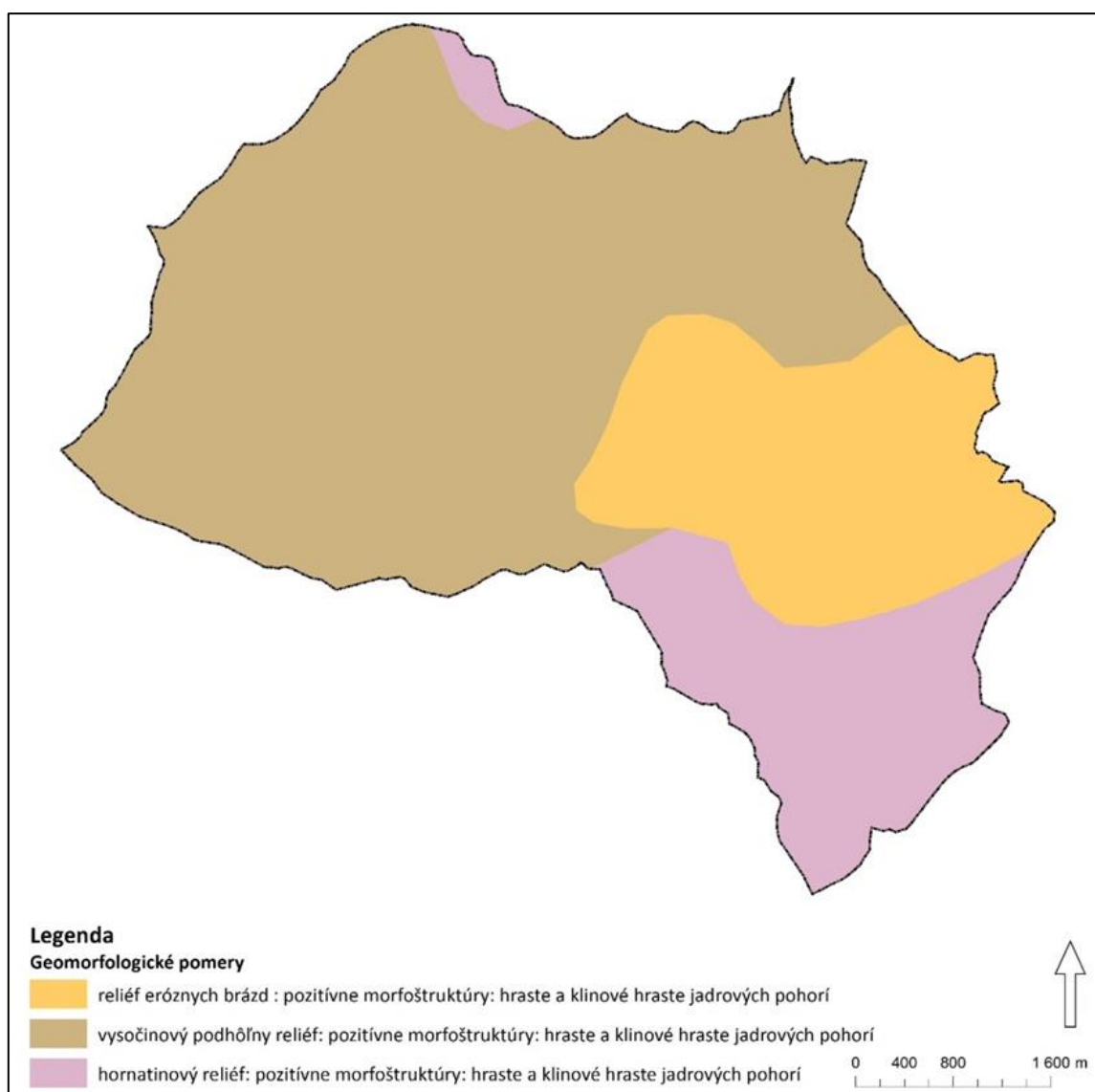
Obrázok 4: Geomorfologické členenie územia

Vrícka kotlina Lúčanskej Fatry tvorí osobitný morfologický útvar v pohorí, vznikla eróžno-denudačnými procesmi v prostredí tvorenom keuperským súvrstvom. Je väčšinou odlesnená. Odlišný reliéf má Sokol, podmienený geologickou stavbou s výraznou prevahou karbonatických hornín – vápencov a dolomitov triasu hronika a krížňanského príkrovu. Je hlboko rezaný, s nadmorskou výškou okolo 800 – 1000 m n. m. (najvyššia kóta Sokol má 1010 m n. m.).

Z hľadiska geomorfologickej typizácie na území obce rozlišujeme tri typy eróznno-denudačného reliéfu (tab. 12, obr. 5).

Tabuľka 12: Základné typy eróznno-denudačného reliéfu

základné typy eróznno-denudačného reliéfu	základné morfoštruktúry	základné morfoštruktúry (typy)
reliéf eróznnych brázd	pozitívne morfoštruktúry: hraste a klinové hraste jadrových pohorí	vrásovo-bloková fatransko-tatranská morfoštruktúra
vysočinový podhľadny reliéf	pozitívne morfoštruktúry: hraste a klinové hraste jadrových pohorí	vrásovo-bloková fatransko-tatranská morfoštruktúra
hornatinový reliéf	pozitívne morfoštruktúry: hraste a klinové hraste jadrových pohorí	vrásovo-bloková fatransko-tatranská morfoštruktúra

Obrázok 5: Geomorfologická typizácia (zdroj: Atlas krajiny SR, 2002)

Inžiniersko-geologická rajonizácia

V súlade s inžiniersko-geologickou rajonizáciou Slovenska patrí riešené územie do rajónu predkvartérnych sedimentov – *rajónu vápencovo-dolomitických hornín (Sv)*, *rajónu ílovcovo-vápencových hornín (Ss)* a *rajónu spevnených sedimentov vcelku (Sk)* (Hrašna, Klukanová, 2002 in Atlas krajiny SR, 2002).

Zosuvy - Svahové deformácie

Svahové pohyby zohrávajú dôležitú úlohu pri morfológickom formovaní územia. Ich vznik a rozvoj súvisí s geologicko-tektonickou stavbou územia, ako aj so sklonom svahov.

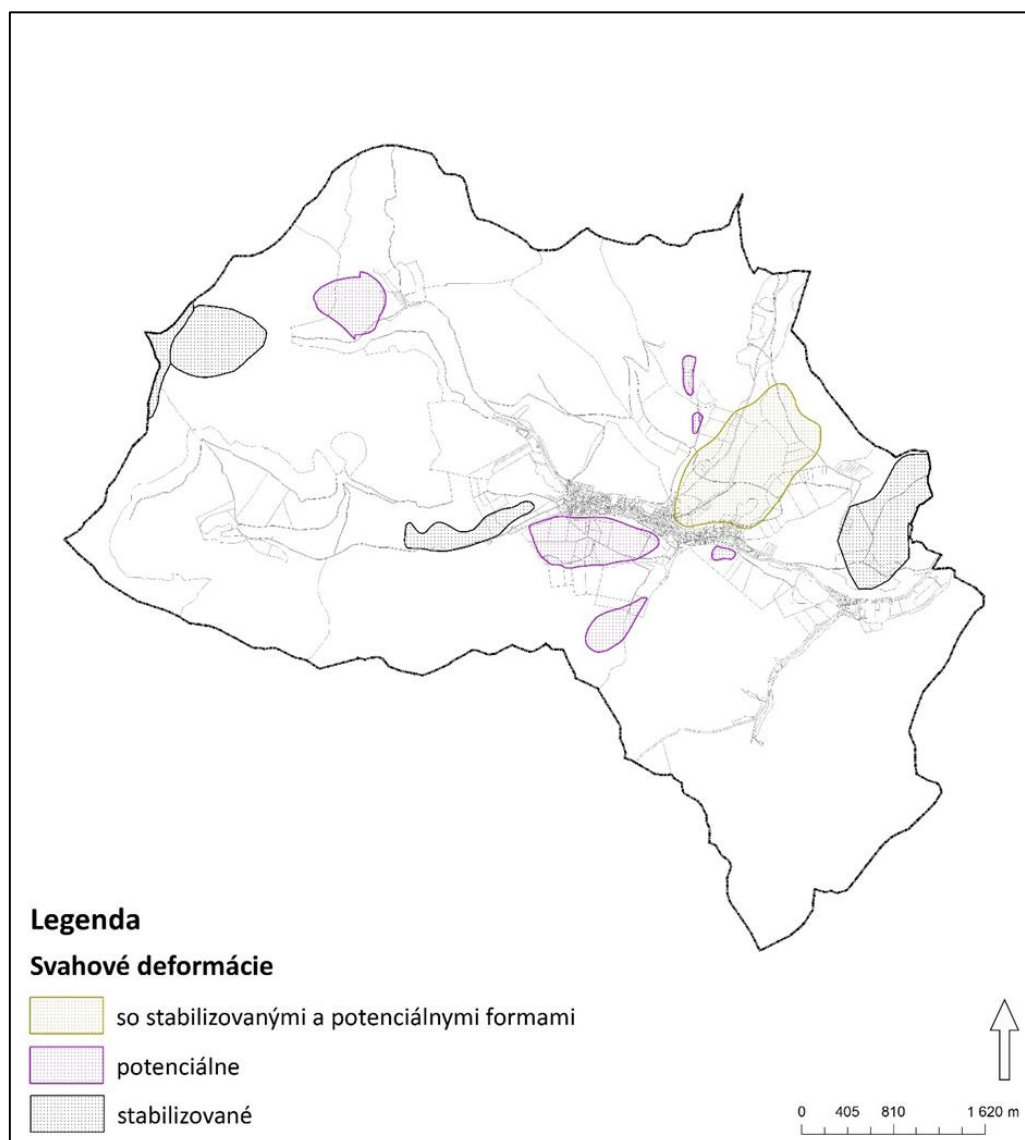
Podľa Atlasu máp stability svahov SR (www.geology.sk) je riešené územie súčasťou:

- **rajónu stabilných území:** územia prevažne stabilné, resp. územia s veľmi nízkym stupňom náchylnosti ku vzniku svahových deformácií (v morfológicky priaznivých územiach s nedostatočnou preskúmanosťou sa sporadická existencia svahových deformácií ako aj lokálny vznik nových svahových deformácií menších rozmerov nedajú vylúčiť).
- **rajónu potenciálne nestabilných území:** územia s doteraz nezaregistrovanými svahovými deformáciami, s priaznivou geologickou stavbou nevylučujúcou v prípade priaznivých morfológických pomerov občasný vznik svahových deformácií (najmä skupiny zosúvania a tečenia) vplyvom prírodných pomerov. Územia sú citlivé na negatívne antropogénne zásahy. V územiach s nedostatočnou preskúmanosťou je predpoklad existencie doteraz nezaregistrovaných svahových deformácií. Rajón zahŕňa aj územia postihnuté intenzívnou výmoľovou eróziou a územia ohrozené opadávaním úlomkov.
- **rajónu nestabilných území:** územia svahových deformácií so stredným až vysokým stupňom náchylnosti k aktivizácii svahových deformácií (svahy s aktívnymi, potenciálnymi a stabilizovanými formami svahových deformácií, s výnimkou stabilizovaných podpovrchových plazivých deformácií a stabilizovaných skalných zrútení). Aktivizácia svahových deformácií je možná vplyvom prírodných pomerov alebo negatívnymi antropogénnymi faktormi, resp. ich kombináciou.

Podľa vyjadrenia Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra v riešenom území evidujú 11 svahových deformácií, z toho:

- 6 potenciálnych
- 4 stabilizované
- 1 so stabilizovanými a potenciálnymi formami

Svahové deformácie nachádzajúce sa v k. ú. Vrčko sú vymedzené na obrázku 6.

Obrázok 6: Svahové deformácie (zdroj: <https://www.geology.sk>).

V obci Vrčko je evidovaných 11 svahových deformácií (6 potenciálnych, 4 stabilizované, 1 so stabilizovanými a potenciálnymi formami), ktoré obmedzujú ďalšie využitie územia. Všetky typy svahových deformácií sú zobrazené v grafickej časti územnoplánovacej dokumentácie vo výkrese č. 2) *KOMPLEXNÝ VÝKRES PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉHO VYUŽÍVANIA ÚZEMIA –KATASTRÁLNE ÚZEMIE, S VYZNAČENOU ZÁVÄZNOU ČASŤOU RIEŠENIA A VEREJNOPROSP EŠNÝMI STAVBAMI OCHRANA PRÍRODY A TVORBA KRAJINY VRÁTANE RÚSES* v M 1 : 10 000.

Vymedzené svahové deformácie sú plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu podľa Vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 Z. z. o ÚPP a ÚPD. Podľa geologického zákona (§ 20, ods. 3) sa plochy s výskytom potenciálnych a stabilizovaných svahových deformácií vymedzujú ako riziko stavebného využitia. Na území s výskytom potenciálnych a stabilizovaných svahových deformácií je potrebné umiestňovať stavby podľa podmienok určených inžiniersko-geologickým prieskumom.

Eróznno-akumulačné javy

Medzi eróznno-akumulačné javy zaraďujeme eróziu vo všetkých jej formách, abráziu, povodne a záplavy. Vznikajú pôsobením vody na povrch zeme.

Vodná erózia

Pod vodnou eróziou pôdy rozumieme proces odstraňovania pôdy a najvrchnejších vrstiev materskej horniny vodou v kvapalnom skupenstve. Vo všeobecnosti rozlišujeme vodnú eróziu plošnú a líniovú. Ľudské zásahy do prírodného prostredia ovplyvňujú prirodzené erózne procesy. V niektorých prípadoch môžu jej intenzitu znižovať, ale väčšinou ľudská činnosť spôsobuje jej urýchlenie.

Potenciálna ohrozenosť poľnohospodárskej pôdy vodnou eróziou je na niektorých miestach, najmä v okolí zastavaného územia obce. Náchylnosť na vodnú eróziu predstavuje významný faktor rozvoja poľnohospodárstva.

V obci Vrúcko je vybudované detailné odvodnenie poľnohospodárskych pozemkov drenážnym systémom. Neevidujú sa tu žiadne hydromelioračné zariadenia v správe Hydromeliorácie, š. p.

Veterná erózia

Veterná erózia je degradačným procesom, ktorý spôsobuje škody napr. zanášaním komunikácií, vodných tokov, vytváraním návejov a znečisťovaním ovzdušia. Veterná erózia pôsobí rozrušovaním pôdneho povrchu mechanickou silou vetra (abrázia), odnášaním rozrušovaných častíc vetrom (deflácia) a ukladáním týchto častíc na inom mieste (akumulácia). Veterná erózia v riešenom území patrí medzi kategórie žiada až slabá erózia.

Ohrozenie územia záplavami

Povodeň je prírodný proces, počas ktorého voda dočasne zaplaví zvyčajne nezaplavené územie. Povodne sú stálou súčasťou kolobehu vody v prírode, pričom sú extrémnym hydrologickým javom, ktorý sa vyskytoval v minulosti, vyskytuje sa v súčasnosti a bude sa vyskytovať aj v budúcnosti. Vzniku povodní sa nedá zabrániť. Povodňové riziko vzniká vtedy, keď povodňová vlna zasiahne územie, na ktorom žijú a pracujú ľudia a začne ich ohrozovať, čiže môže mať nepriaznivé dôsledky na ľudské zdravie, životné prostredie, kultúrne dedičstvo alebo hospodársku činnosť. Riziko ohrozenia záplavami sa zvyšuje extrémnymi klimatickými prejavmi (dlhodobé suchá, prívalové zrážky, dlhodobý dažď).

V katastri obce možno predpokladať pravdepodobný výskyt záplav. Riziko predstavuje potok Vrúcka pretekajúci cez obec, obzvlášť v miestach, kde zástavba siaha až k vodnému toku. Pre obec Vrúcko neboli vypracované mapy povodňového ohrozenia, v ktorých by bola v predbežnom hodnotení povodňového rizika identifikovaná existencia potenciálne významného povodňového rizika. Mapy povodňového ohrozenia sa vypracúvajú pre geografické oblasti, v ktorých bola v predbežnom hodnotení povodňového rizika identifikovaná existencia potenciálne významného povodňového rizika a oblasti, v ktorých možno predpokladať pravdepodobný výskyt významného povodňového rizika a oblasti, v ktorých možno predpokladať pravdepodobný výskyt významného povodňového rizika. Na mape povodňového ohrozenia je zobrazený rozsah záplav, ktoré by spôsobili povodne s priemernou dobou opakovania od raz za 5, 10, 50, 100 a 1000 rokov, prípadne iná povodeň s výnimočne nebezpečným priebehom (<https://mpompr.svp.sk/>).

Vodohospodársky významný vodný tok Vrúcka preteká katastrálnym územím obce v rkm 15,400 je vybudovaná prepážka na zachytávanie štrkových naplavenín.

Obec má spracovaný plán povodňovej ochrany z r. 2018 – Povodňový plán záchranných prác obce, ktorý bol spracovaný v súlade s Metodickým pokynom Obvodného úradu Martin. Pre územie nie sú k dispozícii mapy s vyznačenými hranicami územia ohrozeného 50, resp. 100-ročnou vodou.

Opatrenia pred povodňami je potrebné vykonávať v súlade so zákonom č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami.

Z hľadiska ochrany územia pred povodňami je potrebné :

- rešpektovať ochranné pásma tokov pre opravy, údržbu a povodňovú aktivitu v zmysle platných právnych predpisov,
- pri návrhu technických riešení dodržiavať platné technické normy, v návrhu vychádzať z aktuálneho znenia zákona o ochrane pred povodňami (v súčasnosti zákon č.7/2010 Z. z.),
- protipovodňová ochrana nesmie negatívne ovplyvniť odtokové pomery nižšie položených úsekov vodných tokov,

- vytvárať podmienky a budovať potrebné protipovodňové opatrenia s dôrazom na ochranu zastavaného územia obce, stavby protipovodňovej ochrany zaradiť medzi verejnoprospešné stavby;

Ďalej je potrebné zabezpečiť ochranu inundačného územia a vytvárať podmienky pre:

- prirodzené meandrovanie vodných tokov,
- komplexné riešenie odtokových pomerov a spomaľovanie odtoku povrchových vôd z územia, v súlade s ekologickými limitmi využívania územia a ochrany prírody,
- obmedzenie vypúšťania dažďových vôd a vôd z povrchového odtoku do vodných tokov - v rámci odvádzania dažďových vôd a vôd z povrchového odtoku je potrebné realizovať opatrenia na zadržanie pridaného odtoku v území tak, aby odtok z daného územia nebol zvýšený oproti stavu pred realizáciou
- navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente (retencia dažďovej vody a jej využitie, infiltrácia dažďových vôd a pod.),
- podporu inovačných postupov a technológií, zabezpečujúcich vsakovanie dažďovej vody do územia,
- návrh využitia územia nesmie vyvolať významné zásahy do režimu povrchových vôd a technických diel na nich.

Seizmicita

Podľa mapy seizmických oblastí na území SR je väčšina riešeného územia zaradená do oblasti s intenzitou seizmického ohrozenia 7° makroseizmickej intenzity v MSK-64. Malý cíp v južnej časti k. ú. je zaradený do oblasti s intenzitou seizmického ohrozenia 6 - 7° makroseizmickej intenzity v MSK-64. Uvedenému stupňu v území zodpovedá špičkové zrýchlenie na skalnatom podlaží 1,0 – 1,29 m.s⁻². V blízkom okolí neboli doteraz zistené žiadne znaky nestability územia v prirodzenom stave, preto je územie možno hodnotiť ako stabilné s pomerne nízkym rizikom seizmickej aktivity (Atlas krajiny SR, 2002).

Ložiská nerastných surovín

V riešenom území sa nachádza ložisko nerastných surovín – stavebného kameňa (vápenec) – vyhradené ložisko DP (dobývací priestor) a CHLÚ (chránené ložiskové územie) Vrísko.

V k. ú. Vrísko sa nachádza chránené ložiskové územie (CHLÚ) č. 186 - Vrísko, stavebný kameň s určeným dobývacím priestorom 186 - Vrísko, stavebný kameň. Podľa platného zákona o využití nerastného bohatstva - banský zákon (v súčasnosti zákon č. 44/1988 Zb., §18 ods. 1) sa v záujme ochrany nerastného bohatstva nesmú v chránenom ložiskovom území zriaďovať stavby a zariadenia, ktoré nesúvisia s dobývaním výhradného ložiska, bez záväzného stanoviska. CHLÚ má vytýčený bezpečnostný okruh určený na bezpečné vykonávanie trhacích prác veľkého rozsahu a na ochranu práv a právom chránených záujmov občanov a organizácií, ktoré povolil Obvodný banský úrad v Banskej Bystrici rozhodnutím č. 1547-3058/2017 zo dňa 16.11.2017 s platnosťou do 31.12.2031, ktorý je 200 m od hraníc dobývacieho priestoru. V k. ú. sa nenachádza ložisko nevyhradeného nerastu, prieskumné územie ani staré banské diela.

Kameňolom

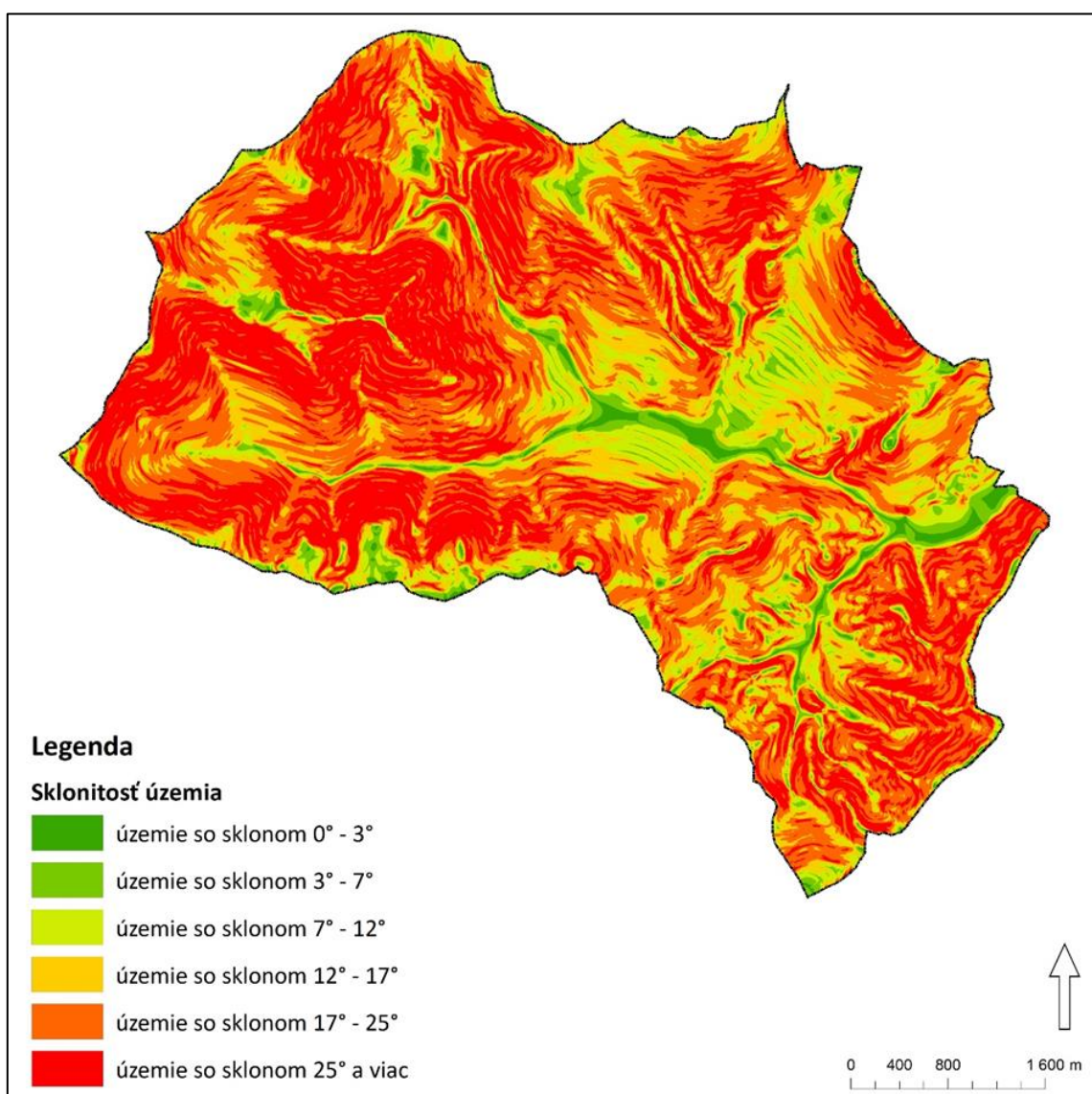
V obci je v súčasnosti sekundárny sektor zastúpený kameňolomom - ťažbou stavebného kameňa, ktorý sa nachádza pri vstupe do obce, medzi miestnou časťou Predvrísko a obcou. Ide o výhradné ložisko vápenca s určeným dobývacím priestorom, kde sa vykonáva banská činnosť na základe rozhodnutia Obvodného banského úradu Banská Bystrica č.1547-3058/2017 zo dňa 16.11.2017 s platnosťou do r. 31.12.2031. Predmetom ťažby je vápenec určený na výrobu kameniva. Objem ťažby je limitovaný povolením na max. 100 tis. t/rok, skutočné výnosy sú v jednotlivých rokoch premenlivé, priemerne 30 tis. t/rok, v zimnom období ťažba neprebíha. V lome je zriadená pracia a triediaca linka na výrobu konkrétnych frakcií (0 – 4 mm, 4 – 8 mm, 8 – 16 mm). V súčasnosti sa celý objem vyťaženej suroviny odváža z lomu a využíva rôznymi odberateľmi pre stavebné účely a výrobu stavebných materiálov v iných lokalitách.

Reliéf a horninové prostredie

Morfologicko – morfometrické typy reliéfu v obci tvorí pahorkatina, nižšia a vyššia hornatina (Atlas krajiny SR, 2002).

Sklonitosť reliéfu

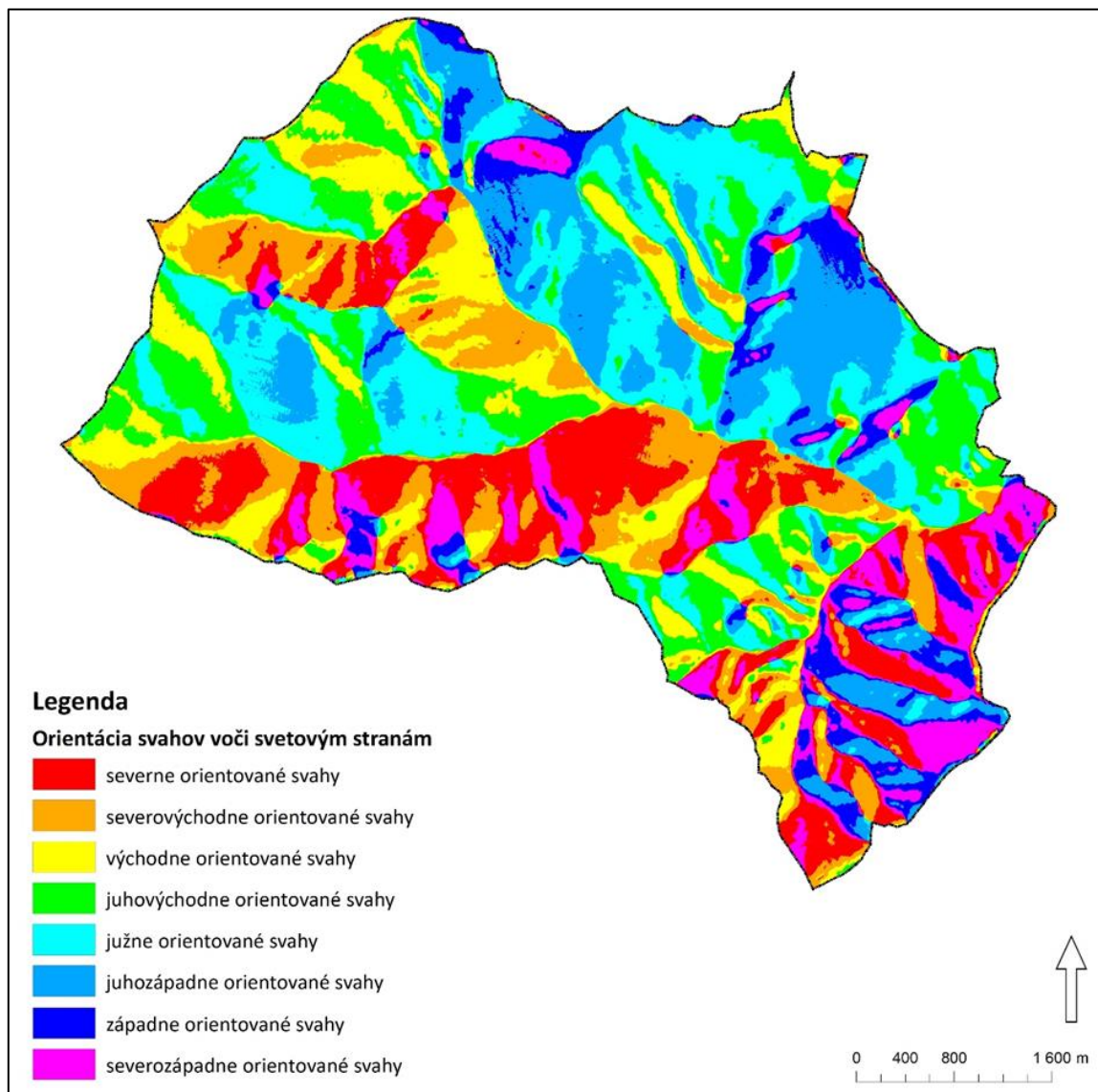
Sklonitosť reliéfu (obr. 7) determinuje výskyt reliéfortvorných procesov, charakter pôdneho krytu a spôsob využívania krajiny. Pre podrobnejšiu diferenciáciu reliéfu sa vyčleňujú nasledovné kategórie sklonitosti - územie so sklonom 0 - 3° (rovina), územie so sklonom 3 - 7° (mierny svah), územie so sklonom 7 - 12° (stredný svah), územie so sklonom 12 - 17° (výrazný svah), územie so sklonom 17 - 25° (príkrý svah) a územie so sklonom nad 25° (zráz). Územie obce Vrúcko je výrazne členité. Najnižší sklon je v strednej časti územia obce v údolí, ktorým preteká potok Vríca a jeho prítoky ako Dlhý potok a Studenec. Sklon terénu smerom od údolia vyhlbeného potokom na všetky strany sa výrazne zvyšuje. Najvyššie hodnoty sklon dosahuje v severnej a severozápadnej časti obce. Najnižšia nadmorská výška v katastri obce je 550 m n. m. a najvyššia je 1350 m n. m.

Obrázok 7: Sklonostné pomery (zdroj: vlastné spracovanie na podklade vrstevníc dostupných na <https://zbgis.skgeodesy.sk>, © Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky)

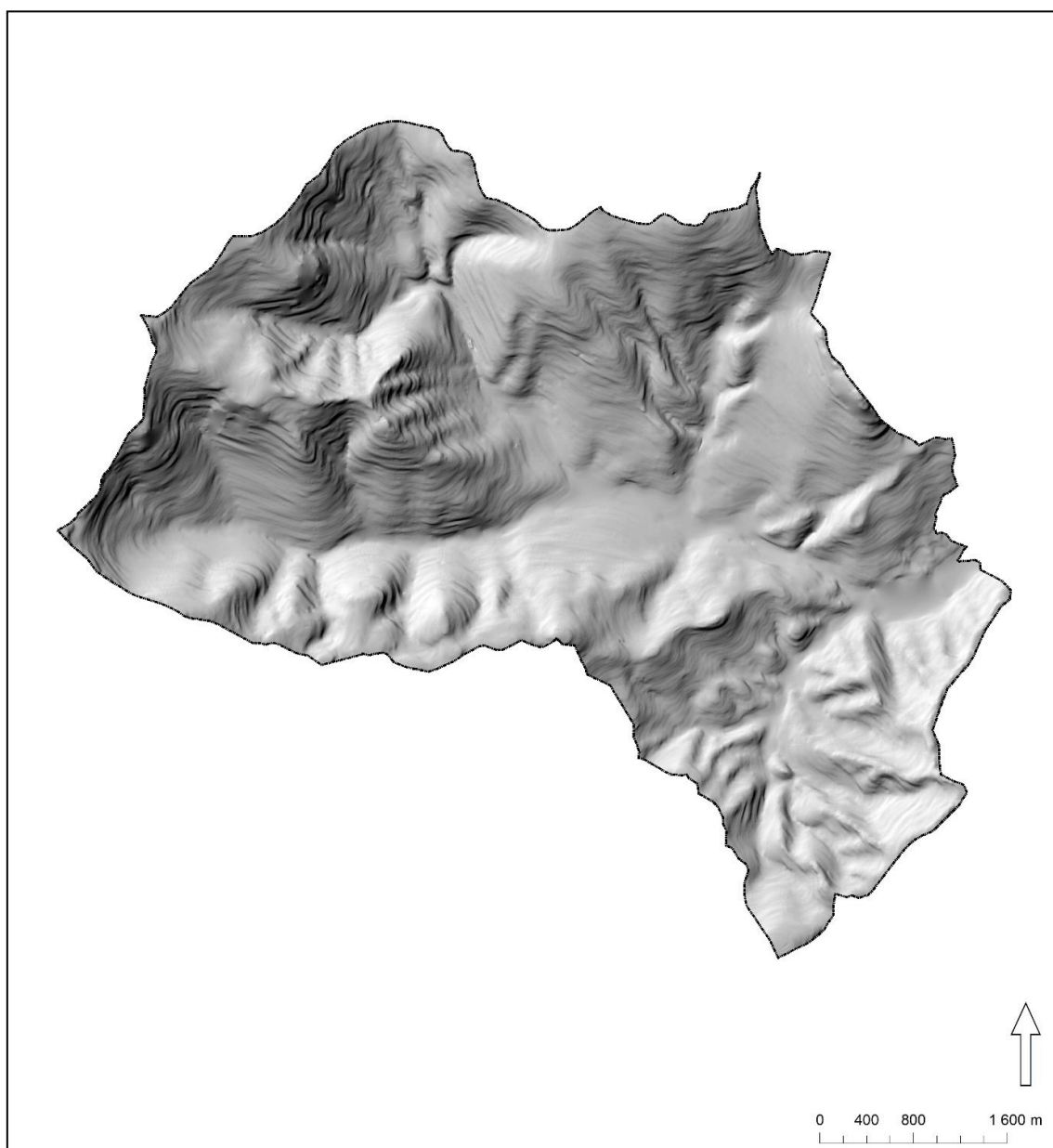
Orientácia reliéfu

Orientácia (expozícia) georeliéfu voči svetovým stranám (obr. 8) má veľký význam z hľadiska pôsobenia usmernených procesov v krajine. Hlavne príjem priameho slnečného žiarenia (bezprostredne ovplyvňuje napr. rýchlosť procesov zvetrávania) a pôsobenie prevládajúcich vetrov sú silne ovplyvnené orientáciou georeliéfu voči svetovým stranám ako i sklonom georeliéfu. Význam orientácie pritom zväčša stúpa so zväčšovaním sklonu georeliéfu. Z hľadiska orientácie svahov voči svetovým stranám prevládajú južne a juhozápadne orientované svahy. Reliéf obce je veľmi členitý preto sú zastúpené všetky expozície.

Obrázok 8: Orientácia reliéfu voči svetovým stranám (zdroj: vlastné spracovanie na podklade vrstevníc dostupných na <https://zbgis.skgeodesy.sk>, © Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky)

Digitálny model reliéfu je zobrazený na obrázku 9.

Obrázok 9: Digitálny model reliéfu (DMR) obce Vrúcko (zdroj: vlastné spracovanie na podklade vrstevníc dostupných na <https://zbgis.skgeodesy.sk>, © Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky)

Environmentálne záťaž

Environmentálna záťaž (EZ) je v zmysle geologického zákona zadefinovaná ako znečistenie územia spôsobené činnosťou človeka, ktoré predstavuje závažné riziko pre ľudské zdravie alebo horninové prostredie, podzemnú vodu a pôdu. Na základe informačného systému environmentálnych záťaží dostupného na enviroportáli v k. ú. obce Vrúcko nie je evidovaná žiadna environmentálna záťaž (envirozataze.enviroportal.sk).

Radónové riziko

Riešené územie patrí podľa mapy radónového rizika SR (www.geology.sk) medzi územia s nízkym a stredným radónovým rizikom. Väčšina územia patrí do stredného radónového rizika. V súčasnosti je známe, že ožiarenie z radónu, resp. z jeho dcérskych produktov rozpadu je jedným z hlavných faktorov, ovplyvňujúcich zdravotný stav obyvateľstva. Obyvateľstvo je účinkom radónu vystavené predovšetkým

v budovách. Zdrojom radónu v nich sú rádioaktívne prvky v podlaží budov, v ich stavebnom materiáli a vo vode. Z toho najdôležitejšiu záťaž predstavuje radón v pôdnom vzduchu, vnikajúci do budov z podlažia stavieb. Pred výstavbou obytných budov a pobytových miestností je povinnosťou investorov zabezpečiť stanovenie radónového rizika v súlade s § 47 ods.7 zák. č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákona č. 87/2018 Z. z. o radiačnej ochrane a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Podľa § 132 ods. 1 zákona č. 87/2018 Z. z. každý, kto projektuje alebo stavia bytovú budovu určenú na predaj alebo prenájom alebo nebytovú budovu určenú na poskytovanie služieb [(§ 130 ods. 1 písm. b) a c)], je povinný vykonať také preventívne opatrenia, aby objemová aktivita radónu vo vnútornom ovzduší budovy počas pobytu osôb v priemere za kalendárny rok neprekračovala referenčnú úroveň 300 Bq.m^{-3} za kalendárny rok.

Stredný stupeň radónového rizika je podnetom na uskutočnenie protiradónových opatrení pred výstavbou (vyhláška MZ SR č. 406/1992 Z. z. o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia radónom a ďalšími prírodnými rádionuklidmi). Podľa §2, písm. f, územie s nízkym radónovým rizikom je územie, kde objemová aktivita radónu v pôdnom vzduchu je menšia než 30 kBq.m^{-3} . Podľa §3, ods. 2, stavby stavané na území s vyššou objemovou aktivitou radónu v pôdnom vzduchu, je potrebné zabezpečiť proti prenikaniu radónu z podlažia.

Geologické pomery

Podľa regionálneho geologického členenia (Vass et al. 1988) môžeme v záujmovom území vyčleniť:

- oblasť: vnútrohorské panvy a kotliny
  - podoblasť: vnútorné kotliny
    - jednotka III. rádu: Turčianska kotlina
- oblasť: jadrové pohoria
  - podoblasť: Malá Fatra
    - jednotka III. rádu: Lúčanská Fatra
- oblasť: jadrové pohoria
  - podoblasť: Žiar
- oblasť: jadrové pohoria
  - podoblasť: Strážovské vrchy

Obec Vrícko sa nachádza v orografickom celku Malá Fatra, časť Lúčanská Fatra, pri styku s jednotkami Žiar a Strážovské vrchy. Príľahlá časť Malej Fatry je budovaná prevažne vápencami a slieňovcami Chočského a Krížňanského príkrovu. Vyššie kóty v okolí (napr. Kl'ak, 1351 m n. m.) sú budované odolnejšími dolomitmi, prevažne triasovými vápencami. Východná časť Vríckej kotliny s obcou Vrícko vznikla na línii miestneho zlomu eróziou toku Vríca v menej odolných bridličnatých vrstvách Krížňanského príkrovu (www.geology.sk/sluzby/digitalny-archiv/).

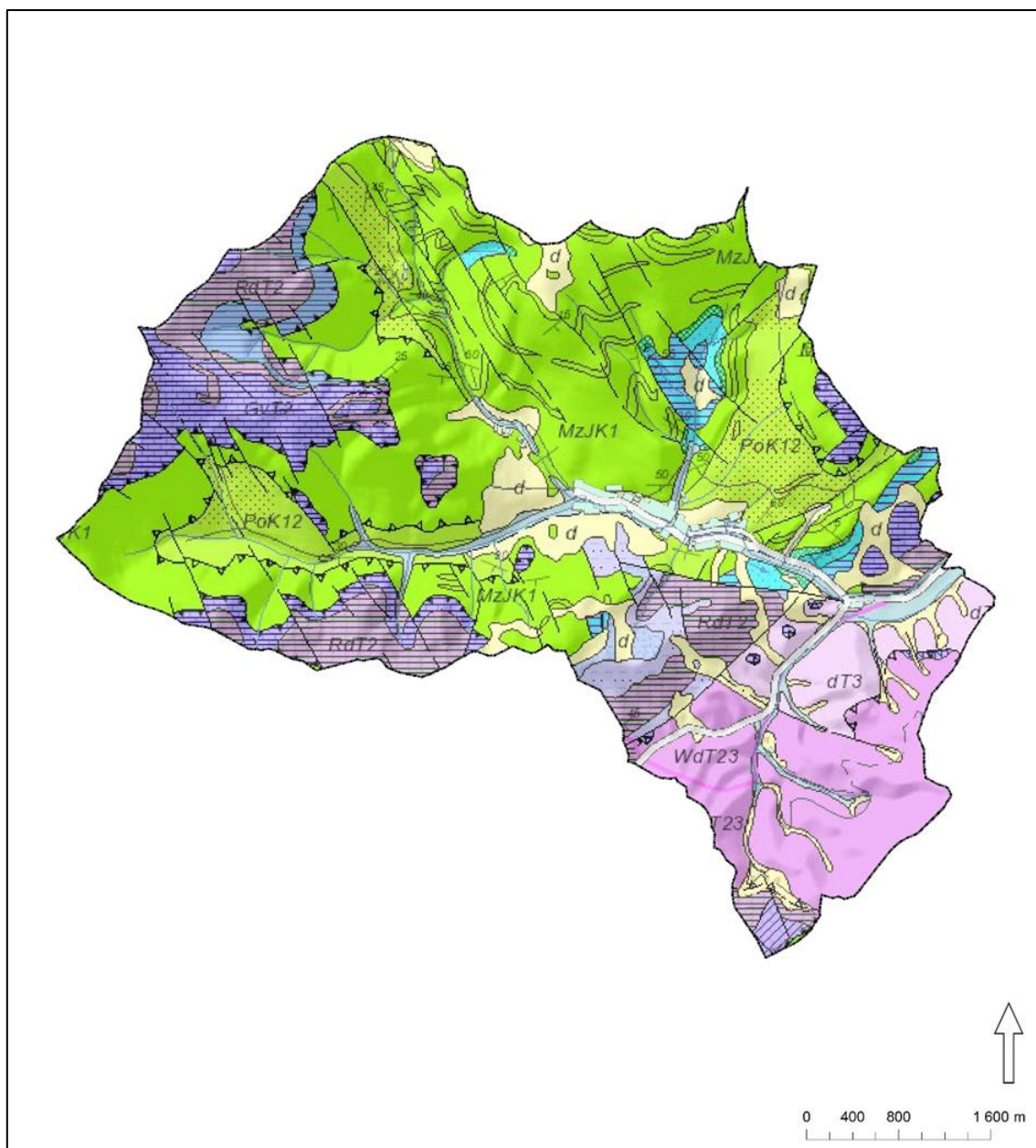
Absolútnu prevahu v geologickej stavbe majú členy Krížňanského príkrovu, presnejšie jeho čiastkového Zliechovského príkrovu, charakteristického hlbokomorským vývojom jurských členov. Bázu príkrovu tvoria gutensteinské vrstvy, nasleduje súvrstvie ramsauského dolomitu. Prechod medzi dolomitmi stredného a vrchného triasu tvorí bridličnaté súvrstvie lunzu, na povrch však nevystupuje. Ich nadložíom je súvrstvie karpatského keuperu – ide o pestré súvrstvie ílovitých bridlíc, pieskovcov s vložkami dolomitov; súvrstvie je na veľkej ploche odkryté v oblasti kóty Hnilická Kýčera a významným spôsobom ovplyvňuje obeh podzemnej vody v štruktúre. V povodí Vríce vystupujú triasové karbonáty. Prechod medzi triasovými a jurskými členmi tvoria kopienecké súvrstvie (ílovito-piesčité bridlice, ílovce, vápence) (www.geology.sk/sluzby/digitalny-archiv/).

Najvyššou tektonickou jednotkou je hronikum, ktoré je zachované vo forme príkrovových trosiek. Tektonicky zaujímavá je stavba v pravostrannej časti povodia Vríce, kde na triasových karbonátoch Krížňanského príkrovu spočíva troska hronika označená ako troska Studenca (www.geology.sk/sluzby/digitalny-archiv/).

Kvartér je zastúpený niekoľkými litofaciálnymi typmi – fluviálnymi hlinito-štrkovými sedimentami, proluviálnymi sedimentami podobného litologického zloženia a rôznymi typmi deluviálnych sedimentov pokrývajúcimi svahy pohoria, ich úpätné územia pri styku s Turčianskou kotlinou (www.geology.sk/sluzby/digitalny-archiv/).

Vyústenie Vríce do Turčianskej kotliny a jej ďalší priebeh koryta až po vtok do Turca je sprevádzané mohutným prolúviálnym kuželom s plochou cca 20 km². Hrúbka hlinito-piesčitých štrkov je premenlivá, podmienená aj reliéfom podložínych neogénnych súvrství (www.geology.sk/sluzby/digitalny-archiv/).

V k. ú. obce Vrícko sa nachádza jeden genetický typ kvartérnych uloženín (Maglay *et al.* 2009) - deluviálne sedimenty. Deluviálne sedimenty sa nachádzajú v strednej časti obce a na severnej hranici obce a tvoria ich litofaciálne nerozlíšené svahové sedimenty – hliny, piesky, úlomky hornín. Ostatné územie tvorí nesúvislý kvartérny pokryv na mezozoických horninových komplexoch (Maglay *et al.* 2009).

Obrázok 10: Výsek geologickej mapy SR mierka 1 : 50 000

(zdroj: Geologická mapa Slovenska M 1:50 000 [online]. Bratislava: Štátny geologický ústav Dionýza Štúra, 2013. Dostupné na internete: <http://apl.geology.sk/gm50js>)

Legenda k obrázku 10:

fhh; fluvialne sedimenty: litofaciálne nečlenené nívne hliny, alebo piesčité až štrkovité hliny dolinných nív a nív horských potokov

d; deluviálne sedimenty vcelku: litofaciálne nerozlíšené svahoviny a sutiny

dT3; hlavné dolomity: svetlé, sivé masívne a vrstevnaté dolomity

RdT2; ramsauské dolomity: sivé vrstevnaté dolomity

GvT2; gutensteinské súvrstvie (gutensteinské vrstvy) - gutensteinské (annabergské) vápence:

tmavosivé a čierne hrubolavcovité, vrstevnaté, červíkovité vápence

PoK12; porubské súvrstvie: slieňovce, ílovito-piesčité bridlice, pieskovce, piesčité vápence, ortokonglomeráty

MzJK1; mráznické súvrstvie: sivé a tmavosivé slienité vápence (niekedy s hľuzami rohovcov), sliene, slieňovce, slienité bridlice

WdT23; wettersteinské dolomity: svetlosivé vrstevnaté dolomity, lagunárne vrstvomité dolomity, rohovcové dolomity

qvJ2; sivé lavicovité kremité škvornité vápence (kremity fleckenmergel auct.)

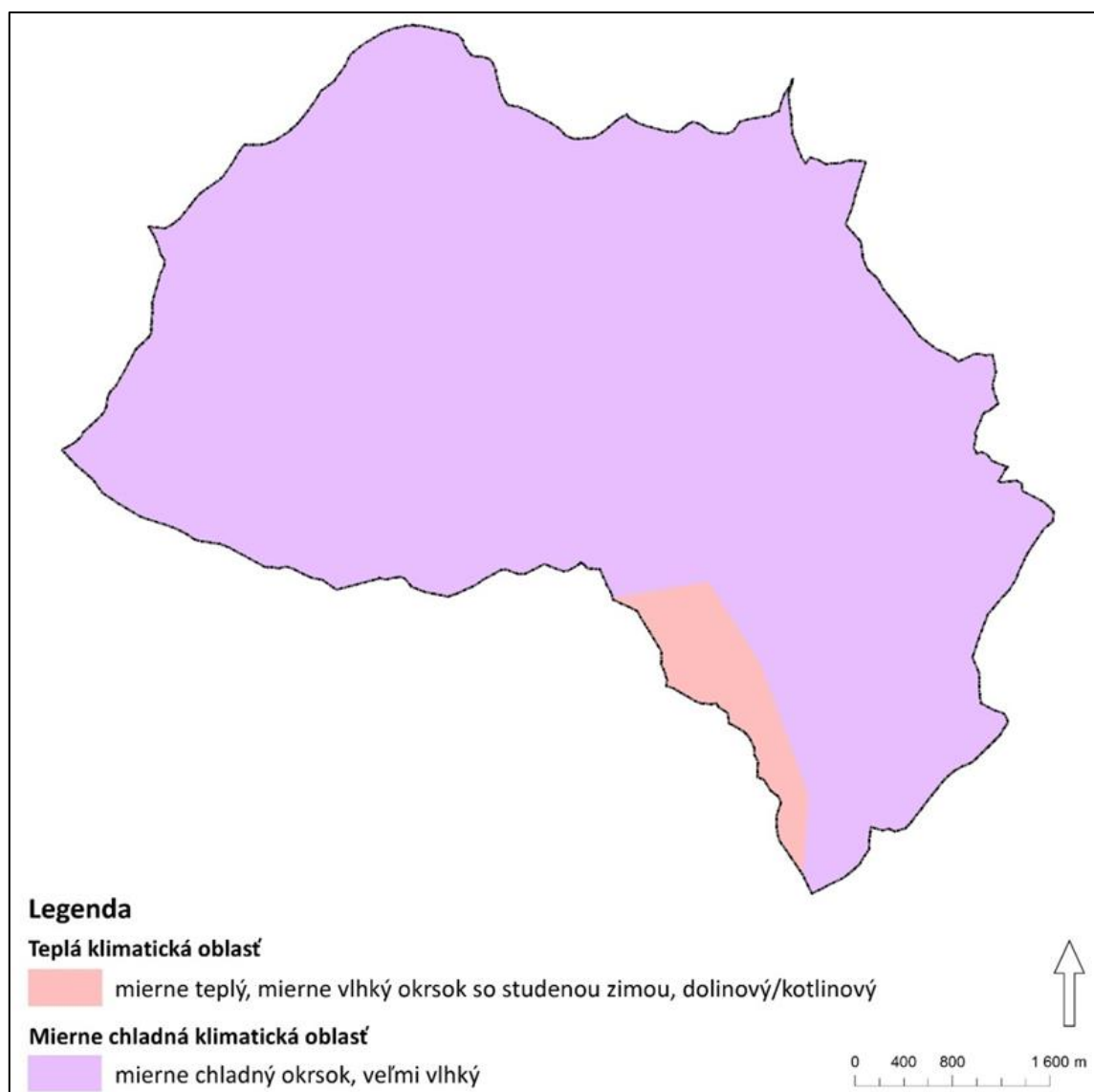
2. Klimatické pomery – zrážky (napr. priemerný ročný úhrn a časový priebeh), teplota (napr. priemerná ročná a časový priebeh), veternosť (napr. smer a sila prevládajúcich vetrov).

Väčšina dotknutého územia patrí v zmysle klimatického členenia Slovenska do mierne chladnej klimatickej oblasti, malá časť územia na juhovýchode k. ú. patrí do mierne teplej klimatickej oblasti (Lapin et al. 2002 in Atlas krajiny SR, 2002).

Klimatické oblasti a okrsky územia obce Vrícko (obr. 11):

Mierne chladná oblasť – okrsky mierne chladný, veľmi vlhký, s júlými teplotami 12 - 16 °C, s počtom letných dní do 50

Mierne teplá oblasť – okrsky mierne teplý, vlhký, dolinový/kotlinový so studenou zimou s januárovými teplotami do - 5°C, júlými teplotami nad 16 °C, s počtom letných dní do 50

Obrázok 11: Klimatické oblasti (zdroj: Atlas krajiny SR, 2002)

Priemerné ročné teploty vzduchu v obci Vrúcko sa pohybujú v rozsahu 2 - 6 °C. Hodnota priemerných ročných teplôt vzduchu v posledných desaťročiach a najmä v posledných 10 rokoch stúpa. Priemerná teplota vzduchu v januári je -4 až -6° C. Priemerná teplota vzduchu v júli je 12 až 16° C. V letnom období sa v oblasti obce Vrúcko vyskytuje v priemere menej ako 10 dní s dusným počasím. V zimnom období sa v tejto oblasti vyskytuje v priemere 120 – 160 dní so snehovou pokrývkou. Priemerný počet vykurovacích dní je 240 – 365 (Atlas krajiny SR, 2002).

V obci Vrúcko sa nenachádza meteorologická stanica. Najbližšie dostupné údaje za rok 2020 sú z meteorologickej stanice Turčianske Teplice. Mikroklimatické pomery sú vyhodnotené na základe dlhodobých pozorovaní na meteorologickej stanici nachádzajúcej sa v centre Turčianskych Teplíc, vo výške približne 512 m. n. m, v blízkosti potoka Teplica. V nasledujúcich tabuľkách sú zobrazené priemerné mesačné a ročné teploty a úhrny zrážok z meteorologickej stanice Turčianske Teplice za rok 2020 (www.shmu.sk).

Priemerná ročná teplota vzduchu v roku 2020 bola 8,56 °C. Počas vegetačného obdobia bola priemerná hodnota teploty vzduchu 14,25 °C. Maximálna priemerná teplotou vzduchu bola v roku 2020 19,1 °C v mesiaci august. Najchladnejším bol január s priemernou teplotou, ktorá dosahovala len -1,7 °C (tab. 13).

Tabuľka 13: Priemerná teplota vzduchu (°C) na stanici Turčianske Teplice v roku 2020

I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	rok	Vegetačné obdobie (IV - IX)
1,7	2,4	3,5	8,3	10,4	16,8	17,8	19,1	13,1	8,8	2,5	1,7	8,56	14,25

Popri teplote vzduchu sú rozhodujúcim ukazovateľom klímy zrážky. Priemerný ročný úhrn zrážok bol 64,75 mm v roku 2020, v letnom polroku to bolo 65,2 mm. Najmenej zrážok sa zaznamenalo v apríli. Najviac bohatý na zrážky bol október s hodnotou 169 mm (tab. 14).

Tabuľka 14: Priemerné mesačné a ročné úhrny zrážok (mm) na stanici Turčianske Teplice v roku 2020

I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	rok	Letný polrok (IV - IX)
17	103	32	5	54	108	60	76	88	169	21	44	64,75	65,2

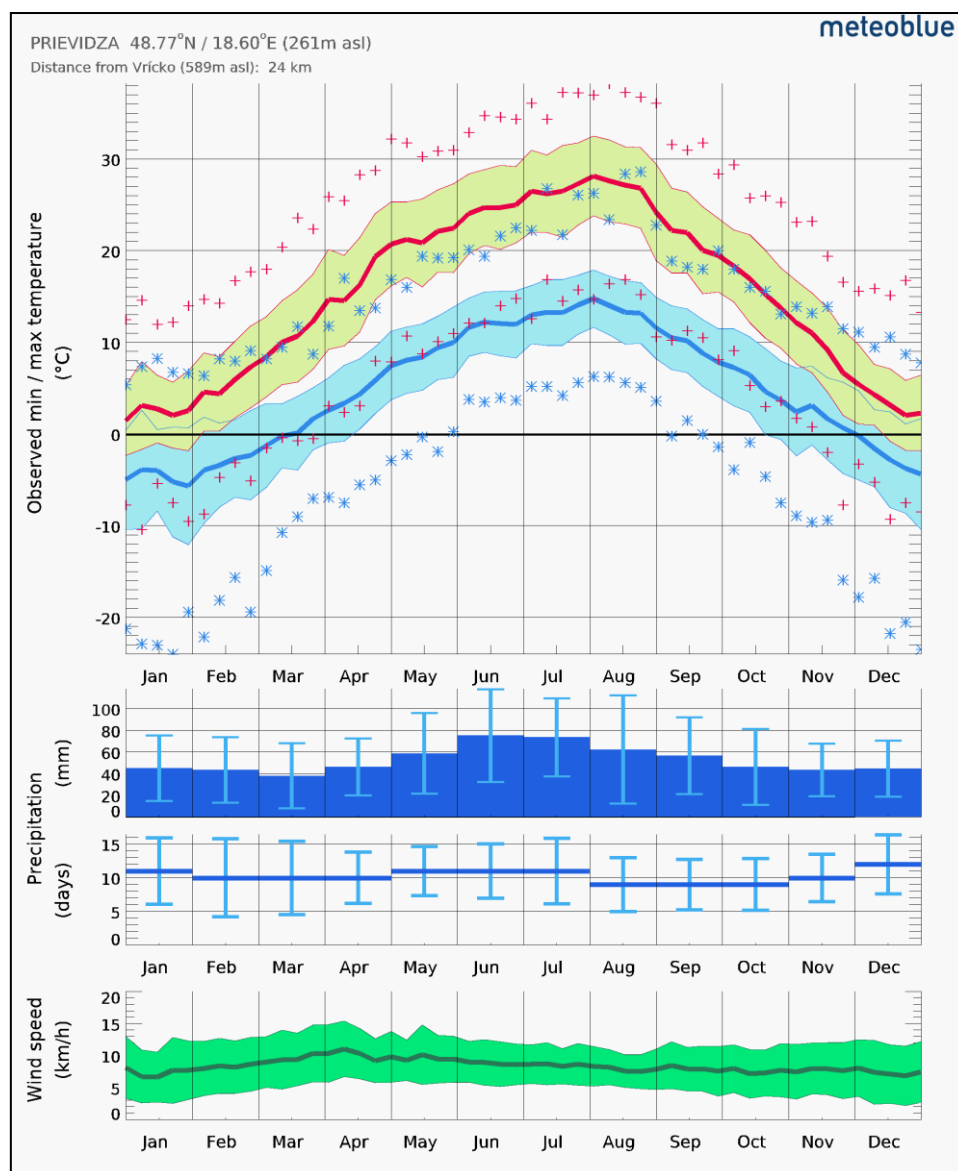
V tabuľke 15 sú uvedené mesačné a ročné zrážkové úhrny hydrologických rokov 2012-2016 a ich porovnanie s dlhodobými priemerami obdobia 1991-2010.

Tabuľka 15: Zrážkové úhrny, stanica Vrícko (603 m n. m.)

rok/mesi ac	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	rok
1991-2010	84	78	90	78	104	99	119	98	97	88	101	91	1127
2012	166,0	70,0	31,1	25,9	36,2	131,6	96,7	21,7	53,7	129,1	1,11	117,7	880,8
2013	131,0	116,7	114,8	36,6	171,9	106,7	5,9	76,0	133,	41,2	87,1	72,1	1093,1
2014	74,9	68,8	105,3	87,2	128,9	73,0	230,7	147,6	113,6	94,5	102,9	52,5	1279,9
2015	105,8	37,1	115,1	65,6	107,5	49,7	106,3	79,2	87,2	91,5	54,1	93,6	992,7
2016	82,6	185,6	26,1	68,2	86,3	65,7	166,5	96,0	67,3	134,6	165,8	31,8	1176,5

Mesačné úhrny zrážok boli v priebehu jednotlivých rokov veľmi rozdielne, a to bez ohľadu na klasifikáciu roka vo vzťahu k dlhodobému priemeru. Iba rok 2014 mal pomerne vyrovnané mesačné úhrny zrážok.

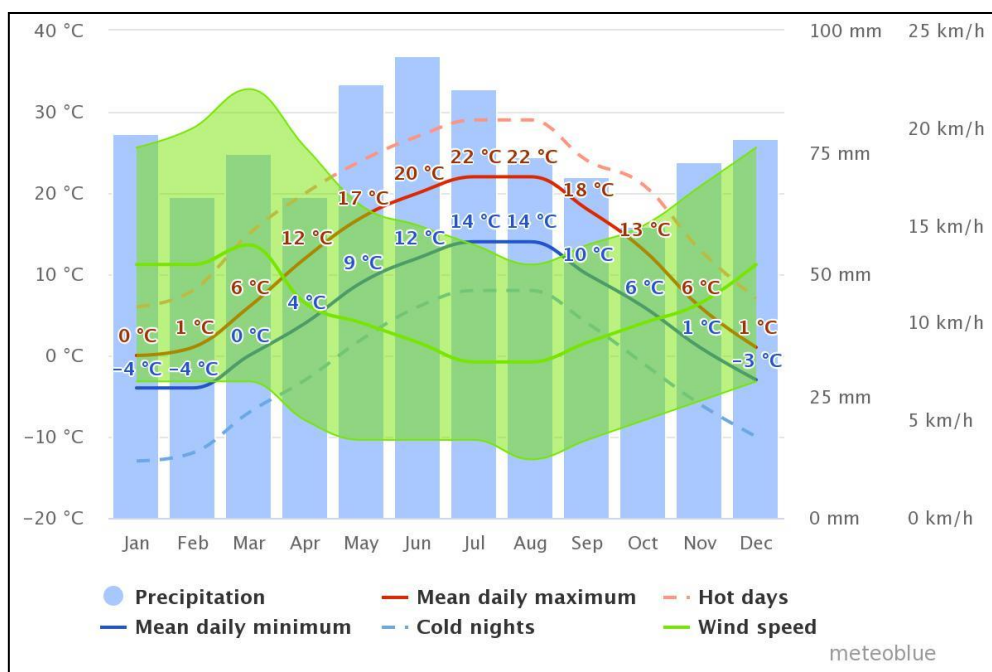
Simulačné klimatické údaje pre obec Vrícko s vysokou predvídateľnosťou môžu nahradiť merania dostupné na www.meteoblue.com (obr. 12), ktoré vyhodnocujú údaje o teplote, zrážkach a rýchlosti vetra z najbližšej meteorologickej stanice - Prievidza, vzdialenej 24 km od obce Vrícko. Vyhodnocujú sa údaje za najmenej 10 rokov.

Obrázok 12: Simulačné klimatické údaje pre obec Vrčko (zdroj: www.meteoblue.com)

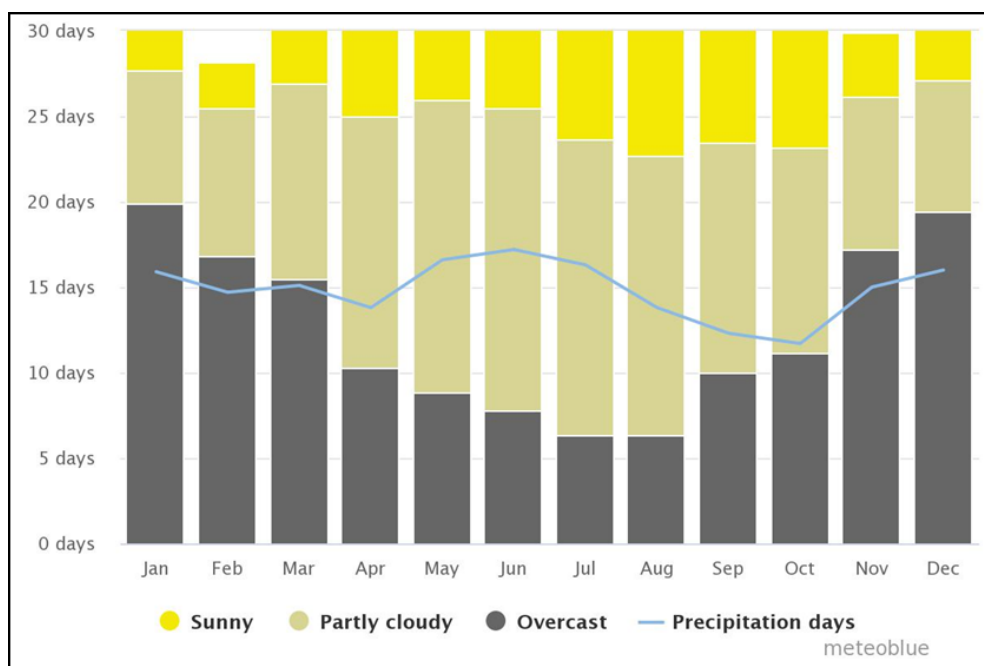
Klimatické diagramy pre obec Vrčko sú dostupné na www.meteoblue.com (obr. 13, 14, 15). Vyhodnocujú údaje napr. o teplote, zrážkach, slnečnom svite a poveternostných pomeroch a sú založené na 30 ročných hodinových simulačných modeloch počasia. Poskytujú údaje o typických klimatických vzoroch a očakávaných klimatických podmienkach.

Na obrázku 13 vidíme priemerné teploty a úhrn zrážok. Priemerné denné maximum zobrazuje maximálnu teplotu priemerného dňa v každom mesiaci. Priemerné denné minimum zobrazuje priemernú minimálnu teplotu. Horúce dni a studené noci ukazujú priemer najhorúcejších dní a najstudenších nocí za posledných 30 rokov. Na obrázku je zobrazený aj priemerný úhrn zrážok a rýchlosť vetra.

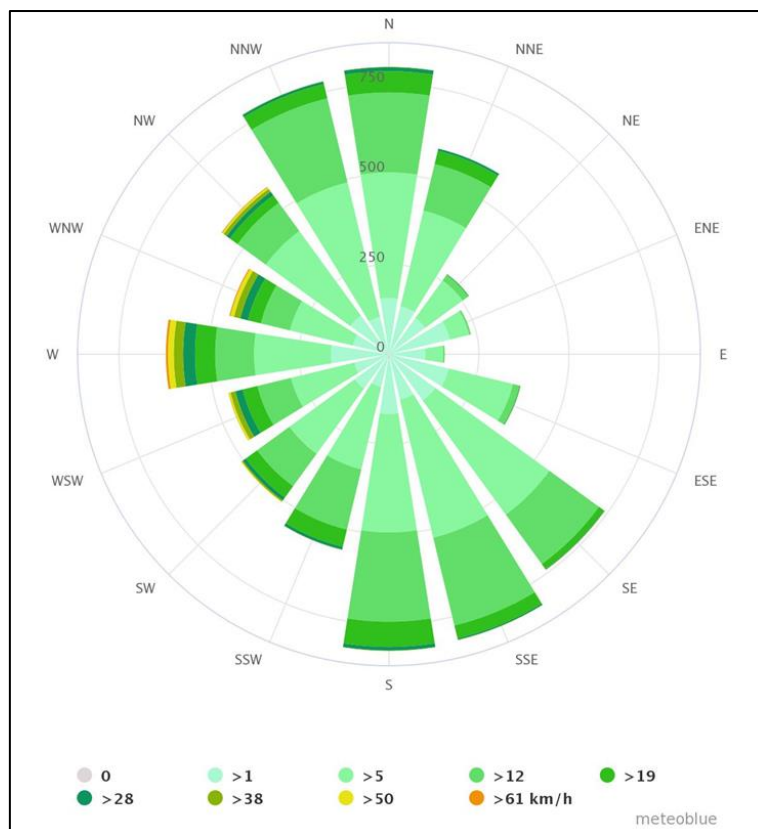
Obrázok 13: Priemerné teploty a úhrn zrážok (zdroj: www.meteoblue.com)

Na obrázku 14 je zobrazený počet slnečných, polooblačných, zamračených a daždivých dní v mesiaci. Dni s menej než 20% výskytom oblakov sú slnečné, s 20-80% sú polooblačné, s viac ako 80% sú zamračené.

Obrázok 14: Oblačné, slnečné a daždivé dni (zdroj: www.meteoblue.com)

Na obrázku 15 vidíme veternú ružicu pre obec Vrícko, ktorá zobrazuje počet hodín v roku, kedy vietor fúka z určitého smeru.

Obrázok 15: Veterná ružica pre obec Vrícko zobrazuje počet hodín v roku, kedy vietor fúka z určitého smeru. (N – sever (S), E – východ (V), S – juh (J), W – západ (Z)) Napr. JZ (SW): vietor fúka z juhozápadu na severovýchod SV (NE) (zdroj: www.meteoblue.com)

Z hľadiska možnej prašnosti a rozptylových podmienok je dôležitým prvkom smer a rýchlosť vetra. Prevládajúcimi smermi vetra v riešenom území sú južné a juhovýchodné, druhým dominantným smerom je severné a severozápadné prúdenie. Podľa údajov z najbližšej meteorologickej stanice v Prievidzi priemerná rýchlosť vetra dosahuje cca 10 km.h⁻¹.

3. Ovzdušie – stav znečistenia ovzdušia.

Územie okresu Martin je dlhodobo považované za oblasť so silne znečisteným až veľmi silne znečisteným ovzduším (Atlas krajiny, 2002). Veľké zdroje znečistenia sa v riešenom území nenachádzajú. V obci sa nachádzajú len malé a stredné zdroje znečistenia ovzdušia. Obec Vrícko nie je celoplošne plynofikovaná, čo negatívne vplyva na kvalitu ovzdušia. Znečistenie z lokálnych kúrenísk je pomerne výrazné hlavne v zimnom období, pretože sa ako palivová základňa používa prevažne drevo a uhlie. Zvyšovanie plynofikácie v rodinných domoch vplyva na znižovanie počtu lokálnych kúrenísk čo v konečnom dôsledku znižuje znečistenie ovzdušia.

Zdrojom prašnosti v území je prevádzka ťažného ložiska (kameňolomu), kde predmetom ťažby je vápenec určený na výrobu kameniva. Objem ťažby je limitovaný povolením na max. 100 tis. t/rok, skutočné výnosy sú v jednotlivých rokoch premenlivé, priemerne 30 tis. t/rok, v zimnom období ťažba neprebíha. Hodnotenie kvality ovzdušia vykonáva SHMÚ. Lokálne znečistenie ovzdušia v obci nie je kontinuálne monitorované žiadnou meracou stanicou SHMÚ.

V okrese Martin bolo evidovaných v databáze NEIS v roku 2017 spolu 246 veľkých a malých zdrojov znečisťovania ovzdušia (tab.16) (www.shmu.sk).

Tabuľka 16: Počet zdrojov znečisťovania ovzdušia (ZZO) v okrese Martin v roku 2017

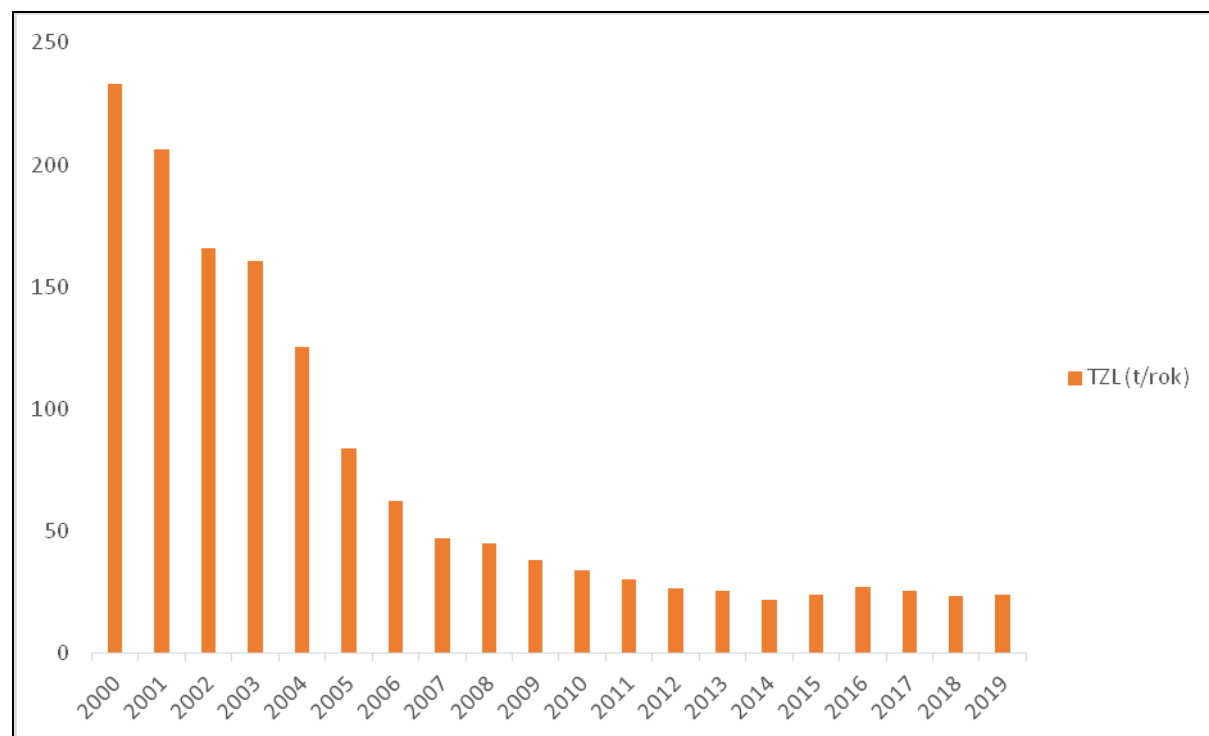
veľké zdroje znečisťovania ovzdušia (VZZO)	malé zdroje znečisťovania ovzdušia (MZZO)	Spolu VZZO a MZZO
16	230	246

V tabuľke 17 sú uvedené hodnoty emisií základných znečisťujúcich látok (ZL) v okrese Martin v období rokov 2010 – 2019 evidovaných v Národnom emisnom inventarizačnom systéme (NEIS). Hodnoty emisií sú uvedené v tonách za rok, pričom ide o sumárne emisie vypustené zo zdrojov, ktoré sa nachádzajú na území okresu Martin (www.air.sk).

Tabuľka 17: Prehľad emisií znečisťujúcich látok (ZL) v okrese Martin

rok	1.3.00 tuhé znečisťujúce látky (TZL)	3.9.99 Oxid siričitý 3.4.01 + 3.4.02	3.4.03 oxidy dusíka (NOx) - oxid dusnatý	3.5.01 oxid uhoľnatý (CO)	4.4.02 organické látky
2019	24,021	357,658	285,996	103,144	65,156
2018	23,745	414,964	276,968	109,353	59,886
2017	25,745	499,269	303,397	127,963	60,711
2016	27,401	523,891	302,270	118,844	59,552
2015	23,931	458,441	261,660	110,689	70,963
2014	22,103	419,288	253,464	105,502	73,538
2013	25,450	559,167	282,098	132,937	72,600
2012	26,577	874,095	333,434	127,571	90,385
2011	30,307	748,124	320,990	154,579	84,606
2010	34,090	798,233	322,483	150,922	83,305

Najväčším problémom kvality ovzdušia na Slovensku sa stalo v uplynulom období znečistenie ovzdušia prachovými časticami. Vývoj tvorby emisií TZL od roku 2000 v okrese Martin zo stacionárnych zdrojov dokumentuje obrázok 16, kde možno sledovať významný pokles priemyselných emisií, problémom zostáva intenzívna doprava, emisie TZL z lokálneho vykurovania a sekundárna prašnosť z poľnohospodárskej činnosti, zemných prác a iných odkrytých povrchov.

Obrázok 16: Vývoj emisií TZL v okrese Martin

Dopravná meracia stanica pre meranie častíc PM₁₀ a PM_{2,5} je umiestnená v centre mesta Martin na Jesenského ul., v južnej časti mesta v tesnej blízkosti frekventovanej príjazdovej cesty do Martina z

juhu. V tabuľke 18 je vyhodnotenie znečistenia ovzdušia podľa limitných hodnôt na ochranu ľudského zdravia za rok 2018 na meracej stanici Martin, Jesenského. V roku 2018 neboli prekročené žiadne limitné hodnoty ZL (www.shmu.sk).

Tabuľka 18: Vyhodnotenie znečistenia ovzdušia podľa limitných hodnôt na ochranu ľudského zdravia za rok 2018

	ochrana zdravia									VP ²⁾	
znečisťujúca látka	SO ₂		NO ₂		PM ₁₀		PM _{2,5}	CO	Benzén	SO ₂	NO ₂
doba Spriemerovania	1h	24h	1h	1r	24h	1r	1r	8h ¹⁾	1r	3h po	3h po
limitná hodnota [µg.m ⁻³] (počet prekročení)	350 (24)	125 (3)	200 (18)	40	50 (35)	40	25	10000	5	500	400
Martin, Jesenského (rok 2018)		0		26	33	28	18	2136			

Vysvetlivky:

1) maximálna osemhodinová koncentrácia

2) limitné hodnoty pre výstražné prahy

4. Vodné pomery – povrchové vody (napr. vodné toky, vodné plochy), podzemné vody vrátane geotermálnych, minerálnych, pramene a pramenné oblasti vrátane termálnych a minerálnych prameňov (výdatnosť, kvalita, chemické zloženie), vodohospodársky chránené územia, stupeň znečistenia podzemných a povrchových vôd.

Povrchové vody

Predmetné územie sa z hydrologického hľadiska nachádza v hlavnom povodí rieky Dunaj, čiastkovom povodí rieky Váh a v základnom povodí Váhu od Oravy po Varínku č. hydrologického poradia 4-21-05. Rieka Váh preteká severným okrajom Turčianskej kotliny, hydrologickú os kotliny vytvára rieka Turiec pretekajúca takmer jej stredom, ktorá odvádza prevažnú časť povrchových vôd kotliny do Váhu. Rieka Turiec vyviera na severných svahoch Kremnických vrchov v doline medzi Vlčím vrchom (1172 m n. m.) a Flochovou (1316 m n. m.). Vríckou kotlinou preteká riečka Vríca, ktorá priberá viacero prítokov a smeruje severovýchodným smerom do rieky Turiec.

Rieka Turiec (č. hydrologického poradia 4-21-05-020), ktorá preteká cca 6 km juhovýchodne od obce Vrícko, je najvýznamnejším tokom, nachádzajúcim sa v širšom okolí. Pramení v Kremnických vrchoch na juhovýchodnom svahu Svrčinníka v nadmorskej výške 1312,8 m n. m.. Najvýznamnejšími prítokmi sú Teplica, Dolinka, Blatnický potok, Beliansky potok, Sklabinský potok, Jasenica, Vríca a Valčiansky potok. Do rieky Váh sa vlieva vo Vrútkach v nadmorskej výške 378 m n. m. V zmysle vyhlášky MŽP SR č. 211/2005 Z. z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov má rieka Turiec štatút vodohospodársky významného vodného toku.

V zmysle prílohy č. 1 k vyhláške MŽP SR č. 211/2005 Z. z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov sa v k. ú. obce Vrícko nachádza jeden vodohospodársky významný vodný tok Vríca s p. č. 149 a č. hydrologického poradia 4-21-05-065.

Vríca je ľavostranným prítokom rieky Turiec s dĺžkou 19,6 km a je tokom IV. rádu. Pramení v Malej Fatre na východnom svahu vrchu Kl'ak (1351,6 m n. m.) v nadmorskej výške približne 1140 m. Na hornom toku vytvára 30 m dlhý Kl'acký vodopád.

Studenec je pravostranný prítok Vríce, meria asi 6 km a pramení v Malej Fatre. Dlhý potok je pravostranný prítok Vríce, meria 5 km a je tokom V. rádu. Pramení v Malej Fatre na východnom svahu Reváňa (1 204,6 m n. m.) v nadmorskej výške približne 960 m n. m.

Najbližšie ku záujmovému územiu sa nachádza vodomerná stanica na toku Vríca 5995 (Kláštor pod Znievom). Dlhodobý maximálny prietok, ktorý bol zistený na základe monitoringu SHMÚ počas rokov 1984 - 2017 dosiahol na toku Vríca hodnotu 12,560 m³.s⁻¹. Dlhodobý minimálny prietok, ktorý bol zistený na základe monitoringu SHMÚ počas rokov 1984 - 2017 dosiahol na Vríci hodnotu 0,116 m³.s⁻¹.

Priemerné mesačné, kulminačné a minimálne prietoky za rok 2018, maximálne a minimálne prietoky za sledované obdobie sú uvedené v tabuľke 19 (www.shmu.sk).

Tabuľka 19: Priemerné mesačné a extrémne prietoky - Vríca ($\text{m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$)

mesiac	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	rok
Stanica: Kláštor pod Znievom Tok: Vríca riečny kilometer: 8,40													
Qm	1,12 7	0,64 0	0,88 9	1,01 6	0,36 5	0,31 5	0,27 0	0,21 6	0,23 1	0,25 4	0,25 0	0,42 4	0,49 9
Qmax 2018	2,364					Qmin 2018	0,178						
Qmax 1984 - 2017	12,560					Qmin 1984 - 2017	0,116						

V tabuľke 20 sú uvedené štatistické charakteristiky prietoku potoka Vríca. Prietok toku bol v rokoch 1984-1989 sledovaný v stanici 5995, ktorá je aktívna dodnes. Staršie údaje doplňujú charakteristiky prietoku obdobia 2012-2016.

Tabuľka 20: Štatistické údaje toku Vríca v $\text{l} \cdot \text{s}^{-1}$ – stanica 5995 (1984-1989, 2012-2016)

rok	minimum	maximum	priemer	Q ₃₆₄
1984	216	5675	905	231
1985	283	5047	947	300
1986	262	3588	856	262
1987	188	8194	935	198
1988	208	5753	834	216
1989	207	5997	756	214
priemer	227	5709	872	237
2012	152	4052	525	152
2013	173	4552	771	175
2014	248	2991	670	250
2015	185	2863	669	186
2016	195	4316	716	195
priemer	191	3755	670	192

Územie obce Vrícko je odvodňované ľavostranným prítokom rieky Turiec potokom Vríca. Podľa režimu odtoku patrí celé záujmové územie do stredohorskej oblasti so snehovo-dažďovým typom odtoku. V severnej časti územia obce je charakteristická akumulácia vôd v novembri až marci s vysokou vodnosťou v apríli až júni. Najvyššie prietoky recipienty dosahujú v máji, najnižšie v januári a februári. Podružné zvýšenie vodnosti koncom jesene a začiatkom zimy je nevýrazné. V strednej a južnej časti územia obce je charakteristická akumulácia vôd v novembri až februári s vysokou vodnosťou marci až máji. Najvyššie prietoky recipienty dosahujú v apríli, najnižšie v januári a februári. Podružné zvýšenie vodnosti koncom jesene a začiatkom zimy je mierne výrazné (Atlas krajiny SR, 2002).

V zmysle § 49 zákona č. 364/2004 Z. z. (vodný zákon) a vykonávacej normy STN 75 2102 je potrebné rešpektovať ochranné pásmo vodohospodársky významného toku Vríca v šírke min. 6 m od brehovej čiary a ochranné pásmo vodného toku Studenec v šírke min. 5 m od brehovej čiary ako aj ochranné pásma ostatných vodných tokov v šírke min. 4 m od brehovej čiary obojstranne.

V zmysle zákona č. 364/2004 Z. z. § 49 (vodný zákon) pri výkone správy vodného toku a vodných stavieb a zariadení môže správca vodného toku užívať pobrežné pozemky. Pobrežnými pozemkami v závislosti od druhu opevnenia brehu a druhu vegetácie pri vodohospodársky významnom vodnom toku sú pozemky do 10 m od brehovej čiary a pri drobných vodných tokoch do 5 m od brehovej čiary; pri ochrannej hrádzi vodného toku do 10 m od vzdušnej a návodnej päty hrádze. Pre uskutočnenie, zmenu alebo odstránenie stavieb, zariadení a na činnosti vykonávané na pobrežných pozemkoch a v inundačnom území vodného toku je potrebný súhlas orgánu štátnej vodnej správy podľa §27 vodného zákona.

V katastri obce možno predpokladať pravdepodobný výskyt záplav. Riziko predstavuje potok Vríca pretekajúci cez obec, obzvlášť v miestach, kde zástavba siaha až k vodnému toku. Pre obec Vrícko neboli vypracované mapy povodňového ohrozenia, v ktorých by bola v predbežnom hodnotení povodňového rizika identifikovaná existencia potenciálne významného povodňového rizika.

Podzemné vody

Klimatické pomery spolu s geomorfologickými a odtokovými pomermi, geologicko-tektonickou stavbou a ďalšími menej významnejšími činiteľmi podmieňujú hydrologické a hydrogeologické pomery záujmového územia. Od týchto činiteľov závisí, aký podiel zrážok pripadá na výpar a povrchový odtok a aké množstvo zrážkových vôd dopĺňa zásoby podzemných vôd v geologických štruktúrach a aj to aké sú fyzikálno-chemické vlastnosti podzemných vôd.

Podľa hydrogeologickej rajonizácie SR (Šuba et al. 1984; Malík, Švasta, 2002) sa v rámci územia obce Vrícko nachádzajú dva hydrogeologické rajóny. Podstatnú časť pokrýva hydrogeologický rajón M 032 - Mezozoikum južnej časti Lúčanskej Fatry s označením SK 200140KF (útvár s dominantnými krasovo-puklinovými podzemnými vodami Strážovských vrchov a Lúčanskej Malej Fatry oblasti povodia Váh). Z južnej strany okrajovo do riešeného územia zasahuje rajón M 064 - Mezozoikum severnej časti pohoria Žiar.

V útvare podzemnej vody SK200140KF sú ako kolektorské horniny zastúpené najmä vápence a dolomity stratigrafického zaradenia mezozoikum - trias. V hydrogeologických kolektoroch útvaru prevažuje krasovo-puklinová priepustnosť. Priemerný rozsah hrúbky zvodnencov je > 100 m. Dominantné krasovo-puklinové hydrogeologické štruktúry sú odvodňované prevažne prameňmi na obvode štruktúr, prípadne na okraji pohoria, v menej priepustných súvrstviach a horninách kryštalinika je smer prúdenia konformný so sklonom terénu.

Vo všetkých pozorovacích objektoch v kationovej časti dominuje Ca^{2+} , vyskytuje sa aj Mg^{2+} a v aniónovej dominuje HCO_3^- . Podľa Palmer-Gazdovej klasifikácie sú dominantné krasovo - puklinové podzemné vody Strážovských vrchov a Lúčanskej Malej Fatry zaradené medzi základný výrazný až nevýrazný Ca- HCO_3 typ. Podľa mineralizácie radíme podzemné vody Strážovských vrchov a Lúčanskej Malej Fatry medzi vody so strednou až zvýšenou mineralizáciou nameranou v rozsahu od 344,46 mg.l⁻¹ do 675,29 mg.l⁻¹.

Medzi najvýznamnejšie kolektory v skúmanom území patria proluviálne sedimenty Vríce s medzizrnovou priepustnosťou. Dopĺňovanie množstva podzemnej vody je infiltráciou zrážok a infiltráciou vody z toku Vríca. Smer prúdenia podzemnej vody je Z – V, smerom k hlavnej eróznej báze, ktorou je niva Turca (www.geology.sk/sluzby/digitalny-archiv/).

V k. ú. Vrícko na lokalite Predvrícko je podľa Registra ostatných vrtov a registra hydrogeologických a geotermálnych vrtov (<https://apl.geology.sk/geofond/vrty>) evidovaný hydrogeologický vrt HVZ-11a.

Obec Vrícko má vybudovanú samostatnú vodovodnú sieť. Zdrojom vody je prameň Pod cestou (využiteľné množstvo podzemnej vody 2,9 l/s), ktorý sa nachádza cca 1500 m od obce v nadmorskej výške približne 800 m n. m.

V obci Vrícko sa nenachádzajú žiadne prírodné liečivé vody, prírodné liečebné kúpele, kúpeľné miesta a prírodné minerálne vody. Do katastrálneho územia obce nezasahujú žiadne ochranné pásma prírodných liečivých zdrojov a prírodných minerálnych zdrojov.

Znečistenie povrchových a podzemných vôd

Podľa nariadenia vlády SR č. 269/2010 Z. z. v znení NV č. 398/2012 Z. z. sa stanovujú požiadavky na kvalitu a kvalitatívne ciele povrchových vôd a limitné hodnoty ukazovateľov znečistenia odpadových vôd a osobitných vôd. Toto nariadenie v § 3 definuje limitné hodnoty ukazovateľov znečistenia odpadových vôd a osobitných vôd vypúšťaných do povrchových vôd alebo do podzemných vôd.

Najbližšie monitorované miesto kvality povrchových vôd k riešenému územiu je rieka Turiec nad Martinom v obci Košťany nad Turcom (rkm 12,5). Podľa výsledkov meraní kvality povrchových vôd v

roku 2019 môžeme konštatovať, že požiadavky na kvalitu povrchových vôd nespĺňajú všeobecné požiadavky na kvalitu povrchovej vody v nasledovných ukazovateľoch (tab. 21) (www.shmu.sk):

- všeobecne ukazovatele (časť A)

- syntetické látky (časť C)

Tabuľka 21: Zoznam ukazovateľov nespĺňajúcich všeobecné požiadavky na kvalitu povrchovej vody v roku 2019 podľa Prílohy č.1 k NV č. 269/2010 Z. z. v znení NV 398/2012 Z. z. a podľa Prílohy č. 1 k NV č. 167/2015 Z. z.

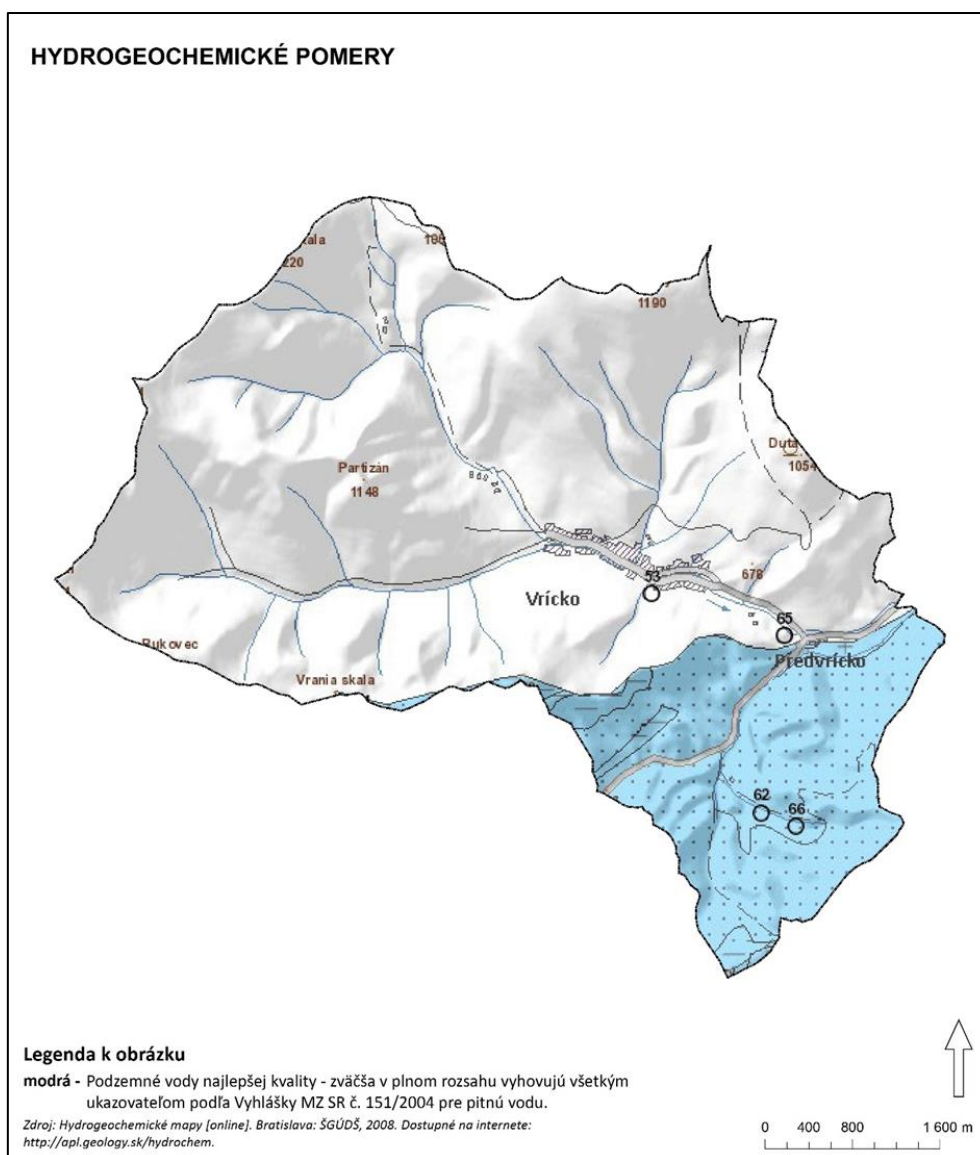
Map.	NEC	TOK	MONITOROVANÉ MIESTO	Riečn y kilom eter	Nevyhovujú požiadavky v nasledovných ukazovateľoch, podľa Prílohy č. 1:				
číslo			(MM)	km					
					Časť A (všeobecné ukazovatele)	Časť B (nesyntetické látky)	Časť C	Časť D (ukazovatele rádioaktivity)	Časť E (hydrobiologické a mikrobiologické ukazovatele)
SKV00 26	V135000 D	TURIEC	NAD MARTINO M, KOŠŤANY NAD TURCOM	12,5	N- NO ₂		FLU (RP), B(a)P (RP*), B(b)fluórant én (RP*), B(k)fluórant én (RP*), B(ghi)perylé n (RP*), Indenopyré n (RP*)		

Vysvetlivky:

NPK- prekročenie najvyššej prípustnej koncentrácie

* - potenciálne nevyhovuje požiadavkám nariadenia vlády 269/2010 Z. z. a 167/2015 Z. z.

Priemet kvalitatívnych vlastností podzemných vôd do hydrochemickej mapy je zobrazený na obrázku 17, z ktorého je zrejmé, že väčšina podzemných vôd na území k. ú. Vrícko spĺňa kategóriu A – podzemné vody najlepšej kvality - zväčša v plnom rozsahu vyhovujú všetkým ukazovateľom podľa Vyhlášky MZ SR č. 247/2017 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o kvalite pitnej vody, kontrole kvality pitnej vody, programe monitorovania a manažmente rizík pri zásobovaní pitnou vodou.

Obrázok 17: Hydrogeochemická mapa SR (1:50 000) – obec Vrícko (zdroj: <http://apl.geology.sk/hydrochem>).

Podľa prílohy č. 1 k nariadeniu vlády č. 174/2017 Z. z., ktorým sa ustanovujú citlivé oblasti a zraniteľné oblasti nepatria poľnohospodársky využívané pozemky obce Vrícko medzi zraniteľné oblasti. Zraniteľné oblasti sú poľnohospodársky využívané územia, z ktorých odtekajú vody zo zrážok do povrchových vôd alebo vsakujú do podzemných vôd, v ktorých je koncentrácia dusičnanov vyššia ako 50 mg.l^{-1} alebo sa môže v blízkej budúcnosti prekročiť. K. ú. obce Vrícko patrí medzi citlivé oblasti. Za citlivé oblasti sa ustanovujú vodné útvary povrchových vôd, ktoré sa nachádzajú na území Slovenskej republiky alebo týmto územím pretekajú. Citlivou oblasťou je celé územie okresu Martin.

5. Pôdne pomery – kultúra, pôdny typ, pôdny druh a bonita, stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu, kvalita a stupeň znečistenia pôd.

Z celkovej výmery v roku 2021 zaberala poľnohospodárska pôda 8,35 %. V rámci poľnohospodárskej pôdy mali najväčšie zastúpenie trvalé trávnaté porasty, ktoré zaberali 7,97 % z celkovej výmery poľnohospodárskej pôdy. Orná pôda zaberala 0,18 % a záhrady 0,20 %. V rámci nepoľnohospodárskej pôdy najväčšie zastúpenie mali lesné pozemky s výmerou 2618,69 ha, čo predstavuje 88,49 % z celkovej výmery obce. V menšej miere boli zastúpené ostatné plochy s 1,60 %, zastavané plochy s 1,35 % a vodné plochy s 0,21 % z celkovej výmery obce (www.katasterportal.sk).

Z uvedeného percentuálneho členenia je možné vyčítať charakteristické ukazovatele :

- poľnohospodárske využitie krajiny (%poľnohospodárskej pôdy z celkovej výmery)..... 8,35 %
- stupeň zornenia (% ornej pôdy z celkovej výmery poľnohosp. pôdy)..... 0,18 %
- stupeň zatravnenia (% TTP z celkovej výmery poľnoh. pôdy)..... 7,97%
- lesné pozemky sa podieľajú na celkovej výmere katastrálneho územia..... 88,49 %

Rozšírenie pôdných druhov a pôdných typov na predmetnom území je podmienené jeho geologickou stavbou a klimatickými pomermi.

Podľa percentuálneho obsahu jednotlivých zrnitostných frakcií sa pôdy triedia na tzv. pôdne druhy. Pre tento účel je zostavených viacero národných i medzinárodných klasifikácií. Pre vyjadrenie zrnitosti pôd sa u nás najviac používa Nováková klasifikácia. Táto triedi pôdy na 7 druhov podľa obsahu hrubého ílu (frakcie pod 0,01 mm) (www.podnemapy.sk). Medzi pôdne druhy vyskytujúce sa v riešenom území patria: hlinitá a ílovito-hlinitá pôda.

Pôdny typ je základnou identifikačnou jednotkou morfogenetickú i agronomickej kategorizácie pôd. Pôdne typy sú definované súborom diagnostických horizontov a ich najdôležitejších vlastností získaných dlhodobým vývojom v prírodných podmienkach i kultiváciou (www.vupop.sk). Z hlavných pôdných typov sú v dotknutom území zastúpené:

Fluvizeme – kultizemné, karbonátové; kultizemné, ľahké v celom profile, vysychavé

Fluvizeme - sú mladé, dvojhorizontové A-C pôdy, vyvinuté výlučne z holocénných fluvialnych, t.j. aluvialnych a proluvialnych silikátových a karbonátových sedimentov (alúviá tokov, náplavové kužele). Sú to pôdy v iníciaľnom štádiu vývoja s pôdotvorným procesom slabej tvorby a akumulácie humusu, pretože tento proces je, resp. v nedávnej minulosti bol narušovaný záplavami a aluvialnou akumuláciou. Pre fluvizeme je typická textúrna rozmanitosť, rôzna minerálna bohatosť a rôzne vysoká hladina podzemnej vody, s následným vplyvom na vývoj ďalšieho, glejového G-horizontu (Bielek, Šurina, 2000).

Kambizeme kultizemné a kambizeme kultizemné, luvizemné; modálne zo zvetralín flyša na výrazných svahoch 12 – 25°; modálne z ostatných substrátov na výrazných svahoch 12 – 25°

Kambizeme - trojhorizontové A-B-C pôdy, vyvinuté zo zvetralín vyvretých, metamorfovaných a vulkanických hornín, prevažne nekarbonátových sedimentov paleogénu a neogénu, lokálne tiež z nespevnených sedimentov, napr. z viatych pieskov. Pôdy s rôznym hrubým svetlým humusovým horizontom, pod ktorým je B horizont zvetrávania skeletnatých substrátov s rôznym, väčšinou s vyšším obsahom skeletu (Bielek, Šurina, 2000).

Rendziny kultizemné a rendziny kultizemné, kambizemné (alebo modálne); modálne na výrazných svahoch 12 – 25°

Rendzina - pôda s molickým karbonátovým Amc - horizontom zo zvetralín pevných a spevnených karbonátových hornín (vápenec, dolomit, vápnitý zlepenec, sádrovec). Pôda je prevažne plytká, hlinitá, so skeletnatosťou nad 30%, v pedone do 60 cm od povrchu. Dominantným pôdotvorným procesom je akumulácia a stabilizácia humusu. Za prítomnosti karbonátov v pôde nedochádza k zvetrávacím a translokačným procesom. Lokalizuje sa vzhľadom na substrát v krasových oblastiach. Pokrývajú ju lesy, pasienky, alpske lúky a čiastočne aj orná pôda (Bielek, Šurina, 2000).

V riešenom území sa nachádzajú karbonátové pôdy nenáchylné na acidifikáciu, pôdy s nižšou pufračnou schopnosťou slabo náchylné na acidifikáciu. Z hľadiska vlhkosti sú tu pôdy vlhké. Retenčná schopnosť pôd je stredná až veľká a priepustnosť stredná. V riešenom území sa nachádzajú nekontaminované pôdy, resp. mierne kontaminované pôdy vo východnej a západnej časti obce. Vo väčšine územia obce sa vyskytujú pôdy s obsahom rizikových prvkov (As, Ba, Cr, Cu, Hg, Ni, Pb, V) nad limit B. Väčšina územia je z hľadiska náchylnosti pôd na zhutnenie zaradená do ostatných poľnohospodárskych pôd bez kompaktie. Veľká časť územia v okolí intravilánu obce je z hľadiska náchylnosti na zhutnenie zaradená do primárneho zhutnenia, ktoré je podmienené genetickými vlastnosťami pôdy. Sekundárna kompaktia pôd sa vyskytuje popri ceste III. triedy č. 1796. Sekundárne (technogénne) zhutnenie je spôsobené činnosťou človeka (<http://www.geology.sk>; Atlas krajiny SR 2002).

Podľa prílohy č. 9 k vyhláške č. 508/2004 Z. z. (novelizovaná vyhláškou č. 59/2013) sú všetky poľnohospodárske pôdy podľa príslušnosti do BPEJ (bonitovaná pôdno-ekologická jednotka) zaradené do 9 skupín kvality pôdy. Najkvalitnejšie patria do 1. skupiny a najmenej kvalitné do 9. skupiny. Ochrana poľnohospodárskej pôdy pri nepoľnohospodárskom využití je zabezpečená ochranou najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy v katastrálnom území podľa kódu bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek, ktorá je uvedená v prílohe č. 2 k nariadeniu vlády č. 58/2013 Z. z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy. Pokiaľ sa BPEJ kód pre dané katastrálne územie nachádza v uvedenej tabuľke, poľnohospodárska pôda s týmto kódom BPEJ a v tomto katastrálnom území je chránená a za odňatie sa platí odvod, ktorý je určený v prílohe č. 1 k nariadeniu vlády č. 58/2013 Z. z.

Medzi najkvalitnejšie pôdy v riešenom území podľa kódu BPEJ v zmysle Nariadenia Vlády č. 58/2013 Z. z. patria nasledovné pôdy: 0902015, 0905041, 0983772, 0983972, 0987013, 0987413, 0987543, 0992673, 0992682, 0992782, 0992883, 1065413, 1083672, 1087442, 1090462.

6. Fauna, flóra – kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika, chránené vzácne a ohrozené druhy a biotopy, významné migračné koridory živočíchov.

Fauna

Podľa zastúpenia a vzájomného pomeru prítomných faunistických prvkov v súvislosti so zoografickým členením paleoarktu je miestna fauna v širšom chápaní organickou súčasťou eurosibírskej zoogeografickej podoblasti, podkarpatského úseku provincie listnatých lesov a podprovincie karpatských pohorí (Jedlička, Kalivodová, 2002).

Na základe členenia pre limnický biocyklus (Hensel, Krno 2002 in Atlas krajiny SR, 2002) patrí územie do hornovážskeho okresu, severopontického úseku, pontokaspickej provincie, euromediteránnej podoblasti a paleoartickéj oblasti.

Fauna v širšom okolí riešeného územia sa vyznačuje pestrosťou a rozšírením rôznych zoogeografických prvkov (kozmpolitné, palearktické, európske).

Bezstavovce (Evertebrata)

Bezstavovce predstavujú v prírode druhovo najbohatšie a najpočetnejšie zastúpenú skupinu živočíchov, ktorá obýva všetky typy biotopov a aj všetky výškové pásma. Skúmaná oblasť spadá pod Lúčanskú Malú Fatru. Zo susedného územia Krivánskej Malej Fatry sa udáva výskyt vyše 1000 druhov motýľov, zhruba toľko chrobákov atď. (Pagáč, Vološčuk, 1983). Medzi bežné druhy treba považovať rôzne druhy pavúkov, pôdných roztočov, hlístovcov, chvostoskokov, mnohonôžok, stonôžok, dvojkrídlavcov, blanokrídlavcov, potočníkov, podočiek, pošvatiek, rovnokrídlavcov, bzdôch, rovnokrídlavcov a vážok. Veľa druhov žije najmä v zachovalejších horských ekosystémoch, pričom tu nájdeme aj druhy zriedkavé, vzácne, ako i reliktné a endemické. Nakoľko obec Vrícko je obkolesená bukovými lesmi vhodnej vekovej štruktúry, vyskytuje sa tu aj vzácny fúzač alpský a ďalšie druhy viazané na staré a odumreté drevo. Pastviny v okolí obce sú predpokladom výskytu viacerých druhov motýľov a pod. Pri terénnom výskume sme zaznamenali výskyt koníka pestrého (*Arcyptera fusca*), ktorý je druhom národného významu a je indikátorom zachovalých horských lúk.

Bolo by vhodné pre lepšie spoznanie tejto skupiny živočíchov v sledovanom území intenzívne a podrobné skúmanie vhodnými výskumnými metódami. Dôraz treba sústrediť na časti s vhodnými starými stromami, ovocné sady brehový porast Vrícka a pod.

Stavovce (Vertebrata)

Ryby (Pisces)

Miestny potok Vrícka s prítokmi pretekajúce územím predstavujú prirodzenú cestu pre migrujúce ryby. Najmä potok Vrícka predstavuje vhodný biotop pre viaceré druhy rýb. Počas monitoringu sa podarilo pod obcou Vrícko pozorovať 23 jedincov čereble pestrej (*Phoxinus phoxinus*) a 1 jedinca pstruha potočného (*Salmo trutta m. fario*). Na základe výskytu pstruha potočného, čistoty a prietoknosti potoka (aj v najteplejších mesiacoch júl a august) je predpoklad pre výskyt hlaváča pásoplutvého (*Cottus poecilopus*) či vzácného hlaváča bieloplutvého (*Cottus gobio*), ktoré predstavujú obľúbenú korisť pstruha.

Počas monitoringu a prechádzania sledovanej oblasti boli brehové porasty husto zarastené, na viacero miestach (najmä pod obcou) vytvárali meandre a nepriechodné časti vhodné úkrytové miesta nielen pre

ryby. Bolo by vhodné vykonať dôkladný prieskum potokov (najmä nad a pod obcou), nakoľko pri spracovaní krajinnoekologického plánu na to nebol časový priestor.

Plazy a obojživelníky (Reptilia a Amphibia)

V sledovanej oblasti bola opakovane pozorovaná vretenica severná (*Vipera berus*) v počte minimálne 10 jedincov (3 jedince nad obcou na pasienku), taktiež bola potvrdená užovka obojková (*Natrix natrix*) neďaleko potoka Vríca, nad obcou v skalách pri pasiení oviec aj jašterica živorodá (*Lacerta vivipara*). Ďalšími pozorovanými druhmi sú slepúch lámavý (*Anguis fragilis*), ktorému najviac vyhovujú lesy, (je predpoklad výskytu aj v početných záhradách či parkoch) a taktiež jašterica obyčajná (*Lacerta agilis*), ktorej vyhovujú skôr suchšie časti, ktoré sú v celej severnej časti na pasienkoch. V lesoch bol potvrdený výskyt skokana hnedého (*Rana temporaria*), ropuchy bradavičnatej (*Bufo bufo*), kunky žltobruchej (*Bombina variegata*), salamandry škvrnitej (*Salamandra salamandra*) v blízkosti Dlhého potoka. Mloky (*Triturus* sp.) pre krátkosť monitoringu neboli zistené, biotopy ale nasvedčujú, že je veľký predpoklad ich výskytu.

Vtáky (Aves)

Vtáky sú v riešenom území zo stavovcov jednoznačne najpočetnejšou a najviac viditeľnou skupinou stavovcov. Obývajú všetky typy zastúpených biotopov. Najpočetnejšie zastúpeným druhom je pinka lesná (*Fringilla coelebs*), ktorá sa v území vyskytuje spoločne so slávikom červienkou (*Erithacus rubecula*). Medzi ďalšie bežné druhy patrí penica čiernohlavá (*Sylvia atricapilla*), penica popolavá (*Sylvia curruca*), penica obyčajná (*Sylvia communis*), sýkorky (*Parus major*, *P. caeruleus*, *P. cristatus*, *P. palustris*, *P. montanus*), ale aj kôrovník dlhoprstý (*Certhia familiaris*), brhlík lesný (*Sitta europaea*), glezg hrubozobý (*Coccothraustes coccothraustes*), krivonos smrekový (*Loxia curvirostra*). Škorec lesklý (*Sturnus vulgaris*), škvránok poľný (*Alauda arvensis*), prhl'aviar červenkastý (*Saxicola rubetra*), stehlík konôpkár (*Carduelis cannabina*), stehlík pestrý (*Carduelis carduelis*), muchár sivý (*Muscicapa striata*) a kanárik poľný (*Serinus serinus*). Holub hrivnák (*Columba palumbus*) a hrdlička záhradná (*Streptopelia decaocto*) sa udomácnili v záhradách a parkoch v obci. Vrabec domový (*Passer domesticus*), žltouchvost domový (*Phoenichuros ochruros*), oriešok hnedý (*Troglodytes troglodytes*) sú bežnými hniezdňami v záhradách a parkoch či v blízkosti obydľí. Vrabec poľný (*Passer montanus*) a hrdlička poľná (*Streptopelia turtur*) boli pozorované v oblasti pri ustajnení koní. Straka čiernozobá (*Pica pica*), sojka obyčajná (*Garullus glandarius*), orešnica perlavá (*Nucifraga caryocatactes*) a krkavec čierny (*Corvus corax*), u ktorého je predpoklad hniezdenia v skalných bralách v blízkosti obce. V obci bol pozorovaný drozd plavý (*Turdus philomenos*), drozd čierny (*Turdus merula*), drozd čvíkotavý (*Turdus pilaris*), drozd trskotavý (*Turdus viscivorus*). Z dravcov bol pozorovaný adultný jedinec orla skalného (*Aquila chrysaetos*), ale aj jastrab lesný (*Accipiter gentilis*) jastrab krahulec (*Accipiter nissus*), sokol myšiár (*Falco tinnunculus*). V okolí obce sa nachádzajú aj vhodné biotopy pre sokola sťahovavého (*Falco peregrinus*), ktorý bol počas monitoringu aj opakovane pozorovaný. Vhodnosť lesných porastov v oblasti je predpokladom výskytu aj pre prioritné druhy v rámci Chráneného vtáčieho územia Malá Fatra. Medzi prioritné druhy patria kuvik kapavý (*Aegolius funereus*), kuvičok vrabčí (*Glaucidium passerinum*), sova dlhochvostá (*Strix uralensis*) – pozorovaný jeden jedinec smerom na Dutú skalú, ale aj ďatle – ďatľa bielochrptého (*Dendrocopos leucotos*), žlnu sivú (*Picus canus*), tesára čierneho (*Dryocopus martius*). Vhodné biotopy tu nachádza aj jariabok hôny (*Tetrastes bonasia*), hniezdiská včelár lesný (*Pernis apivorus*) a bocian čierny (*Ciconia nigra*), okraje obce môže využívať najmä v zimnom období strakoš veľký (*Lanius excubitor*). Trnité časti sú vhodné pre hniezdenie strakoša obyčajného (*Lanius collurio*) a penice jarabej (*Sylvia nissoria*), ktorá bola v oblasti opakovane pozorovaná. Vhodné, zmiešané lesy sú domovom aj pre ďalšie prioritné druhy pre CHVÚ Malá Fatra - muchárika bieločrptého (*Ficedula albicollis*) a muchárika malého (*Ficedula parva*). V sledovanej oblasti sa vyskytujú aj kukučka jarabá (*Cuculus canorus*), ďateľ veľký (*Dendrocopos major*), ďateľ malý (*Dendrocopos minor*), ale aj sova lesná (*Strix aluco*) a myšiarka ušatá (*Asio otus*). Lúky v sledovanej oblasti predstavujú potencionálny vhodný biotop pre globálne ohrozený európsky druh chriaštel' poľný (*Crex crex*), tiež pre prepelicu poľnú (*Coturnix coturnix*) najmä v častiach podmäčianých, príp. s prímiesou žihľavy a pod., pasienky ale sú aj loviskom pre myšiaka lesného (*Buteo buteo*). V brehových porastoch pretekajúcich potokov aj v samotnej obci bol pozorovaný trasochvost biely (*Motacilla alba*), trasochvost horský (*Motacilla cinerea*), mláďatá vodnára obyčajného (*Cinclus cinclus*) boli pozorované pod obcou Vrícko, v záhradách a na okrajoch obce je početná strnádka obyčajná (*Emberiza citrinella*), ktorá bežne spievala aj na pasienkoch. Na potoku Vríca bolo pozorovaných viacero jedincov kačice divej (*Anas platyrhynchos*). V obci boli nájdené postavené hniezda belorítky domovej (*Delichon urbica*), lastovičky domovej (*Hirundo rustica*), na love aj dážďovník tmavý (*Apus apus*). Pre detailné zistenie avifauny je nutné v jarnom období pristúpiť ku bežne používaným monitorovacím postupom ako sú bodový transekt,

líniový transekt, odchyt do nárazových sietí a pod., tým by sa zabezpečil komplexný prehľad druhov žijúcich v posudzovanej oblasti.

Cicavce (Mammalia)

Z cicavcov boli opakovane pozorované líška hrdzavá (*Vulpes vulpes*), jeleň lesný (*Cervus elaphus*), srnec hôrny (*Capreolus capreolus*) a početná sviňa divá (*Sus scrofa*). Z veľkých šeliem je predpoklad výskytu medveďa hnedého (*Ursus arctos*), vlka dravého (*Canis lupus*), rysa ostrovida (*Lynx lynx*), ale aj mačky divej (*Felis sylvestris*). Prostredie je vhodné aj pre kunu skalnú (*Martes foina*) – jedinec bol nájdený zrazený autom na okraji obce, jazveca lesného (*Meles meles*, nájdené stopy smerom na Partizán), ale aj pre rozširujúceho sa psíka medvedíkovitého (*Nyctereutes procyonoides*), ktorý v Turci posledné roky pribúda. V biotope ľudských sídiel sa vyskytuje hranostaj čiernochvostý (*Mustela erminea*), lasica obyčajná (*Mustela nivalis*), ryšavka žltohrdlá (*Apodemus flavicollis*), v lesnom prostredí aj piskor obyčajný (*Sorex araneus*). Na zarastajúcich lúkach a pasienkoch sú typickými zástupcami plšík lieskový (*Muscardinus avellanarius*), v parkoch či stromoradiach veverica stromová (*Sciurus vulgaris*), predpoklad je aj pre plcha sivého (*Glis glis*). Z netopierov sa vyskytuje netopier obyčajný (*Myotis myotis*), taktiež raniak hrdzavý (*Nyctalus noctula*), uchaňa čierna (*Barbastella barbastellus*), ucháč svetlý (*Plecotus auritus*), pre množstvo vekovo starých lesov je predpoklad aj ďalších druhov viazaných na lesné spoločenstvá. Kompletný zoznam druhov by bolo možné stanoviť po vhodnom monitoringu na základe odchytov, batloggerov a pod. V záhradách bol zistený krt obyčajný (*Talpa europaea*), v záhradách sa vyskytuje aj jež tmavý (*Erinaceus europeus*) a jež východoeurópsky (*Erinaceus concolor*). Na zamokrených stanovištiach v blízkosti miestnych potokov je predpoklad výskytu dulovnice väčšej (*Neomys fodiens*). Na lúkach a v remízach bol pozorovaný zajac poľný (*Lepus europaeus*). Vydra riečna (*Lutra lutra*) bola potvrdená trusom pod obcou na potoku Vríca.

Významné migračné koridory živočíchov

Ako migračné koridory živočíchov definujeme prírodné i poloprírodné prvky – koridory územného systému ekologickej stability (ÚSES). Významnú úlohu v riešenom území predstavuje pre živočíchov nadregionálny biokoridor NRBk 3 Hrebeň Lúčanskej. Biokoridor je využívaný ako migračná trasa najmä veľkých cicavcov.

Flóra

Z hľadiska fytogeografického členenia (Futák, 1980 in Atlas krajiny SR, 2002) patrí dotknuté územie do oblasti západokarpatskej flóry, obvodu flóry vysokých (centrálnych) Karpát, fytogeografického okresu Fatra a podokresu Malá Fatra (Lúčanská Fatra).

Na základe fytogeograficko-vegetačného členenia (Plesník, 2002 in Atlas krajiny SR, 2002) územie patrí do bukovej zóny, flyšovej oblasti, okresu Biele Karpaty, vršatecko-púchovského (bradlového) podokresu a okresu Javorníky.

Potenciálnu prirodzenú vegetáciu v záujmovom území tvorí päť jednotiek potenciálnej prirodzenej vegetácie:

- podhorské bukové lesy
- bukové a jedľovo-bukové lesy
- karpatské dubovo-hrabové lesy
- jaseňovo-brestovo-dubové lesy v povodiach veľkých riek (tvrdé lužné lesy)
- jelšové lesy na nivách podhorských a horských vodných tokov

Poznanie potenciálnej prirodzenej vegetácie územia je dôležité najmä z hľadiska rekonštrukcie, obnovy a ďalšieho prirodzeného vývoja vegetácie (lesnej aj nelesnej) s cieľom jej priblíženia sa či úplného prinávratu do prirodzeného stavu, aby sa tak zabezpečila ekologická stabilita územia. Potenciálna vegetácia vplyvom postupného osídľovania územia začala ustupovať. Rozsiahle pôvodné lesné spoločenstvá zanikli a začali sa vytvárať lúky, pasienky, polia. Tieto skutočnosti podmienili súčasnú zloženie flóry a zastúpenie jednotlivých druhov v biocenózach.

Reálna vegetácia

Riešené územie je charakteristické pomerne vysokou lesnatosťou. Miestami - najmä okolo intravilánu, sa nachádzajú aj odlesnené časti. Tvoria ich zväčša trvalé trávne porasty, prevažne s charakterom pasienkov. Územie je ovplyvnené prítomnosťou horských tokov a jarkov stekajúcich po strmých svahoch do dolín, vytvárajúcich možnosť na existenciu podmáčaných lokalít – pramenísk, vlhkých lúk, slatín. Vo vyšších polohách sa okrem lesov nachádzajú aj horské lúky, ako i skalné bralá a vystupujúce skalné útvary, podmieňujúce vznik špecifických rastlinných spoločenstiev.

V riešenom území sa nachádza viacero floristicky hodnotných lokalít. Niektoré už boli spracované v literatúre v minulosti. Nakoľko krajinnoekologický plán neplní funkciu komplexného botanického prieskumu územia a pri terénnom prieskume za účelom tvorby krajinnoekologického plánu nie je priestor pokryť celé spektrum biotopov a druhov, ponúkame len stručný výber z jeho rastlinného bohatstva. Vzhľadom na nezanedbateľný výskyt hodnotných biotopov ako i druhov odporúčame - v prípade potreby v budúcnosti, doplniť údaje uvedené v tejto stručnej správe komplexným, cieleným botanickým výskumom.

Drevinová vegetácia

Porasty drevín plnia mnohé funkcie, okrem produkčnej a estetickej aj ekostabilizačnú, majú pozitívny vplyv na životné prostredie, človeka, aj zvyšovanie biodiverzity.

Lesné porasty pokrývajú väčšinu riešeného územia. Mnohé z nich majú zloženie blízke prirodzenému, s vysokým podielom buka lesného (*Fagus sylvatica*), s prímiesou ďalších listnatých drevín. Vyskytujú sa tu však aj porasty s výrazne pozmenenou skladbou, s vysokým podielom stanovištne nevhodného smreka obyčajného (*Picea abies*), či iných stanovištne nevhodných ihličnatých drevín. Vo vyšších polohách miestami rastie aj borovica horská (kosodrevina) (*Pinus mugo*). Odolnosti a ekologickej stability porastov by pomohla postupná premena drevinového zloženia na zloženie blízke prirodzenému a vytváranie rôznovekých, viacetážových porastov.

V bylinnom podraсте sme okrem bežných lesných druhov zaznamenali v presvetlených častiach aj výskyt viacerých vzácných druhov. Vyskytoval sa tu napr. zákonom chránený druh päťprstnica hustokvetá (*Gymnadenia densiflora*), zaradený do červeného zoznamu IUCN v kategórii NT, ako aj druhy zaradené do červeného zoznamu IUCN v kategórii LC -

vemenník dvojlistý širokokvetý (*Platanthera bifolia* subsp. *latifolia*), orlíček obyčajný (*Aquilegia vulgaris* subsp. *vulgaris*), horec križatý (*Gentiana cruciata*), pahorec brvitý (*Gentianopsis ciliata*).

Nelesnú drevinovú vegetáciu tvoria zväčša **náletové dreviny**, ktoré miestami zarastajú lúky a pasienky. Na niektorých lokalitách sa už jedná o dospelé stromy a kry vo väčších skupinkách, kde sukcesia postupne zaberá neobhospodarované plochy.

Hodnotnou zložkou nelesnej drevinovej vegetácie sú **brehové porasty**. Tie zároveň patria aj k výrazným prvkom mokradnej vegetácie (ktorú podrobnejšie popisujeme nižšie).

K významným prvkom nelesnej drevinovej vegetácie patria aj **dreviny intravilánu**, medzi ktoré patrí aj viacero jedincov a skupín stromov väčších rozmerov, ktoré spríjemňujú klímu aj prostredie obyvateľom obce.

Užitočné sú drevinové aleje okolo ciest, ktoré plnia viacero funkcií (od izolačnej, až po bezpečnostnú). V riešenom území okolo ciest skôr dreviny absentujú, miestami sa vyskytujú solitérne stromy, prípadne náletové dreviny. Súvislejšie pásy drevín sa nachádzajú v miestach, kde sa blízko cesty vyskytujú brehové porasty toku, prípadne pásy v rámci okrasnej výsadby v intraviláne (zvyčajne vo forme živých plotov). Nakoľko je riešené územie pomerne lesnaté, absencia týchto drevín nie je natoľko badateľná. Ich výsadba (alebo ponechanie drevinových pásov zo samonáletu) by bola vhodná v určitých častiach v blízkosti intravilánu alebo prašných, častejšie využívaných ciest (ústie Dlhej doliny, cesta poza hasičskú zbrojnicu k PD).

V drevinových porastoch v intraviláne sme zaznamenali aj prítomnosť sumachu pálkového (*Rhus typhina*), ktorý patrí medzi potenciálne (regionálne) invázne taxóny a vzhľadom na jeho schopnosť rýchlo sa šíriť prostredníctvom výmladkov môže zaberať pomerne veľké plochy. Jeho šírenie je už teraz evidentné, preto je potrebné tieto výmladky dlhodobo redukovať, aby sa nedostal do voľnej prírody. Na voľné priestranstvá je lepšie ho z tohto dôvodu ani nevysádzať.

Lúčna a pasienková vegetácia

V riešenom území sa lúčna a pasienková vegetácia nachádza prevažne v okolí intravilánu, ale horské lúky a pasienky sa vyskytujú aj na holiach vo vrcholových polohách.

Trvalé trávne porasty (TTP) sú väčšinou veľkablokové, máloblokové sú skôr horské lúčky. Prevažuje extenzívne a polointenzívne využívanie. Na viacerých sa využíva kombinácia pasenia a kosenia. Na

pasienkoch sa pasú najmä kozy, ovce alebo hovädzí dobytok. Na neobhospodarovaných TTP nastupuje sukcesia, šíria sa expanzívne druhy ako napr. smlz kroviskový (*Calamagrostis epigejos*) a lúky a pasienky postupne zarastajú náletovými drevinami. V niektorých trávnych porastoch sme zaznamenali prítomnosť invázneho hviezdника ročného (*Stenactis annua*), miestami v pomerne početnej populácii. V riešenom území sa nachádzajú viaceré druhovo pestré, biologicky aj esteticky hodnotné, extenzívne obhospodarované lúčne a pasienkové spoločenstvá.

Biodiverzita a ekologická stabilita **pasienkov** úzko súvisí so spôsobom pastvy. Na pasienkové spoločenstvá riešeného územia negatívne pôsobí nerovnomerné vypásanie, ktoré umožňuje rast a šírenie pasienkových burín a zarastanie pasienkov náletovými drevinami. Napomohlo by rovnomerné vypásanie pasienkov, ideálne zmiešanými stádami alebo rôznych druhov zvierat po sebe (kravy, ovce, kozy, somáre) a pravidelné kosenie nedopaskov, ktoré sa vyskytujú na viacerých pasienkoch. Nadmerne rozšírené nedopasky znižujú aj hospodársku kvalitu pasienka a môže dôjsť aj k jeho celkovej degradácii. K znehodnocovaniu pasienkov dochádza aj pri preťažovaní pasienkov nadmerným množstvom pasiených zvierat, ako aj pri dlhodobom nadmernom zhromažďovaní zvierat na určitom mieste, kedy dochádza k silnému zhutneniu pôdy, odstráneniu bylinného krytu ako i ovplyvneniu chemizmu pôdy močom a trusom zvierat. Na takéto miesta sa začínajú šíriť nitrofilné a ruderálne druhy. Následky znehodnotenia pasienka sa prejavujú dlhodobou a je veľmi ťažké navrátiť ho do pôvodného stavu, preto sú veľmi dôležité správne spôsoby obhospodarovania. Vhodné hospodárenie a primeraný počet zvierat vzhľadom na úrodnosť pasienka sa prejaví jednak na estetickom vzhľade pasienkov, ale aj na väčšej druhovej pestrosti a úrodnosti. Druhovo bohatšie pasienky sú biotopom národného významu **Lk3 Mezofilné pasienky a pásané lúky**.

Výlučne **kosené lúky** sa v riešenom území vyskytujú menej často ako pasienky, ktoré výrazne prevažujú. Kosenie na viacerých plochách prebieha postupne (t.j. nevykosí sa celá plocha naraz), čo je vhodný spôsob pre prítomné biocenózy. Najhodnotnejšími sú druhovo bohaté jedno- až dvojkosné lúky s prevahou vysokosteblových krmovínarsky hodnotných tráv a ďalších bylín. Zachované, druhovo bohaté spoločenstvá možno klasifikovať ako cenný **biotop európskeho významu Lk 1 Nížinné a podhorské kosné lúky 6510**, ktoré už na pohľad zaujmú svojou pestrosťou a estetickým vzhľadom. Typický ráz biotopu určujú trávy a kvitnúce byliny. Obzvlášť druhovo bohaté, pestré kvitnúce lúky sa vyvíjajú na výlných svahoch. Stanovištný potenciál by mali napríklad na južne orientovanom svahu nad severozápadnou časťou intravilánu. TTP však postupne zarastá expanzívnymi druhmi, ako aj náletovými drevinami. Napomohlo by odstránenie náletových drevín (mimo niekoľkých skupiniek už dospelých stromov) a obnovenie extenzívneho hospodárenia na celej ploche, čím sa zvýši druhová pestrosť a biologická, ale aj ich hospodárska hodnota.

Osobitný ráz majú horské lúky na holiach v najvyššie položených častiach riešeného územia. Vo väčšom rozsahu sa vyskytujú na Javorine pod Klakom, na Reváni, na Skalkách. Stále sa tu nachádzajú hodnotné a pestré lúčne spoločenstvá, na viacerých miestach však horské lúky postupne zarastajú expanzívnymi druhmi, prípadne ostružinou malinovou (*Rubus idaeus*) a náletom drevín z okolitých lesných porastov. Na Skalkách ako i pasienku medzi Dutou skalou a Skalkami sa vyskytujú vo väčšom množstve tzv. pasienkové buriny, ktoré sa šíria na takéto porasty ako nedopasky. Lúčne spoločenstvá na Skalkách sú v jednej časti silno ovplyvnené prítomnosťou veľkej koncentrácie zveri prilákanej vnádaním, sú silno nitrifikované, zošľapané a degradované. Lúky by potrebovali vhodný manažment a odstránenie týchto negatívnych vplyvov, aby sa zastavil proces ich degradácie, obnovila ich kvalita a druhová pestrosť.

V lúčnych a pasienkových spoločenstvách k. ú. Vrúcko sme zaznamenali aj výskyt niekoľkých vzácných druhov (viaceré v horských častiach k. ú.). Vyskytuje sa tu napr. zákonom chránený druh a karpatský endemit zvonček hrubokoreňový (*Campanula serrata*), ktorý je zároveň prioritným druhom európskeho významu a je zaradený do červeného zoznamu IUCN v kategórii NT. Z ďalších druhov zaradených do červeného zoznamu IUCN v riešenom území rastie napríklad cesnak člnkovitý (*Allium carinatum*) zaradený v kategórii NT, ako aj horec krízatý (*Gentiana cruciata*), horček horký pravý (*Gentianella amarella* subsp. *amarella*), päťprstnica obyčajná (*Gymnadenia conopsea*) – druhy zaradené do kategórie LC.

Vo všeobecnosti možno konštatovať, že v riešenom území sa vyskytujú druhovo pestré lúky a pasienky, v pomerne dobrom stave. Na niektorých však badať príznaky degradácie následkom nesprávneho alebo absentujúceho hospodárenia. Takéto lúky a pasienky potrebujú vhodný manažment, aby sa zastavil proces ich degradácie.

Mokradňá vegetácia

Riešené územie je bohaté na mokradňú vegetáciu – od brehových porastov a sprievodnej bylinnej vegetácie tokov a jarkov, cez podmáčané a vlhké lúky, až po vzácné spoločenstvá penovcových pramenísk a slatín.

Brehové porasty Vríce sú v extraviláne zachovalé. Vo vyšších polohách sú tvorené druhmi okolitých lesných porastov. Tie sú do brehových porastov primiešané aj v nižších častiach toku. V nižších častiach toku však prevažujú vrby (*Salix* sp.), vyskytuje sa tu aj zmes rôznorodých náletových drevín, listnatých druhov z okolia, ale aj ihličnanov, ktoré tu nie sú prirodzené. Brehové porasty majú bohatú krovitú vrstvu. V intraviláne je koryto vyrovnané, so spevnenými brehmi, miestami vyložené kameňmi, ale so zachovaným určitým stupňom prirodzenosti. Problematická môže byť blízkosť výstavby pri toku, jednak pre veľké riziko záplav takýchto stavieb, z hľadiska vegetácie pre antropický vplyv na tok a jeho brehovú porasty. Brehové porasty v intraviláne tvoria čiastočne zachované stromy z pôvodných brehových porastov, čiastočne využívané ako strihané živé ploty, miestami sú prirodzené dreviny nahradené výsadbou okrasných druhov. Je pozitívom, ak sú brehovú porasty zachované aspoň v nejakej forme, pozitívne hodnotíme aj snahu zachovať pôvodné druhy porastov. Treba však poznamenať, že tvarované neplnia svoju funkciu naplno, ideálne je ponechať stromy pokiaľ možno prirodzene rásť, vzhľadom na to, že sa jedná o porasty v intraviláne, samozrejme s výnimkou nevyhnutnej údržby v prípade ohrozenia života alebo majetku. Brehové porasty drevín zatienením toku znížia prehrievanie vody v teplých slnečných dňoch, zmenšia výpar z hladiny a pomôžu v zadržiavaní vody v krajine. Prispejú tiež k zlepšeniu mikroklimy, sú významnou súčasťou protierózných a protipovodňových opatrení, zlepšujú kvalitu ovzdušia a zároveň plnia estetickú funkciu.

Problematická je výsadba sumachu páľkového (*Rhus typhina*), ktorý sa dokáže rýchlo šíriť prostredníctvom výmladkov na úkor iných druhov. V brehovom poraste nad extravilánom sme zaznamenali ojedinele splaňujúcu tavoľu kalinolistú (*Physocarpus opulifolius*), ktorá je nepôvodným druhom a bolo by vhodné ju z brehového porastu odstrániť. Z bylinných invázných taxónov sa v obci šíri aj invázný pohánkovec (*Fallopia japonica*, *Fallopia x bohemica*) a pozdĺž veľkej časti toku je už rozšírená netýkavka žliazkatá (*Impatiens glandulifera*), u oboch platí zákonná povinnosť ich odstránenia vzhľadom na ich agresívne vytláčanie ostatných druhov.

Pred tým, ako Vríca na konci svojho toku v k. ú. prejde popod asfaltovú cestu III. triedy, sa medzi tokom a lesnou cestou nachádza podmáčaná lúka, zarastajúca drevinami. Potenciálne by sa tu mohol vyvinúť menší lužný lesík, ktorý môže pokračovať aj na podobne rozšírenej podmáčanej lokalite za cestou, kde je aktuálne skôr krovitý drevinový porast a bylinná mokradňá vegetácia, spolu s ruderalnými a nitrofilnými druhmi.

Brehové porasty Dlhého potoka vo vyšších častiach toku tvoria najmä lesné druhy, v nižších prevažujú vrby (*Salix* sp.), miestami sa pri toku vyskytuje aj jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*), v krovitom podraze je vo vyšších častiach toku okrem krovitých druhov vrb častá lieska obyčajná (*Corylus avellana*). V spodnej časti majú niektoré úseky brehovej vegetácie charakter **biotopu európskeho významu Br4 Horské vodné toky a ich vegetácia s vrbou sivou (*Salix elaeagnos*) 3240**. Pri Dlhom potoku sme zaznamenali aj pomerne rozsiahly **biotop európskeho významu Br6 Brehové porasty deväťsilov 6430** a prítomnosť zákonom chráneného žltohlavu najvyššieho (*Trollius altissimus*), ktorý je zaradený do červeného zoznamu IUCN v kategórii NT.

Brehové porasty Studenca rovnako tvorí zmes lesných a vlhkomilných druhov drevín. V niektorých úsekoch prevažujú vrby zastúpené viacerými druhmi, inde lesné druhy, miestami dokonca ihličnany. Pod intravilánom je vyvinutý široký, hodnotný drevinový pás brehových porastov s bohatým krovitým podrastom. V bylinnej vrstve nachádzame mozaiku rôznych druhov ako i vzácných spoločenstiev. V doline južne od Predvrícka lemujú Studenec na dlhšom úseku vzácné bylinné fytoocenózy s výskytom viacerých chránených a ohrozených druhov (viď. nižšie).

Cez pasienok **na severovýchode** k. ú. preteká **tok**, lemovaný pásom drevinovej vegetácie pestrého druhového zloženia s bohatou krovitou vrstvou, ktorý tvorí vegetačný predel na veľkoblukovom pasienku.

Brehové porasty horských tokov sú tvorené najmä drevinami z okolitých porastov a v mnohých prípadoch sprevádzané vzácnymi penovcovými prameniskami. Biotop **Pr3 Penovcové prameniská sú prioritným biotopom európskeho významu 7220**.

Drevinové brehové porasty sprevádzajú **bylinné lemy tokov**, miestami rozšírené na väčšie **mokradné lokality** v širokej škále rastlinných spoločenstiev.

Zaznamenali sme výskyt rôznych biotopov, vrátane biotopov národného a európskeho významu, niektoré sú už spomenuté v predchádzajúcom texte. Okrem nich sa na viacerých miestach vyskytovali druhy biotopu **Lk5 Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach 6430**. V príbrežných fytocenózach rástli viaceré druhy ostríc (*Carex* sp.), vrátane chránených a ohrozených taxónov. Na niekoľkých lokalitách sa vyskytoval **biotop európskeho významu Br6 Brehové porasty deväťsilov 6430**. Zaznamenali sme aj druhy charakteristické pre biotop Br8 Bylinné brehové porasty tečúcich vôd, ktorého prítomnosť uvádza aj RÚSES okresu Martin (2012). Z bylinných mokradných biotopov, ktoré sme v riešenom území zaznamenali, je mimoriadne hodnotný napr. **biotop európskeho významu Ra6 Slatiny s vysokým obsahom báz 7230**, najlepšie rozvinutý na nižšie spomínanej lokalite v doline potoka Studenec. Biotop Ra7 Sukcesne zmenené slatiny reprezentuje slatinné lokality, kde negatívnymi vplyvmi došlo k sukcesným zmenám a degradácii.

Z množstva bylinných mokradných lokalít spomenieme len niektoré.

Viacero lesných pramenísk, ale aj slatinných lokalít sa nachádza na svahoch na sever od Dlhej doliny (Očka in verb, 2021). Na sever od Jelenej lúky sa nachádza horský tok sprevádzaný lokálnymi a prítocnými penovcovými prameniskami a slatinami s hodnotnou mokradnou vegetáciou viazanou na otvorené podmäčané stanovišťa. Je otázne, ako sa bude táto vegetácia vyvíjať po náraste lesných porastov, ideálne by bolo, ak by táto časť mohla ostať nezalesnená. Vyskytuje sa tu viacero chránených a ohrozených druhov. Zo zákonom chránených druhov sú to napr. ostrica Hostova (*Carex hostiana*), ktorá je ako mimoriadne vzácny, zraniteľný a aj z medzinárodného hľadiska ohrozený druh zaradená do červeného zoznamu IUCN v kategórii VU, ďalej päťprstnica hustokvetá (*Gymnadenia densiflora*) a ostrica Davallova (*Carex davalliana*) - tiež zaradené aj do červeného zoznamu IUCN, v kategórii NT. V červenom zozname IUCN sú zaradené aj ostrica šupinatoplodá (*Carex lepidocarpa*) - v kategórii NT, a v kategórii LC ostrica žltá (*Carex flava*), či ostrica metlinatá (*Carex paniculata*).

Na pasienku na juh od intravilánu sa nachádza rozsiahlejšia podmäčaná plocha, miestami vo forme vlhkej lúky, sčasti tvorená mokradnými fytocenózami, ktoré lemujú jarok stekajúci až do intravilánu. Na lokalite rastie okrem iných mokradných druhov napr. niekoľko druhov ostríc (*Carex* sp.), ako i početná populácia zákonom chráneného mečíka škridlicovitého (*Gladiolus imbricatus*), ktorý je zaradený do červeného zoznamu IUCN v kategórii LC.

V dolinách na juhu východnej časti riešeného územia (dolina potoka Studenec, Hučľava, Hajčí laz, Nitrianska dolina, Čierne blato) sa nachádza viacero mokradných lokalít. Niektoré však degradujú následkom zmien vodného režimu, narúšania motorovými vozidlami, vnadenia zveri na lokalitách ich výskytu a pod. Podrobnejší výskum v tejto časti v uplynulých rokoch robilo viacero botanikov, najkomplexnejšie výsledky sú podrobne spracované v práci Očka a kol. (2020). Vyskytujú sa tu **biotopy európskeho významu Ra6 Slatiny s vysokým obsahom báz 7230, Pr3 Penovcové prameniská 7220* (prioritný biotop európskeho významu), Lk5 Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach 6430, biotopy národného významu Lk6 Podmäčané lúky horských a podhorských oblastí a Kr9 Vrbové kroviny na zaplavovaných brehoch riek** a veľký počet chránených a ohrozených druhov. Z najvzácnejších možno spomenúť napr. druhy, považované za obzvlášť ohrozené aj z medzinárodného hľadiska a klasifikované na medzinárodnej úrovni v červenom zozname IUCN ako zraniteľné *Sesleria uliginosa*, *Primula farinosa*, *Carex hostiana*, *Sagina nodosa*.

Najvýznamnejšia z týchto mokradných lokalít sa tiahne pozdĺž toku Studenca. Jedná sa o slatinu s výskytom viacerých chránených a ohrozených druhov rastlín. Vzhľadom na jej polohu v susedstve lesných porastov, ktoré sem sukcesne prenikajú, miestami i lúk, sú medzi mokradnými druhmi v niektorých častiach primiešané aj lesné a lúčne druhy. Lokalita je však zaujímavá výskytom hodnotných mokradných spoločenstiev ako i vzácných druhov. Je cenným biocentrom nadregionálneho významu ako i genofondovou lokalitou. Zasluguje si pozornosť a ochranu minimálne v rámci Slovenska, ale biotop spĺňa požiadavky aj na zaradenie medzi európsky významné biotopy. Patrí medzi najväčšie nechránené slatiny Turca. Je však ohrozená degradáciou následkom zmeny vodného režimu a sukcesného zarastania.

Na tejto lokalite rastie viacero vzácných druhov. Zo zákonom chránených druhov sú to napr. ostrevka karpatská (*Sesleria uliginosa*), či prvosienka pomúčená (*Primula farinosa*), zaradené do červeného zoznamu IUCN do kategórie VU ako druhy zraniteľné aj z medzinárodného hľadiska, päťprstnica hustokvetá a päťprstnica voňavá (*Gymnadenia densiflora*, *G. odoratissima*), kruštík močiarny (*Epipactis palustris*), tučnica obyčajná (*Pinguicula vulgaris*), vstavačovec májový (*Dactylorhiza majalis*), žltohlav najvyšší (*Trollius altissimus*), ostrica Davallova (*Carex davalliana*), vřba rozmarínolistá (*Salix*

rosmarinifolia), ktoré sú zaradené do červeného zoznamu IUCN v kategórii NT, päťprstnica obyčajná (*Gymnadenia conopsea*), ktorá je zaradená do červeného zoznamu IUCN v kategórii LC. Z druhov, zaradených do červeného zoznamu IUCN sa tu vyskytuje aj ostrica šupinatoplodá (*Carex lepidocarpa*), bahnička malokvetá a bahnička jednoplevová (*Eleocharis quinqueflora*, *E. uniglumis*), zaradené do kategórie NT, bradáčik vajcovitolistý (*Listera ovata*), ostrica žltá (*Carex flava*), ostrica metlinatá (*Carex paniculata*), valeriana celistvolistá (*Valeriana simplicifolia*), kruštík tmavočervený a kruštík širokolistý (*Epipactis atrorubens*, *E. helleborine*), ľalia zlatohlavá (*Lilium martagon*), či starček tŕňomilný (*Senecio umbrosus*), zaradené do kategórie LC.

Na lúke na Javorine pod Kľakom sa tiež nachádza niekoľko podmäčianých lokalít, napr. priamo pri turistickej útulni leží väčšia vlhká lúka, smerom k chodníku na Kľak sa nachádza menšia lokalita s bohato vyvinutou machovou vrstvou, ktorej ráz udávajú páperník a ostrice, s výskytom viacerých vzácnejších druhov napr. zákonom chránenej tučnice (*Pinguicula* sp.), či rovnako zákonom chráneného západokarpatského endemitu soldanelky karpatskej (*Soldanella carpatica*), zaradenej do červeného zoznamu IUCN v kategórii LC.

Skalné biotopy

Vo vyšších polohách riešeného územia sa vyskytuje viacero skalných brál alebo stanovišť s vystupujúcimi skalami. Tieto miesta vytvárajú špecifické podmienky pre výskyt špecifických biotopov na ne viazaných. V riešenom území sa na skalných stenách vyskytuje **biotop európskeho významu Sk1 Karbonátové skalné steny so štrbinovou vegetáciou 8210**.

Vegetácia Kľaku

Pre svoje špecifické podmienky, predurčujúce výskyt viacerých vzácných biotopov a druhov, bol Kľak vyhlásený za Národnú prírodnú rezerváciu s 5. stupňom ochrany, ako aj za Územie európskeho významu. Vyskytuje sa tu viacero biotopov európskeho významu, ako aj vzácných druhov rastlín. Viaceré druhy rastlín tu majú okrajové výskyty v rámci Západných Karpát. Biotopom však hrozí vplyvom človeka degradácia. Boli tu zaznamenané **biotopy európskeho významu A13 Alpínske a subalpínske vápnomilné travinno-bylinné porasty 6170, Sk4 Karbonátové skalné sutiny v montánnom až alpínskom stupni 8120, Sk1 Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou 8210, Ls5.1 Bukové a jedľové kvetnaté lesy 9130, Ls5.3 Javorovo-bukové horské lesy 9140, Ls5.4 Vápnomilné bukové lesy 9150, Ls4 Lipovo-javorové sutinové lesy 9180***, ktorý patrí k biotopom prioritného významu. Zo vzácných druhov rastlín boli na Kľaku zaznamenané napríklad zákonom chránený karpatský endemit zvonček hrubokoreňový (*Campanula serrata*), ktorý je prioritným druhom európskeho významu a je zaradený do červeného zoznamu IUCN v kategórii NT, ako aj zákonom chránené druhy prvosienka holá (*Primula auricula*), ďalej tučnica alpínska (*Pinguicula alpina*), horec Clusiov (*Gentiana clusii*), či iskerník alpínsky (*Ranunculus alpestris*), ktoré sú zaradené do červeného zoznamu IUCN v kategórii LC.

Sídelná vegetácia

V intraviláne obce sa vyskytuje vegetácia vo forme súkromných záhrad, trávnikov, ako i verejnej zelene. Je pozitívne, že v rámci sídelnej vegetácie v nej z veľkej časti má priestor aj vegetácia, ktorá korešponduje s jeho prírodným okolím. Aj z drevín tu okrem vysadených úžitkových a okrasných drevín majú pomerne veľký priestor prirodzené druhy. V intraviláne nájdeme aj niekoľko skupiniek väčších drevín. V intraviláne sa však vyskytuje aj viacero invázných taxónov, z ktorých niektoré sú aj pomerne rozšírené. Sú významným ohrozením pre biodiverzitu, nakoľko vytláčajú ostatné druhy. Šíria sa jednak okolo toku Vríce, ale zaznamenali sme aj výskyt pohánkovca za kostolom. V blízkom okolí intravilánu sme zaznamenali narušenie vegetačného krytu stavebnou činnosťou na severozápade, ako i okolo poľnohospodárskeho družstva.

Ruderálna vegetácia

Ruderálna vegetácia sa vyvíja na miestach, kde človek svojou činnosťou narušil vegetačný kryt, ako aj na miestach, kde vplyvom ľudskej činnosti došlo k narušeniu alebo degradácii pestrých pôvodných lúčnych spoločenstiev. V riešenom území je typická výskytom druhov ako prhľava dvojdomá (*Urtica dioica*), ruderálne štiavce (*Rumex* sp.), pichliač roľný (*Cirsium arvense*), lopúchy (*Arctium* sp.) a podobne. Súčasťou ruderálnej vegetácie často bývajú aj druhy vyvolávajúce alergie ako napríklad palina obyčajná (*Artemisia vulgaris*), ktorá sa vyskytuje aj v riešenom území. V katastrálnom území obce Vrúcko sa ruderálna vegetácia šíri napr. na miestach s narušeným vegetačným krytom, zväčša po stavebnej činnosti, ako aj v okolí skládok biologického odpadu. Takéto väčšie plochy sa nachádzajú napr. za obcou smerom na Kľacký vodopád a na Fačkov, na Jelenej lúke, kde sme zaznamenali aj

prítomnosť regionálne invázneho durmanu obyčajného (*Datura stramonium*), ako i za cintorínom okolo skládky biologického odpadu.

V ruderalnej vegetácii často nachádzajú vhodné prostredie na rast a šírenie aj **invázne druhy** - sú na území Slovenska nepôvodné, často bývajú vysádzané v záhradách a parkoch pre svoj dekoratívny vzhľad alebo ako medonosné rastliny. Ich nebezpečnosť spočíva v tom, že sa dokážu rýchlo šíriť do okolia, čím výrazne znižujú biodiverzitu. Významne menia charakter biotopov, postupne vytlačujú ostatné druhy a vytvárajú rozsiahle monokultúrne porasty.

Európskou komisiou bol v r. 2016 prijatý a následne v r. 2017 a 2019 aktualizovaný zoznam inváznych nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy Únie. Na tieto nariadenia sa viažu aj ustanovenia zákona č. 150/2019 Z. z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia inváznych nepôvodných druhov a zmene a doplnení niektorých zákonov, ktoré vyššie uvedené nariadenie aplikujú v legislatíve na území Slovenskej republiky.

Zoznam inváznych druhov rastlín obsahuje príloha 2a vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny. Spôsoby odstraňovania jednotlivých inváznych nepôvodných druhov upravuje vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 450/2019 Z. z., ktorou sa ustanovujú podmienky a spôsoby odstraňovania inváznych nepôvodných druhov.

V riešenom území sa z rastlinných druhov uvedených v zmienenej vyhláške vyskytujú netýkavka žliazkatá (*Impatiens glandulifera*), pohánkovce (*Fallopia japonica*, *Fallopia x bohemica*) a ambrózia palinolistá (*Ambrosia artemisiifolia*).

Netýkavka žliazkatá (*Impatiens glandulifera*) pôsobí dekoratívne, no má schopnosť mimoriadne agresívneho šírenia. Patrí aj k inváznym druhom vzbudzujúcim obavy Únie. To znamená, že ide o invázny nepôvodný druh, ktorého nepriaznivý vplyv sa považuje za taký, ktorý si vyžaduje spoločnú činnosť na úrovni Európskej únie. V riešenom území je rozšírená pozdĺž veľkej časti toku Vríce.

Invázne taxóny **pohánkovca (*Fallopia japonica*, *Fallopia x bohemica*)** vytvárajú rozsiahle porasty, pod ktorými nedokážu existovať žiadne iné druhy rastlín, dokážu prerásť aj asfalt a betón. V riešenom území sme ich výskyt zaznamenali pozdĺž toku Vríce, kde už sú pomerne rozšírené a za cintorínom.

Ambrózia palinolistá (*Ambrosia artemisiifolia*) je nielen agresívnym inváznym druhom, ale jej peľ je mimoriadne silným alergénom. V riešenom území bola zaznamenaná v doline Hajčí laz.

Druhy vzbudzujúce obavy Únie – v prípade k. ú. Vrčko **netýkavka žliazkatá (*Impatiens glandulifera*)**, **sa nesmú úmyselne prepravovať** do Únie, z Únie, ani v rámci nej, **s výnimkou prepravy druhov do zariadení v súvislosti s ich odstraňovaním; nesmú sa držať**, a to ani v držbe so zamedzením šírenia (tzn. ani v zariadeniach, ktoré sú zabezpečené proti ich úniku do životného prostredia); **nesmú sa rozmnožovať**, a to ani v držbe so zamedzením šírenia; **uvádzať na trh; používať ani vymieňať; nesmú sa uvoľňovať do životného prostredia**. Všetky druhy zo zoznamu musia byť monitorované cez „systém dohľadu“ a v prípade ich objavenia na území Slovenskej republiky je potrebné pristúpiť k okamžitej eradikácii (odstráneniu) a informovať o ich výskyte Úniu a susedné štáty. V prípade druhov vzbudzujúcich obavy Únie, ktoré už sú na území Slovenskej republiky rozšírené, je štát povinný zabezpečiť ich systematickú eradikáciu a zabrániť ich šíreniu za hranice do susedných štátov.

Podľa zákona č.150/2019 Z. z. platí zákaz netýkavku žliazkatú (*Impatiens glandulifera*), pohánkovce (*Fallopia japonica*, *Fallopia x bohemica*) a ambróziu palinolistú (*Ambrosia artemisiifolia*) pestovať alebo uvoľňovať do životného prostredia. Rovnako platí povinnosť vlastníka (správcu, užívateľa) pozemku za podmienok stanovených ministerstvom tieto invázne taxóny odstraňovať a o pozemok sa starať takým spôsobom, aby zamedzil opätovnému šíreniu inváznych druhov.

V danom území sme zaznamenali aj výskyt ďalších taxónov, ktoré sa správajú invázne (Gojdičová et al. 2002, Medvecká et al. 2012) a dokážu sa rýchlo šíriť na úkor iných druhov, čím spôsobujú zníženie biodiverzity. Upozorňujeme predovšetkým na výskyt druhov, ktoré sa správajú mimoriadne invázne:

Sumach pálkový (*Rhus typhina*) patrí medzi potenciálne (regionálne) invázne taxóny, vyskytuje sa na viacerých miestach v intraviláne. Vzhľadom na jeho schopnosť rýchlo sa šíriť prostredníctvom výmladkov, k čomu už v intraviláne popri Vrčí dochádza, môže zaberať pomerne veľké plochy. Je potrebné ho nevysádzať na voľné priestranstvá a dbať na to, aby nedošlo k jeho úniku zo záhrad.

Na Jelenej lúke sme zaznamenali regionálne invázny **durman obyčajný (*Datura stramonium*)**, ktorý má schopnosť rýchlo sa šíriť do okolia a zaberať veľké plochy. Ide navyše o prudko jedovatú rastlinu.

Vzhľadom na jeho invázne vlastnosti a to, že sa vyskytoval v prírodnom prostredí katastrálneho územia, je nutná jeho okamžitá likvidácia.

V niektorých TTP sme zaznamenali **hviezdnik ročný** (*Stenactis annua*). Ide o invázny neofyt, ktorý má sklon šíriť sa na úkor pôvodných druhov a znižovať tak pestrosť rastlinných spoločenstiev. V katastri obce Vrícko sa zatiaľ vyskytuje len sporadicky, no na niektorých TTP už mal pomerne vysokú početnosť. Vzhľadom na jeho vlastnosti je predpoklad, že bez patričných manažmentových opatrení sa bude šíriť aj naďalej a postupne zaberie čoraz väčší priestor, čo bude mať za následok výrazné zníženie biodiverzity.

Nakoľko invázne druhy si vyžadujú špecifický prístup k ich likvidácii, aby nedošlo k ich ďalšiemu rozšíreniu, odporúčame z dôvodu ich efektívneho odstraňovania použiť odporúčania Štátnej ochrany prírody SR (napr. na webe <https://invaznedruhy.sopsr.sk>) alebo priamo skontaktovať sa so Štátnou ochranou prírody SR.

Vo všeobecnosti možno o riešenom území z hľadiska reálnej vegetácie konštatovať, že k. ú. obce Vrícko je charakteristické vysokou lesnatosťou. V odlesnených častiach sa nachádzajú prevažne pasienky a lúky. Medzi hodnotné biotopy patria mokradné biotopy, špecifikami riešeného územia sú však aj spoločenstvá viazané na vyššie horské polohy riešeného územia, vrátane skalných spoločenstiev. Územie je bohaté na výskyt významných biotopov a chránených aj ohrozených druhov. Ohrozenie pre biodiverzitu predstavuje šírenie inváznych rastlín, ktoré sa už vyskytujú v hojnom množstve hlavne okolo tokov, ale ich výskyt sme zaznamenali aj v iných častiach k. ú.. Ohrozením môže byť pri niektorých biotopoch opustenie, pri iných intenzifikácia hospodárenia a neregulovaný cestovný ruch prípadne stavebná činnosť, ako i nadmerné koncentrovanie lesnej zveri v určitých lokalitách spôsobené vnaďením a/alebo prikrmovaním. Vrícko má pomerne zachovalú prírodnú krajinu s vysokou mierou biodiverzity. Na jej udržanie bude potrebné dôsledne odstrániť šíriace sa invázne rastliny, ale i znížiť intenzitu prikrmovania a vnaďenia zveri, aby jej vysoké koncentrácie nepôsobili na krajinu likvidačne, keďže negatívne dôsledky sú v niektorých častiach riešeného územia už badateľné. Ak sa zachová súčasné rozloženie biotopov, pričom v lesnej časti dôjde k postupnému nárastu podielu citlivého, prírode blízkeho hospodárenia, lúčna a pasienková časť bude naďalej extenzívne obhospodarovaná, ideálne zmiešanými stádami, s doplnením o vykášanie nedopaskov a oštráňovaním náletových drevín, ak bude dbané na ochranu mokradí a prirodzených vodných tokov, ako i a premyslenú reguláciu cestovného ruchu tak, aby nedochádzalo k ničeniu prírodnej krajiny, prírodná krajina Vrícka si aj naďalej zachová svoje prírodné bohatstvo, ktoré je jej veľkou devízou.

Biotopy národného významu nachádzajúce sa v riešenom území obce Vrícko:

Lk3 Mezofilné pasienky a spásané lúky

Lk6 Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí

Lk10 Vegetácia vysokých ostríc

Kr9 Vrbové kroviny na zaplavovaných brehoch riek

Biotopy európskeho významu nachádzajúce sa v riešenom území obce Vrícko:

Ls4 Lipovo-javorové sutinové lesy 9180* (prioritný biotop európskeho významu)

Pr3 Penovcové prameniská 7220* (prioritný biotop európskeho významu)

Ls5.1 Bukové a jedľové kvetnaté lesy 9130

Ls5.3 Javorovo-bukové horské lesy 9140

Ls5.4 Vápnomilné bukové lesy 9150

Lk 1 Nížinné a podhorské kosné lúky 6510

Ra6 Slatiny s vysokým obsahom báz 7230

Br4 Horské vodné toky a ich drevinná vegetácia 3240

Br6 Brehové porasty deväťsilov 6430

Lk5 Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach 6430

Sk1 Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou 8210

Sk4 Karbonátové sutiny v montánom až alpínskom stupni 8120

Al3 Alpínske a subalpínske vápnomilné travinno-bylinné porasty 6170

Kr4 Spoločenstvá subalpínskych krovín 4080

7. Krajina – štruktúra, typ, scenéria, stabilita, ochrana.

Súčasná krajinná štruktúra

Súčasná krajinná štruktúra (SKŠ) je výsledkom dlhodobého pôsobenia antropického tlaku na krajinu, veľkosť ktorého ovplyvňuje mieru stability a kvality. Súčasná krajinná štruktúra predstavuje aktuálny

stav využívania územia. Predstavuje základný analytický podklad pre hodnotenie environmentálnej kvality sídelného prostredia, nakoľko na jej základe, možno identifikovať plochy hospodárskych aktivít, ktoré negatívne ovplyvňujú dané územie. Na základe zastúpenia a plošnej rozlohy jednotlivých prvkov súčasnej krajiny štruktúry možno hodnotiť súčasný stav antropizácie krajiny, či ide o územie prirodzené s vysokou ekologickou hodnotou, alebo naopak, o územie antropicky silne pozmenené s nízkou krajinnou ekologickou hodnotou.

Základné prvky súčasnej krajiny štruktúry v obci sú

- lesná drevinná vegetácia a nelesná drevinná vegetácia, brehové porasty
- lúky, kosené lúky a pasienky s náletom drevín, horské lúky
- vodné toky
- sídelne plochy
- plochy výrobné, dopravné a tech. vybavenosti

Súčasná krajinná štruktúra sa dá čiastočne vyjadriť pomocou druhov pozemkov. V tabuľke 22 sa nachádza prehľad prvkov súčasnej krajiny štruktúry zaradených do základných skupín podľa druhov pozemkov a ich rozloha a podiel v rámci k. ú. Vrícko (www.katasterportal.sk).

Tabuľka 22: Úhrnné hodnoty druhov pozemkov v k. ú. Vrícko (2021)

druh pozemkov	výmera v ha	podiel v % z celkovej výmery
orná pôda	5,28	0,18
záhrady	5,89	0,20
lúky a pasienky-TTP	235,76	7,97
poľnohospod. pôda spolu	246,93	8,35
lesné pozemky	2618,69	88,49
vodné plochy	6,27	0,21
zastavané plochy	40,00	1,35
ostatné plochy	47,52	1,61
spolu	2959,41	100

Zdroj: www.katasterportal.sk, 2021

Zastavané plochy - sídelné plochy

Pôdorys obce určila prírodná poloha miesta podľa údolnej osi, pri potoku Vríca a pozdĺž cesty, ktorá viedla z obce a napájala sa na obchodnú cestu vedúcu z juhu na sever cez masív Malej Fatry. V urbanistickej štruktúre je jasne rozoznateľný historický vývoj - pôvodná parcelácia v najstaršej, západnej a strednej časti zastavaného územia, je dodnes pomerne dobre zachovaná i s časťou pôvodnej zástavby. V najstaršej časti obce (západná časť) je dodnes dobre identifikovateľná typická zástavba trojpriestorových zrubových domov, podmurovaných skalami, s priečeliami smerovanými k ulici, súčasťou ktorých bol dvor a ostatné hospodárske príslušenstvo.

Dopravné, výrobné a ostatné plochy a objekty

Uvedená skupina prvkov SKŠ zaberá len 47,52 ha v rámci k. ú., čo je 1,60 % z jeho výmery.

Riešené územie leží mimo hlavných dopravných koridorov a trás Slovenskej republiky. Má dostupné dopravné napojenie na okresné mesto Martin a tým aj na hlavné cestné trasy Slovenska a to cestou č. III/2156 na cestu III/1796, následne prostredníctvom cesty II/519 na cestu I/65 Martin - Turčianske Teplice - Žiar nad Hronom na I/18 Bratislava – Košice a na diaľnicu D1 Dubná Skala - Turany, ako aj na cestu I/18 Bratislava – Košice, smerom na juh cestou I/65 na rýchlostnú cestou R1 – Banská Bystrica - Trnava, resp. Prievidzu.

Obec je dobre sprístupnená prímestskou autobusovou dopravou. Intenzita spojov hromadnej dopravy je dostatočná a vyhovujúca - 14 spojov denne. Na území obce sa nachádzajú 4 zastávky hromadnej autobusovej dopravy, z toho 1 v časti Predvrícko.

Poľnohospodárstvo

Primárny sektor je v obci zastúpený hospodárskym dvorom, ktorý má v prenájme OZ Dobrý Pastier z Kláštora pod Znievom, ktoré chová hospodárske zvieratá - kozy, kravy, ovce a v zime ich má ustajnené v objektoch bývalého družstva.

Lesné hospodárstvo

Katastrálne územie obce Vrícko je organizačne začlenené do Lesného celku Kláštor. Lesný celok je v zmysle priestorovej úpravy lesa definovaný ako územne ucelená časť lesov, pre ktoré sa vyhotovuje program starostlivosti o lesy. V podmienkach obce Vrícko to znamená, že lesy patriace do jeho katastrálneho územia sú spravované a obhospodarované pokynmi programu starostlivosti o lesy platným na obdobie rokov 2012 – 2021.

Celková výmera katastrálneho územia Vrícko podľa údajov KN zverejnených na stránke „katasterportal.sk“ je 2.959,41 ha, z toho výmera lesných pozemkov je 2.618,69 ha. Lesnatosť teda predstavuje 88,49%. Z celkovej výmery lesných pozemkov tvoria lesné porasty (pozemky porastené lesnými drevinami) 2.497,09 ha a pozemky bez lesných porastov 121,60 ha.

Ťažba nerastných surovín

V k. ú. Vrícko sa nachádza chránené ložiskové územie 186 - Vrícko, stavebný kameň s určeným dobývacím priestorom 186 - Vrícko, stavebný kameň.

CHLÚ má vytýčený bezpečnostný okruh určený na bezpečné vykonávanie ťhačích prác veľkého rozsahu a na ochranu práv a právom chránených záujmov občanov a organizácií, ktoré povolil Obvodný banský úrad v Banskej Bystrici rozhodnutím č.1547-3058/2017 zo dňa 16.11.2017 s platnosťou do 31.12.2031, ktorý je 200 m od hraníc dobývacieho priestoru.

V k. ú. sa nenachádza ložisko nevyhradeného nerastu, prieskumné územie ani staré banské diela.

Vodné toky

Potok Vríca preteká k.ú cez zastavanú časť obce, tečie zo západu na východ. Ďalším vodným tokom v riešenom území je potok Dlhý. Oba potoky majú svoje bezmenné prítoky.

Vodohospodársky významný vodný tok Vríca preteká katastrálnym územím obce v prirodzenom režime, čiastočne boli v intraviláne obce zrealizované úpravy vodného toku, bez opevnenia dna s brehovým spevnením polovegetačnými tvarovkami a osiatím brehov, v rkm 15,400 je vybudovaná prepážka na zachytávanie štrkových naplavenín.

Stabilita

Stupeň ekologickej stability pre k. ú. Vrícko je 3,6 (SAŽP, 2012), čo ho radí k územiám so stredným stupňom ekologickej stability. Patrí medzi ekologicky najstabilnejšie k. ú. v okrese Martin.

Scenéria

Riešené územie sa nachádza v hornatom území Lúčanskej Malej Fatry. Jeho ráz určujú najmä lesmi porastené svahy hôr, ešte stále pestré pasienky a lúky, línie tokov s brehovými porastami, ale i človekom vytvorené prvky – od stavieb intravilánu až po areály lomu, či poľnohospodárskeho objektov. Jednotlivé prvky v krajine môžu vo všeobecnosti pôsobiť negatívne až rušivo alebo naopak pozitívne, harmonicky, oku lahodiaco; prípadne neutrálne - ako súčasť krajiny, ktorá človeka svojou prítomnosťou nijako esteticky neruší, ale ani pozitívne neupúta.

K rušivo pôsobiacim prvkom v riešenom území patrí hneď neďaleko vstupu do katastrálneho územia areál lomu; ďalej areál poľnohospodárskeho družstva s neupraveným okolím – zdupanou, prašnou pôdou; kopy biologického odpadu za intravilánom, či miesta narušené po stavebnej činnosti; miesta bez vegetačného krytu, zdupané zverou prilákanou vnađením; zarastajúce neobhospodarované lúky a pasienky. Rušivo pri prechádzke pôsobí aj množstvo čiernych ohnísk pri východiskovom parkovisku na Klák.

Harmonicky pôsobí masív hôr, zelené lesy, zakvitnuté lúky, brehové porasty tokov, ako i samotné toky a horské bystriny, vodopád, ale aj kvitnúce rastliny, z ktorých viaceré nie je tak ľahko možné vidieť inde.

Riešenému územiu dodáva charakteristický ráz lesnatý masív pohoria Lúčanskej Malej Fatry, s vystupujúcimi skalnými bralami, ako i lúčno-pasienkársky ráz strání nad obcou. Bohatstvo územia spočíva v pestrosti rôznych typov biotopov, na ktorých rastie aj množstvo vzácnych druhov. Územie návštevníkovi poskytuje prevažne pozitívny estetický zážitok. Z údolia pohľad na stráne s lúkami a hory nad nimi, z hrebeňov pohľad na okolité i vzdialené hrebene hôr a skalné bralá, ako i pohľad dolu do doliny na kvetnaté lúky a pasienky.

K podporeníu harmonického vnímania krajiny by prispelo skultúrnenie okolia kameňolomu, ako i izolačná zeleň okolo areálu poľnohospodárskeho družstva a cesty k nemu, zlikvidovanie skládok biologického a iného odpadu a rekultivácia plôch narušených pri stavebnej činnosti. Zredukovanie vnaďenia a prikrmovania zverí by prispelo k obnove pestrých kvetnatých lúk a ďalších zdegradovaných plôch. Prínosom by bolo aj zriadenie niekoľkých povolených ohnísk s lavičkami pri parkovisku na Kľak a likvidácia nelegálnych ohnísk.

V obciach ako je Vrícko je veľmi dôležitý citlivý prístup pri plánovaní novej výstavby, aby nedošlo k vzniku nesúrodej zmesi rôznych architektonických štýlov, ktoré pôsobia na návštevníka rušivo. Je potrebné, aby stavby korešponďovali s rázom obce, regionálnymi špecifikami a boli citlivo zasadené do prírodného prostredia, ktoré je najväčšou devízou obce aj z hľadiska cestovného ruchu. Je tiež potrebné regulovať turizmus tak, aby nedochádzalo k poškodzovaniu prírodných hodnôt, ktoré sú devízou a lákadlom obce. Je potrebné chrániť tieto prírodné hodnoty, ktoré sú bohatstvom katastrálneho územia. Pri dosiahnutí harmónie prírodného prostredia, jeho obhospodarovania a citlivom a premyslenom prístupe k výstavbe, je možné naďalej zachovať atraktivitu tohto miesta a trvalú udržateľnosť jeho zdrojov. Naopak necitlivý a živelný prístup k výstavbe alebo cestovnému ruchu môže byť v konečnom dôsledku kontraproduktívny.

8. Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov [napr. národné parky, chránené krajinné oblasti, navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), chránené vodohospodárske oblasti], územný systém ekologickej stability (miestny, regionálny, nadregionálny).

Zákon NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, definuje územnú a druhovú ochranu a ochranu drevín. Cieľom zákona je zamedziť a predchádzať nežiaducim zásahom, ktoré by nejakým spôsobom ohrozili, poškodili alebo zničili podmienky a formy života, biodiverzitu a ekologickú stabilitu. Riešené územie obce Vrícko sa nachádza (mimo vyhlásených chránených území so stanoveným stupňom ochrany) na území s prvým stupňom ochrany, podľa § 12 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody.

Z maloplošných chránených území z národnej sústavy chránených území sa v k. ú. Vrícko nachádza **Národná prírodná rezervácia (NPR) Kľak**, ktorá zároveň patrí aj do európskej sústavy chránených území (viď. nižšie). Má rozlohu 85,71ha. Bola vyhlásená na ochranu málo narušených lesov Kľaku v širokom výškovom rozpätí, čo umožňuje sledovať príslušné klimatické vplyvy. Predmetom ochrany je vrcholová časť najjužnejšieho výbežku Malej Fatry s cennými skalnými a lesnými rastlinnými spoločenstvami. Výskyt subalpínskych elementov na jednej z okrajových lokalít západnej časti Karpát umožňuje vedecké, náučné a kultúrno-osvetové využitie.

V riešenom území sa nachádza **Národná prírodná pamiatka (NPP) Kľacký vodopád**, s výmerou 1,03 ha. Účelom ochrany je vodopád, dotvorený perejami a obrími hrncami, ktorý je dokladom vývoja reliéfu Lúčanskej Malej Fatry a fluválnej erózie; s jeho floristickými hodnotami, výskytom ohrozených druhov malakofauny a druhov indikujúcich zachovalé pralesové porasty.

V NPR Kľak a NPP Kľacký vodopád platí 5. stupeň ochrany, v zvyšnej časti k. ú. platí prvý stupeň. Z hľadiska územnej pôsobnosti patrí územie pod Správu Národného parku Veľká Fatra.

Do k. ú. zasahuje aj navrhovaná **Prírodná rezervácia Pralesy Slovenska - Kľak**. Na území pralesa sú dominantne zastúpené lesné biotopy bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy a lipovo-javorové sutinové lesy, sporadicky sa vyskytuje lesný biotop vápnomilné bukové lesy vyskytujúce sa na karbonátovom podloží. V pralese dominuje buk lesný a javor horský, vtrúsene sa vyskytuje aj brest horský a jaseň štíhly. Porasty sa vyskytujú vo všetkých vývojových štádiách vo veľmi jemnej mozaike. Horizontálna štruktúra lesných porastov výrazne vrstevnatá, mŕtve drevo je zastúpené v pestrej škále hrúbkových a kvalitatívnych kategórií. Pozoruhodný je výskyt starých javorov s priemerom kmeňa presahujúcim 70 cm. Bylinné spoločenstvo je tvorené prirodzenými druhmi s mozaikovitou distribúciou. Miestami má prales charakter nenarušeného spoločenstva, avšak celkovo prevláda štruktúra mierne narušená historickými vplyvmi (túlavá ťažba, pastva). Vrchnou hranicou pralesa je vedená značená turistická trasa. Časť pralesa, ktorý má výmeru 53 ha je od roku 1966 chránená v rámci Národnej prírodnej rezervácie Kľak. Územie je súčasťou chráneného vtáčieho územia SKCHVU013 Malá Fatra a súčasťou

územia európskeho významu SKUEV0240 Kľak. Ťažba dreva a pastva v širšom historickom kontexte pravdepodobne ovplyvnila aj túto lokalitu (Jasík, Polák, 2011).

Akákoľvek aktivita, ktorá by mohla mať priamy aj nepriamy vplyv na predmety ochrany uvedených chránených území, sa musí riadiť ustanoveniami príslušnej legislatívy, predovšetkým zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov ako aj s ním súvisiacich vykonávacích predpisov a rozhodnutí orgánov ochrany prírody.

Potok Vríca sa vlieva do NPR Turiec, pričom oblasť okolo jeho ústia je súčasťou NPR *Kláštorské lúky*, rieka Turiec aj Kláštorské lúky sú súčasťou Ramsarskej lokality Mokrade Turca. Záujmy ochrany prírody je potrebné rešpektovať aj pri aktivitách, ktoré môžu priamo aj nepriamo ovplyvniť chránené územia mimo k. ú. Vrícko. Konkrétne uvedené mokradné lokality, ktoré sú pod priamym vplyvom potoka Vríca.

Lokality siete NATURA 2000

Sieť území NATURA 2000 má zabezpečiť ochranu najvzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov, vyskytujúcich sa na území štátov Európskej únie. NATURA 2000 má zabezpečiť priaznivý stav populácií vybraných druhov živočíchov a rastlín a priaznivý stav biotopov, čo však vôbec nevylučuje hospodárske aktivity v územiach, pokiaľ tento priaznivý stav nenarušujú.

Právnym základom pre tvorbu Sústavy NATURA 2000 sú:

- smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva, tzv. **chránené vtáčie územia (CHVÚ)**,
- smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín - tzv. **územia európskeho významu**.

V riešenom území obce Vrícko sa nachádza 1 chránené vtáčie územie (CHVÚ) a 1 územie európskeho významu (ÚEV) patriace do európskej siete chránených území NATURA 2000 (www.sopsr.sk):

- **Chránené vtáčie územie SKCHVU013 Malá Fatra** - bolo vyhlásené Vyhláškou Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 2/2011 Z. z., ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Malá Fatra. Jeho celková rozloha je 66 228,06 ha. Správcom územia je Správa Národného parku Malá Fatra. Bolo vyhlásené za účelom zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu: orla skalného, sokola sťahovavého, výra skalného, žlny sivej, kuvika kapcavého, ďatľa bieločrptého, ďatľa čierneho, muchárika bieločrptého, skalára pestrého, rybárika riečného, bociana čierneho, včelára lesného, sovy dlhochvostej, lelka lesného, ďatľa hnedkavého, chriašteľa poľného, kuvika vrabčieho, jariabka hôrneho, strakoša sivého, prepelice poľnej, žltouchvosta lesného, muchárika sivého, tetra hlučáňa, tetra holičiaka, ďatľa trojprstého a muchárika červenohrdlého a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania.
- **Územie európskeho významu SKUEV0240 Kľak** - bolo vyhlásené Výnosom Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č.3/2004-5.1 zo 14.júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu. Jeho celková rozloha je 83,372 ha. Správcom územia je Správa Národného parku Malá Fatra. Bolo vyhlásené za účelom zabezpečenia priaznivého stavu biotopov európskeho významu: 8210 Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou, 6170 Alpínske a subalpínske vápnomilné travinnobylinné porasty, 9140 Javorovo-bukové horské lesy, 9130 Bukové a jedľové kvetnaté lesy, 9150 Vápnomilné bukové lesy, 9180 Lipovo-javorové sutinové lesy, 4080 Spoločenstvá subalpínskych krovín. Z rastlinných druhov je predmetom ochrany *Campanula serrata*, zo živočíchov *Rosalia alpina*, *Canis lupus*, *Lynx lynx* a *Ursus arctos*.

Potok Vríca sa vlieva do rieky Turiec, ktorá je súčasťou Územia európskeho významu Turiec a Blatnický potok SKUEV0382.

Chránené stromy

V riešenom území sa nenachádzajú chránené stromy.

Biotopy a druhy európskeho významu

Zákon ustanovuje ochranu biotopov v rámci všeobecnej ochrany prírody a krajiny v zmysle § 6 zákona č. 543/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov. Biotopy národného a medzinárodného významu sú v zmysle § 2 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov definované:

- **biotop európskeho významu** je biotop, ktorý je v Európe ohrozený vymiznutím alebo má malý prirodzený areál, alebo predstavuje typické ukážky jednej alebo viacerých biogeografických oblastí Európy,
- **biotop národného významu** je biotop, ktorý nie je biotopom európskeho významu, ale je v Slovenskej republike ohrozený vymiznutím alebo má malý prirodzený areál, alebo predstavuje typické ukážky biogeografických oblastí Slovenskej republiky.

Biotopy európskeho významu nachádzajúce sa v riešenom území obce Vrúcko:

Ls4 Lipovo-javorové sutinové lesy 9180* (prioritný biotop európskeho významu)

Pr3 Penovcové prameniská 7220* (prioritný biotop európskeho významu)

Ls5.1 Bukové a jedľové kvetnaté lesy 9130

Ls5.3 Javorovo-bukové horské lesy 9140

Ls5.4 Vápnomilné bukové lesy 9150

Lk 1 Nížinné a podhorské kosné lúky 6510

Ra6 Slatiny s vysokým obsahom báz 7230

Br4 Horské vodné toky a ich drevinná vegetácia 3240

Br6 Brehové porasty deväťsilov 6430

Lk5 Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach 6430

Sk1 Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou 8210

Sk4 Karbonátové sutiny v montánom až alpínskom stupni 8120

Al3 Alpínske a subalpínske vápnomilné travinno-bylinné porasty 6170

Kr4 Spoločenstvá subalpínskych krovín 4080

Biotopy národného významu nachádzajúce sa v riešenom území obce Vrúcko:

Lk3 Mezofilné pasienky a spásané lúky

Lk6 Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí

Lk10 Vegetácia vysokých ostríc

Kr9 Vrbové kroviny na zaplavovaných brehoch riek

Druhy rastlín a živočíchov európskeho významu, ktoré sú predmetom ochrany v Území európskeho významu SKUEV0240 Kľak nachádzajúceho sa v obci Vrúcko:

zvonček hrubokoreňový (*Campanula serrata*)

vlk dravý (*Canis lupus*)

rys ostrovid (*Lynx lynx*)

fúzač alpský (*Rosalia alpina*)

medveď hnedý (*Ursus arctos*)

Ramsarské lokality

Potok Vrúcka sa vlieva do NPR Turiec, pričom oblasť okolo jeho ústia je súčasťou NPR Kláštorské lúky, rieka Turiec aj Kláštorské lúky sú súčasťou Ramsarskej lokality Mokrade Turca. Priamo v riešenom území sa nevyskytuje žiadna medzinárodne významná mokraď v zmysle Ramsarskej konvencie (www.sopsr.sk).

Mokrade

Sú chránené podľa zákona č. 543/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov ako významný krajinný prvok a určité typy mokraďových biotopov národného a európskeho významu majú osobitnú ochranu – vyhlasujú sa ako územia európskeho významu. Mokraď podľa § 2 ods. 2 písm. zákona o ochrane prírody a krajiny predstavuje územie s močiarňami, slatinami alebo rašeliniskami, vlhká lúka, prírodná tečúca voda a prírodná stojatá voda vrátane vodného toku a vodnej plochy s rybníkmi a vodnými nádržami. Viaceré významné mokrade sú chránené aj v národnej sieti chránených území podľa zákona o ochrane prírody a krajiny. Riešené územie je bohaté na mokraďnú vegetáciu – od brehových porastov a sprievodnej bylinnej vegetácie tokov a jarkov, cez podmáčané a vlhké lúky, a po vzácne spoločenstvá penovcových pramenísk a slatín.

Obrázok 18: Ochrany prírody, tvorby krajiny

Územný systém ekologickej stability

Územný systém ekologickej stability je celopriestorová štruktúra ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine a snaží sa ekologicky optimálne priestorovo usporiadať krajinu. Je nástrojom pre zabezpečenie priestorovej stability krajiny. Základ územného systému ekologickej stability predstavujú ekologicky významné segmenty krajiny - biocentrá, biokoridory a interakčné prvky, ktoré sa vyznačujú predovšetkým vyššou vnútornou stabilitou. Biocentrum je ekosystém alebo skupina ekosystémov, vytvárajúca trvalé podmienky na rozmnožovanie, úkryt a výživu živých organizmov, ako aj na ich zachovanie a prirodzený vývoj. Biokoridor je priestorovo prepojený súbor ekosystémov, spája biocentrá alebo naň nadväzujú interakčné prvky. Umožňuje migráciu a výmenu genetických informácií živých organizmov a ich spoločenstiev. Interakčný prvok je určitý ekosystém, jeho prvok alebo skupina ekosystémov (trvalá trávna plocha, močiar, jazero, porast), ktoré sú prepojené na biocentrá a biokoridory a zabezpečujú ich priaznivé pôsobenie na okolité časti krajiny pozmenené človekom.

Základný dokument reprezentujúci priestorovú ekologickú stabilitu územia Slovenskej republiky predstavuje Generel územného systému ekologickej stability. Predstavuje priestorové usporiadanie ekologicky najvýznamnejších zachovaných prírodných území (najmä lesov, mokradí, brál, sprievodných porastov vodných tokov a pod.) a vyjadruje vzťah a postavenie ekologicky stabilných území Slovenska v prepojení na európsky systém ekologicky stabilných území. Generel Nadregionálneho územného systému ekologickej stability Slovenskej republiky bol schválený uznesením vlády Slovenskej republiky

č. 319 z 27. apríla 1992. Dokument GNÚSES bol aktualizovaný v roku 2001 v rámci Koncepcie územného rozvoja Slovenskej republiky.

Územný plán veľkého územného celku (ÚPN VÚC) Žilinského kraja (Združenie „VÚC Žilina“ 1998) vrátane všetkých jeho platných zmien a doplnkov č. 1 až 5 je pre obec Vrícko nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou.

Podľa záväzných regulatív je nutné:

- rešpektovať v rámci ekologickej siete Slovenska začlenenie územia Lúčanská Malá Fatra medzi jadrové územia národného významu,
- rešpektovať prvky územného systému ekologickej stability kraja a ich funkčný význam,
- v území biocentier uplatňovať ekologický prístup s autoreguláciou,
- prispôbovať trasy dopravnej a technickej infraštruktúry prvkom ekologickej siete tak, aby bola maximálne zabezpečená ich vodivosť a homogénnosť,
- eliminovať systémovými opatreniami stresové faktory pôsobiace na prvky územného systému ekologickej stability (pôsobenie priemyselných a dopravných exhalácií, znečisťovanie vodných tokov a pod.).

V roku 1998 boli v rámci ÚPN VÚC Žilinského kraja definované tieto nadradené prvky, ktoré zasahujú do k. ú. Vrícko:

Jadrové územie (JÚ) národného významu Lúčanská Malá Fatra

Nadregionálne biocentrum NRbC 4 Kľak - Reváň – Partizán (ID 6/3)

Nadregionálne biocentrum NRbC 7 Zniev - Sokol – Chlieviská (ID 6/4)

Regionálne biocentrum RBc 17 Dutá skala (ID 6/4)

Regionálny biokoridor RBk14 Potok Vríca (ID 6/4)

Pri definovaní a charakteristike nadradených prvkov vychádzame z aktualizovanej verzie nadradených prvkov ÚSES, ktorá bola vypracovaná pre okres Martin v rámci Regionálneho územného systému ekologickej stability (RÚSES) okresu Martin v roku 2012 (SAŽP, 2012). V roku 2015 bol tento dokument schválený OÚ ŽP v Martine rozhodnutím OU-MT-OSZP-2015/4395-Mu zo dňa 1.7.2015. Dokument RÚSES predstavuje dokument určený na zabezpečenie územného systému ekologickej stability a ochranu rozmanitosti podmienok a foriem života v určitom regióne. Podľa aktuálne platnej dokumentácie RÚSES - **Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Martin** (SAŽP, 2012) sa v riešenom území nachádzajú prvky RÚSES (obr. 19):

Nadregionálne biocentrum NRbC 4 Kľak - Reváň – Partizán (rozloha 433 ha) - najjužnejší výbežok Malej Fatry s cennými skalnými a lesnými rastlinnými spoločenstvami. Staré prirodzené bučiny a jedľobučiny s prírodou blízkou štruktúrou, skalná vápnomilná vegetácia, druhovo bohaté lúčne spoločenstvá.

Ohrozenia:

- sukcesia,
- zmena drevinového zloženia,
- výsadby drevín nevhodnej proveniencie.

Ekostabilitačné a manažmentové opatrenia:

- usmerný turistický ruch, - podporovať pastvu oviec,
- usmerňovanie lesného a poľovného obhospodarovania,
- na miestach výskytu hodnotných biotopov ponechávať dostatočné množstvá starých porastov i jednotlivých starých a dutinových stromov, ako i stojace a ležiace mŕtve drevo,
- nenarušovať ťažkými mechanizmami pôdu, podrast a bylinné poschodie,
- selektívne odstraňovanie nepôvodných porastov.

Nadregionálne biocentrum NRbC 7 Zniev - Sokol – Chlieviská (rozloha 689 ha) - málo narušený rozľahlejší komplex starých bučín a bukojedlín so smrekom, jarabinami a ďalšími drevinami s výskytom viacerých druhov dravcov a sov, *Ciconia nigra*, *Bonasa bonasia*. Stará bučina s výskytom prírodoochrane významných druhov rastlín Prirodzené porasty bučín a bukových smrečín s kalcifilnou bylinovou vegetáciou.

Ohrozenia:

- intenzívne lesné využívanie,
- zmena drevinového zloženia,
- výsadby drevín nevhodnej proveniencie.

Ekostabilitačné a manažmentové opatrenia:

- používať jemnejšie hospodárske spôsoby (podrastový, účelový), menšie obnovné prvky, šetrnejšie technológie približovania,
- na miestach výskytu hodnotných biotopov ponechávať dostatočné množstvá starých porastov i jednotlivých starých a dutinových stromov,
- nenarušovať ťažkými mechanizmami pôdu, podrast a bylinné poschodie,
- selektívne odstraňovanie nepôvodných porastov.

Regionálne biocentrum RBc 17 Dutá skala (rozloha: 111 ha) - Bučiny a jedľobučiny na bralnom reliéfe s kalcifilnou vegetáciou, menšie jaskyne s výskytom netopierov, druhovo bohaté lúčne spoločenstvá.

Ohrozenia:

- turistické aktivity,
- poškodzovanie jaskýň a previsov,
- zarastanie opustených lúk a pasienkov.

Ekostabilitačné a manažmentové opatrenia:

- usmerný turistický ruch,
- obnovenie obhospodarovania lúk a pasienkov,
- obkásanie krovinatých lesných plášťov a skupín krovín až po ich okraj,
- usmerňovanie lesného a poľovného obhospodarovania na miestach výskytu hodnotných biotopov,
- ochrana a zabránenie poškodzovania jaskýňnych biotopov.

Nadregionálny biokoridor NRBk3 Hrebeň Lúčanskej Fatry (18 km, 1642 ha) - terestrický biokoridor, ktorý vedie hrebeňom Lúčanskej Fatry a spája BBc1 Krivánsku Fatru, RBc15 Lúčanskú Fatru, RBc18 Pod Oselnou - Kúpeľ a NRBc4 Kl'ak - Reváň – Partizán, ďalej pokračuje smerom na Strážovské vrchy. Najcennejšie lokality sú začlenené do biocentier, biokoridor tvoria prevažne lesné porasty v hrebeňových polohách a v záveroch dolín s relatívne prirodzeným drevinovým zložením. Biokoridor je využívaný ako migračná trasa najmä veľkých cicavcov.

Ohrozenia, konfliktné uzly:

- erózia a iné rušivé vplyvy nadmernej turistiky, skialpinizmu, snežných skútrov, štvorkoliek, bicyklov, terénnych motoriek a pod. (konflikty so strediskami cestovného ruchu v RBc Lúčanská Fatra), mimo turistické centrá funkčnosť a priepustnosť biokoridoru nie je ohrozená,
- intenzívny zber lesných plodov,
- intenzívne lesohospodárske využívanie.

Ekostabilizačné a manažmentové opatrenia:

- preferovať trvaloudržiateľné spôsoby rekreácie a cestovného ruchu,
- prijať opatrenia na zamedzenie komerčného zberu lesných plodín,
- zabezpečiť usmernenie pohybu turistov opravami a údržbou turistických chodníkov,
- zachovávať pôvodné druhové zloženie podľa zloženia potenciálnej prirodzenej vegetácie,
- nezvyšovať intenzitu a rozsah zásahov v lesoch ochranných a osobitného určenia,
- ponechávať dostatočné množstvá starých porastov i jednotlivých starých a dutinových stromov, ako i stojace a ležiace mŕtve drevo v dostatočnom objeme a štruktúre (najmä hrubé).

Nadregionálny biokoridor NRBk19 Dutá skala – Vyšehrad (4,4 km, 338 ha) - široký terestrický biokoridor, prepájajúci nadregionálny biokoridor NRBk3 Hrebeň Lúčanskej Fatry s pohorím Žiar a s pokračovaním na Kremnické vrchy a Vtáčnik. V okrese Martin spája biocentrá RBc 17 Dutá skala a NRBc 7 Zniev – Sokol – Chlieviská cez dolinu Vríce. Územie trasy biokoridoru je zalesnené, lesné porasty majú prevažne prirodzené druhové zloženie, v doline sa vyskytujú extenzívne trvalé trávne porasty s výskytom biotopov európskeho a národného významu. Niektoré lokality po opustení obhospodarovania zarastajú náletom.

Ohrozenia, konfliktné uzly:

- rekreačné aktivity,
  - lesohospodárske činnosti,
- Konfliktné uzly:
- cesta spájajúca Vrícko a Kláštor pod Znievom,
  - kameňolom.

Ekostabilizačné a manažmentové opatrenia:

- opravami a údržbou turistických chodníkov zabezpečiť usmernenie pohybu turistov,
- používať jemnejšie hospodárske spôsoby (podrastový, prípadne až účelový), menšie obnovné prvky, šetrnejšie technológie približovania,
- na miestach výskytu hodnotných biotopov ponechávať dostatočné množstvá starých porastov i jednotlivých starých a dutinových stromov,
- po ukončení ťažby revitalizácia lomu.

Regionálny biokoridor RBk14 Potok Vríca (15 km, 305 ha) - biokoridor vytvára ekosystém potoka Vríce s prirodzeným charakterom toku a príslušných spoločenstiev (vlhké lúky a plytké vodné plochy zarastajúce najmä porastami vysokých ostríc, trste, pálky). Cenné sú dobre vyvinuté, prevažne vrbové a jelšovo-vrbové brehové porasty s druhovo bohatým krovinovým poschodím.

Ohrozenia, konfliktné uzly:

- sukcesia, eutrofizácia,
- znečisťovanie odpadmi,
- výrubu brehových porastov,
- výstavba a regulácia tokov v intravilánoch.

Konfliktné uzly:

- narušenie vodného režimu po úprave toku Vríca (1978-1980) a po následnom vybudovaní odvodňovacieho kanála, časť vôd je odvedená do Rybárstva Kláštor pod Znievom, potok Vríca na spodnom toku v suchých obdobiach roka úplne vysychá (Suchá Vríca), úsek pri NPR Kláštorské lúky je málo vodnatý v dôsledku odvedenia vody ľavostranným Ležiachovským melioračným kanálom.

Ekostabilizačné a manažmentové opatrenia:

- revitalizovať regulované úseky,
- znižovať bariérový efekt umelo upravených brehov,
- upraviť vodný režim,
- doplniť brehové porasty tam, kde to dovoľujú priestorové možnosti,
- odstraňovať nelegálne skládky odpadov,
- eliminovať výskyt invázných druhov rastlín.

GL 149 Reváň - druhovo bohaté lúčne spoločenstvá, výskyt viacerých významných druhov rastlín (vstavačovité, novšie nepotvrdená *Crepis sibirica*), pavúkov i chrobákov. Biotopy Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky, Lk3 Mezofilné pasienky a spásané lúky. Ohrozenie: sukcesia.

GL 150 Kľak - Partizán - NPR Kľak. Troska chočského príkrovu. Staré prirodzené bučiny a jedľobučiny s prírodou blízkou štruktúrou, skalná vápnomilná vegetácia. Rastliny: *Soldanella carpatica*, *Campanula cochleariifolia*, *Bartsia alpina*, *Ranunculus oreophilus*, *Hieracium villosum*, *Aquilegia vulgaris*, *Aconitum firmum* ssp. *firmum*, *Pulsatilla slavica*, významné druhy živočíchov.

GL 151 Vrania skala - bučiny a jedľobučiny na bralnom reliéfe, kalcifilná vegetácia, hniezdisko sov.

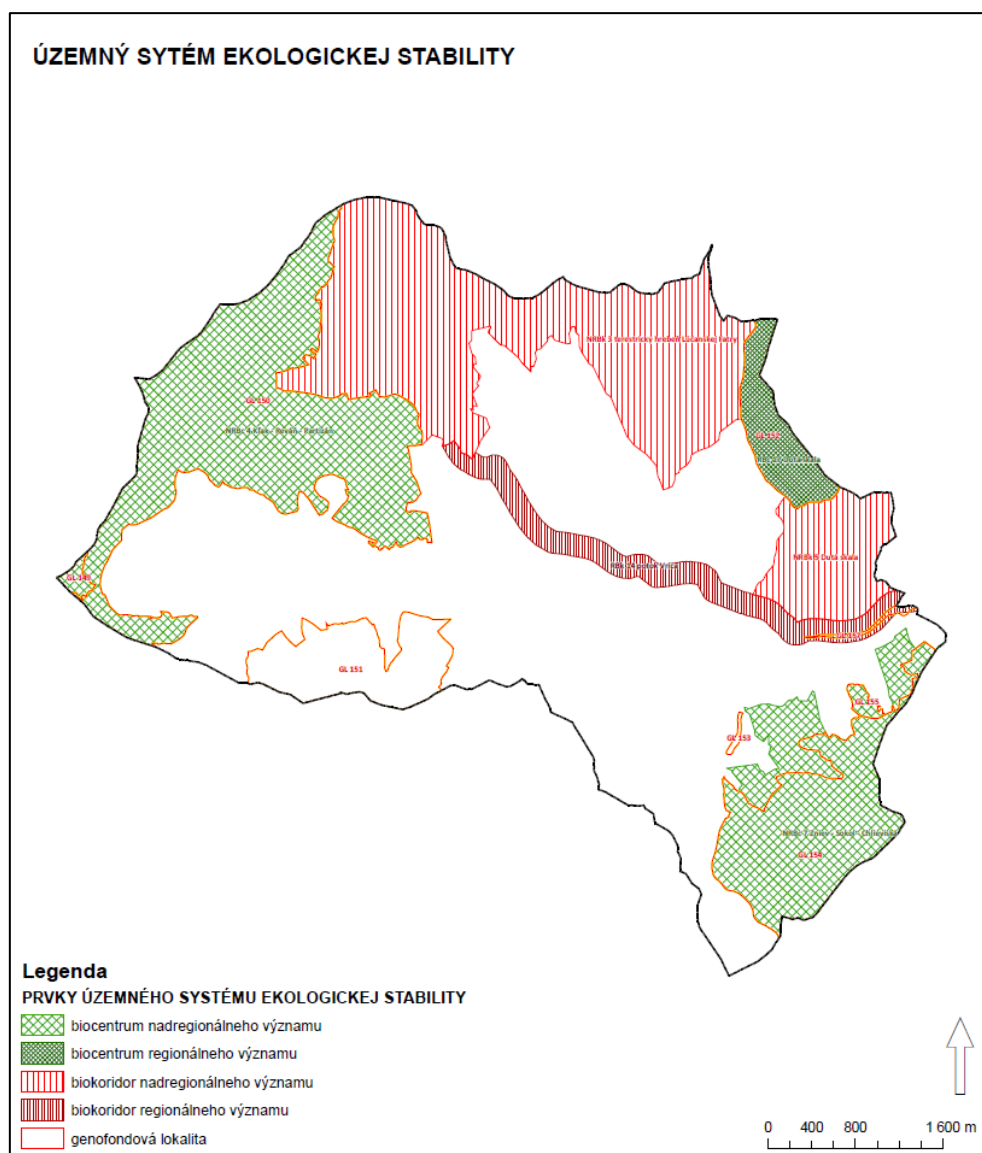
GL 152 Dutá skala - bučiny a jedľobučiny na bralnom reliéfe s kalcifilnou vegetáciou, menšie jaskyne s výskytom netopierov. Zo stavovcov ešte výskyt *Elaphe longissima*, *Coronella austriaca*, *Ciconia nigra*, *Bubo bubo*, z bezstavovcov teplomilná arachnofauna (mediteránne druhy rodu *Lityphantes*) i entomofauna a druhovo bohaté lúčne spoločenstvá. Biotopy európskeho významu: Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky.

GL 153 Predvrícko - Údolné slatinisko s *Carex paniculata*, *C. davalliana*, *Sesleria caerulea* a s ďalšími diagnostickými druhmi zväzu *Caricion davallianae*. Biotopy: Ra6 Slatiny s vysokým obsahom báz, Ra7 Sukcesne zmenené slatiny.

GL 154 Húčľava – Sokol – Chlieviská - málo narušený rozľahlejší komplex starých bučín a bukojedlín so smrekom, jarabinami a ďalšími drevinami s výskytom viacerých druhov dravcov a sov, *Ciconia nigra*, *Bonasa bonasia*.

GL 155 Studenec - stará bučina s výskytom významných druhov rastlín.

GL 157 Vríca - dobre vyvinuté, prevažne vrbové a jelšovo-vrbové brehové porasty s druhovo bohatým krovinovým poschodím, prirodzeným charakterom toku a s výskytom viacerých významných druhov pavúkov, obojživelníkov (*Hyla arborea*) s druhovo bohatými spoločenstvami vtákov a refúgiami poľovnej zveri. Biotopy: Ls1.1 Vrbovo-topoľové nížinné lužné lesy, Ls1.3 Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy, Kr8 Vrbové kroviny stojatých vôd, Kr9 Vrbové kroviny na zaplavovaných brehoch riek, Br6 Brehové porasty deväťsilov, Lk10 Vegetácia vysokých ostríc, Lk11 Trstinové spoločenstvá mokradí (*Phragmites*). Ohrozenie: narušenie vodného režimu, eutrofizácia, znečisťovanie odpadmi.

Obrázok 19: Regionálny územný systém ekologickej stability

Najvýznamnejšou hierarchickou úrovňou ÚSES z hľadiska priameho vplyvu na krajinu je **Miestny územný systém ekologickej stability (MÚSES)**. Riešené územie malo v minulosti navrhnutý MÚSES v rámci projektu pozemkových úprav, ktorý bol navrhnutý v roku 2011. S jeho zohľadnením, aktualizáciou na základe terénneho prieskumu v roku 2021, prírodných podmienok a využívania územia bola navrhnutá kostra MÚSES pre ÚPN Vrúcko.

V riešenom území v lokalitách s vysokou krajinnoeekologickou hodnotou sa navrhli tieto prvky MÚSES:

- 2 biocentrá miestneho významu,
- 4 biokoridory miestneho významu,
- 2 interakčné prvky miestneho významu.

Vzhľadom na zistenie výskytu vzácných biotopov a druhov sa navrhli tiež 4 nové genofondové lokality a rozšírenie jednej lokality navrhutej v RÚSES.

Navrhované biocentrá miestneho významu (MBc):

MBc 1: Vrania skala (112,42 ha) - MBc1 tvorí komplex lesných porastov prevažne v strednom veku, v časti s extrémnejším reliéfom sú to ochranné lesy s prevažne staršími porastami. Z hľadiska drevín sa tu nachádzajú najmä bučiny, miestami bučiny so smrekom avšak nachádzajú sa tu aj nepôvodné smrečiny alebo smrečiny s prímесou smrekovca. Biocentrum sme mierne rozšírili so zahrnutím hodnotných mokradných lokalít. So zvyškom ÚSES je spojené pomocou MBk2. Výsledkom navrhovaných opatrení by mal byť súvislý komplex lesa s prirodzenou štruktúrou, prirodzeným drevinovým zložením, bez plošných obnovných prvkov a s dostatkom starých stromov a hrubého mŕtveho dreva.

MBc 2: Komplex mokradných biotopov v Predvrícku (17,93 ha) - biocentrum predstavuje komplex hodnotných mokradných biotopov priľahlých k potoku Studenec, vrátane jeho toku a spoločenstiev viazaných priamo na tok, s výskytom veľkého počtu chránených a ohrozených druhov rastlín. Zároveň vytvára priestor na život pre živočíchy aj ďalšie živé organizmy, viazané na tento špecifický typ biotopov. Biocentrum má nadregionálny charakter. Mokrad v doline Studenca je zároveň cennou genofondovou lokalitou. Časť biocentra bola v MÚSES z roku 2011 (in PPÚ v k. ú. Vrúcko, 2011) kategorizovaná ako interakčný prvok. Vzhľadom na biologickú hodnotu a jedinečnosť tejto časti k. ú. navrhujeme jeho rozšírenie a prekategorizovanie na biocentrum. K biocentru zahŕňame aj doliny na východ od pôvodného IP, nakoľko prítoky Studenca, ktoré z nich stekajú, ovplyvňujú vodný režim na mokradnej lokalite, a v týchto dolinách (Hajčí laz, Hučľava, Nitrianska dolina) sa vyskytujú ďalšie mokradné lokality, vytvárajúce s dolinou Studenca komplex mokradí v tejto časti riešeného územia. Podrobné spracovanie prírodných hodnôt tejto časti popisuje práca Očka a kol. (2020). Keďže sa jedná o lokalitu významnú z národného hľadiska, odporúčame jej zaradenie k národným biocentrám. Pri aktualizácii nadradenej územno plánovacej dokumentácie navrhujeme jeho spojenie s NRbC7 do jedného súvislého biocentra s výskytom hodnotných spoločenstiev, vzácných a ohrozených druhov rastlín a na ne viazaných živočíchov. Rozšírenie komplexu biocentra NRbC7 o MBc2 by tak zahŕňalo okrem lesných aj mokradné lokality a návrh opatrení s ohľadom na výskyt týchto lokalít.

Navrhované biokoridory miestneho významu:

MBk 1: Dlhý potok (4 233 m) - Terestricko-hydrický biokoridor, tvorený Dlhým potokom, jeho brehovými porastami, miestami priľahlými pozemkami, vo vrchnej časti prepojený s NRbC cez lesné porasty, je spojený aj s GL5. Tok sa na začiatku intravilánu vlieva do Vrúcku, čím je prepojený na tento regionálny biokoridor. Dlhý potok má v riešenom území neregulované koryto s rázom horského potoka, s prevažne dobre zachovalými brehovými porastami drevín. Brehové porasty vo vyššie položených častiach toku tvoria dreviny okolitých lesných porastov, v nižšie položených častiach prevažujú vŕby. V spodnej časti majú niektoré úseky brehovej vegetácie charakter biotopu európskeho významu Br4 Horské vodné toky a ich vegetácia s vŕbou sivou (*Salix elaeagnos*) (3240). Drevinové porasty sprevádzajú viac, či menej rozvinuté bylinné mokradné spoločenstvá. Pozdĺž toku sa v určitom úseku vyskytuje aj pomerne rozsiahly biotop európskeho významu Br6 Brehové porasty deväťsilov (6430). Výsledkom navrhovaných opatrení je funkčný a plne priechodný biokoridor s prevažne prirodzene meandrujúcim vodným tokom, prirodzene tvarovaným korytom a s čo najsúvislejšími brehovými porastami. Brehové porasty drevín zatienením toku znížia prehrievanie vody v teplých slnečných dňoch, zmenšia výpar z hladiny a pomôžu v zadržiavaní vody v krajine. Prispejú tiež k zlepšeniu mikroklimy, sú významnou súčasťou protierózných a protipovodňových opatrení, zlepšujú kvalitu ovzdušia a zároveň plnia estetickú funkciu. Biokoridor poskytne možnosť migrácie ako i priestor na úkryt, hniezdenie a potravné možnosti pre širokú škálu organizmov.

MBk 2: Terestrický prevažne lesný biokoridor, ktorý prepája sieť ÚSES v južnej časti k. ú. (2 942,95 m) - biokoridor vedie hrebeňovými časťami od Vranej skaly k vrcholu Baran a od neho bočným hrebenkom smerom k doline a toku Vrúcka. Lesy v biokoridore sú tvorené z veľkej časti

neprírodnými porastami s prevahou ihličnanov (smrek a borovica, príp. aj smrekovec), v niektorých častiach – hlavne v extrémnejšom teréne s ochrannými lesmi, sa nachádzajú aj bučiny alebo porasty s prevahou buka. Všetko sú to zväčša porasty v strednom veku.

MBk 3: Studenec (1 250,62 m) – terestricko-hydrický biokoridor, ktorý je tvorený potokom Studenec a jeho brehovými porastami za MBc2. Je prepojený s RBk, keďže potok Studenec sa vlieva do Vríce, a z NRbC1. Potok má prirodzený charakter koryta, a vytvára priestor na existenciu viacerých bylinných fytocenóz, ako i pre život a pohyb rôznych živočíšnych druhov. Jeho drevinové brehovú porasty v tejto časti tvorí hustý a pomerne široký drevinový porast, vrátane krovitej vrstvy. Tvorí ho zmes lesných a vlhkomilných druhov.

MBk 4: Terestricko hydrický biokoridor, kopírujúci tok a pás drevín na pasienku na sever od intravilánu (1 392,96 m) – biokoridor tvorí tok pretekajúci cez pasienok zo sedla do doliny. Je lemovaný drevinovou vegetáciou, ktorá vytvára pomerne široký pás s bohatou krovinnou vrstvou. Výsledkom navrhovaných opatrení je funkčný biokoridor s prirodzeným charakterom koryta a s čo najsúvislejšími brehovými porastami. Biokoridor poskytne možnosť migrácie ako i priestor na úkryt, hniezdenie a potravné možnosti pre širokú škálu organizmov. Zároveň predelí veľkoblukový odlesnený pasienok pásom drevín a pôsobí aj ako stabilizačný pás na dlhom strmom odlesnenom svahu nad obcou.

Navrhované interakčné prvky miestneho významu:

MIP 1: TTP na juh od intravilánu (17,40 ha) - zachovalé spoločenstvá v pomerne veľkej druhovej pestrosti. Susedí s MGL2 a Rbk14. V MÚSES zastupuje lúčno-pasienkové spoločenstvá v k. ú. s na ne viazanými zoocenózami.

MIP 2: Južne orientovaný teplomilný svah s lúčno-pasienkovými spoločenstvami (11,2229 ha) - južná expozícia svahu vytvára vhodné podmienky pre výskyt pestrých lúčnych teplomilných spoločenstiev. Trvalé trávne porasty však degradujú, začínajú sa na nich šíriť expanzívne druhy, pasienkové buriny, ako i náletové dreviny. Bolo by preto vhodné cieleným manažmentom zastaviť proces degradácie a poskytnúť priestor na rozvoj teplomilných lúčnych porastov a na ne viazaných zoocenóz.

Navrhované nové alebo rozšírené genofondové lokality:

MGL1 Predvrísko návrh na rozšírenie GL 153, ktorá je súčasťou RÚSES okresu Martin 2012 (5,08 ha) - Údolné slatinisko so spoločenstvami zväzu *Caricion davallianae*, s výskytom biotopov európskeho významu a veľkého počtu chránených a ohrozených druhov. Nakoľko to platí aj pre širšie okolie lokality uvedenej ako GL v RÚSES, navrhujeme jej rozšírenie. Lokalita výskytom veľkého počtu vzácných druhov a ich spoločenstiev patrí k cenným zdrojom genofondu v celonárodnom meradle. Je ohrozená sukcesiou a degradáciou následkom zmien vodného režimu.

MGL2 Mokrad' pod lesom na juh od intravilánu (6,04 ha) - Navrhovaná nová GL. Jedná sa o mokradňú lokalitu na svahu nad TTP. Sčasti je tvorená vlhkou lúkou s výskytom početnej populácie mečíka škridlicovitého (*Gladiolus imbricatus*), sčasti mokradňovými spoločenstvami na podmáčkanej lokalite okolo jarku, ktorý steká z horskej časti do doliny, s výskytom viacerých druhov ostríc (*Carex* sp.) a ďalších mokradňových druhov. Vytvára priestor pre existenciu hodnotných rastlinných spoločenstiev a na ne viazaných zoocenóz. Rastie tu populácia chráneného druhu *Gladiolus imbricatus*, s kategóriou ohrozenia LC a ďalších vzácných druhov.

MGL3 Skalky (7,78 ha) - Navrhovaná nová GL. Jedná sa o teplomilné, južne orientované svahy a vyčnievajúce skaly. Tvoria ju skalné spoločenstvá a okolité porasty horských lúk, s na ne viazanými zoocenózami, hlavne bezchordátmi. V GL sa vyskytuje viacero vzácných a ohrozených druhov. Lúčne časti sú však výrazne ohrozené opustením hospodárenia, ako aj šírením pasienkových burín, takisto sú negatívne ovplyvnené vnádaním zveri v jednej časti, kde je v širšom okolí porast nadmerne spásaný lesnou zverou, zdupávaná pôda a chemizmus pôdy negatívne ovplyvňuje nadmerná koncentrácia moču a trusu zvierat. Negatívom je aj prítomnosť vysadenej kosodreviny v susedstve GL, ktorá by po opustení hospodárenia mohla postupne GL zarásť.

MGL4 Xerothermný svah (0,10 ha) - Jedná sa o menší xerothermný svah, na ktorom je rozvinutý biotop európskeho významu Tr1 Suchomilné travinno-bylinné a krovinné porasty na vápnom substráte. Svah

sa nachádza pod elektrickým vedením, následkom čoho je odlesnený a udržiavaný ako bezlesný, čo má v tomto prípade za následok rozvoj xerothermných spoločenstiev a prítomnosť na ne viazaných zoocenóz. V prípade, že budú odstraňované náletové dreviny a porast bude extenzívne raz za rok prepasený, je predpoklad na ich zachovanie a ďalší rozvoj.

MGL5 Penovcové prameniská a slatiny so vzácnou mokradňou vegetáciou (5,07 ha) - Lokálne a prítlačné penovcové prameniská a slatiny so vzácnou mokradňou vegetáciou viazanou na otvorené podmáčané stanovištia. Popri potoku dominuje porast ostrice metľinatej (*Carex paniculata*) s prenikaním druhov slatinných pramenísk, hlavne ostrice žltej (*Carex flava*), lokálne s vyvinutou machovou vrstvou kosierika (*Palustriella commutata*). Na slatinách sa vyskytuje napr. páperník širokolistý (*Eriophorum latifolium*), ako aj viacero chránených a ohrozených slatinných druhov napr. ostríc *Carex davalliana*, *C. lepidocarpa*, *C. hostiana*, či päťprstnice hustokvetej (*Gymnadenia densiflora*). Genofondová lokalita je cennou z hľadiska výskytu hodnotných mokradňových spoločenstiev a viacerých chránených a ohrozených druhov.

Ochranné pásma podľa osobitných predpisov

Všetky ochranné pásma vymedzené podľa osobitných predpisov (technickej a dopravnej infraštruktúry, vodných tokov, cintorína, lesa, ap.) sú premietnuté v grafickej časti Návrhu ÚPN-O Vrícko a uvedené v textovej časti v kapitole B.10 Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov.

9. Obyvateľstvo – demografické údaje (napr. počet dotknutých obyvateľov, veková štruktúra, zdravotný stav, zamestnanosť, vzdelanie), sídla, aktivity (poľnohospodárstvo, priemysel, lesné hospodárstvo, služby, rekreácia a cestovný ruch), infraštruktúra (doprava, produktovody, telekomunikácie, odpady a nakladanie s odpadmi).

Demografické údaje

Demografia zaznamenáva hlavné trendy populačného vývoja na určitom území a hľadá všeobecne platné zákonitosti. Populácia je skupina ľudí, v rámci ktorej dochádza k reprodukcií. Pojem populácie sa v kontexte demografie mierne líši od pojmu obyvateľstvo, ktorý v demografii označuje skupinu ľudí žijúcich na určitom území. Uvádzané údaje sa týkajú obce Vrícko ako celku. Tabuľky uvedené v texte obsahujú údaje zo štatistického úradu, ktoré charakterizujú demografický vývoj v obci (www.statistics.sk).

Stav trvalo bývajúcего obyvateľstva k 31.12.2020 bol 452 obyvateľov, z toho 164 boli muži a 288 ženy (tab. 23).

Tabuľka 23: Počet obyvateľov podľa pohlavia

územná jednotka	spolu	muži		ženy	
		Abs.	%	Abs.	%
Vrícko	452	164	36,3	288	63,7

Obec Vrícko mala pri sčítaní obyvateľov, domov a bytov v r. 2011 mala 469 obyvateľov, z toho 311 žien a 158 mužov. Pri sčítaní k v roku 2001 mala obec 401 trvale bývajúcich obyvateľov. V období od sčítania v roku 2001 do sčítania v roku 2011 sa počet obyvateľov obce zvýšil takmer o 17 %. Za obdobie 19 rokov (r. 2001 - 2020) narástol počet obyvateľov v o 37 osôb a priemerný ročný prírastok predstavuje 1,95 obyvateľa za rok (0,47 %). Počet obyvateľov za sledované obdobie narástol o 8,9 % (tab. 24).

Tabuľka 24: Retrospektívny vývoj počtu obyvateľov

rok (k 31.12.)	počet obyvateľov	index rastu
1970	455	
1991	422	
1993	394	
2001	415	100
2011	466	112,3
2013	454	109,4
2015	453	109,2

2016	462	111,3
2017	467	112,5
2018	456	109,9
2019	455	109,6
2020	452	108,9

Z dlhodobého hľadiska vytvára demografická krivka dojem stúpajúcej tendencie nárastu počtu obyvateľstva, avšak tento dojem je klamný. Za obdobie posledného desaťročia je vývoj počtu obyvateľov skôr stagnujúci, čo je dôsledok nedostatku stavebných pozemkov v obci. V období rokov 2011 – 2020 počet obyvateľov obce klesol o 15 osôb, t. j. priemerne 1,5 obyv/rok. Počet obyvateľov obce od roku 2011 klesol prirodzeným prírastkom (-78 obyv.) a zároveň mierne rástol kladným migračným saldom (+63 obyv) (tab. 25).

Tabuľka 25: Pohyb obyvateľstva za posledné obdobie od r. 2011

rok	narodení	zomreli	prírodný prírastok / úbytok	prist'ahovní	vyst'ahovní	migračné saldo	celkový prírastok	počet obyvateľov k 31.12.
2011	3	11	-8	11	12	-1	-9	466
2012	1	8	-7	14	15	-1	-8	458
2013	0	6	-6	12	8	4	-4	442
2014	2	12	-10	14	8	6	-3	440
2015	1	7	-6	19	10	9	2	442
2016	3	11	-8	28	7	21	9	452
2017	2	10	-8	23	10	13	5	455
2018	1	15	-14	11	9	2	-11	443
2019	0	10	-10	17	8	9	-1	442
2020	3	4	-1	12	11	1	-3	442
Spolu	+16	-94	-78	+161	-98	+63	-15	

V tabuľke 26 je zobrazená veková štruktúra obyvateľstva v obci k 31.12.2016.

Tabuľka 26: Veková štruktúra obyvateľstva v obci k 31.12.2016

veková štruktúra obyvateľov obce					
0 - 14	15 – 64 muži	15 – 64 ženy	65+ muži	65+ ženy	nezistený
36	104	174	34	92	-

*Tabuľka bola spracovaná s použitím údajov o počte obyvateľov a vekovej skladbe zo zdroja: Štatistický úrad SR, 2017; nie je zhodná s údajmi podľa obecnej štatistiky

V tabuľke 27 je vývoj zloženia obyvateľstva obce podľa charakteristických vekových skupín.

Tabuľka 27: Vývoj zloženia obyvateľstva obce podľa charakteristických vekových skupín, index vitality

rok sčítania	počet obyvateľov	predproduktívny vek	produktívny vek	poproduktívny vek	index vitality
		%	%	%	
1991	422	10	43,60	47,30	21,4

2001	401	10,90	38,20	47,70	28,8
2011	466	7,73	26,39	49,29	29,6
2020	452	7,08	29,20	51,13	24,20

Z tabuľky vyplýva, že index vitality obyvateľov obce sa od roku 1991 výrazne nezmenil, mierne sa zvýšil. Podľa hodnoty indexu vitality (menej ako 120) pri všetkých troch sčítaniach v r. 1991, r. 2001, r. 2011 ako aj v r. 2020 patrilo obyvateľstvo v obci z hľadiska vekovej štruktúry medzi ubúdajúci typ populácie.

Prognóza demografického vývoja

Vzhľadom na pracovné príležitosti priamo v obci, v primárnom a terciárnom sektore, ako aj vzhľadom na vhodné prostredie pre bývanie, je v obci záujem o výstavbu nových rodinných domov, čo sa prejavuje aj kladným migračným saldom, za posledných 9 rokov pribudlo prisťahovaním priemerne ročne 7,0 obyvateľov. Priamo v obci je dostatok pracovných príležitostí v terciárnom sektore, ktorý je však úzko špecifikovaný na sociálnu sféru. V prijateľnej dochádzkovej vzdialenosti od obce je dostatok pracovných príležitostí a obec poskytuje vhodné prostredie na bývanie, resp. rekreáciu. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam sa predpokladá, že pokiaľ budú v obci vytvorené podmienky na výstavbu rodinných domov (časť Predvrúcko, prieluka medzi družstvom a z. ú, vstup do Hlavnej doliny...) môže počet obyvateľov obce narásť prisťahovaním. Predpokladom stabilizácie obyvateľstva je vytvorenie dobrých podmienok pre bytovú výstavbu v obci a dobudovanie vybavenosti na zodpovedajúcu úroveň

Na základe vyhodnotenia uvedených východísk sa predpokladá nasledovný vývoj počtu obyvateľov obce (tab. 28):

Tabuľka 28: Prognóza demografického vývoja počtu obyvateľov obce

rok	počet obyvateľov	%	priemerný ročný prírastok v %
2021	452	100	-
2032	500	110,6	0,96
2042	560	112,0	1,40

Poľnohospodárska výroba

Na území obce má sídlo Poľnohospodárske družstvo Turiec - Agro, s.r.o. so sídlom v Turčianskom Dure, ktoré sa nachádza v severnej časti zastavaného územia obce. Areál má prenajaté Občianske združenie Dobrý Pastier z Kláštora pod Znievom, ktoré chová hospodárske zvieratá - kozy, kravy, ovce. Časť územia má odkúpené OZ a v existujúcom objekte je zriadený útulok Sv. Bartolomeja. V areáli sa nachádza: senník, maštale a sklad; maštale sú situované v časti družstva ďalej od zastavaného územia. V areáli pracuje 20 zamestnancov OZ Dobrý Pastier. V živočíšnej výrobe chovajú 40 kusov hovädzieho dobytku (kravy), 120 ks kôz a 400 ks oviec, ktoré sú v areáli ustajnené v zime, v lete sú na salaši.

Zámery OZ Dobrý Pastier do budúcnosti:

- naďalej chovať hospodárske zvieratá v rovnakých počtoch
- pestovať a spracovávať bylinky a iné úžitkové rastliny, vysadiť ovocné sady

V k. ú. sa nachádzajú:

samostatne hospodáriaci roľník
včelári - 3

Lesné hospodárstvo

Lesy sú základnou a nenahraditeľnou zložkou životného prostredia, kde plnia niekoľko významných funkcií. Okrem produkcie žiadanej drevnej hmoty zabezpečujú plnenie dôležitých celospoločenských pohľadov, z ktorých sú najdôležitejšie: vodohospodárska, pôdoochranná, prírodoochranná a pod. K. ú. obce Vrúcko je organizačne začlenené do Lesného celku Kláštor. Lesný celok je v zmysle priestorovej úpravy lesa definovaný ako územne ucelená časť lesov, pre ktoré sa vyhotovuje program starostlivosti o lesy. V podmienkach obce Vrúcko to znamená, že lesy patriace do jeho katastrálneho územia sú spravované a obhospodarované pokynmi programu starostlivosti o lesy platným na obdobie rokov 2012 – 2021.

Priemysel

V obci je v súčasnosti priemysel zastúpený kameňolomom - ťažbou stavebného kameňa, ktorý sa nachádza pri vstupe do obce, medzi miestnou časťou Predvrícko a obcou. Ide o výhradné ložisko vápenca s určeným dobývacím priestorom, kde sa vykonáva banská činnosť na základe rozhodnutia Obvodného banského úradu Banská Bystrica č.1547-3058/2017 zo dňa 16.11.2017 s platnosťou do r. 31.12.2031. Predmetom ťažby je vápenec určený na výrobu kameniva. Objem ťažby je limitovaný povolením na max. 100 tis. t/rok, skutočne výnosy sú v jednotlivých rokoch premenlivé, priemerne 30 tis. t/rok, v zimnom období ťažba neprebieha. V lome je zriadená pracia a triediaca linka na výrobu konkrétnych frakcií (0 – 4 mm, 4 – 8 mm, 8 – 16 mm). V súčasnosti sa celý objem vyťaženej suroviny odváža z lomu a využíva rôznymi odberateľmi pre stavebné účely a výrobu stavebných materiálov v iných lokalitách. V kameňolome je zamestnaných v súčasnosti 5 zamestnancov. Nachádza sa tu administratívna budova so sociálnym zázemím.

Zámery do budúcnosti:

- navýšiť počet zamestnancov o min. 6
- v areáli umiestniť mobilnú betonáreň

Služby

Sú v obci rozvinuté nadštandardne hlavne čo sa týka sociálnej sféry - predstavujú ich zariadenia sociálnych služieb a komunity rehoľných sestier. Najväčším zamestnávateľom je komunita rehoľných sestier a OZ Dobrý Pastier. Predpokladá sa zvýšenie pracovných príležitostí najmä v službách (hlavne sociálnych a nevýrobných).

Školstvo a výchova

V obci sa nenachádza zariadenie predškolskej a školskej výchovy. Deti dochádzajú do materskej školy do obce Kláštor pod Znievom, čo sa javí ako nevyhovujúci stav. V minulosti bola v obci situovaná MŠ, ktorá však nebola dostatočne využitá. Do základnej školy dochádzajú deti do Kláštora pod Znievom, čo je vyhovujúce. Školské zariadenia pre deti, ktoré vyžadujú osobitný prístup sa nachádzajú v Martine.

Kultúra a osвета

- Dom kultúry, obecný úrad - Budova bola postavená v rokoch 1898 až 1905, nachádza sa v západnej časti obce. Postavili ju talianski robotníci o čom svedčia aj stavebné prvky prevzaté z južných častí Talianska. Budova slúžila ako škola. V období Slovenského národného povstania ju používali ako sídlo vojenského štábu. Dlho bola nevyužívaná. Až po roku 1956 bola rekonštruovaná na účely kultúrneho domu. Budova je obklopená z východnej strany veľkou trávnatou plochou so stromami a detským ihriskom. V budove sídli obecný úrad, miestna knižnica a kultúrny dom s kapacitou 80 sedadiel. Budova je čiastočne zrekonštruovaná, čiastočne vymenené okná. Vykurovaná je elektricky.
- Miestna knižnica - v obci dobre funguje miestna ľudová knižnica, sídli v budove kultúrneho domu, uvažuje sa do budúcnosti zabezpečiť v nej internet pre verejnosť. Metodicky je riadená Turčianskou knižnicou v Martine
- Kostoly, náboženské služby - na území sa nachádza Rímskokatolícky kostol sv. Bartolomeja, ktorý pochádza z polovice 17.stor. V areáli kostola sa nachádza zvonica z 19. stor. a má 3 zvony. V súčasnosti sa v ňom slúžia omše a patrí pod farnosť Kláštor pod Znievom, má kapacitu cca 90 ľudí. Za evanjelickými službami dochádzajú ľudia do Příbovic. V domoch sociálnych služieb a charitných domoch sa nachádzajú vlastné miestnosti (kaplnky) pre slúženie rk sv. omší.

Zdravotníctvo

V obci sa nenachádza žiadne zdravotnícke zariadenie, ani ordinácie lekárov. Základnú zdravotnícku starostlivosť zabezpečujú zdravotné ambulancie v Kláštore pod Znievom, Turčianskych Tepliciach a Martine. Za vyššou zdravotnou starostlivosťou a špecializovaným zdravotníckym vyšetrením dochádzajú obyvatelia do polikliník a Univerzitnej nemocnice v Martine, resp. do súkromných ambulancií v meste Martin. V obci Vrúcko sa nenachádza lekárne. Najbližšia lekáreň je v obci Kláštor pod Znievom

Sociálna starostlivosť

V obci sa nachádzajú sociálne zariadenia, ktoré spravuje OZ Dobrý Pastier z Kláštora pod Znievom:

- 1) Útulok Sv. Alžbety - útulok pre ženy - 22 lôžok, 22 stoličiek, 3 zamestnanci; vykurovanie objektu elektrické + pevné palivo

2) Domov Sv. Anny - zariadenie pre sociálne odkázaných seniorov. Kapacita zariadenia je 30 osôb v dvoj lôžkových a jednolôžkových izbách. O seniorov sa stará - 15 zamestnancov. Klienti majú k dispozícii jedáleň s kapacitou 40 stoličiek a kaplnka. Nachádza sa tu dobre vybavená kuchyňa. V areáli sú umiestnené aj kontajnerové domy pre mobilných seniorov. Pri objekte je dostatok miest na parkovanie a odstavovanie vozidiel. Vykurovanie objektu je elektrické - závesný kotol.

3) Útulok Sv. Margity Uhorskej - 30 lôžok, 30 stoličiek, 10 zamestnancov; vykurovanie objektu - tepelné čerpadlo

4) Útulok Sv. Bartolomeja - 20 lôžok, 20 stoličiek, 3 zamestnanci; vykurovanie - pevné palivo

Charitné domy

1) Kongregácia milosrdných sestier Sv. Vincenta - Satmárok - starostlivosť o staré a choré sestry, duchovná služba ľuďom, 62 klientov (trvalých obyvateľov) + 22 zamestnancov, charitný dom je vykurovaný elektrinou a uhlím (ekohrášok). Kapacita je + 35 lôžok pre poriadanie duchovných cvičení.

2) Kláštor sestier Božského Vykupiteľa - starostlivosť o staršie a choré sestry, 16 zamestnancov. Objekty sú vykurované elektricky, priamovýhrevne.

Maloochod, veľkoobchod, nevýrobné služby a stravovanie

V obci sa v súčasnosti nachádza 1 predajňa potravinárskeho a zmiešaného tovaru vo vlastníctve COOP Jednota, ktorá má pultový predaj.

V obci sa nenachádzajú ani pohostinské ani ubytovacie zariadenia. Takéto zariadenie, v majetku Železníc SR, sa nachádza v západnej časti územia - v minulosti slúžilo rekreačnému účelu, momentálne nefunguje.

Telovýchova šport

V obci sa nachádza futbalové ihrisko, ktoré nemá však vybudované sociálne zázemie. V obci sa nachádza detské ihrisko v záhrade pri obecnom úrade. Obyvatelia majú na území obce minimálne možnosti športového vyžitia - či už outdoorového (športoviská rôzneho typu pre rôzne vekové kategórie) alebo indoorového (telocvičňa, posilňovňa, wellness, sauna, bowling, ap.).

Rekreácia a cestovný ruch

Obec môžeme, vzhľadom na to, že pomerne veľa objektov slúži na rekreačné využitie, klasifikovať ako obec so zmiešanou funkciou - bývanie a rekreácia.

Infraštruktúra

Cestná doprava

Cestnú sieť v k. ú. Vrícko možno rozdeliť podľa charakteru na cesty III. triedy vo vlastníctve ŽSK a sieť miestnych komunikácií vo vlastníctve obce. Základný komunikačný systém ďalej dopĺňa sieť miestnych komunikácií, miestne obslužné komunikácie napojené na cestu III/1796 a III/2156. Tie majú miestami nevyhovujúce šírkové parametre, sú na nich líniové a bodové závady, chýbajú popri nich vo väčšej časti územia chodníky.

Železničná doprava

Cez k. ú. obce Vrícko neprechádza žiadna železničná trať. Najbližšia železničná stanica sa nachádza v obci Kláštor pod Znievom, na železničnej trati č. 118 Vrútky – Zvolen, ktorá je vo vzdialenosti cca 12,5 km od obce.

Letecká doprava

V katastrálnom území obce sa nenachádza žiadne letisko, osobitné letisko, heliport ani letecké pozemné zariadenie evidované Dopravným úradom. Do k. ú. nezasahujú ani ochranné pásma, resp. prekážkové roviny a plochy letísk, heliportov, osobitných letísk a leteckých pozemných zariadení.

Pešia doprava

V obci sa nenachádzajú samostatné pešie trasy ani pešie priestranstvá, vzhľadom na stiesnené priestorové pomery celého z. ú. (medzi existujúcou zástavbou a potokom Vríca - cesta III/2156) a je tu problém s bezpečným peším pohybom chodcov po celej obci. Dopravné zaťaženie uvedenej komunikácie nie je veľké, vzhľadom na koncovú polohu obce.

Statická doprava

Statickou dopravou rozumieme parkovacie plochy, odstavné plochy a garáže. Parkovanie a odstavovanie vozidiel v rámci obytného územia (pri rodinných domoch) prebieha sčasti na vlastných pozemkoch, autá parkujú obyvatelia aj na uliciach, čo je nevyhovujúci stav, hlavne vzhľadom na zimnú údržbu a obslužné služby (smetiari, hasiči, ap.). Odstavná plocha sa nachádza: pri obecnom úrade a pri rekreačnom areáli. V obci sa nachádzajú odstavné plochy v min. rozsahu, chýbajú napr. pri cintoríne a kostole, futbalovom ihrisku, ap.

Cyklotrasy a turistické trasy

Poloha obce je výhodná z pohľadu dostupnosti turistických trás Lúčanskej Malej Fatry. Cez obec prechádzajú cyklistické trasy:

- žltá č. 8321: Pravniarska radiála = Prievidza – Lazany-Malinová – Nitrianske Pravno – Kľačno – Vrícke sedlo, celk. dl. 34 km
- zelená č. 5419: Kláštor pod Znievom - Predvrícko, celk. dl. 6,6 km

Značkované turistické chodníky :

- Lúčanskou Malou Fatrou v riešenom katastrálnom území prechádzajú značkované turistické chodníky zelený, č. 5642a: Vrícko – Kľacký vodopád – Kľak, dl. 5,8 km
- červený, č. 0802a: Vrícke sedlo – Fačkovské sedlo, je súčasťou trasy Veľký Rozsutec
- žltý, č. 8404: Fačkovské sedlo - Kľak, dl. 4,6 km
- žltý, č. 8632a: Vrícko - Vríčanské sedlo, dl. trasy 4,4 km

Zásobovanie pitnou vodou

V katastri obce Vrícko sa nenachádzajú 2 zdroje pitnej vody - Húclava (vrt) a Vrícko - prameň Pod cestou. Obec Vrícko má vybudovanú samostatnú vodovodnú sieť, v správe Turčianskej vodárenskej spoločnosti, a. s. Martin. Zdrojom vody je prameň Pod cestou (využiteľné množstvo podzemnej vody 2,9 l/s), ktorý sa nachádza cca 1.500 m od obce v nadmorskej výške približne 800 m n. m. Z prameňa voda priteká gravitačne potrubím PVC DN 100 do zemného vodojemu s objemom 200 m³, ktorý leží v nadmorskej výške 627,00 m n. m. maximálna hladina vody vo vodojeme je na úrovni 628,50 m n. m. a minimálna 625,30 m n. m. Z vodojemu je voda gravitačne privádzaná prírodným potrubím PVC DN 150 do rozvodnej siete v obci. Rozvodné potrubie je z rúr PVC DN 100 a PVC DN 150. Skupinový vodovod SKV Kláštor pod Znievom je zásobovaný z vodného zdroja Húclava (vrt) (využiteľné množstvo podzemnej vody 10,6 l/s), ktorý sa nachádza v k. ú. Vrícko. Z prameňa Húclava voda gravitačne priteká do vodojemu v Kláštore pod Znievom. Na skupinový vodovod Kláštor pod Znievom je v súčasnosti napojených celkovo 8 obcí. Vodovodná sieť v obci Vrícko je zokruhovaná, celá obec je v jednom tlakovom pásme. Dĺžka rozvodnej siete je cca 5,206 km, na ktorej je 68 ks prípojok s dĺžkou 0,811 km. V r. 2019 bola špecifická spotreba vody z fakturovanej vody: celková 16.593 m³, z toho pre obyvateľov 15.843 m³. Pitnou vodou je zásobovaných 100 % obyvateľov obce.

Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd

V obci je vybudovaná samostatná kanalizačná sieť splaškovej kanalizácie DN 300. Odkanalizovanie a čistenie splaškových odpadových vôd je na ČOV Vrícko, ktorá je majetkom obce. Dĺžka existujúcej gravitačnej stokovej siete v obci je 3,8 km, 101 prípojok s dĺžkou 1,3 km. Odkanalizovaných je v súčasnej dobe 97 % domácností v obci.

Odvádzanie dažďových vôd

V obci nie je vybudovaná samostatná dažďová kanalizácia. Dažďové vody z obecných komunikácií sú odvedené uličnými vpustami do podlažia alebo do odvodňovacieho systému rigolov popri komunikáciách, ktoré sú zaústené do potokov pretekajúcich obcou. Tento stav je nevyhovujúci a nezodpovedá environmentálnym stratégiám.

Zásobovanie elektrickou energiou

Obec Vrícko nie je plynofikovaná a vykurovanie ako aj príprava teplej úžitkovej vody je v prevažnej miere riešené elektricky. Čo má vplyv aj na predpokladanú potrebu elektrickej energie v návrhovom období (r. 2042). Trasy rozvodov sekundárneho napätia sú situované v krajniciach miestnych komunikácií, zelených pásoch, resp. v predzáhradkách. Staršie rodinné domy sú napojené prevažne

závesnými káblami AYKY a novšie objekty podzemnými prípojkami. Cez katastrálne územie Vrícko nie sú trasované VVN linky nadradenej prenosovej sústavy SE v správe Slovenskej elektrizačnej prenosovej sústavy a.s. Bratislava. V súčasnosti je obec Vrícko zásobovaná hlavnou zásobovacou linkou č. 269 Martin - Turčianske Teplice, a po následnom odbočnom vedení v smere Kláštor pod Znievom - Vrícko. Distribučné trafostanice 22/0,4kV sú prevažne napojené cez vzdušné prípojky. Odbočné VN vedenie z linky č. 269 v smere Kláštor pod Znievom po lokalitu "Suchá dolina" je zrekonštruované. Na území katastra Vrícko sa nachádza 6 trafostaníc. Napájacie body sú väčšinou vyústené odbočnou konzolou z hlavných trás VN 22 kV liniek. Prípojková časť je opatrená úsekovým vypínačom pre individuálne odpájanie každej trafostanice. Distribučný sekundárny rozvod vzdušného prevedenia je prevažne na betónových stožiaroch. Existujúce NN vedenie je riešené ako verejná vzdušná sieť na betónových stĺpoch, s vodičmi prierezu 50 - 70 mm². Prípojky NN z tohto rozvodu sú riešené individuálne ako vzdušné, alebo káblové zemné.

Zásobovanie zemným plynom

Obec Vrícko nie je v súčasnosti plynofikovaná. Vzhľadom na neprimerané náklady na plynofikáciu obce, sa v návrhovom období neuvažuje so zavedením plynu.

Zásobovanie teplom

Zásobovanie obce Vrícko je zabezpečované decentralizovaným spôsobom prevažne elektrickou energiou, resp. tuhým palivom. V území sa nenachádza väčší zdroj tepla, ktorý by prevzal funkciu centrálneho tepelného zdroja. Teplo sa pripravuje lokálne v domových kotolniach elektrickými kotlami alebo elektrickými priamovýhrevnými telesami, v menšej miere spaľovaním uhlia a dreva. Objekty občianskej vybavenosti - kultúrny dom, obchod, pošta, kostol, Domov Sv. Anny - vykurované elektricky, ďalšie objekty - hasičská zbrojnica má ústredný kotol na drevo, Útulok Sv. Bartolomeja - pevné palivo, Útulok Sv. Margity Uhorskej - tepelné čerpadlo, Útulok Sv. Alžbety - pevné palivo v kombinácii s elektrinou, dom Kongregácie milosrdných sestier Sv. Vincenta - Satmárok - elektrina, uhlie (ekohrášok), Kláštor sestier Božského Vykupiteľa - elektrické (priamovýhrevné). Vzhľadom na fakt, že obec nie je, a s najväčšou pravdepodobnosťou ani nebude, plynofikovaná bude uvedený trend zrejme pokračovať, s prípadným využitím solárnej energie ako doplnkovým zdrojom, resp. s využitím alternatívnych zdrojov energie – spaľovanie biomasy, tepelné čerpadlá, ap.

Telekomunikačná sieť

Z hľadiska telekomunikačného členenia, patrí obec pod MTO Kláštor pod Znievom v UTO Turčianske Teplice. Miestna telefónna ústredňa sa v obci nenachádza. V obci Vrícko sa nachádza prevádzka Slovenskej pošty, ktorá zabezpečuje poštové služby (dodacie a podacie). Územie je pokryté televíznym signálom programov verejnoprávnej STV aj signálom komerčných televíznych staníc. Príjem je domovými/satelitnými anténami. V obci sa nenachádza káblová televízia. Informačné a telekomunikačné siete sú zastúpené sieťami spoločnosti Slovak Telekom, a. s., sieťami mobilného operátora Orange Slovensko, a. s. Miestny informačný systém je zameraný na dôležité obecné informácie, správy a oznámenia. Obcou neprechádza tranzitná trasa optického kábla. Obec má vybudovaný a prevádzkuje kamerový systém, ktorý zatiaľ pozostáva zo 4 kamier, umiestnených na rôznych miestach v obci. Ústredňa je na obecnom úrade. Systém slúži na ochranu zdravia a bezpečnosti občanov a ochranu obecného majetku.

Odpady a nakladanie s odpadmi

Obec Vrícko nemá spracovaný Program odpadového hospodárstva obce a riadi sa Programom odpadového hospodárstva Žilinského kraja na r. 2016 – 2020 a VZN obce Vrícko č. 01/2016. V roku 2020 sa v obci vyprodukovalo spolu 164,206 t komunálneho odpadu, t.j. v priemere 373,2 kg odpadu na obyvateľa. Odvoz a likvidáciu komunálneho odpadu zabezpečuje firma Brantner Fatra s.r.o. Martin a ukladá ho na skládku Martin – Kalná. Komunálny odpad sa vyváža pred domov, na separovaný odpad sú stojiská s 1100 litrovými kontajnermi. Počet stojísk je 7. V obci je zavedený zber separovaného odpadu. Všetok odpad je odvážaný prostredníctvom zberovej spoločnosti Brantner Fatra s.r.o., Martin. Obecné kompostovisko sa nachádza pri obecnom úrade.

10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská.

Na území obce sa nenachádza vyhlásená pamiatková zóna ani rezervácia.

V rámci územia obce Vrícko sa nachádza národná kultúrna pamiatka evidovaná v Ústrednom zozname pamiatkového fondu Slovenskej republiky (ďalej len „ÚZPF“):

- Hrob spoločný – Padlí partizáni – 17, Cintořín, parcela č. KN C 1268, k. ú. Vrícko, č. ÚZPF SR 3235/1

Zároveň Krajský pamiatkový úrad Žilina spracoval návrh na vyhlásenie nehnuteľnosti za národnú kultúrnu pamiatku:

- Rímskokatolícky kostol sv. Bartolomeja a zvonica, č. súpisné 29, parcely č. KN C 197 a 198, k. ú. Vrícko. Rímskokatolícky kostol sv. Bartolomeja je jednolodňová pôvodne renesančná stavba s pravouhlým ukončením presbytéria a vežou tvoriacou súčasť jej hmoty pravdepodobne zo 17. storočia. Kostol bol upravený v rokoch 1787-1788, došlo k rozšíreniu lode a novému zaklenutiu českou plackou. V interiéri sa nachádza empóra a hlavný oltár sv. Bartolomeja v štýle luiséz z obdobia prestavby kostola. Obraz svätca na oltári je údajne dielom Jozefa Murgaša, ktorý tu pôsobil ako kaplán. Zvonica je jednoduchá murovaná stavba na pôdoryse štvorca z roku 1787. Nachádza sa v areáli kostola. Stavba má hladké fasády, polkruhovo ukončené rezonančné otvory, ukončená je sedlovou strechou. Nachádzajú sa tu dva zvony, z roku 1847 a 1920.

Na uvedené národne kultúrne pamiatky sa vzťahujú ustanovenia zákona NR SR č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov a úprav a sú predmetom pamiatkového záujmu a ochrany.

V zmysle § 27 odsek 2 pamiatkového zákona, podľa ktorého v bezprostrednom okolí kultúrnej pamiatky nemožno vykonávať stavebnú činnosť ani inú činnosť, ktorá by mohla ohroziť pamiatkové hodnoty vyššie uvedených kultúrnych pamiatok je priestor v okruhu desiatich metrov od nehnuteľnej kultúrnej pamiatky (desať metrov sa počíta od obvodového plášťa stavby, ak nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou je stavba alebo od hranice pozemku, ak je nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou pozemok).

Na území obce sa nachádzajú pamätihodnosti, ktoré nie sú zapísané v Ústrednom zozname pamiatkového fondu :

- Obecny úrad - budova obecného úradu bola postavená v rokoch 1898 až 1905. Postavili ju talianski robotníci o čom svedčia stavebné prvky prinesené z juhu. Táto budova mala slúžiť ako škola. V období Slovenského národného povstania až do roku 1956 neslúžila k svojmu poslaniu. V poslednom roku okupácie ju používali ako sídlo vojenského štábu na väznenie odporcov fašizmu. Potom ostala budova opustená. V roku 1956 bola opravená za pomoci obyvateľov a toho istého roku sa začala užívať ako Kultúrny dom a neskôr Miestny národný výbor . Medzi najväčších iniciátorov a organizátorov prevedenia renovácii budovy bol obyvateľ Vrícka Ondrej Strýček. Na vlastných stavebných prácach pracovalo veľa miestnych občanov ako i zamestnancov vtedajšieho závodu ťažkého strojárstva v Martine. Na budove sa nachádza pamätná tabuľa s menami 13 obetí fašizmu. V súčasnosti slúži samospráve obce a kultúrnemu dňaniu.
- Pomník obetiam SNP – umiestnený , pod lesom, vpravo nad cestou Vrícko – Kľačno, vybudovaný v roku 1962 trom popraveným obetiam z roku 1944 Ambrózovi Kucelovi z Vrícka, Ing. Františkovi Štrbinovi z Kláštora pod Znievom a 20- ročnému Miloslavovi Čiernemu zo Slovenského Pravna.
- Park - v roku 1965 z iniciatívy členov MO SZB bol v obci vybudovaný Park 20. výročia oslobodenia. Stojí na mieste rumoviska 4 domov z čias druhej svetovej vojny. Miestni odbojáři a občania pri jeho výstavbe odpracovali vyše 500 hodín. Park je dnes dôstojným a pekným prostredím pre pomník obetiam fašizmu.
- Zrubové vidiecke domy - V obci sa nachádzajú 3 zrubové jednopodlažné trojpriestorové domy z 19. storočia, často podmurované so sedlovou šindľovou strechou s podlomenicou a doskovým štítom.

Význam obce Vrícko doložený predpokladaným historickým osídlením už od 14. storočia naznačuje, že v priestore intravilánu možno očakávať archeologické situácie a nálezy spojené so stredovekým osídlením. Rozsiahle osídlenie v 18. až 19. storočí dokladajú aj vojenské mapovania.

11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality (napr. skalné výtvory, krasové územia a ďalšie).

Na dotknutom území nie sú evidované žiadne paleontologické náleziská ani významné geologické lokality.

12. Iné zdroje znečistenia (hlukové pomery, vibrácie, žiarenie).

Hluk, vibrácie

Zaťaženie obce hlukom nie je výrazné, vzhľadom na koncovú polohu obce. Zdrojom dopravného hluku v obci je cesta III. triedy III/1796, ktorá prechádza cez časť územia Predvrícko, ktorý je nevýznamný. Vzhľadom na to, že riešené územie - vlastné z. ú. obce - leží mimo hlavných komunikačných ťahov, nie je zaťaženie hlukom a vibráciami z dopravy také veľké, aby bolo treba uvažovať o špeciálnych protihlukových opatreniach.

Významný zdroj hluku a vibrácií predstavuje prevádzka a doprava súvisiaca s ťažbou stavebného kameňa z ťažného ložiska prevádzkovaného spoločnosťou DOPRAVEX kameňolomy s.r.o.. Trhacie práce sa vykonávajú nepravidelne, v súlade s bezpečnostným okruhom určeným na bezpečné vykonávanie trhacích prác veľkého rozsahu a na ochranu práv a právom chránených záujmov občanov a organizácií pri vykonávaní trhacích prác, ktoré povolil Obvodný banský úrad v Banskej Bystrici.

Žiarenie a iné fyzikálne polia

Na základe mapy radónového rizika možno konštatovať, že kataster obce sa nachádza v území nízkeho až stredného radónového rizika (Atlas krajiny SR, 2002).

Pred výstavbou obytných budov a pobytových miestností je povinnosťou investorov zabezpečiť stanovenie radónového rizika v súlade s § 47 ods.7 zák. č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákona č. 87/2018 Z. z. o radiačnej ochrane a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Kontaminácia pôdy

Podľa mapy Kontaminácia pôd sa v riešenom území vyskytujú pôdy zaradené do kategórie nekontaminované pôdy resp. mierne kontaminované pôdy vo východnej a západnej časti obce. Vo väčšine územia obce sa vyskytujú pôdy s obsahom rizikových prvkov (As, Ba, Cr, Cu, Hg, Ni, Pb, V) nad limit B.

Medzi lokálne zdroje kontaminácie pôd patria najmä nelegálne skládky odpadov a znečistenia podzemných vôd odpadovými látkami zo žump.

Znečistenie vôd

Zdrojom znečistenia vôd v území sú bodové a plošné znečistenia. Rozhodujúcimi zdrojmi bodového znečistenia sú vypúšťané odpadové vody. Zdroje plošného znečistenia sú ťažšie identifikovateľné než bodové, ale ich účinky sú rovnako dlhodobé a ťažko odstrániteľné. Najväčšími zdrojmi plošného znečistenia sú: poľnohospodárstvo, rozptýlené skládky, kontaminované závlahové, ale i zrážkové vody.

13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov.

Environmentálne problémy vznikajú v dôsledku priestorového stretu ekologicky hodnotných prvkov krajiny štruktúry, ktoré z hľadiska krajiny-ekologického považujeme za ohrozené javy a stresových faktorov, ktoré v ekologickom hodnotení vystupujú ako javy ohrozujúce.

Na základe identifikácie problémov zo stretov ohrozených a ohrozujúcich javov sme v riešenom území vymedzili nasledovné skupiny problémov:

Problémy ohrozenia z hľadiska ochrany prírody a prvkov ÚSES:

- ohrozenie trvalých trávnych porastov (TTP) sukcesnými procesmi, miznutie horských lúk po opustení hospodárenia,

- ohrozenie vzácnych mokradí odvodnením, zmenou chemizmu vody, zmenou, vodného režimu alebo znečistením,
- výrazné zásahy do brehových porastov v obci,
- ohrozenie niektorých častí prírodnej krajiny nadmernou koncentráciou zveri lákanej, vnadením a/alebo prikrmovaním,
- prítomnosť migračných bariér na tokoch,
- nízka ekologická stabilita výrazne premenených lesných porastov s nepôvodnou, druhovou skladbou alebo neprirodzenou štruktúrou,
- šírenie inváznych a invázne sa správajúcich druhov rastlín,
- plošná obnovná aj náhodná ťažba lesných porastov v svahovitom teréne,

Problémy ohrozenia životného prostredia

- prevažujúci nevhodný spôsob vykurovania, spôsobujúci zvýšenú emisnú záťaž,
- hluk a prašnosť spôsobená prevádzkou kameňolomu,
- riziko výskytu záplav, výstavba siahajúca až k vodnému toku,
- prítomnosť nepovolených skládok odpadov,
- zakladanie nepovolených ohnísk,
- nadmerný turizmus v najviac exponovaných lokalitách (zošľapávanie, vytváranie skládok odpadu, hluk, znečisťovanie vodných zdrojov),

V riešenom území obce Vrúcko je stav životného prostredia priaznivý a koncentrácia stresových faktorov je nízka.

V katastri obce Vrúcko nie je evidovaná žiadna environmentálna záťaž. Riešené územie sa nachádza v území nízkeho až stredného radónového rizika. Veľké zdroje znečistenia sa v území nenachádzajú. Znečistenie z lokálnych kúrenísk je pomerne výrazné hlavne v zimnom období, pretože sa ako palivová základňa používa prevažne drevo a uhlie. Lokálne je kvalita ovzdušia ovplyvňovaná existujúcimi malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa priamo v zastavanom území obce a v jeho širšom okolí. Zdrojom prašnosti v území je prevádzka ťažného ložiska (kameňolomu). Na znečisťovaní ovzdušia sa tiež môže podieľať diaľkový prenos škodlivín z okolitých priemyselných aglomerácií. Kontaminácia horninového prostredia organickými látkami nebola zistená. Obytné územia sú dostatočne vzdialené od líniových zdrojov hluku, zápachu a vibrácií, preto zaťaženie v riešenom území nie je výrazné. Zaťaženie obce hlukom nie je výrazné, vzhľadom na koncovú polohu obce. Obec leží mimo hlavných komunikačných ťahov, preto nie je zaťaženie hlukom a vibráciami z dopravy také veľké, aby bolo treba uvažovať o špeciálnych protihlukových opatreniach. Z mobilných zdrojov je znečisťovateľom aj cestná doprava, intenzita dopravy v obci nepredstavuje zvýšené riziko na životné prostredie. Jedným zo stresových faktorov v riešenom území je možný výskyt nelegálnych skládok odpadov, ktoré sú potenciálnym zdrojom znečistenia podložia alebo podzemných vôd. Pôda v riešenom území nie je kontaminovaná, nelegálne skládky odpadov však môžu byť zdrojom lokálnej kontaminácie. V predmetnom území sú evidované plochy stabilizovaných a potenciálnych svahových deformácií, ktoré predstavujú stresový faktor na ktorý treba prihliadať pri návrhu územnoplánovacej dokumentácie. Aktívne zosuvy sa v území nenachádzajú. K. ú. obce Vrúcko čo sa týka povrchových vôd patrí medzi citlivé oblasti. Zdrojom znečistenia vôd v území sú bodové a plošné znečistenia. Rozhodujúcimi zdrojmi bodového znečistenia sú vypúšťané odpadové vody. Najväčšími zdrojmi plošného znečistenia sú: poľnohospodárstvo, rozptýlené skládky, kontaminované závlahové, ale i zrážkové vody. Negatívnym javom sú aj výruby brehových porastov a výskyt inváznych druhov rastlín v alúviu vodných tokov.

Biotický faktor ohrozujúci urbánnu vegetáciu môžu predstavovať i invázne druhy rastlín, ktoré oslabujú, niekedy až ničia okolité dreviny. Patrí k nim napr. boľševník obrovský (*Heracleum mantegazzianum*) – nebezpečný aj z hľadiska zdravia obyvateľov, ďalej pohánkovec japonský (*Fallopia japonica*), zlatobyľ (*Solidago*, sp.), netýkavka žliazkatá (*Impatiens glandulifera*), netýkavka malokvetá (*Impatiens parviflora*), slnečnica hluznatá (*Helianthus tuberosus*). Najčastejším ohniskom šírenia sú sídla s čiernymi skládkami organického odpadu zo záhrad. Koridor pre šírenie inváznych druhov vytvárajú vodné toky, cesty a železnice. Obľúbené stanovištia sú obnažené brehy vodných tokov a odvodňovacích kanálov, ruderalne plochy, a na nelegálnych skládkach. Povinnosť ničiť invázne druhy rastlín má v zmysle zákona 543/2002 Z. z. vlastník, či užívateľ pozemku.

V riešenom území že v území je vysoké zastúpenie prírodných prvkov a prvkov krajinej štruktúry s vysokou ekologickou významnosťou. Aby bola vysoká ekologická stabilita krajiny zachovaná je nutné realizovať vhodné manažmentové opatrenia ako napr. zvyšovať biodiverzitu, zabrániť výsadbe

monokultúr ako poľnohospodárskych tak aj lesných, revitalizovať opustené plochy, zvyšovať mieru ozelenenia v urbanizovanom prostredí a pod. Čo sa týka chránených území ako aj prvkov územného systému ekologickej stability, tie musia byť rešpektované a zároveň musí byť zamedzený ich prekrýv so stresovými faktormi ako napr. so zastavaným územím obce alebo s dopravnými komunikáciami. Negatívnym faktorom pre prvky ÚSES môže byť aj lesné hospodárstvo a poľnohospodárska výroba.

III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti (predpokladané vplyvy priame, nepriame, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, dočasné, dlhodobé a trvalé) podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

1. Vplyvy na obyvateľstvo – počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovanej činnosti v dotknutých obciach, zdravotné riziká, sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti, narušenie pohody a kvality života, prijateľnosť činnosti pre dotknuté obce (napr. podľa názorových stanovísk a pripomienok dotknutých obcí, sociologického prieskumu medzi obyvateľmi dotknutých obcí), iné vplyvy.

Návrh ÚPN-O Vrícko nezahŕňa riešenia, ktoré by boli nositeľmi rizík pre zdravotný stav obyvateľstva a ktoré by mali negatívne sociálno-ekonomické dopady, narušovali pohodu a kvalitu života alebo životného prostredia. Naopak, územnoplánovacia dokumentácia predostiera konkrétne riešenia problémov a s nimi súvisiace opatrenia na zlepšenie stavu životného prostredia obyvateľstva.

Návrh ÚPN-O Vrícko v Závaznej časti navrhuje zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie, ktoré nebudú mať len pozitívne environmentálne dopady, ale ich nepriamym pozitívnym vplyvom bude aj zlepšenie ekonomických a sociálnych podmienok pre dotknuté obyvateľstvo.

Pre predpokladaný počet 560 obyvateľov obce v roku 2042 a pre dosiahnutie obývanosti 3,0 obyvateľa/1 byt je v roku 2042 potrebný celkový počet 187 trvale obývaných bytov. Pri zachovaní súčasného podielu trvale neobývaných bytov (37,6 %) je do roku 2042 potrebné postaviť v obci približne 50 - 60 nových bytov. Na základe predpokladu, že k cieľovému roku 2042 budú niektoré lokality len rozostavané, je v územnom pláne potrebné pripraviť obytné plochy väčšie o primeranú urbanistickú rezervu. Spolu je v z. ú. možné umiestniť cca 15 nových RD. V centrálnej časti obce je predpoklad úbytku bytového fondu, vzhľadom na návrh zmiešanej funkcie - bývanie + občianska vybavenosť. Na navrhovaných plochách je spolu možné umiestniť viac RD (81) ako vzhľadom na reálnu potrebu k r. 2042 (60). Navrhovaný rozvoj obce bude mať prevažne priaznivý vplyv na obyvateľov obce t. j. na prognózovaných podľa reálneho vývoja obyvateľstva a to z dôvodu vytvorenia podmienok pre lepšiu organizáciu života, kvalitnejšie podmienky bývania, rozsah a kvalitu vybavenosti, podmienky pre rekreáciu a pracovné príležitosti. Navrhované riešenie územného plánu počíta s dostatočnými kapacitami rozvojových plôch, čo obci umožní flexibilne reagovať na rôznu dynamiku demografického vývoja a migrácie. Z hľadiska dlhodobého narastajúceho trendu a kladného migračného salda, ale aj potreby obyvateľov v obci udržať, resp. ich do obce prilákať hodnotíme Návrh ÚPN-O Vrícko ako vyvážený a udržateľný.

V Návrhu ÚPN-O Vrícko sa nenavrhujú nové činnosti, ktoré by vytvárali významné riziká ohrozenia zdravotného stavu obyvateľstva alebo by mali negatívne sociálno-ekonomické dopady a narušovali pohodu a kvalitu života a stav životného prostredia obyvateľov. Na územia bývania nie je možné umiestňovať zariadenia, ktoré majú negatívny dopad na životné prostredie, obťažujú hlukom, exhalátmi, prašnosťou. Tiež zariadenia, ktoré majú špecifické nároky na prevádzku napr. výrazne zvýšená preprava nákladov a pod.). Obytné územie je určené aj pre základnú občiansku vybavenosť. Zástavba musí zodpovedať vidieckemu charakteru sídla, rázu krajiny a zabezpečovať zdravé bývanie. Hustota, členenie a výška stavieb musia umožňovať dodržanie odstupov a vzdialeností potrebných na oslnenie a presvetlenie bytov, na zachovanie súkromia bývania, na požiarnu ochranu a CO a na vytváranie zelene.

Pozitívnym vplyv na obyvateľstvo bude mať návrh spracovania podrobnejšej urbanistickej dokumentácie pri rozsiahlych lokalitách - RU 01, ZU 01, ZU 04, BI 05, OV 07. Vzhľadom na dopravnú a technickú infraštruktúru ako aj dopravné napojenie územia sa navrhuje: – spracovať podrobnejšie riešenie usporiadania obytného územia (urbanistickej štúdie).

Vo vymedzených lokalitách je potrebné spracovať urbanistickú štúdiu (ktorá je územnoplánovacím podkladom - § 4 stavebného zákona - nemá záväznú časť), ktorej súčasťou bude riešenie dopravy, sietí technickej infraštruktúry a stanovenie priestorových odporúčaní.

ÚPN-O Vrícko dopĺňa základnú vybavenosť, štruktúru navrhovanej občianskej vybavenosti rieši vo vzťahu k potrebám rozvoja územia. Čo sa týka občianskej vybavenosti v ÚPN Vrícko sa navrhuje vybudovať zariadenia sociálnych, komunitných a sociálno - zdravotníckych služieb rôznych foriem (pobytové aj denné formy) aj s prechodným bývaním zamestancov na navrhovanej ploche OV 07, východne od areálu navrhovanej občianskej vybavenosti a nezávadnej výroby a plochách OV 15, OV 16 v severozápadnej časti územia. V rámci časti Predvrícko, v rámci plôch rekreačného alebo zmiešaného územia sa navrhuje umiestniť penzión. Časť areálu hospodárskeho dvora sa má transformovať na zmiešané územie občianskej vybavenosti a nezávadných nevýrobných služieb súvisiacich s poľnohospodárskou výrobou. V rámci novej zástavby je možné v rodinných domoch uvažovať o službách nevýrobného charakteru. Čo sa týka športu a telovýchovy navrhuje sa dobudovať sociálno-hygienické zázemie pre futbalový štadión, plochy pre nenáročné (rodinné) športové aktivity v zeleni v lokalite severne od futbalového ihriska, plochu pre šport v južnej časti územia. V novonavrhovaných rozvojových územiach pre výstavbu RD, resp. zmiešaných územiach bývania a rekreácie, situovať ihriská pre hry detí a mládeže rôznych vekových kategórií. Plošne sa má rozšíriť obecný cintorín a vybudovať na ňom nový dom smútku. Umiestniť sa majú nové zberné zariadenia na separovaný odpad, a to zberné zariadenie pri požiarnej zbrojnici (elektroodpad), zberné zariadenie na ostatný odpad pri ČOV, nové zberné miesta so zbernými nádobami na separovaný odpad.

Za vplyvy na obyvateľov a narušenie pohody a kvality života možno považovať vystavenie obyvateľov obce novým negatívnym antropogénnym zdrojom znečistenia životného prostredia so stresovými javmi a zdrojmi v obci. Medzi negatívne vplyvy patria možné kolízne funkčné plochy pre bývanie a občiansku vybavenosť s technickým vybavením obce (napr. obytné budovy v blízkosti čističky odpadových vôd) alebo s činnosťami vo výrobných plochách. Preto je v plochách pre výrobu potrebné uvažovať nad činnosťami, ktoré nebudú mať negatívne vplyvy na obyvateľov obce a mať pod kontrolou výrobné činnosti už od procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie a vyžadovať dodržiavanie záväzných regulatívov územného plánu, platnej legislatívy (napr. zákona č. 355/2007 o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov), aby boli opatrenia na zníženie dôsledkov výrobných činností navrhnuté už v podmienkach územného rozhodnutia a stavebného povolenia a kontrolované počas celej prevádzky.

Navrhované riešenie predpokladá stavebné aktivity v obci, ktoré budú rozložené rovnomerne počas celého navrhovaného obdobia ÚPN Vrícko. Prechodne môže počas výstavby nových obytných objektov a stavieb technickej infraštruktúry dôjsť ku krátkodobému zhoršeniu životných podmienok obyvateľstva dotknutej obce – zvýšeniu hlučnosti, prašnosti, nárastu produkcie stavebných odpadov pri rekonštrukciách objektov. Ide o prechodné vplyvy, ktoré z dlhodobého hľadiska nie sú relevantné. Pri riešení jednotlivých rozvojových plôch navrhovaných v rámci ÚPN Vrícko je potrebné dôsledne dodržiavať všeobecne záväzné právne predpisy, ktoré budú platné v čase realizácie jednotlivých konkrétnych projektov.

V Návrhu ÚPN-O Vrícko v záväznej časti sa navrhujú opatrenia na zlepšenie kvality životného prostredia a ochranu zdravia obyvateľstva v časti C.9 ZÁSADY A ZÁVÄZNÉ REGULATÍVY STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A KRAJINNO-EKOLOGICKÉ OPATRENIA, C.9.2 ODPORÚČANÉ AKTIVITY V KRAJINE A NAVRHOVANÉ KRAJINNOEKOLOGICKÉ OPATRENIA.

Z hľadiska vplyvu na obyvateľstvo je predpokladaný nepriamy negatívny vplyv súvisiaci so zintenzívňovaním stavebných aktivít v území. Nepriamym pozitívnym vplyvom bude zlepšenie ekonomických a sociálnych podmienok pre dotknuté obyvateľstvo. Pri dodržaní navrhovaných opatrení a záväzných regulatívov posudzovaného strategického dokumentu sa významné negatívne vplyvy Návrhu ÚPN-O Vrícko na obyvateľstvo nepredpokladajú.

2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery.

Nepredpokladajú sa žiadne významné nepriaznivé vplyvy na horninové prostredie. Takisto sa nepredpokladá znečistenie existujúceho horninového prostredia. V riešenom území sa neuvažuje ani s ťažbou nerastných surovín okrem existujúceho kameňolomu. V kameňolome je zamestnaných v súčasnosti 5 zamestnancov, do budúcnosti sa uvažuje s navýšením počtu zamestnancov o 5 a umiestnením mobilnej betonárne. Táto činnosť bola posudzovaná podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. Kameňolom je s strategickým dokumente rešpektovaný a graficky vyznačený v rámci výrobného územia. Nenavrhuje sa jeho rozvoj.

Samotný strategický dokument nemá priamy vplyv na horninové prostredie, ale vytvára podmienky pre rozvoj územia, ktorý by mohol byť ovplyvnený napr. geodynamickými javmi (zosuvy).

V obci Vrícko sú evidované plochy stabilizovaných a potenciálnych svahových deformácií. Celkovo je na území obce zaregistrovaných až 11 svahových, ktoré obmedzujú ďalšie využitie územia. Zosuvy sú zobrazené v grafickej časti územnoplánovacej dokumentácie vo výkrese č. 2) *KOMPLEXNÝ VÝKRES PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉHO VYUŽÍVANIA ÚZEMIA - KATASTRÁLNE ÚZEMIE, S VYZNAČENOU ZÁVÄZNOU ČASŤOU RIEŠENIA A VEREJNOPROSPEŠNÝMI STAVBAMI OCHRANA PRÍRODY A TVORBA KRAJINY VRÁTANE ÚSES* v M 1 : 10 000. a vo výkrese č. 3) *KOMPLEXNÝ VÝKRES PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉHO VYUŽÍVANIA ÚZEMIA - ZASTAVANÉ ÚZEMIE OBCE, S VYZNAČENOU ZÁVÄZNOU ČASŤOU RIEŠENIA A VEREJNOPROSPEŠNÝMI STAVBAMI OCHRANA PRÍRODY A TVORBA KRAJINY VRÁTANE ÚSES* v M 1 : 5 000. Vzhľadom na ich početnosť a väzby na zastavané územie obce sú svahové deformácie limitujúcim faktorom, u niektorých rozvojových lokalít, ďalšieho územného rozvoja obce.

Vymedzené svahové deformácie sú plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu podľa Vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 Z. z. o ÚPP a ÚPD. Podľa geologického zákona (§ 20, ods. 3) sa plochy s výskytom potenciálnych a stabilizovaných svahových deformácií vymedzujú ako riziko stavebného využitia. Na území s výskytom potenciálnych a stabilizovaných svahových deformácií je potrebné umiestňovať stavby podľa podmienok určených inžiniersko-geologickým prieskumom.

Čo sa týka problematiky zosuvov v záväznej časti Návrhu ÚPN-O Vrícko je v časti C.11 VYMEDZENIE OCHRANNÝCH PÁSIEM A CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV, C.11.3 PLOCHY VYŽADUJÚCE SI ZVÝŠENÚ OCHRANU - RIZIKÁ STAVEBNÉHO VYUŽITIA ÚZEMIA zadefinovaná požiadavka:

b) rešpektovať vymedzené plochy vyžadujúce si zvýšenú ochranu - riziká stavebného využitia územia :
a1) evidované svahové deformácie - potenciálne (viď výkres č. 2) vyžadujúce zvýšenú ochranu v súlade s platnými vyhláškami - vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych a stabilizovaných zosuvov je potrebné posúdiť a overiť inžinierskogeologickým prieskumom.

Návrh ÚPN-O Vrícko za predpokladu splnenia podmienky rešpektovania navrhovaných záväzných regulatívov pri realizácii jednotlivých projektov nebude vytvárať podmienky pre potenciálny negatívny vplyv na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery.

3. Vplyvy na klimatické pomery.

V Návrhu ÚPN-O Vrícko sa neuvažuje s rozvojom územia a umiestnením funkčných plôch, ktoré by významne negatívne ovplyvnili klimatické pomery v dotknutom území. Pre zmiernenie negatívnych dopadov zmeny klímy je potrebné integrovať do územných plánov aj problematiku zmeny klímy, a to prostredníctvom návrhu záväzných regulatívov v oblasti adaptácie na zmenu klímy. Dôležitosť aplikácie adaptačných opatrení pri územnoplánovacej činnosti vyplýva z Metodického usmernenia MDVRR SR, odboru územného plánovania k zabezpečeniu plnenia uznesenia vlády SR č. 148/2014 z 26. 03. 2014 k Stratégii adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy.

Návrh ÚPN-O Vrícko v záväznej časti premieta opatrenia vyplývajúce zo Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy (MŽP SR, 2014) a Stratégie adaptácie na zmenu klímy – aktualizácia (MŽP SR, 2018) v časti C.9 ZÁSADY A ZÁVÄZNÉ REGULATÍVY STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A KRAJINNO-EKOLOGICKÉ OPATRENIA, C.9.1 STAROSTLIVOSŤ O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE.

Aplikáciou príslušných navrhnutých adaptačných opatrení Návrh ÚPN-O Vrícko vytvára základné územnotechnické predpoklady pre realizáciu opatrení, ktoré budú smerovať k zmierneniu nepriaznivých dôsledkov zmeny klímy. Navrhovanými opatreniami by sa malo v konečnom výsledku zabrániť alebo aspoň minimalizovať riziká a negatívne dôsledky zmeny klímy.

Návrh ÚPN-O Vrícko nebude mať negatívny vplyv na klimatické pomery najmä za splnenia predpokladu rešpektovania uvedených zásad a regulatívov a ich premietnutia do územno-plánovacej praxe.

4. Vplyvy na ovzdušie (napr. množstvo a koncentrácia emisií a imisií).

Územný plán je koncepčný rozvojový dokument obce, ktorý rieši funkčné využitie a priestorové usporiadanie územia a nie návrh konkrétnych činností v území. Preto nie je možné definovať konkrétne činnosti alebo prevádzky, ktoré v budúcnosti vzniknú na navrhovaných nových rozvojových plochách napr. vo výrobných územiach.

Po schválení územnoplánovacej dokumentácie sa do funkčných plôch môžu navrhovať nové zámery. Zámery (navrhované činnosti), ktoré by mohli mať vplyv na životné prostredie a predstavovať potenciálny negatívny vplyv na ovzdušie sa budú musieť posúdiť tak ako ustanovuje zákon 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov, podľa prílohy č. 8 v ktorej sa definujú prahové hodnoty pre zisťovacie konanie a povinné hodnotenie.

Obec Vrúcko nie je plynofikovaná, čo negatívne vplyva na kvalitu ovzdušia. Znečistenie z lokálnych kúrenísk je pomerne výrazné hlavne v zimnom období, pretože sa ako palivová základňa používa prevažne drevo a uhlie. Pre zmiernenie negatívnych vplyvov na obyvateľstvo a zlepšenie ochrany ovzdušia je potrebné uvažovať so zmenou palivovej základne z pevného paliva na alternatívne zdroje energií. Využitím solárnej energie ako doplnkovým zdrojom, resp. s využitím alternatívnych zdrojov energie – spaľovanie biomasy, tepelné čerpadlá, ap.

Je potrebné vytvárať priaznivé podmienky a podporovať intenzívnejšie využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie ako lokálnych doplnkových zdrojov v systémovej energetike s vylúčením negatívneho dopadu na charakter krajiny. Navrhujeme budúce potreby tepelnej energie na vykurovanie, prípravu teplej vody a varenie riešiť jednak palivom zemný plyn, jednak s využitím nových trendov v systéme zásobovania územia teplom, hlavne systém tepelných čerpadiel, slnečných kolektorov, elektrického ohrevu objektov, prípadne využiť ako palivo biomasu, resp. obnoviteľné a fosílné energie. Navrhované riešenie bude mať priaznivý dopad na čistotu ovzdušia, najmä počas vykurovacej sezóny.

Vzhľadom na pekné prírodné prostredie, veľké možnosti rekreačného využitia, neustály záujem o výstavbu rekreačných domov a prírodné hodnoty územia, obec nemá záujem o vybudovanie areálu súvisiaceho s výrobou sekundárneho charakteru. Návrh ÚPN-O Vrúcko nenavhuje nové rozvojové plochy pre výrobu. Existujúce plochy výroby sú v štruktúre sídla najvýznamnejšie zastúpené areálom poľnohospodárskeho družstva, nachádzajúce sa v severnej časti zastavaného územia obce a kameňolomom v časti Predvrúcko. Navhuje sa minimalizovať negatívne vplyvy výrobných prevádzok na životné prostredie vysadením izolačnej zelene.

V Návrhu ÚPN-O Vrúcko v záväznej časti sa navrhujú opatrenia na zlepšenie kvality ovzdušia v časti C.9 ZÁSADY A ZÁVÄZNÉ REGULATÍVY STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A KRAJINNO-EKOLOGICKÉ OPATRENIA, C.9.1 STAROSTLIVOSŤ O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE.

Pri dodržaní záväzných regulatívov Návrhu ÚPN-O Vrúcko a platných právnych predpisov v oblasti ochrany ovzdušia (najmä zákon č. 137/2010 Z. z. o ovzduší a súvisiace predpisy) a v oblasti starostlivosti o životné prostredie sa nevytvoria žiadne predpoklady pre významné ohrozenie ovzdušia ani zvýšenie koncentrácie emisií a imisií nad prípustné limity.

5. Vplyvy na vodné pomery (napr. kvalitu, režimy, odtokové pomery, zásoby).

Návrh ÚPN-O Vrúcko a riešenie priestorového a funkčného usporiadania územia nevyvoláva priame negatívne vplyvy na vodné pomery. ÚPN-O navhuje v nových obytných lokalitách dobudovanie technickej infraštruktúry obce, najmä verejného vodovodu pre zásobovanie obyvateľov pitnou vodou a verejnej kanalizácie s vyústením do ČOV Vrúcko.

V Návrhu ÚPN-O Vrúcko v záväznej časti sa navrhujú v časti C.7 ZÁSADY A ZÁVÄZNÉ REGULATÍVY PRE UMIESTNENIE VEREJNÉHO TECHNICKÉHO VYBAVENIA ÚZEMIA. Opatrenia na ochranu vodných tokov a mokradí sú definované v časti C.9 ZÁSADY A ZÁVÄZNÉ REGULATÍVY STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A KRAJINNO-EKOLOGICKÉ OPATRENIA, C.9.2 ODPORÚČANÉ AKTIVITY V KRAJINE A NAVRHOVANÉ KRAJINNOEKOLOGICKÉ OPATRENIA.

V obci nie je vybudovaná samostatná dažďová kanalizácia. Dažďové vody z o obecných komunikácií sú odvedené uličnými vpustami do podlažia alebo do odvodňovacieho systému rigolov popri komunikáciách, ktoré sú zaústené do potokov pretekajúcich obcou. Tento stav je nevyhovujúci a nezodpovedá environmentálnym stratégiám. Dažďové vody z rodinných domov sú odvedené na terén.

V textovej časti Návrhu ÚPN-O Vrícko sa navrhuje:

- dažďové vody zo striech existujúcich aj navrhovaných objektov prednostne likvidovať priamo na príľahlých pozemkoch vsakovaním do podlažia
- dažďové vody v maximálnej možnej miere zadržať tak, aby voda neodchádzala z daného územia a to infiltráciou do podlažia, prípadne záchytnými drénmi; podporovať a zabezpečiť opätovné využívanie dažďovej vody
- v navrhovanej zástavbe minimalizovať, resp. úplne vylúčiť odvádzanie dažďových vôd do miestnych tokov, zväziť zhotovenie zelených striech
- pravidelné čistiť prietokový profil existujúcich odvodňovacích rigolov a miestnych tokov, brehové časti miestnych tokov udržiavať proti erózii

V katastri obce možno predpokladať pravdepodobný výskyt záplav. Riziko predstavuje potok Vrícka pretekajúci cez obec, obzvlášť v miestach, kde zástavba siaha až k vodnému toku. Obec má spracovaný plán povodňovej ochrany z r. 2018 – Povodňový plán záchranných prác obce, ktorý bol spracovaný v súlade s Metodickým pokynom Obvodného úradu Martin. Pre územie nie sú k dispozícii mapy s vyznačenými hranicami územia ohrozeného 50, resp. 100-ročnou vodou.

Konkrétne opatrenia na ochranu pred povodňami sú súčasťou Návrhu ÚPN-O Vrícko v jeho záväznej časti vo forme zásad a regulatívov C.7 ZÁSADY A ZÁVÄZNÉ REGULATÍVY PRE UMIESTNENIE VEREJNÉHO TECHNICKÉHO VYBAVENIA ÚZEMIA, C.7.9 OCHRANA PRED POVODŇAMI.

Negatívne vplyvy Návrhu ÚPN-O Vrícko na vodné pomery možno hodnotiť ako málo významné, ktoré je možné zmierniť alebo odstrániť realizáciou účinných opatrení a rešpektovaním navrhovaných zásad a regulatívov. Realizácia rozvojových zámerov s príslušnou technickou infraštruktúrou neovplyvní výrazne hydrologické a hydrogeologické pomery dotknutého územia.

6. Vplyvy na pôdu (napr. spôsob využívania, kontaminácia, pôdna erózia).

Za negatívny vplyv na pôdu možno považovať záber pôdy a návrh použitia poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely. Hodnotená územnoplánovacia dokumentácia vymedzuje nové rozvojové plochy pre výstavbu.

Plošná výmera pôdy predpokladanej na odňatie podľa Návrhu ÚPN-O Vrícko je 10,019 ha. Časť poľnohospodárskej pôdy je navrhovaná na zmenu kultúry – na produkčný ovocný sad (nezahrnuté do záberov). Vyhodnotenie záberov poľnohospodárskej pôdy je graficky premietnuté vo výkrese č. 6. VYHODNOTENIE DÔSLEDKOV STAVEBNÝCH ZÁMEROV A INÝCH NÁVRHOV NA POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDE A LESNÝCH POZEMKOCH v M 1: 5 000.

V textovej časti Návrhu ÚPN-O Vrícko je Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde v tabuľke č. 37 (v predkladanej správe o hodnotení v tab. 1). Súčasťou tabuľky je aj vyhodnotenie záberov najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy v zmysle Nariadenia Vlády č. 58/2013 Z. z., ktoré sú v tabuľke hrubo vyznačené. Chránené pôdy sú aj graficky vyznačené vo výkrese č. 6. VYHODNOTENIE DÔSLEDKOV STAVEBNÝCH ZÁMEROV A INÝCH NÁVRHOV NA POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDE A LESNÝCH POZEMKOCH v M 1: 5 000.

Najkvalitnejšia pôda sa v obci Vrícko sústreďuje v nadväznosti na zastavané územie a mimo zastavaného územia. Vzhľadom k tejto skutočnosti nebolo možné vyhnúť sa návrhu záberov tejto najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy. Čo sa týka záberu pôdy je vhodné v snahe chrániť pôdne celky pred nadmerným rozdrobením uprednostniť kompaktné plochy prevažne priamo nadväzujúce na zastavané územie obce. Navrhované lokality na rozvoj by sa mali zastavovať postupne, tak aby sa poľnohospodárska pôda dala využívať čo najdlhšie.

Vplyvy realizácie strategického dokumentu na pôdu možno hodnotiť ako významné, najmä z hľadiska trvalých záberov, ale v dôsledku potreby rozvoja obce nevyhnutné. Negatívne vplyvy realizácie Návrhu ÚPN-O Vrícko v oblasti ochrany pôdy je možné zmierniť realizáciou účinných ekostabilizačných opatrení a rešpektovaním navrhovaných zásad a regulatívov.

7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy (napr. chránené, vzácne, ohrozené druhy a ich biotopy, migračné koridory živočíchov, zdravotný stav vegetácie a živočíšstva atď.).

Návrh ÚPN-O Vrícko nebude mať významný vplyv na flóru a faunu riešeného územia. Navrhované rozvojové plochy sú situované najmä v nadväznosti na urbanizované územie. Významnejšie spoločenstvá fauny a flóry ako aj chránené vzácne a ohrozené druhy živočíchov a rastlín sú viazané predovšetkým na chránené územia a územia európskej siete chránených území NATURA 2000. V chránených územiach NPR Kľak, NPP Kľacký vodopád a PR Pralesy Slovenska – Kľak ako aj v území európskeho významu SKUEV0240 Kľak sa nenavrhujú žiadne rozvojové plochy. Veľká časť k. ú. sa nachádza v SKCHVU013 Malá Fatra. Z hľadiska rozvoja preto nie je možné zabrániť prekryvu rozvojových území s vymedzením tohto chráneného vtáčieho územia.

Akokoľvek aktivita, ktorá by mohla mať priamy aj nepriamy vplyv na predmety ochrany uvedených chránených území, sa musí riadiť ustanoveniami príslušnej legislatívy, predovšetkým zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov ako aj s ním súvisiacich vykonávacích predpisov a rozhodnutí orgánov ochrany prírody.

Je nevyhnutné rešpektovať zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny. Všeobecná ochrana rastlín a živočíchov v § 4 tohto zákona definuje, že „Každý je pri vykonávaní činnosti, ktorou môže ohroziť, poškodiť alebo zničiť rastliny alebo živočíchov, alebo ich biotopy, povinný postupovať tak, aby nedochádzalo k ich zbytočnému úhynu alebo k poškodzovaniu a ničeniu“.

V súčasnej dobe nie je možné určiť priame negatívne alebo pozitívne vplyvy na konkrétne rastlinné a živočíšne druhy a ich biotopy, tieto vplyvy bude možné identifikovať v rámci posudzovania vplyvov a projektovania jednotlivých stavieb alebo činností, ktoré budú spĺňať prahové hodnoty pre posudzovanie vplyvov na životné prostredie podľa tretej časti zákona č. 24/2006 Z. z. alebo v procesoch vydávania územných a stavebných povolení na ktorých sa zúčastňujú aj orgány ochrany prírody a krajiny. Pri realizácii činností podľa predkladaného strategického dokumentu, ktorými by boli zasiahnuté biotopy európskeho významu vrátane prioritných biotopov a biotopy národného významu budú tieto zásahy do identifikovaných biotopov regulované v zmysle § 6 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.

Významnejšími z hľadiska výskytu fauny a flóry sú lesné biotopy, ktoré tvoria väčšinu k. ú. obce a sú súčasťou voľnej krajiny, mimo urbanizovaného územia. V k. ú. obce Vrícko Návrhom ÚPN Vrícko nedôjde k záberom lesnej pôdy. Niektoré navrhované plochy sú v kontakte s ochranným pásmom lesa, ktoré tvoria pozemky do vzdialenosti 50 m od hranice lesných pozemkov. Na vydanie rozhodnutia o umiestnení stavby a o využití územia v ochrannom pásme lesa sa vyžaduje záväzné stanovisko orgánu štátnej správy lesného hospodárstva.

Významným migračným koridorom v území je nadregionálny biokoridor NRBk3 terestrický hrebeň Lúčanskej Fatry. Návrh ÚPN-O Vrícko nevytvára predpoklady pre obmedzenie migrácie živočíchov v tomto koridore. Pozitívny vplyv na zlepšenie migrácie fauny má zohľadnenie Miestneho územného systému ekologickej stability, ktorý navrhuje do územia biokoridory miestneho významu prepájajúce existujúci sieť prvkov RÚSES.

Nepriamo sa predpokladá aj možnosť negatívneho šírenia expanzívnych a inváznych druhov rastlín pri realizácii samotnej realizácii činností a stavieb podľa strategického dokumentu. Tieto vplyvy je možné eliminovať dodržaním navrhnutých opatrení v záväznej časti ÚPN Vrícko a príslušnej legislatívy. Z dôvodu rizika šírenia inváznych druhov rastlín a živočíchov je nevyhnutné rešpektovať zákon 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny a vyhlášku MŽP SR 170/2021 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.

Pri dodržaní záväzných regulatívov Návrhu ÚPN-O Vrícko a platných právnych predpisov v oblasti starostlivosti o životné prostredie s dôrazom na zákon 543/2003 Z. z. o ochrane prírody a krajiny sa nepredpokladajú významné vplyvy na faunu, flóru a biotopy.

8. Vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny.

Štruktúra a využívanie krajiny, scenéria krajiny

Návrh ÚPN-O Vrícko bude pôsobiť na štruktúru a využívanie krajiny. Do riešeného územia umiestňuje nové plochy bývania v rodinných domov, občianskej vybavenosti, zmiešaného územia, športové plochy, plochy extenzívnej rekreácie, plochy dopravy, ale aj rôznych typov zelene (zeleň verejná, zeleň sprievodná a izolačná, zeleň cintorínov, zeleň sádov). Súčasná krajinná štruktúra je výsledkom dlhodobého pôsobenia antropického tlaku na krajinu, veľkosť ktorého ovplyvňuje mieru stability a kvality. Rozvojové plochy by mali byť navrhované kompaktne so súčasnou krajinnou štruktúrou v nadväznosti na zastavané územie a poľnohospodársku pôdu.

Návrh urbanistickej koncepcie má zachovať prírodné a krajinné prostredie, eliminovať v čo najväčšej možnej miere negatívny dopad jednotlivých činností v území, vytvárať podmienky pre koordináciu vidieckeho prostredia a moderného spôsobu života. Návrh vychádza z obmedzených možností rozvoja v rámci urbanistickej štruktúry v súčasne zastavanom území, dopĺňa však rozvojové plochy v priamom dotyku s ním. Urbanistický návrh smeruje k vytvoreniu priestorovo prehľadnej a hierarchizovanej štruktúry sídla s funkčným a priestorovým zjednotením jednotlivých častí do jedného sídelného celku.

Zástavba musí zodpovedať charakteru sídla, rázu krajiny a zabezpečovať zdravé bývanie. Navrhovaná zástavba dotvára urbanistické štruktúry obce so zámerom zachovať vidiecky charakter sídla a rešpektovať morfológické a geografické podmienky územia a ekologické kvality krajiny. ÚPN Vrícko v rámci zastavaného územia nenavrhuje zásadnú zmenu v priestorovom usporiadaní územia obce, nadväzuje na už založené priestorové a funkčné usporiadanie územia.

Pozitívne na scenériu krajiny budú pôsobiť navrhované plochy pre zeleň sádov a ekostabilizačné prvky.

Z hľadiska ekologickej stability je riešené územie pomerne stabilizované, pričom najstabilnejšie prvky sú lesné ekosystémy, lúčne biotopy a pasienky, nelesná drevinová vegetácia a brehové porasty. Je potrebné realizovať vhodné manažmentové opatrenia tak, aby bola ekologická stabilita krajiny zachovaná. Závazná časť Návrhu ÚPN-O Vrícko obsahuje návrh ekostabilizačných opatrení, ktoré je nevyhnutné rešpektovať.

Nepredpokladá sa, že by Návrh ÚPN-O Vrícko výrazne negatívne ovplyvnil charakter súčasnej krajinej štruktúry, využívanie územia a jeho ekologickú stabilitu. Navrhovaná koncepcia rozvoja by nemala spôsobiť závažné negatívne ovplyvnenie krajinej scenérie a krajinného obrazu. Očakáva sa mierne negatívny vplyv na krajinu, ktorý bude prijateľný za predpokladu rešpektovania navrhovaných ekostabilizačných opatrení a závažných zásad a regulatívov.

9. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma [napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti], na územný systém ekologickej stability.

Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma

V obci Vrícko sa nachádzajú chránené územia NPR Kľak, NPP Kľacký vodopád a PR Pralesy Slovenska – Kľak, kde platí 5. stupeň ochrany územia. Ostatné územie sa nachádza v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v 1. stupni ochrany. V chránených územiach sa nenavrhujú žiadne rozvojové plochy.

Územný plán je koncepčný rozvojový dokument obce a preto samotný strategický dokument nemá priamy vplyv na chránené územia. Nepriamo môže ovplyvniť v prípade nekonceptného rozvoja, prípadne pri ekologických haváriách počas výstavby v nových rozvojových plochách alebo v existujúcich plochách. Pri dodržaní regulatívov územného plánu a platnej legislatívy v oblasti ochrany prírody a životného prostredia rozvojové plochy nebudú mať negatívny vplyv na predmet ochrany chránených území.

Vplyvy na územia siete NATURA 2000

V k. ú. Vrícko sa nachádza aj **Územie európskeho významu SKUEV0240 Kl'ak** (ÚEV Kl'ak), ktoré bolo vyhlásené Výnosom Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č.3/2004-5.1 zo 14. júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu. Jeho celková rozloha je 83,372 ha. Správcom územia je Správa Národného parku Malá Fatra. Bolo vyhlásené za účelom zabezpečenia priaznivého stavu biotopov európskeho významu: 8210 Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou, 6170 Alpínske a subalpínske vápnomilné travinnobylinné porasty, 9140 Javorovo-bukové horské lesy, 9130 Bukové a jedľové kvetnaté lesy, 9150 Vápnomilné bukové lesy, 9180 Lipovo-javorové sutinové lesy, 4080 Spoločenstvá subalpínskych krovin. Z rastlinných druhov je predmetom ochrany *Campanula serrata*, zo živočíchov *Rosalia alpina*, *Canis lupus*, *Lynx lynx* a *Ursus arctos*.

V SKUEV0240 Kl'ak sa nenavrhujú žiadne rozvojové plochy preto je predpoklad, že nedôjde k zásadnému ovplyvneniu predmetu ochrany v tomto chránenom území.

SKCHVU013 Malá Fatra

Katastrálne územie Vrícko patrí do **Chráneného vtáčieho územia SKCHVU013 Malá Fatra** (CHVÚ Malá Fatra). CHVÚ Malá Fatra bolo vyhlásené Vyhláškou Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 2/2011 Z. z., ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Malá Fatra. Jeho celková rozloha je 66 228,06 ha. Správcom územia je Správa Národného parku Malá Fatra. Bolo vyhlásené za účelom zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu: orla skalného, sokola sťahovavého, výra skalného, žlny sivej, kuvika kapcavého, ďatľa bielochrbtého, ďatľa čierneho, muchárika bielokrkého, skaliara pestrého, rybárika riečneho, bociana čierneho, včelára lesného, sovy dlhochvostej, lelka lesného, ďatľa hnedkavého, chriašteľa poľného, kuvika vrabčieho, jariabka hôrneho, strakoša sivého, prepelice poľnej, žltouchvosta lesného, muchárika sivého, tetra hlucháňa, tetra hoľniaka, ďatľa trojprstého a muchárika červenohrdlého a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania.

Veľká časť k. ú. sa nachádza v SKCHVU013 Malá Fatra. Z hľadiska rozvoja preto nie je možné zabrániť prekryvu rozvojových území s vymedzením tohto chráneného vtáčieho územia.

Významné biotopy pre druhy vtákov európskeho významu v riešenom území, ktoré sa nachádzajú v CHVÚ Malá Fatra sú najmä lesné porasty. Medzi prioritné druhy vyskytujúce sa v lesných porastoch riešeného územia patria orol skalný, výr skalný, kuvik kapcavý, kuvičok vrabčí, sova dlhochvostá, ďateľ bielochrbtý, žlna sivá, tesár čierny. Vhodné biotopy tu nachádza aj jariabok hôrny a hniezdiská včelár lesný a bocian čierny. Okraje obce môže využívať najmä v zimnom období strakoš veľký. V okolí obce sa nachádzajú aj vhodné biotopy pre sokola sťahovavého, zmiešané lesy sú biotopom aj pre muchárika bielokrkého. Lesné biotopy tvoria väčšinu k. ú. obce a sú súčasťou voľnej krajiny, mimo urbanizovaného územia. Návrhom rozvojových plôch v obci Vrícko nedôjde k ovplyvneniu lesných porastov.

Lúky v riešenom území predstavujú vhodný biotop pre globálne ohrozený európsky druh chriašteľ poľný, tiež pre prepelicu poľnú. Extenzívne a polointenzívne využívané TTP s medzami sú hniezdnym biotopom druhov chrapkáč poľný (*Crex crex*) a prepelica poľná (*Coturnix coturnix*). Zverejnené poznatky o ich výskyte zo skúmaného územia nejestvujú (napr. portál www.vtaky.sk, www.birding.sk na zapisovanie ornitologických pozorovaní). Prezencia uvedených druhov sa v tesnej blízkosti zastavaného územia obce neočakáva z hľadiska ich skrytého spôsobu života a preferencie plôch lúk a pasienkov odľahlejších od koncentrovaných aktivít človeka.

Chránené vtáčie územie Malá Fatra zasahuje na hranicu zastavanej časti (intravilánu) obce Vrícko a obec preto nemá dostatočné plochy, ktorými by mohla zabezpečiť rozvoj obec mimo CHVÚ Malá Fatra, z tohto pohľadu je prirodzené, že rozvoj obce sa dotkne časti územia CHVÚ Malá Fatra. Hlavne sa jedná o rozvojové plochy ZV05, ZU01, RU01, ZU03, ZU06, ZU07, ZU08, ZU 10, ZU09, SP02, OV14, BI 02, BI06, BI07, BI08, BI09, ZC03, DP05. Rozvoj obce Vrícko z pohľadu rozlohy celkového územia CHVÚ Malá Fatra 66 228,06 ha sa dotkne len malej časti územia o výmere 24,9773 ha čo predstavuje **0,377%** z celkovej výmery CHVÚ Malá Fatra.

Jednotlivých prioritných druhov CHVÚ Malá Fatra sa rozvoj obce dotkne napr. zmenšením lovných teritórií a ich vyrušovaním, zásadný vplyv na predmety ochrany CHVÚ sa však nepredpokladá. Výstavbou rodinných domov a prídomových záhrad s okrasnými a ovocnými stromami sa síce ovplyvní v malej miere výskyt prioritných druhov CHVÚ Malá Fatra, najmä tých ktoré sa viažu na lúčne biotopy, ale niektoré druhy vtákov ako sú muchár sivý, žlna sivá, žltouchvosta lesný môžu naopak v prírodnom

prostredí obce s výsadbou s množstvom stromov a rozptýlenej zelene nájsť vhodné podmienky na prežívanie a rozvoj populácie na danom území. Rovnako v takomto prostredí môže nastať nárast početnosti napr. pinkovitých druhov ako sú stehlíky konôpky, stehlíky pestré a zelené a ďalšie, ktoré s obľubou obsadzujú prídumové záhrady. V územnom pláne obce sa navrhujú plochy PV1 až PV3 Poľnohospodárska prvovýroba – sady, tieto plochy podporujú výskyt spevavcov v danom území.

V strategickom dokumente je potreba zachovania lúčnych porastov dostatočne premietnutá v navrhovaných zásadách a regulatívoch záväznej časti. Na niektorých miestach dochádza k sukcesii, zarastaniu biotopov. Realizáciou navrhovaných manažmentových opatrení sa zabezpečí zachovanie a zlepšenie ohrozených lúčnych porastov. Pozitívny vplyv na zachovanie lúčnych porastov v území má navrhovaná kostra MÚSES, ktorá podporuje zachovanie lúčno-pasienkových spoločenstiev v CHVÚ Malá Fatra.

Územný plán obce je koncepčný rozvojový dokument a preto samotný strategický dokument nemá priamy vplyv na územia sústavy NATURA 2000. Za nepriamy vplyv Územného plánu možno považovať, že dáva predpoklad funkčného využitia územia a usporiadania v priestorových celkoch.

Akákoľvek aktivita, ktorá by mohla mať priamy aj nepriamy vplyv na predmety ochrany uvedených chránených území, sa musí riadiť ustanoveniami príslušnej legislatívy, predovšetkým zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov ako aj s ním súvisiacich vykonávacích predpisov a rozhodnutí orgánov ochrany prírody.

Za dodržania platnej legislatívy na úseku ochrany prírody a krajiny a posudzovania vplyvov na životné prostredie a záväzných regulatívov v navrhovanom strategickom dokumente je predpoklad, že nebude ovplyvnený predmet ochrany území NATURA 2000.

Vplyvy na Územný systém ekologickej stability (ÚSES)

Existujúce a navrhované prvky ÚSES sú rešpektované v textovej a grafickej časti Návrhu ÚPN-O Vrícko ako územia s ekostabilizačnou funkciou. Súčasťou Návrhu ÚPN-O Vrícko sú opatrenia na zabezpečenie ich ekostabilizačnej funkcie.

Podľa aktuálne platnej dokumentácie RÚSES **Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Martin** (SAŽP, 2012) sa v riešenom území nachádzajú 2 nadregionálne biocentrá, 2 nadregionálne biokoridory, 1 regionálne biocentrum, 1 regionálny biokoridor a 8 genofondových lokalít.

Nadregionálne biocentrum NRBC 4 Kľak - Reváň – Partizán - Návrh ÚPN-O Vrícko nenavrhuje žiadne rozvojové plochy, ktoré by boli v prekryve s uvedeným prvkom RÚSES.

Nadregionálne biocentrum NRBC 7 Zniev - Sokol – Chlieviská - Návrh ÚPN-O Vrícko nenavrhuje žiadne rozvojové plochy, ktoré by boli v prekryve s uvedeným prvkom RÚSES.

Regionálne biocentrum RBC 17 Dutá skala - Návrh ÚPN-O Vrícko nenavrhuje žiadne rozvojové plochy, ktoré by boli v prekryve s uvedeným prvkom RÚSES.

Nadregionálny biokoridor NRBK3 Hrebeň Lúčanskej Fatry - Návrh ÚPN-O Vrícko nenavrhuje žiadne rozvojové plochy, ktoré by boli v prekryve s uvedeným prvkom RÚSES.

Nadregionálny biokoridor NRBK19 Dutá skala – Vyšehrad - Návrh ÚPN-O Vrícko nenavrhuje žiadne rozvojové plochy, ktoré by boli v prekryve s uvedeným prvkom RÚSES.

Regionálny biokoridor RBK14 Potok Vríca – potok Vríca preteká zastavaným územím, preto aj jeho vymedzenie v dokumentácii RÚSES zasahuje do zastavaného územia. Je preto potrebné dodržiavať navrhované opatrenia na zabezpečenie ekologickej stability tohto regionálneho biokoridoru.

GL 149 Reváň, GL 150 Kľak – Partizán, GL 151 Vrania skala, GL 152 Dutá skala, GL 153 Predvrícko, GL 154 Húčľava – Sokol – Chlieviská, GL 155 Studenec, GL 157 Vríca - Návrh ÚPN-O Vrícko nenavrhuje žiadne rozvojové plochy, ktoré by boli v prekryve s uvedenými genofondovými lokalitami.

Riešené územie malo v minulosti navrhnutý MÚSES v rámci projektu pozemkových úprav, ktorý bol navrhnutý v roku 2011. S jeho zohľadnením, aktualizáciou na základe terénneho prieskumu v roku 2021, prírodných podmienok a využívania územia boli navrhnuté v riešenom území v lokalitách s vysokou krajinnoekologickou hodnotou tieto prvky:

- 2 biocentrá miestneho významu,
- 4 biokoridory miestneho významu,
- 2 interakčné prvky miestneho významu.

Vzhľadom na zistenie výskytu vzácných biotopov a druhov navrhujeme tiež 4 nové genofondové lokality a rozšírenie jednej lokality navrhutej v RÚSES.

Sú to navrhované prvky s vysokou krajinnoekologickou hodnotou. Väčšina prvkov MÚSES je vo voľnej krajine, mimo zastavaného územia a zabezpečujú ekologickú stabilitu k. ú. Vrúcko. Medzi prvky ktoré sú priamo súčasťou existujúcich rozvojových plôch alebo v úzkom kontakte s urbanizovaným územím obce sú MBk1, MBk3, MBk4, MIP1, MIP2 a MGL2. Tieto prvky sú najviac ohrozené rozvojom obce a je žiaduce dôsledne dodržiavať platnú legislatívu v procese povoľovania stavieb, činnosti a prevádzok. Pre jednotlivé funkčné plochy (lokality) sú v tabuľke C.2.2 zahrnuté požiadavky na zabezpečenie funkčnosti prvkov MÚSES-u, ako aj v kapitole B.12.2.2 a v záväznej časti v kapitole C.9.2, v ktorých sú regulatívy na rešpektovanie navrhovaných prvkov ÚSES a popísané konkrétne opatrenia k jednotlivým prvkom ÚSES. Definovaním existujúcich a navrhovaných prvkov ÚSES v riešenom území a ich rešpektovaním sa kvalitatívne zlepši ochrana prírody, čo bude mať pozitívny vplyv na udržanie ekologickej stability v celom k. ú. obce Vrúcko.

Závažné negatívne vplyvy ÚPN Vrúcko na ochranu prírody a krajiny a na prvky ÚSES sa pri akceptovaní navrhovaných opatrení, zásad a regulatívov a dodržiavaní platnej legislatívy nepredpokladajú. Významne pozitívny vplyv strategického dokumentu na prvky ÚSES je, že ich vymedzuje graficky v príslušných výkresoch a popisuje ich, navrhuje opatrenia v záväznej časti pre všetky hierarchické úrovne ÚSES.

10.Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská.

Územnoplánovacia dokumentácia rešpektuje nehnuteľné národné kultúrne pamiatky ako aj požiadavky z hľadiska ochrany archeologických nálezísk. Návrh ÚPN-O vytvára predpoklady pre ochranu a zachovanie kultúrneho dedičstva, čo predstavuje pozitívny nepriamy vplyv.

Ochrana kultúrno-historických hodnôt je riešená a zároveň i zakotvená v záväznej časti ÚPN-O Vrúcko v časti C.8 ZÁSADY A ZÁVÄZNÉ REGULATÍVY ZACHOVANIA KULTÚRNOHISTORICKÝCH HODNÔT, PRE OCHRANU PRÍRODY A TVORBU KRAJINY, PRE OCHRANU A VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV, PRE VYTŮVARANIE A UDRŽÍAVANIE EKOLOGICKEJ STABILITY VRÁTANE PLÔCH ZELENÉ, C.8.1 ZÁSADY ZACHOVANIA KULTÚRNOHISTORICKÝCH HODNÔT.

Všetky NKP ako aj prvky ako kaplnka/križ/pamätné miesto sú graficky znázornené vo výkrese č. 2) KOMPLEXNÝ VÝKRES PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉHO VYUŽÍVANIA ÚZEMIA - KATASTRÁLNE ÚZEMIE, S VYZNAČENOU ZÁVÄZNOU ČASŤOU RIEŠENIA A VEREJNOPROSPEŠNÝMI STAVBAMI OCHRANA PRÍRODY A TVORBA KRAJINY VRÁTANE ÚSES v M 1 : 10 000. a vo výkrese č. 3) KOMPLEXNÝ VÝKRES PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉHO VYUŽÍVANIA ÚZEMIA - ZASTAVANÉ ÚZEMIE OBCE, S VYZNAČENOU ZÁVÄZNOU ČASŤOU RIEŠENIA A VEREJNOPROSPEŠNÝMI STAVBAMI OCHRANA PRÍRODY A TVORBA KRAJINY VRÁTANE ÚSES v M 1 : 5 000.

S podmienkou dodržiavania navrhovaných zásad a regulatívov Návrh ÚPN-O Vrúcko nebude mať žiadny vplyv na kultúrne a historické pamiatky, ani archeologické náleziská.

11.Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality.

Realizácia stavieb a činností podľa Návrhu ÚPN-O Vrúcko nevyvolá žiadne vplyvy tohto druhu.

12.Iné vplyvy.

Iné vplyvy navrhovaného strategického dokumentu neboli v rozsahu tohto hodnotenia zistené.

13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti, vzájomných vzťahov a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi.

Pri spracovaní územnoplánovacej dokumentácie musia byť rešpektované všetky relevantné právne predpisy uplatňujúce sa v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia, a to najmä:

- Zákon č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon)
- Zákon č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 57/2013 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov a vykonávacej vyhlášky č. 35/1984 Zb. v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach
- Zákon č. 143/1998 Z. z. o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon NR SR č. 50/1976 Z. z. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení zmien a doplnkov
- Vyhláška MŽP SR č. 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii
- Zákon NR SR č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Vyhláška MZ SR č. 549/2007 Z. z. o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií

Hodnotenie významnosti predpokladaných vplyvov bolo uskutočnené s použitím bodovej stupnice hodnotenia od 0 do 5. Najvyššej bodovej hodnote (5) zodpovedá veľmi významný vplyv, ktorý má dosah presahujúci lokálnu úroveň alebo ovplyvňuje najzraniteľnejšie zložky životného prostredia. Najnižšia bodová hodnota (0) zodpovedá absencii akéhokoľvek vplyvu.

Predmetom hodnotenia boli vplyvy uvedené v kapitole III.; podkapitolách 1. – 12. tejto správy o hodnotení. Spomedzi uvádzaných vplyvov sa okrem pôdy nepredpokladajú významnejšie negatívne vplyvy, t. j. vplyvy s bodovým hodnotením 3 – 5. Všetky ostatné predpokladané vplyvy možno považovať za nevýznamné alebo málo významné, čo zodpovedá bodovému hodnoteniu 1 - 2.

Uvedené vplyvy v tejto fáze spracovania dokumentácie zväčša nie je možné vyjadriť presnými kvantitatívnymi ukazovateľmi, nakoľko prevažujú nepriame vplyvy. Konkrétne návrhy investičných projektov možno stotožniť s priamymi vplyvmi, potenciálne dopady navrhovaného funkčného využitia klasifikujeme ako nepriame vplyvy. Nasledovné hodnotenie vplyvov podľa významnosti možno preto považovať len za orientačné.

Tabuľka 29: Súhrnné hodnotenie významnosti očakávaných vplyvov na životné prostredie

Skupina vplyvov	Druh vplyvu	Významnosť
Vplyvy na obyvateľstvo	pozitívny nepriamy negatívny nepriamy	2 1
Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery	bez vplyvu	0
Vplyvy na klimatické pomery	negatívny nepriamy	0
Vplyvy na ovzdušie	pozitívny nepriamy negatívny nepriamy	0 – 1 1
Vplyvy na vodné pomery	negatívny nepriamy	1
Vplyvy na pôdu	pozitívny priamy negatívny priamy	1 3
Vplyvy na flóru, faunu a ich biotopy	pozitívny nepriamy negatívny nepriamy	1 1
Vplyvy na krajinu	pozitívny nepriamy negatívny nepriamy	1 1
Vplyvy na chránené územia, ochranné pásma a ÚSES	pozitívny nepriamy negatívny nepriamy	1 2
Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, archeologické náleziská	bez vplyvu	0
Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality	bez vplyvu	0
Iné vplyvy	bez vplyvu	0

IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie

Prehľad navrhovaných opatrení na prevenciu až kompenzáciu vplyvov na ŽP a zdravie obyvateľov:

- A. Zabezpečiť dôsledné uplatnenie posudzovania vplyvov na životné prostredie na úrovni konkrétnych činností (projektov) podľa tretej časti zákona č. 24/2006 Z. z. tak, aby bola zabezpečená ich environmentálne prijateľná lokalizácia, technická a technologická optimalizácia, výber najlepších dostupných technológií, ako aj vyváženosť environmentálnych, sociálnych a ekonomických aspektov.
- B. Zabezpečiť dôsledné uplatnenie zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v platnom znení na úrovni konkrétnych navrhovaných činností.
- C. Nepriaznivý vplyv budovania nových spevnených plôch na životné prostredie odstrániť alebo znížiť výsadbou zelene v rámci parkových a sadových úprav s použitím miestnych stanovištné vhodných druhov, a vytvárať podmienky pre uplatnenie dokumentu „Stratégiu adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy.
- D. Pri umiestňovaní jednotlivých stavieb v riešenom území dôsledne dodržiavať požiadavky na ochranu obyvateľstva pred účinkami hluku a vibrácií vyplývajúce z vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí a v prípade potreby realizovať účinné protihlukové opatrenia.
- E. Rešpektovať rozvojové funkčné plochy - lokality v dotyku s ekologicky významnými časťami prírody a krajiny (existujúce a navrhované biokoridory, biocentrá, genofondové plochy, interakčné prvky a mokrade) a dodržať:
  - a) počas výstavby bude potrebné zabezpečiť maximálnu ochranu okolitej vegetácie, minimalizovať nevyhnutný prístupový a manipulačný priestor a existujúcu vzrastlú zeleň zabezpečiť pred poškodením, v prípade výrubu drevín postupovať v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny,

- b) v rámci následnej projektovej dokumentácie (územné rozhodnutia, stavebné povolenia) je potrebné navrhnuť konkrétne opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov na ekologicky významné časte prírody a krajiny,
- c) všetky navrhované stavby aj drobné stavby, ktoré z hľadiska ochrany prírody a krajiny vedú pozdĺž a/alebo v dotyku s ekologicky významnými časťami prírody a krajiny, resp. ich križujú, nesmú byť realizované v rozpore s ich funkciou, a preto je potrebné pripraviť ich v súčinnosti s orgánmi ochrany prírody tak, aby bola posilnená nielen ich hygienická a rekreačná, ale hlavne ekologická funkcia,
- d) po ukončení stavebných prác vykonať vhodné vegetačné úpravy a preferovať pritom vhodné miestne druhy drevín,
- e) na plochách poškodených výstavbou zrealizovať revitalizačné opatrenia, plochy monitorovať a v prípade potreby realizovať opatrenia na zabránenie šírenia invázných druhov rastlín,
- f) vykonať opatrenia proti znečisteniu povrchových a podzemných vôd v prípade havarijných situácií,
- g) nevyhnutné výrubu stromov a krov (len v odôvodnených prípadoch) ne realizovať v hniezdom a vegetačnom období.

F. Prehľad navrhovaných opatrení, relevantných z hľadiska životného prostredia a zdravia obyvateľstva v strategickom dokumente v Návrhu ÚPN-O: Prípustné, obmedzujúce alebo vylučujúce podmienky na využitie jednotlivých plôch a intenzitu ich využitia.

Všeobecné regulatívy platné pre celé katastrálne územie obce :

- a) novonavrhovanú výstavbu umiestňovať na plochách navrhovaných v územnom pláne obce, s uprednostnením umiestnenia v súčasnom zastavanom území obce, s nadväznosťou na existujúcu výstavbu, s dôrazom na skompaktovanie urbanistickej štruktúry; v rámci obytného územia je prípustná dostavba prieluk pri rešpektovaní pôvodnej zástavby,
- b) v rámci z. ú. zachovať a rešpektovať pôvodný špecifický ráz vidieckeho priestoru, vychádzať z pôvodného charakteru a mierky zástavby a historicky utvorenej okolitej krajiny, zachovať historicky utváraný typ zástavby obce,
- c) v nových obytných plochách povoliť výstavbu obytných domov až po vybudovaní technickej infraštruktúry s dostatočnou kapacitou,
- d) pri umiestňovaní jednotlivých stavieb rešpektovať všeobecne platné požiadavky na ochranu pred hlukom, vibráciami, prašnosťou, emisiami, pachovými zložkami, fugitívnymi emisiami tak, aby ich umiestňovanie bolo vždy v súlade s platnými požiadavkami na životné prostredie, kvalitu a pohodu bývania v oblasti ochrany, podpory a rozvoja verejného zdravia a verejného zdravotníctva,
- e) spôsob zástavby musí umožniť dobré prevetranie, preslnenie a presvetlenie, vhodné dopravné riešenie a pripojenie na siete a zariadenia technického vybavenia územia,
- f) v území so stredným radónovým rizikom je povinnosťou investorov pred výstavbou budov zabezpečiť stanovenie radónového rizika v súlade s platným zákonom o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a platnou vyhláškou, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarovania pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia a pri výstavbe rešpektovať opatrenia, vyplývajúce z prerušenia transportu radónu a to úpravou podlažia, odvetraním radónu z podlažia, vytvorením podtlaku v podlaží voči interiéru, úpravou stavebnej konštrukcie, plynosťou realizáciou prestupov, ventilačnou vrstvou, úpravou vnútorného vzduchu a vetraním, ap.,
- g) k projektovej dokumentácii pre územné rozhodnutie rozsiahlej výstavbe, súvisiacej s rozvojom bývania (nové lokality IBV a HBV), priemyslu alebo občianskej vybavenosti, doložiť vyhodnotenie vplyvu navrhovanej činnosti na vodný režim na základe analýzy vodohospodárskych pomerov územia - hydrogeologický posudok, v prípade predpokladaného vplyvu na hydrogeologické a vodohospodárske pomery v území navrhnuť účinné opatrenia,
- h) v existujúcom a navrhovanom urbanizovanom území robiť opatrenia na zníženie svetelného znečistenia a nevytvárať nadmerné svetelné znečistenie. Doplniť regulatív „verejné osvetlenie - svietidlá by mali byť zhora tienené, inštalované vodorovne, aby nesvietili nad horizont. Kryty svietidiel (difúzory) by nemali byť vypuklé, ale rovné, aby sa zabránilo ďalšiemu rozptylu svetla do horného polpriestoru“.

Súčasťou záväznej časti Návrhu ÚPN-O Vrícko je návrh zásad a regulatívov zachovania kultúrohistorických hodnôt, pre ochranu prírody a tvorbu krajiny, pre ochranu a využívanie prírodných

zdrojov, pre vytváranie a udržiavanie ekologickej stability vrátane plôch zelene (C.8) ako aj zásad a regulatívov starostlivosti o životné prostredie a krajinnno-ekologické opatrenia (C.9).

Návrh ÚPN-O Vrúcko v záväznej časti definuje v kapitolách:

C.8 ZÁSADY A ZÁVÄZNÉ REGULATÍVY ZACHOVANIA KULTÚRNOHISTORICKÝCH HODNÔT, PRE OCHRANU PRÍRODY A TVORBU KRAJINY, PRE OCHRANU A VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV, PRE VYTÁVANIE A UDRŽIAVANIE EKOLOGICKEJ STABILITY VRÁTANE PLÔCH ZELENE

C.8.1 ZÁSADY ZACHOVANIA KULTÚRNOHISTORICKÝCH HODNÔT

- a) rešpektovať platný zákon o ochrane pamiatkového fondu,
- b) pri objektoch, ktoré sú zapísané v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR, je nutné dodržať požiadavky základnej ochrany kultúrnej pamiatky v zmysle platného zákona o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov,
- c) pred začatím obnovy Národnej kultúrnej pamiatky je vlastník kultúrnej pamiatky povinný predložiť Krajskému pamiatkovému úradu (KPÚ) žiadosť o vydanie rozhodnutia o zámere obnovy,
- d) dodržať ochranné pásmo Národnej kultúrnej pamiatky - bezprostredné okolie, ochranné pásmo nehnuteľnej kultúrnej pamiatky je v okruhu 10,0 m od obvodového plášťa stavby, ak je nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou stavba, alebo od hranice pozemku, ak je nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou aj pozemok; v bezprostrednom okolí nemožno vykonávať stavebnú činnosť ani inú činnosť, ktorá by mohla ohroziť pamiatkové hodnoty kultúrnej pamiatky,
- e) rešpektovať potenciálne archeologické náleziská,
- f) pri územných a stavebných konaniach akejkoľvek stavby, pri ktorej sa predpokladá zásah do terénu (zakladanie stavieb všetkého druhu, líniové podzemné vedenia, komunikácie, hrubé terénne úpravy, rekultivácie, ap.) je nevyhnutné, aby bol oslovený príslušný pamiatkový úrad, ktorého záväzné stanovisko bude podkladom pre vydanie územného rozhodnutia a stavebného povolenia; v opodstatnených prípadoch - predovšetkým na vyznačenom území archeologického potenciálu KPÚ stanoví požiadavku na zabezpečenie archeologického výskumu,
- g) pri zemných prácach v rámci stavebnej činnosti môže dôjsť k narušeniu doteraz neznámej archeologickej lokality a zisteniu ďalších archeologických nálezov; z toho dôvodu je povinnosťou investora prípadný archeologický nález ohlásiť podľa platného zákona o ochrane pamiatkového fondu a platného zákona o územnom plánovaní a stavebnom poriadku príslušnému pamiatkovému úradu,
- h) v prípade zistenia, resp. narušenia archeologických, počas doby stavby, musí nálezca alebo osoba zodpovedná za vykonávanie prác ihneď ohlásiť nález KPÚ; do doby obhliadky KPÚ je nálezca povinný vykonať všetky nevyhnutné opatrenia na záchran nálezu, najmä ho zabezpečiť proti poškodeniu, znehodnoteniu, zničeniu a odcudzeniu pokiaľ o ňom nerozhodne stavebný úrad po dohode s KPÚ; archeologický nález môže vyzdvihnúť a premiestniť z pôvodného miesta a z nálezových súvislostí len oprávnená osoba metódami archeologického výskumu,
- i) rešpektovať a zachovať pamätihodnosti, ktoré nie sú zapísané v Ústrednom zozname pamiatkového fondu, ale majú pre obec miestnu historickú hodnotu a dokumentujú historický vývoj obce. Na ich ochranu navrhujeme vytvoriť Evidenciu pamätihodností obce a navrhujeme do nej zaradiť:
  - i1) objekt obecného úradu
  - i2) Pomník obetiam SNP

C.8.2 ZÁSADY OCHRANY PRÍRODY A TVORBY KRAJINY

- a) pri hospodárskej a rekreačnej činnosti rešpektovať platný zákon o ochrane prírody,
- b) rešpektovať maloplošne chránené územia:
  - b1) Národnú prírodnú rezerváciu Kľak, 5.stupeň ochrany,
  - b2) Prírodnú rezerváciu Pralesy Slovenska,
  - b3) Národnú prírodnú pamiatku Kľacký vodopád, 5.stupeň ochrany,
- c) rešpektovať územie európskeho významu SKUEV 0240 Kľak a chránené vtáčie územie SKCHVU 013 Malá Fatra,
- d) rešpektovať nadradené prvky RÚSES - Jadrové územie (JÚ) národného významu Lúčanská Malá Fatra,

- e) rešpektovať prvky aktuálneho Regionálneho územného systému ekologickej stability (RÚSES) okresu Martin:
  - e1) Biocentrum nadregionálneho významu NRBC4 Kľak - Reváň - Partizán,
  - e2) Biocentrum nadregionálneho významu NRBC7 Zniev - Sokol – Chlieviská,
  - e3) Biocentrum regionálneho významu RBC17 Dutá skala,
  - e4) Biokoridor nadregionálneho významu NRBK3 Hrebeň Lúčanskej Fatry,
  - e5) Biokoridor nadregionálneho významu NRBK19 Dutá skala - Vyšehrad,
  - e6) Biokoridor regionálneho významu RBK14 potok Vríca,
- c) rešpektovať navrhované prvky miestneho významu (MÚSES) v súlade s výkresom č.2 - Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využitia územia - katastrálne územie, s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verejnoprospešnými stavbami, výkres ochrany prírody a tvorby krajiny, vrátane prvkov územného systému ekologickej stability:
  - c1) Navrhované biocentrá miestneho významu:
    - c1.1) Biocentrum miestneho významu MBc1
    - c1.2) Biocentrum miestneho významu MBc2
  - c2) Navrhované biokoridory miestneho významu:
    - c2.1) Biokoridor miestneho významu MBk1 (terestricko-hydrický),
    - c2.2) Biokoridor miestneho významu MBk2 (terestrický),
    - c2.3) Biokoridor miestneho významu MBk3 (terestricko-hydrický),
    - c2.4) Biokoridor miestneho významu MBk4 (terestricko-hydrický),
  - c3) Navrhované interakčné prvky miestneho významu:
    - c3.1) Interakčný prvok MIP 1: TTP na juh od intravilánu,
    - c3.2) Interakčný prvok MIP2: Južne orientovaný teplomilný svah s lúčno-pasienkovými spoločenstvami,
- d) rešpektovať navrhované ekostabilizačné prvky:
  - d1) EP1 - alej stromov pozdĺž poľnej cesty,
- e) rešpektovať existujúce genofondové lokality (GL):
  - e1) GL 149 - Reváň,
  - e2) GL 150 Kľak-Partizán,
  - e3) GL 151 Vrania skala,
  - e4) GL 152 Dutá skala,
  - e5) GL 153 Predvrícko,
  - e6) GL 154 Húčľava – Sokol – Chlieviská,
  - e7) GL 155 Studenec,
  - e8) GL 157 Vríca,
- f) rešpektovať nové alebo rozšírené genofondové lokality (GL):
  - f1) MGL1 - Predvrícko, návrh na rozšírenie GL 153, ktorá je súčasťou RÚSES okresu Martin,
  - f2) MGL2 Mokrad' pod lesom na juh od intravilánu,
  - f3) MGL3 Skalky,
  - f4) MGL4 Xerothermný svah,
  - f5) MGL5 Penovcové prameniská a slatiny so vzácnou mokradňou vegetáciou,
- g) zabezpečiť skladbu terrestrických biokoridorov vo voľnej krajine len prírodnými prvkami a vylúčiť všetky aktivity ohrozujúce prirodzený vývoj,
- h) rešpektovať lokality so záujmami ochrany prírody, nevytvárať v nich také antropogénne aktivity, ktoré by viedli, či už z hľadiska krátkodobého ako aj dlhodobého k ich narušeniu, poškodeniu, strate funkčnosti a predmetu ochrany,
- i) nevykonávať protipovodňové opatrenia na úkor krajinnoeologickej funkčnosti tokov, ich sprievodnej brehovej vegetácie a predmetu ich ochrany,
- j) zachovať existujúcu zeleň v krajine a zvýšiť podiel zelene poľnohospodárskej krajiny, ako sú napr. remízky, medze a vetrolamy,
- k) vlastník, správca alebo užívateľ pozemku je povinný odstraňovať na vlastné náklady invázne druhy rastlín zo svojho pozemku spôsobom, ktorý ustanoví príslušné ministerstvo všeobecne záväzným právny predpisom a v súlade s platnou vyhláškou, ktorou sa ustanovujú podmienky a spôsoby odstraňovania inváznych nepôvodných druhov a starať sa o pozemok tak, aby sa zamedzilo ich opätovnému šíreniu,
- l) obcou vytvoriť podmienky pre monitorovanie výskytu inváznych druhov a zabrániť ich ďalšiemu rozširovaniu,
- m) je zakázané zakladať nové porasty nepôvodných druhov rastlín a drevín,
- n) pri stavebných konaniach neumiestňovať stavby do blízkosti tokov, ani inak nenarušovať brehové porasty vodných tokov,

- o) zabezpečiť ochranu najmä starších listnatých drevín, dotvárajúcich typický ráz sídel, pri nových výsadbách preferovať listnaté dreviny stanovištne aj habituálne vhodnejšie do priestoru vidieckych sídiel,
- p) doplniť a skvalitniť sídelnú vegetáciu, uplatňovať biologicky aj esteticky pôsobivé prvky v stvárnení sídiel s cieľom zvýšenia ich celkovej atraktivity a funkčnosti,
- q) rešpektovať existujúcu verejnú zeleň, najmä vzrastlé dreviny v z. ú. obce, v prípade prestárlych a poškodených jedincov je potrebná ich revitalizácia,
- r) rekultivovať plochy, ktoré sú devastované drobnými skládkami odpadov.

C.9 ZÁSADY A ZÁVÄZNÉ REGULATÍVY STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A KRAJINNO-EKOLOGICKÉ OPATRENIA

C.9.1 STAROSTLIVOSŤ O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

- a) rešpektovať opatrenia vyplývajúce z národného dokumentu „Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy“, a jej aktualizácie:
  - a1) Opatrenia voči zvýšenému počtu tropických dní a častejšiemu výskytu vln horúčav
    - a1.1) koncipovať urbanistickú štruktúru sídla tak, aby umožňovala lepšiu cirkuláciu vzduchu; vytvárať a podporovať vhodnú mikroklimu pre chodcov, cyklistov v meste,
    - a1.2) zabezpečiť a podporovať zamedzovanie prílišného prehrievania stavieb, napr. vhodnou orientáciou stavby k svetovým stranám, tepelnou izoláciou, využívaním svetlých farieb a odrazových povrchov na budovách,
    - a1.3) vytvárať trvalé resp. dočasné prvky tienenia na verejných priestranstvách a budovách,
    - a1.4) zabezpečiť ochladzovanie interiérov budov,
    - a1.5) zabezpečiť, aby dopravné a energetické technológie, materiály a infraštruktúra boli prispôsobené klimatickým podmienkam,
    - a1.6) zvyšovať podiel vegetácie a vodných prvkov v sídlach, osobitne v zastavaných centrách miest,
    - a1.7) zabezpečiť revitalizáciu, ochranu a starostlivosť o zeleň v sídlach,
    - a1.8) vytvárať komplexný systém plôch zelene v sídle v prepojení do priľahlej krajiny; podporiť zriadenie sídelných lesoparkov,
    - a1.9) zabezpečiť udržiavanie dobrého stavu, statickej a ekologickej stability drevín; prispôbiť výber drevín pre výsadbu klimatickým podmienkam, pri voľbe druhov uprednostňovať pôvodné a nealergénne druhy pred inváznymi,
    - a1.10) podporovať vertikálne zazelenenie a zvýšiť podiel zelených striech a fasád,
    - a1.11) zachovať a zvyšovať podiel vegetácie v okolí dopravných komunikácií,
    - a1.12) zabezpečiť starostlivosť, údržbu a budovanie vodných plôch,
    - a1.13) zabezpečiť a podporovať ochranu funkčných brehových porastov v zastavanom území aj mimo zastavaného územia obce.
  - a2) Opatrenia voči extrémnym poveternostným situáciám (búrky, víchrice, tornáda)
    - a2.1) zabezpečiť a podporovať implementáciu opatrení proti veternej erózii, napr. ochranou a výsadbou vetrolamov a živých plotov,
    - a2.2) zabezpečiť a podporovať výsadbu spoločentiev drevín a aplikáciu prenosných zábran v územiach mimo z. ú. sídiel pre zníženie intenzity víchric a silných vetrov.
  - a3) Opatrenia voči častejšiemu výskytu sucha
    - a3.1) zabezpečiť udržateľné hospodárenie s vodou v sídlach,
    - a3.2) podporovať a zabezpečiť zvýšené využívanie lokálnych vodných plôch a dostupnosť záložných vodných zdrojov,
    - a3.3) zabezpečiť a podporovať zvýšené využívanie infiltračnej kapacity územia diverzifikovaním štruktúry krajinnej pokrývky s výrazným zastúpením vsakovacích prvkov,
    - a3.4) minimalizovať podiel nepriepustných povrchov a nevytvárať nové nepriepustné plochy na antropogénne ovplyvnených pôdach v urbanizovanom území sídla,
    - a3.5) podporovať a zabezpečiť opätovné využívanie dažďovej a odpadovej vody,
    - a3.6) zabezpečiť a podporovať zvyšovanie podielu vegetácie pre zadržovanie a infiltráciu dažďových vôd v sídlach, osobitne v zastavaných centrách sídiel,
    - a3.7) zabezpečiť racionalizáciu využívania vody v budovách a využívanie odpadovej "sivej" vody,
    - a3.8) zabezpečiť minimalizáciu strát vody v rozvodných sieťach,
    - a3.9) v menších obciach podporovať výstavbu domových čistiarní odpadových vôd a koreňových čistiarní,

- a3.10) zabezpečiť starostlivosť, údržbu, revitalizáciu a budovanie vodných plôch a mokradí.
- a4) Opatrenia voči častejšiemu výskytu extrémnych úhrnov zrážok
- a4.1) zabezpečiť protipovodňovú ochranu sídiel,
- a4.2) zabezpečiť a podporovať zvýšenie retenčnej kapacity územia pomocou hydrotechnických opatrení, navrhnutých ohľaduplne k životnému prostrediu,
- a4.3) zabezpečiť používanie a plánovanie priepustných povrchov, ktoré zabezpečia prirodzený odtok vody a jej vsakovanie do pôdy,
- a4.4) zabezpečiť zadržiavanie strešnej vody, napr. strešnými alebo dažďovými záhradami,
- a4.5) zabezpečiť budovanie dažďových záhrad, vsakovacích a retenčných zariadení, mikromokradí, depresných mokradí,
- a4.6) diverzifikácia odvádzania dažďovej vody (do prírodných alebo umelých povrchových recipientov, do kanalizácie iba v nevyhnutnom prípade),
- a4.7) zabezpečiť dostatočnú kapacitu prietoku kanalizačnej sústavy,
- a4.8) zabezpečiť a podporovať opatrenia proti vodnej erózii a zosuvom pôdy,
- b) na zlepšenie kvality ovzdušia je potrebné:
- b1) podporovať intenzívnejšie využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie ako lokálnych doplnkových zdrojov,
- b2) rešpektovať všetky legislatívne predpisy v oblasti ochrany ovzdušia,
- b3) komunikácie na území obce riešiť so spevneným, bezprašným povrchom,
- b4) zabezpečiť kropenie ciest a vysušených depónií vyťaženého materiálu z hľadiska ochrany ovzdušia a vplyvu na zdravie obyvateľstva najmä v období zvlášť nepriaznivých podmienok (suchých a teplých dní),
- b5) v území neumiestňovať výrobné prevádzky produkujúce zápach a exhaláty,
- b6) v území, vo väzbe na obytné územie, nebudovať poľné hnojiská ani iné prevádzky a zariadenia, ktoré by zápachom obťažovali uvedené územie,
- b7) pri umiestňovaní nových prevádzok v navrhovanom území ZU 04 dôsledne rešpektovať a realizovať legislatívu v oblasti pred prípadnými negatívnymi vplyvmi, ktorými sa zabezpečí ochrana okolitej obytnej zóny,
- c) pre zabezpečenie ochrany povrchových a podzemných vôd je potrebné :
- c1) rešpektovať ochranu vôd vyplývajúcu z platného zákona o vodách,
- c2) voliť vhodné formy obhospodarovania poľnohospodárskych pozemkov – orba po vrstevnici a pod.,
- c3) likvidovať všetky skládky komunálneho a stavebného odpadu v k. ú.,
- c4) obmedziť plošné znečistenie t.j. vykonať opatrenia na znižovanie vodnej erózie na poľnohospodárskej pôde, obmedzovať hnojenia priemyselnými hnojivami a používanie pesticídov,
- c5) sanovať plochy postihnuté preháňaním hospodárskych zvierat,
- d) zabezpečiť ochranu obytného územia pred záplavami na vodných tokoch v obci,
- e) zabezpečiť pravidelnú údržbu a čistenie korýt vodných tokov v obci,
- f) nakladanie s odpadmi :
- f1) rešpektovať platné zákony a vyhlášky o odpadoch
- f2) pri nakladaní s odpadom rešpektovať aktuálne platný Program odpadového hospodárstva Žilinského kraja a všeobecne záväzného nariadenia obce o odpadoch,
- f3) dôsledne realizovať separovaný zber odpadov v obci s cieľom využiť druhotné suroviny a znížiť množstvo odpadu vyvážaného na skládky,
- g) rešpektovať navrhované plochy verejnej zelene.

C.9.2 ODPORÚČANÉ AKTIVITY V KRAJINE A NAVRHOVANÉ KRAJINNOEKOLOGICKÉ OPATRENIA

Rešpektovať výstupy z krajinnoekologického plánu uvedené v nasledujúcich bodoch, pre čo najširšie uplatnenie uvedených opatrení je potrebné rešpektovať legislatívu platnú pre jednotlivé zložky krajiny:

a) Ochrana súčasného stavu a štruktúry krajiny

a1) Dbáť na ochranu území zo siete národných a európskych chránených území, hodnotných lokalít s vysokou biodiverzitou, chránených a ohrozených druhov a ich biotopov, vzácných spoločenstiev, biotopov národného a európskeho významu a dodržiavať príslušné legislatívne nariadenia a usmernenia, ktoré s ich ochranou súvisia. Dbáť na to, aby nedochádzalo k negatívnemu ovplyvneniu európsky alebo národne významných území.

a2) Tam, kde to tak nie je, postupne meniť v lesoch ich druhové zloženie a štruktúru k prirodzenému, s rôznovekými porastami.

a3) V poľnohospodársky využívannej časti k. ú. podporovať tradičné, extenzívne hospodárenie, aby bola zachovaná druhová bohatosť pasienkov a lúk (vrátane horských lúk) a ich ochrana pred degradáciou. Na opustených TTP odstránením náletových drevín a obnovou hospodárenia zvrátiť procesy degradácie lúk a pasienkov. Z pasienkov odstraňovať nedopasky a zamedzovať nadmernej koncentrácii zvierat, aby nedošlo k ich znehodnoteniu.

a4) Pri zachovávaní mozaikovitej štruktúry krajiny venovať osobitnú ochranu cenným mokradným lokalitám, ktoré sú aj s celosvetového hľadiska vzácnosťou, neodvodňovať ich, ani inak negatívne neovplyvňovať ich vodný režim, ani ich inak nepoškodzovať.

a5) Nepoškodzovať skalné, horské a teplomilné spoločenstvá.

a6) Zachovať prirodzený charakter a čistotu vodných tokov, neumožniť aktivity, ktoré by viedli k ich znečisteniu a odstraňovať z nich a ich okolia odpad.

a7) Zachovávať brehové porasty tokov.

a8) Usmerňovať turistický ruch tak, aby spĺňal poznávaciu a rekreačnú funkciu, no neviedol k likvidácii prírodných hodnôt, ktoré sú devízou obce Vrícko.

a9) Citlivo pristupovať k plánovaniu a povoľovaniu výstavby, najmä výstavby v extraviláne.

Usmerňovať stavebné zámery tak, aby nedochádzalo k likvidácii hodnotných častí krajiny, a aby korešpondovali s krajinným rázom. Zástavbu riešiť regulatívami, berúcimi ohľad na vplyvy na prírodné prostredie (migráciu voľne žijúcich živočíchov, súčasnú a plánovanú zeleň v krajine, chránené územia a hodnotné biotopy, mokrade a vodné toky a pod.). Vytvoriť stratégiu výstavby tak, aby krajina ako celok pôsobila harmonickým dojmom, korešpondovala s historickým charakterom obce a stavby nevytvárali zmes rôznych architektonických štýlov.

a10) Ak to nie je nevyhnutné neoplocovať pozemky v extraviláne, alebo aspoň neumiestňovať trvalé oplôtky s podmienkou, že bude ponechaný dostatočný priestor na pohyb živočíchov v krajine.

a11) Pri plánovaní výstavby vždy ponechať priestor modro-zelenej infraštruktúry.

a12) Pri obhospodarovaní podporovať šetrné pasienkárstvo a ekologické poľnohospodárstvo.

a13) Dôsledne odstraňovať invázne rastliny a zamedziť ich šíreniu napr. minimalizovaním zemných prác (výkopy, navážky, dlhodobé odkryvy pôdy...), zamedzením vzniku čiernych skládok organického odpadu zo záhrad, nevysádzaním rastlín s inváznymi vlastnosťami (obzvlášť vo voľnej krajine) a pod. .

a14) Výrazne obmedziť prikrmovanie a vnadenie a neumiestňovať ho na miestach, kde môže vysoká koncentrácia zveri poškodzovať hodnotné prírodné lokality, obzvlášť nie v najvýznamnejších častiach územia, ako sú chránené územia, prvky ÚSES, vzácne biotopy a pod.

a15) Kontrolovať a zamedzovať jazde terénnymi motorkami, štvorkolkami, či inými nepovolenými vozidlami po prírodnej krajine.

a16) Odstrániť z krajiny skládky odpadu, vrátane skládok biologického a stavebného odpadu. Monitorovať, odstraňovať a zamedzovať vzniku nelegálnych skládok odpadu. Zabraňovať spaľovaniu odpadu.

a17) Vysadiť a dopĺňať aleje alebo iné formy izolačných línii drevín v okolí ciest, ak sa v ich blízkosti už nenachádza drevinový porast (les, brehový porast). V súčasnosti sa to týka cesty k PD od hasičskej zbrojnice, začiatku cesty do Dlhej doliny a navrhovanej výstavby v rámci ekostabilizačného prvku.

a18) Nevysádzať invázne druhy (ani ako okrasné rastliny), ktoré sú uvedené vo vyhláske MŽP SR č. 24/2003 Z. z. . Mimo intravilán ani na verejné priestranstvá nevysádzať žiadne druhy s inváznymi vlastnosťami, aby nedošlo k ich úniku do voľnej prírody. Dôsledne dbať na odstraňovanie takýchto druhov.

a19) Revitalizovať okolie lomu a poľnohospodárskeho družstva.

a20) V intraviláne:

- dbať na to, aby nová výstavba korešpondovala s rázom obce a krajiny,
- pri novej výsadbe v intraviláne odporúčame uprednostniť stanovištne vhodné prirodzené dreviny, prípadne regionálne odrody ovocných stromov,
- zabezpečiť ochranu a starostlivosť o dreviny intravilánu, zodpovedajúce prirodzenému druhovému zloženiu, obzvlášť pokiaľ ide o jedince väčších rozmerov, keďže dreviny obohacujú krajinu a dotvárajú obci jej typický ráz,
- odporúčame aj vo verejnej zeleni, na miestach, ktoré si nevyhnutne nevyžadujú intenzívnejšie kosenie, extenzívnou kosbou udržiavať pestré trávniky (kosenie dvakrát ročne, s prvým kosením po dozretí lúčnych bylín, umožní existenciu druhovo bohatých a esteticky pekných pestrých lúk).

a21) Zabezpečiť uzavretie otvorených hlbokých betónových skruží, ktoré sa vyskytujú voľne v krajine, nakoľko predstavujú nebezpečenstvo pre ľudí aj zver, pohybujúcu sa v krajine. Navrhované investície v katastri obce zosúladiť s pôsobením krajiny ako celku, podporovať aktivity na

pozitívne obohatenie jej štruktúry a vylúčiť tie aktivity, ktoré by ohrozovali štruktúru a kvalitu hodnotných ekosystémov, zabezpečujúcich vysokú biodiverzitu a ekologickú stabilitu krajiny.
a22) Vytvorením infraštruktúry pre turistov predchádzať prípadným konfliktom cestovného ruchu a ochrany krajiny (napr. rozmiestnenie smetných košov v intraviláne v miestach vyššieho výskytu turistov; pri parkovisku na Kľak vytvorenie niekoľkých ohnísk s lavičkami, aby nedochádzalo k vytváraniu čiernych ohnísk; udržiavanie turistických chodníkov a značenia; odstraňovanie čiernych skládok a podobne.

a23) Preferovať trvaloudržateľné spôsoby rekreácie a cestovného ruchu, zosúladiť ich s ochranou biotopov, druhov, chránených území, ako i priľahlých hodnotných území z okolitých k. ú.. Dbať na to, aby rekreačné aktivity a aktivity cestovného ruchu neprekračovali únosnú mieru a nenarúšali krajinu riešeného územia (zamedziť ničeniu vegetačného krytu a následnej erózii, ničeniu vzácnych spoločenstiev, rušeniu živočíchov, osobitne predmetov ochrany v chránených územiach, odprírodňovaniu krajiny, zmenšovaniu plôch zelene a pod.).

b) Všeobecné zásady ochrany prvkov ÚSES a genofondových lokalít

b1) Rešpektovať nadregionálne a regionálne prvky, navrhnuté v záväznom dokumente ÚPN VÚC Žilinského kraja a v RÚSES okresu Martin, ako i prvky miestneho územného systému ekologickej stability a dbať na to, aby nedošlo k obmedzeniu alebo znemožneniu ich funkcie.

b2) Zachovať všetky prvky územného systému ekologickej stability (nadregionálneho, regionálneho, miestneho) v prírodnej štruktúre pre rozvoj biotickej zložky, chrániť existujúcu sprievodnú vegetáciu a chýbajúcu vegetáciu doplniť autochtónnymi druhmi (podľa navrhnutých manažmentových opatrení); pri obnove biocentier používať dreviny miestnej proveniencie a vylúčiť všetky aktivity ohrozujúce prirodzený vývoj týchto prvkov (vylúčenie chemických vyživovacích a ochranných látok, skládok odpadov a pod.).

b3) Zachovať biocentrá ako priestor na rozmnožovanie, úkryt a výživu živých organizmov a na zachovanie a prirodzený vývoj ich spoločenstiev.

b4) Neumiestňovať v biocentrách a v genofondových lokalitách stavby, nevhodnú infraštruktúru, neprevádzkať aktivity, ktoré by negatívne ovplyvňovali spoločenstvá, ktoré v nich rastú. Neumiestňovať stavby ani iné trvalé bariéry ani bezprostrednej blízkosti - min. do vzdialenosti 10m od biocentra.

b5) Nevykonať žiaden zásah, ktorý by znemožnil migráciu a výmenu genetických informácií živých organizmov a ich spoločenstiev v rámci biokoridorov, neumiestňovať do biokoridorov a vzdialenosti 30 m okolo nich žiadne prvky, ktoré by dočasne alebo trvale znížili ich priechodnosť pre akýkoľvek živočíšny druh a pri zmenách v krajine sa snažiť vytvoriť prvky, ktoré by posilnili ich funkciu.

b6) Eliminovať systémovými opatreniami stresové faktory pôsobiace na prvky ÚSES. Prispôbovať trasy dopravnej a technickej infraštruktúry, ako i stavebné zámery a zámery cestovného ruchu prvkom ekologickej siete tak, aby bola maximálne zabezpečená ich vodivosť a homogénnosť.

b7) Nevnadiť ani neprikrmovať zver v prvkoch ÚSES a ich bezprostrednom okolí, aby jej nadmernou koncentráciou nedochádzalo k zdupávaniu a poškodzovaniu vegetačného krytu a pôdy, ako i negatívne ovplyvňovaniu chemizmu vody a pôdy exkrementmi zvierat a poškodzovaniu hodnotných biotopov.

b8) Usmerňovať turistický ruch tak, aby pri jeho aktivitách nedochádzalo k poškodzovaniu prvkov ÚSES. Preferovať trvaloudržateľné spôsoby rekreácie a cestovného ruchu, mäkké formy turizmu. Zabrániť rozširovaniu stredísk CR do cenných subalpínskych biotopov. Regulovať horolezecké a skalolezecké aktivity. Obnovou značenia a údržbou turistických chodníkov predchádzať zošľapávaniu a ničeniu vzácnych biotopov.

b9) Eliminovať aktivity, ktoré ničia vegetačný a pôdny kryt, chrániť vzácne a chránené druhy a zamedziť rušeniu živočíchov v prvkoch ÚSES.

b10) V prvkoch ÚSES v lesných ekosystémoch používať jemnejšie spôsoby hospodárenia a to buď jednotlivý až skupinový účelový výber alebo prírode blízke hospodárenie. Využívať čo najšetnejšie technológie približovania, v lesoch ako i prvkoch nelesnej drevinovej vegetácie zachovávať alebo obnovovať pôvodné druhové zloženie podľa zloženia potenciálnej prirodzenej vegetácie zo zdrojov miestnej proveniencie. Realizovať opatrenia, ktoré zlepšujú vekovú i priestorovú štruktúru porastov.

b11) Neumožniť výsadbu kosodreviny, smreka a iných nepôvodných drevín v hŕňnom stupni, plochy ponechať buď na prirodzenú sukcesiu alebo regulovanú pastvu s ohľadom na zachovanie kvality biotopov.

b12) Už pri výchovných zásahoch sa snažiť o zvýšenie stability porastov a zvýšenie podielu listnatých drevín na úkor ihličnanov, alebo, v prípade nedostatku listnatých drevín aj zvýšenie podielu borovice a smrekovca na úkor smreka. Smrek je, najmä v porastoch s jeho výrazným

zastúpením, nutné považovať za nežiadúcu drevinu a nepodporovať ho.

b13) Pri obnove rešpektovať prirodzené drevinové zloženie a vyhnúť sa obnove smreka nad rámec jeho prirodzeného zastúpenia. Už existujúce porasty s dominanciou smreka postupne premieňať k prirodzenému drevinovému zloženiu podsadbami alebo podsejbou vhodných drevín a ich postupným uvoľňovaním v hlúčikoch – nie celoplošne.

b14) Ak sa v porastoch vyskytuje jedľa túto vhodným presvetľovaním obnovovať v predstihu aspoň 20 rokov pred začiatkom obnovy takýchto porastov,

b15) Nezvyšovať intenzitu a rozsah zásahov v lesoch ochranných a osobitného určenia.

b16) V lesných porastoch v kategórii hospodárske lesy ponechávať minimálne 10 stromov/ha na dožitie (prioritne v bioskupinách), v ochranných porastoch používať buď bezzásah alebo aplikovať iba účelový jednotlivý alebo skupinový rub s nepretržitou obnovnou dobou a s ponechaním min. 30% zásoby porastu na dožitie.

b17) V najextrémnejších lokalitách ponechať lesné porasty trvalo bez zásahu.

b18) V prípade obnovy kalamitných holín aplikovať obnovu cez tzv. prípravný les,

b19) Ponechávať dostatočné množstvá starých porastov i jednotlivých starých a dutinových stromov.

b20) Zabezpečiť ponechanie časti hmoty hrubších a časti živých hrubých stromov na dožitie a rozklad.

Časť hrubého mŕtveho dreva (stojace aj ležiace) ponechávať v lese s výnimkou ochrany bezpečnosti a pod. Ponechávať stojace a ležiace mŕtve drevo v dostatočnom objeme a štruktúre (najmä hrubé). Ponechávať dostatok hrubého mŕtveho dreva na prirodzený rozklad (aspoň 10m³/ha)

b21) Nové prvky lesnej dopravnej siete budovať iba v nevyhnutných prípadoch a iba spôsobmi, ktoré minimalizujú negatívne dopady na hydrologický režim územia, pričom pred akýmkoľvek budovaním nových úsekov je nevyhnutné pristúpiť k zhodnoteniu a racionalizácii celej lesnej dopravnej siete s revitalizáciou nevyužívaných častí. Rekultivovať lesné sklady

b22) Vylúčiť aplikáciu pesticídov, aj bodovú, s výnimkou prípravkov na ošetrovanie rán na stromoch alebo feromónov na kontrolu podkôrneho hmyzu.

b23) Z nelesnej časti prvkov odstraňovať náletové dreviny a obkásať lesné plášte až po ich okraj, aby sa nerozrastali a nezarástli hodnotné lemové spoločenstvá.

b24) Nenarušovať ťažkými mechanizmami vegetačný kryt a pôdu. Prvky ÚSES nerozorávať, ani nevykonávať zásahy, ktoré by spôsobili dlhodobé pôdne odkryvy a umožnili šírenie rudérálnych a invázných druhov. Ak je z dôvodu manažmentu lokalít nutné použiť ťažké mechanizmy, nepoužívať ich v čase, keď je pôda rozbahnená a mäkká – napr. po dažďoch alebo topení snehu.

b25) Zamedzovať jazdám na terénnych motocykloch, štvorkolkách prípadne iných vozidlách po prvkoch ÚSES (mimo nevyhnutnej činnosti užívateľov pri obhospodarovaní pozemkov), obzvlášť dbať na ochranu vzácnych biotopov a biotopy chránených a ohrozených druhov.

b26) Pri obhospodarovaní mimo prvkov ÚSES (chemické ošetrovanie, prejazd ťažkými mechanizmami a pod.) dbať na ochrannú zónu – odstup od prvkov ÚSES, aby nedochádzalo k negatívnemu ovplyvneniu ekosystémov.

b27) V trvalých trávnych porastoch extenzívne obhospodarováť (kosenie, pasenie), zabrániť ich zarastaniu drevinami (pravidelne odstraňovať náletové a výmladkové dreviny). Kosiť 1 až 2-krát ročne a/alebo extenzívne prepásť, pričom jeden pasienok by nemal byť pasený viac ako 4 týždne.

b28) Kosiť ideálne po častiach s odstupom niekoľkých týždňov, seno sušiť na mieste, aby ho mohli opustiť prežívajúce živočíchy a potom odviezť. Kosiť od stredu k okraju plochy, aby mali prítomné živočíchy možnosť uniknúť. Kosiť po dozretí väčšiny lúčnych bylín, podľa stavu vegetácie v danom roku, kosenie smerovať do neskoršieho obdobia roka, ideálne nie skôr ako v prvej polovici júla, je možné ho zrealizovať až do polovice októbra, pasenie je tiež vhodné koncom leta prípadne v septembri.

b29) Pasienky vypásť rovnomerne. Ideálne je pásť zmiešanými stádami. Dbať na neprekročenie primeraného počtu pasiených zvierat vzhľadom na úrodnosť pasienka. Pri pasiení dbať na to, aby nedochádzalo k nadmernému zhromažďovaniu zvierat na jednom mieste, obzvlášť na a v blízkosti hodnotných mokradných a xerothermných lokalít, aby nedochádzalo k zdupávaniu a negatívnemu ovplyvňovaniu chemizmu pôdy prvkov ÚSES. V prvkoch ÚSES ani v ich tesnej blízkosti neumiestňovať košariská.

b30) Odstraňovať nedopasky, aby sa nešírili tzv. pasienkové buriny a nezneškodnocovali pasienok.

b31) Ak nie je možné určité lokality napr. horské lúky obhospodarováť v takej intenzite ako v minulosti, zabezpečiť aspoň striedanie v trojročnom cykle pasienie-kosenie-úhor, aby nedochádzalo k degradácii, lúčne biotopy by mali byť v tomto cykle pokosené aspoň raz za 3 roky, dôležité je, aby v

častiach určených na ochranu nelesných biotopov boli odstraňované náletové dreviny a nešírili sa expanzívne druhy.

b32)Trávne porasty nepriosievať.

b33)Kosiť aj slatiny, podmáčané a vlhké lúky – raz ročne, ručne alebo špeciálnymi mechanizmami na to určenými, nepoužívať ťažkú mechanizáciu, ktorá môže biotopy úplne zlikvidovať. Ak by nebolo možné uplatniť šetrné spôsoby kosenia, odporúčame odkonzultovať so Štátnou ochranou prírody manažment na konkrétnej mokradnej lokalite. V niektorých prípadoch je možné aj jednorázové prepasenie prehánaním v suchšom období s dokosením nedopaskov. Pri lokalitách, kde je časť roka suchší, dostatočne pevný povrch (aby sa mechanizmus nezabáral a nepoškodzoval vegetačný a pôdny kryt) kosenie s využitím mechanizácie. K týmto formám manažmentu je však potrebné pristupovať citlivo a líšia sa z lokality na lokalitu, preto je potrebné pred ich použitím kontaktovať ŠOP SR.

b34)Mokradné biotopy vylúčiť z pasenia, aby nedochádzalo k nadmernému zdupávaniu alebo negatívnym zmenám chemizmu a degradácii hodnotných spoločenstiev. Dbáť na to, aby sa na a v blízkosti mokradí a tokov nezhromažďovali hospodárske zvieratá ani zver prilákaná vnadením a nedochádzalo tak k degradácii týchto vzácných biotopov (zdupávanie, zmena chemizmu vody a pôdy močom a trusom zvierat, odstránenie vegetačného krytu, erózia brehov tokov...).

Neprechádzať po mokradných biotopoch ťažkými mechanizmami. Pri lesných mokradiach vylúčiť činnosti, ktoré môžu spôsobiť zvýšenú eróziu, vrátane približovania dreva lanovkou v polozávese.

b35)Dbáť na to, aby nedochádzalo k negatívnym zmenám hydrologického režimu mokradných lokalít a vodných tokov, chemizmu vody a pôdy a mokradné lokality neodvodňovať.

b36)Dbáť na ochranu brehových porastov, nevyrúbať ich v súvislých úsekoch, buď ich nechať úplne bez obnovy alebo prípadnú obnovu riešiť výlučne jednotlivým alebo skupinovým výberom stromov s ponechávaním min. 30% stromov (pôvodných drevín) na dožitie. Šetrne odstraňovať nepôvodné druhy drevín, podporovať šírenie pôvodných druhov brehových porastov, do častí bez drevín, ak budú brehové porasty dopĺňané, využívať výlučne pôvodné, stanovištne vhodné dreviny miestnej proveniencie. Ponechať širší pás (minimálne 6 m od brehu po oboch stranách, kde to neznemožňujú už existujúce stavby alebo iná infraštruktúra) okolo toku bez zásahu a umožniť tak rásť a šírenie brehových porastov.

b37)Celkovo okolo vodného toku ponechať dostatočne širokú ochrannú zónu, z ktorej bude vylúčená taká hospodárska a iné činnosti, ktoré by mohli negatívne ovplyvniť tok a jeho príbrežnú vegetáciu. Nevystavovať brehy erózii ich zbytočným obnažovaním.

b38)Pri výstavbe neumiestňovať stavby v blízkosti tokov, ani inak nenarušovať brehovú vegetáciu vodných tokov. Pri výstavbe a opravách lesných ciest a doprave dreva minimalizovať zásahy do ekosystémov vodného toku (vrátane brehových porastov) umiestňovaním lesných ciest mimo nich.

b39)Dôkladne dodržiavať zákon o odpadoch, vrátane sankcií, pri vydávaní súhlasov na uskladnenie prebytočnej zeminy uprednostniť zdevastované územia a intravilány.

b40)Ochrániť prirodzené koryto vodných tokov, s možnosťou meandrovať aspoň v úsekoch, kde to neznemožňuje už existujúca výsadba a s dostatočnou šírkou ochranných zón pre jeho pohyb. Zachovať charakter toku, vrátane množstva a rýchlosti prúdenia vody v koryte, kvality vody (zabránenie znečistenia a eutrofizácie).

b41)Neodčerpávať vodu z tokov v takej intenzite, ktorá by mohla významne ovplyvniť množstvo nimi pretekajúcej vody a to najmä v obdobiach so zníženým prietokom a nepoškodzovať ich dno ani brehy.

b42)Monitorovať a odstraňovať nelegálne skládky odpadu (vrátane biologického).

b43)Monitorovať a bezodkladne odstraňovať invázne druhy, niekoľko je už v katastrálnom území Vrúcko aktuálne rozšírených, hlavne okolo toku Vrúce. Pred likvidáciou invázných druhov odporúčame využiť postup odporúčaný Štátnou ochranou prírody alebo sa skontaktovať priamo so Štátnou ochranou prírody SR z dôvodu prekonzultovania efektívneho spôsobu ich odstraňovania.

b44)Chrániť a brániť poškodzovaniu jaskynných biotopov.

b45)Nepovoliť na lokalitách v ÚSES alebo v ich bezprostrednej blízkosti stavby, budovanie infraštruktúry, také športové alebo rekreačné podujatia, ktoré by mali za následok ničenie vegetačného a pôdneho krytu, ohrozenie chránených a ohrozených druhov, vzácných biotopov a pod. Prispôbiť ľudské aktivity tak, aby nedochádzalo k vyrušovaniu, plašeniu alebo ohrozeniu živočíchov, ktorým prvky ÚSES poskytujú životný priestor, potravu, zdroj vody a priestor na rozmnožovanie

c) Opatrenia na zvýšenie ekologickej stability lesnej krajiny a opatrenia pre nelesnú drevinovú vegetáciu

- c1) V lesoch aj nelesnej drevinovej vegetácii uplatňovať také postupy, ktoré budú v čo najväčšej miere rešpektovať prirodzené procesy a budú smerovať k zlepšeniu druhovej, vekovej a aj priestorovej štruktúry porastov a celkovo k zvýšeniu ekologickej stability krajiny,
- c2) Pri obhospodarovaní brať ohľad na potrebu dosiahnutia lesného porastu so štruktúrou a drevinovým zložením blízky prirodzenému. Obnoviť a zachovávať pôvodné, prirodzené druhové zloženie lesa.
- c3) Uprednostňovať prirodzenú obnovu lesa, umelú obnovu využívať iba v prípade, že prirodzene nie je možné obnoviť vhodné dreviny. Obnovu prirodzeného druhového zloženia lesov zohľadniť aj v prípade málo zastúpených a tzv. azonálnych lesných biotopov (brehové porasty). Vyhnúť sa obnove ihličnatých drevín nad rámec ich prirodzeného zastúpenia.
- c4) V lesných porastoch minimalizovať plošný výrub drevín (neodporúčame väčšie obnovné prvky ako 0,5 ha), ak sa nejedná o výrub nevyhnutný z hľadiska ochrany zdravia alebo majetku, udržiavania ochranných pásiem produktovodov a energovodov, alebo odstraňovanie invázných druhov. Podľa možnosti využívať postupy prírody blízkeho obhospodarovania lesov.
- c5) Ponechávať časť stromov na dožitie (prioritne staršie, košaté, dutinové...) ako aj časť hrubého mŕtveho dreva na prirodzený rozklad (zlomy, hrubšie kmene nižšej kvality a pod.).
- c6) V ochranných lesoch a aj inde na extrémnych stanovištiach, osobitne v prvkoch MÚSES, aplikovať osobitný prístup, pri obnove prevažne jednotlivý alebo skupinový výber a ponechávanie významnejšej časti zásoby porastu na dožitie.
- c7) Šetrným spôsobom (aby nedochádzalo k poškodeniu okolitého porastu), odstraňovať z porastov invázne dreviny, vrátane drevín s inváznymi vlastnosťami ako je sumach alebo agát, ak sa vyskytnú. Ak sa v porastoch vyskytnú nepôvodné druhy, postupne ich nahrádzať prirodzenými drevinami.
- c8) Pre hlboko zarezané doliny, strže, výmole a bralné časti uplatňovať bezzásahový režim alebo jednotlivý účelový výber.
- c9) Zamedziť pohybu ťažkých mechanizmov po ploche lesa a využívať šetrné technológie (kone a pod.) alebo dôsledne dbať na to, aby sa ťažké mechanizmy pohybovali iba po vyznačených líniách a mimo obdobia s rozmočenou pôdou.
- c10) Pri využívaní a údržbe lesnej dopravnej siete dôsledne dbať na protierózne opatrenia. Rekultivovať dlhodobo nevyužívané lesné cesty, či tzv. dočasné približovacie cesty.
- c11) Dbať na ochranu pramenísk, nemeniť ich vodný režim, neznečisťovať ich ani ich vodné zdroje, ani ich mechanicky nepoškodzovať.
- c12) V lesných porastoch prvkov MÚSES aplikovať postupy uvedené v popise týchto prvkov.
- c13) Pri nelesnej drevinovej vegetácii v extraviláne nevysádzať nepôvodné druhy drevín, ani na plochách rekreačných zariadení, či pri chatách v prírodnom prostredí, aby nedochádzalo k ich úniku do voľnej prírody. Využívať výlučne pôvodné druhy. Zamedziť vysádzaniu rastlín s inváznymi vlastnosťami. Podľa Vyhlášky č. 170/2021 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov je potrebné s výnimkou druhov uvedených v prílohe 2 tejto vyhlášky žiadať o súhlas na výsadbu a pestovanie nepôvodných druhov,
- c14) Nevyrúbavať brehové porasty a chrániť ich pred poškodzovaním.
- d) Opatrenia na ochranu poľnohospodárskej pôdy
- d1) Dbať na ochranu poľnohospodárskej pôdy, zabezpečiť ochranu najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy podľa kódu BPEJ, minimalizovať záber chránených pôd na stavebné účely. Investičné zámery v čo najväčšej miere situovať v zastavanom území obce, v prielukách jestvujúcej zástavby a pozdĺž vybudovaných prístupových komunikácií.
- d2) Preferovať maloblokové hospodárenie, ekologické hospodárenie a trvalo udržateľné postupy.
- d3) Preferovať extenzívne hospodárenie pred intenzívnym – extenzívne kosenie, pasenie alebo ich kombináciu. Extenzívnym hospodárením bez priosievania krmovínárskymi miešankami podporovať biodiverzitu lúčnych porastov. Maximálne obmedziť využitie chemických látok (herbicídy, pesticídy, hnojivá a pod.).
- d4) Kosné lúky kosiť 1 až 2 krát ročne, s prvým kosením počkať, kým dozrie väčšina lúčnych bylín (cca od prvej polovice júla), priskoré kosenie má za následok postupné ubúdanie niektorých druhov a ochudobňovanie lúk, kosiť od stredu k okraju plochy, aby mali prítomné živočíchy možnosť uniknúť; pokosenú biomasu odviezť, ideálne je však sušiť seno na mieste, aby ho mohli opustiť prežívajúce živočíchy.
- d5) Dbať na to, aby nedochádzalo k narušaniu vegetačného krytu a pôdy.
- d6) TTP nerozorávať, dbať na to, aby ani pri hospodárskej, stavebnej a inej činnosti, nedochádzalo k nadmerným pôdnym odkryvom a následne vystavovaniu obnaženej pôdy pôsobeniu negatívnych činiteľov, ako aj šíreniu ruderalných a invázných druhov.

- d7) Ťažké mechanizmy, či iné motorové vozidlá používať len na nevyhnutné úkony, vylúčiť ich nadmerný a zbytočný pohyb po pôde (zhutňovanie pôdy, narúšanie vegetačného pokryvu), nevyužívať ich v čase keď je pôda rozmočená. Uprednostňovať využitie šetrných technológií.
- d8) Zabráňovať nadmernému zhromažďovaniu zvierat (hospodárske zvieratá, lesná zver lákaná vnaďením/prikrmovaním), aby nedochádzalo k poškodzovaniu pôdy a mačiny pasienkov, rozrývaniu a pôdnym odkryvom, a tým aj väčšej náchylnosti na eróziu; zvýšené množstvo exkrementov zároveň negatívne ovplyvňuje chemizmus pôdy.
- d9) Dbáť na neprekročenie maximálneho zaťaženia pasienkov dobytčiami jednotkami vzhľadom na ich úrodnosť. Vykášať nedopasky.
- d10) Z plôch lúk a pasienkov odstraňovať náletové dreviny, aby sa nezmenšovala ich rozloha, ponechať však roztrúsené solitéry, prípadne skupinky drevín, aby nevznikala veľkoblková, ekologicky nestabilná plocha vystavená extrémnym činiteľom. Na TTP v svahovitom teréne s potenciálnymi zosuvmi a eróziou ponechať viacúčelové vegetačné pásy po vrstevnici, ktoré majú ekostabilizačnú funkciu (mimo lokalít vyhradených na ochranu nelesných mokradí).
- d11) Na opustených pasienkoch a kosných lúkach obnovením hospodárenia potláčať degradáciu, ako i zarastanie náletovými drevinami.
- d12) Organický odpad zo živočíšnej výroby (hnoj, močovka) neumiestňovať voľne na pôdu, ale na dostatočne izolované hnojisko, aby nedochádzalo k prieniku do pôdy.
- d13) Pri hospodárskej a inej činnosti dodržiavať odstup od vodných tokov a mokradných biotopov (s výnimkou šetrného kosenia vid' nižšie), aby nedochádzalo k obnažovaniu pôdy brehov a erózii a odnosu pôdy vodným tokom, ani mechanickému poškodzovaniu mokradí, zmene ich vodného režimu prípadne negatívne ovplyvňovaniu chemizmu vody a pôdy. Na ochranu pred eróziou pôdy brehov tokov podporovať existenciu brehových porastov.
- d14) Monitorovať a odstraňovať nelegálne skládky odpadu, aby nedochádzalo ku kontaminácii pôdy.
- d15) Na trvalých trávnych porastoch sa vyhnúť mulčovaniu, aplikovať ho len v nutných prípadoch.
- e) Opatrenia na ochranu vodných tokov a mokradí
- e1) Zachovať prirodzený charakter tokov. Dosiaľ nezregulované časti korýt, kde to už existujúca infraštruktúra dovoľuje, ponechať neregulované, nakoľko regulácia toku zvyšuje rýchlosť prúdenia aj riziko povodňových vln v nižších častiach toku, nahradenie laterálnej erózie vertikálnou, zníženie hladiny podzemných vôd a celkove vysychanie nivy a pod. Umožniť prirodzené meandrovanie a dostatočnú šírku ochranných zón pre pohyb toku, nezasahovať do koryta zbytočnými zásahmi, namiesto umelej regulácie toku, umožniť stabilizáciu a spevnenie brehov brehovými porastami.
- e2) Rešpektovať a zachovať ochranné pásmo vodohospodársky významného vodného toku Vríca v šírke min. 6m od brehovej čiary, toku Studenec min. 4m od brehovej čiary a ostatných vodných tokov min. 4 m od brehovej čiary obojstranne. Ponechať ho bez trvalého oplotenia, bez orby, nestavať v ňom objekty, nemeniť reliéf ťažbou, či navážkami, nemanipulovať s látkami škodiacimi vodám, nestavať súbežné inžinierske siete.
- e3) Na pobrežných pozemkoch neumiestňovať hnojiská, objekty, ktoré obsahujú škodlivé látky a nevykonávať činnosti, ktoré by mohli ohroziť kvalitu vody a zhoršiť odtok povrchových vôd.
- e4) Pri výstavbe neumiestňovať stavby do tokov. Zamedziť vytváraniu migračných prekážok v tokoch.
- e5) Neumiestňovať stavby na pobrežných pozemkoch (t.j. 10 m od vodohospodársky významných vodných tokov a 5m pri drobných vodných tokoch).
- e6) Neobhospodarovať bezprostredné okolie vodných tokov a mokradí a úplne z neho vylúčiť pohyb ťažkých mechanizmov, aby nedochádzalo k erózii a znečisťovaniu mokradí a vody v tokoch.
- e7) Zamedziť vypúšťaniu močovky v blízkosti vodných tokov a mokradí, zamedziť priesakom odpadových vôd z poľnohospodárskej výroby a z plôch postihnutých združovaním hospodárskych zvierat do vodných tokov a mokradných lokalít, zamedziť zhromažďovaniu zvierat v ich blízkosti a hnojiská dostatočne izolovať od okolia. Pri tokoch a mokradiach nevnaďiť/neprikrmovať zver.
- e8) Vylúčiť výrubu v brehových porastoch, ak sa vyskytnú úseky bez porastov, umožniť ich dorastenie, všade, kde to už existujúca infraštruktúra umožňuje, najlepšie prirodzenou sukcesiou. Dreviny v brehových porastoch netvarovať, nechať ich na prirodzený vývoj. Nenahrádzať (ani v intraviláne) prirodzené brehové porasty stanovištne nevhodnými, nepôvodnými druhmi, obzvlášť nie druhmi s inváznymi vlastnosťami.
- e9) Zamedziť akýmkoľvek zásahom do vodného režimu v nivách tokov (neprehlbovať koryto, neregulovať tok, neodvodňovať nivy). Zamedziť akýmkoľvek zásahom, ktoré by negatívne ovplyvnili vodný režim a chemizmus vody a pôdy v nive tokov a na mokradných lokalitách.
- e10) Zamedziť nadmernému odčerpávaniu vody z tokov. Na závlahu a podobne uprednostniť zachytávanie a využitie dažďovej vody, dažďové vody zo striech a spevnených plôch v

- maximálnej miere zdržať v území na jednotlivých pozemkoch akumuláciou do zberných nádrží.
- e11) Dôsledne dbať na ochranu vodných zdrojov a ich okolia, dbať na to, aby nedochádzalo k znečisťovaniu vodných zdrojov.
- e12) Dbať na to, aby nedochádzalo k degradácii mokradných lokalít, nepoškodzovať ich vegetačný a pôdny kryt, zamedziť negatívnym zmenám vodného režimu. Zamedziť odvodňovaniu mokradných lokalít.
- e13) Systematicky monitorovať a odstraňovať čierne skládky, aby nedochádzalo ku kontaminácii vody. Nezakladať v ani pri vodných tokoch, ani v mokradných lokalitách a ich okolí ani dočasné skládky.
- e14) Odstrániť už prítomné invázne druhy (netýkavka žliazkatá, pohánkovec, sumach pálkový) a aj v budúcnosti monitorovať a odstraňovať invázne druhy, ktoré sa obzvlášť rýchlo šíria práve popri vodných tokoch a vytláčajú ostatné druhy. Pri likvidácii invázných druhov sa riadiť metodikou ŠOP SR alebo sa poradiť s pracovníkmi ŠOP SR, aby došlo k ich skutočnému potlačeniu. Povinnosť odstrániť netýkavku žliazkatú a pohánkovec vyplýva aj z platnej legislatívy.
- e15) Zachovať mokradné lokality v celej ich škále, významne zvyšujú biodiverzitu územia.
- e16) Pri stavebnej, hospodárskej a inej činnosti dodržiavať ochrannú zónu okolo tokov.
- f) Opatrenia na ochranu kultúrno-historických zdrojov
- f1) Podporovať akúkoľvek snahu o ochranu a rekonštrukciu historických prvkov, ktoré by sprítomňovali kultúrno-historické dedičstvo.
- f2) Zachovávať kultúrne dedičstvo, historické záznamy a tradície.
- f3) Podporovať kultúrne akcie pripomínajúce a propagujúce ľudové tradície. Podporovať kultúrne podujatia, výstavy, vzdelávacie podujatia a podobne šíriace osvetu o historickom a kultúrnom dedičstve obce.
- f4) Podporovať vznik a existenciu tradičných jarmokov, remeselníckych tvorivých dielní, podujatí prezentujúcich tradičné historické jedlá a podobne.
- f5) Podporovať využívanie typických prvkov ľudovej architektúry.
- f6) Podporovať tradičné formy hospodárenia.
- f7) Podporovať výsadbu ovocných sádov, ideálne z tradičných krajových odrôd
- f8) Zvážiť vytvorenie evidencie pamätihodnosti obce (staršie stavby, pamätné izby, stromy, názvy ulíc, významné miesta a i.), ktoré majú svoju historickú hodnotu. Do evidencie pamätihodností obce je možné zaradiť okrem hnutelných a nehnuteľných vecí aj kombinované diela prírody a človeka, historické udalosti, názvy ulíc, zemepisné a katastrálne názvy, ktoré sa viažu k histórii a osobnostiam obce.
- g) Opatrenia na zlepšenie kvality životného prostredia a ochranu zdravia obyvateľstva
- g1) Zamedziť znečisťovaniu a znehodnocovaniu prírodných zdrojov, ktoré majú vplyv na ľudské zdravie.
- g2) Nepripustiť umiestnenie prevádzok a služieb predstavujúcich záťaž životného prostredia ako sú napr. hluk, vibrácie, zvýšená prašnosť, emisie a pod. v lokalitách IBV a HBV a zachovať pri výstavbe IBV a HBV dostatočný odstup od poľnohospodárskeho areálu.
- g3) V blízkosti poľnohospodárskeho areálu nenavrhovať žiadnu výstavbu obytného alebo rekreačného charakteru z dôvodu zabezpečenia vhodných životných a pracovných podmienok občanov obce.
- g4) Pri budovaní rekreačných zariadení dbať na minimalizáciu ich negatívnych dopadov (odpadové vody, dopravná infraštruktúra, odčerpávanie vody z vodných zdrojov, hluk, zvýšená prašnosť, nadmerný záber plôch zelene, negatívny efekt sprievodných služieb a činností na prírodné prostredie, erózia a pod.).
- g5) Obmedziť negatívne vplyvy vykurovania tuhými palivami, vytvárať priaznivé podmienky pre využívanie obnoviteľných zdrojov energie, podporovať využívanie alternatívnych zdrojov energie a minimalizovať spaľovanie tuhých palív – najmä spaľovanie nevhodnými a zastaralými technológiami.
- g6) Minimalizovať negatívne vplyvy výrobných prevádzok na životné prostredie vysadením izolačnej zelene.
- g7) Nehnuteľnosti neumiestňovať do územia vymedzeného hranicou 50 resp. 100-ročnej vody z tokov (rešpektovať pri tom Stanovisko SVP č. CS SVP OZ PN 3787/2021/2/CZ 14708/220).
- g8) Zabezpečiť odvádzanie splaškových vôd verejnou kanalizáciou alebo produkované splaškové vody akumulovať vo vodotesných žumpách a ich zneškodňovanie zabezpečiť v súlade so Zákonom č. 364/2004 Z. z. o vodách.
- g9) Obmedziť alebo vylúčiť aplikáciu chemikálií pri hospodárskej činnosti.
- g10) Neodlesňovať už zalesnené časti krajiny, nakoľko dreviny v krajine eliminujú hluk, prašnosť, veternosť a teplotné extrémny, stabilizujú svahy a brehy tokov, chránia pôdu pred eróziou, zlepšujú

mikroklímu a čistotu ovzdušia, zvyšujú schopnosť krajiny zadržať vodu a v horúcich dňoch slúžia ako ochrana pred slnečnou páľavou, čím výrazne prispievajú k skvalitneniu života obyvateľov. Líniové porasty drevín popri ceste majú v životnom prostredí človeka aj ochrannú funkciu – redukovávajú hlučnosť a prašnosť.

g11) Likvidovať nelegálne skládky odpadu a zamedziť ich vzniku.

g12) Podporovať mäkké formy turizmu.

h) Opatrenia na ochranu navrhovaných prvkov MÚSES

h1) MBc1 Vrania skala:

h13.1) zachovanie veľkostných parametrov,

h13.2) údržba porastu,

h13.3) dodržiavanie lesného hospodárskeho plánu,

h13.4) obnovu lesných porastov realizovať výlučne účelovým – jednotlivým alebo skupinovým výberom s nepretržitou obnovnou dobou, pričom minimálne 30% stromov by malo byť ponechávaných na dožitie,

h13.5) ponechávať dostatok hrubého mŕtveho dreva na prirodzený rozklad (aspoň 10m³/ha),

h13.6) v najextrémnejších lokalitách ponechať lesné porasty trvalo bez zásahu,

h13.7) Vylúčiť aplikáciu pesticídov, aj bodovú, s výnimkou prípravkov na ošetrovanie rán na stromoch alebo feromónov na kontrolu podkôrneho hmyzu.

h13.8) Nepôvodné smrečiny a porasty s dominanciou smreka postupne premieňať k prirodzenému drevinovému zloženiu podsadbami alebo podsejbou vhodných drevín a ich postupným uvoľňovaním v hlúčkoch – nie celoplošne.

h13.9) Nové prvky lesnej dopravnej siete budovať iba v nevyhnutných prípadoch a iba spôsobmi,

ktoré minimalizujú negatívne dopady na hydrologický režim územia, pričom pred akýmkoľvek budovaním nových úsekov je nevyhnutné pristúpiť k zhodnoteniu a racionalizácii celej lesnej dopravnej siete s revitalizáciou nevyužívaných častí.

h13.10) V častiach s výskytom mokradných lokalít dbať na zachovanie ich vodného režimu a zamedziť ich poškodzovaniu.

h13.11) Zabraňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.

h13.12) Neumiestňovať stavby alebo iné trvalé bariéry v biocentre alebo jeho bezprostrednej blízkosti - min. do vzdialenosti 10m od biocentra.

h2) MBc2 Komplex mokradných biotopov v Predvrícku:

h2.1) Dôsledne dbať na to, aby nedochádzalo k žiadnym negatívnym zmenám vodného režimu na lokalite. Lokalitu neodvodňovať!!!

h2.2) Nevykonávať činnosti, ktoré by viedli k zmene chemizmu vody alebo pôdy na lokalite.

h2.3) Neodporúčame pasenie na ploche biocentra, ani zhromažďovanie hospodárskych zvierat v jeho blízkosti okolí. Rovnako v priestoroch biocentra a jeho okolí nevnaďiť a neprikrmovať zver.

h2.4) Kvôli zachovaniu druhovej bohatosti a zamedzeniu šírenia expanzívnych druhov nelesnú časť lokality raz ročne - začiatkom júla ručne kosiť s odstránením biomasy.

h2.5) Nepoužívať pri manažmente ťažké mechanizmy ani z iného dôvodu po nej nejazdiť ťažkými mechanizmami!!!

h2.6) Z nelesnej časti biocentra odstraňovať náletové dreviny a obkásať lesné plášte až po ich okraj, aby sa nerozrastali a nezarástli hodnotné lemové spoločenstvá.

h2.7) Monitorovať a v spolupráci zo ŠOP SR bezodkladne odstraňovať invázne rastliny.

h2.8) Zabraňovať tvorbe skládok odpadu (vrátane biologického) a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.

h2.9) Neumiestňovať v biocentre stavby, infraštruktúru, neprevádzať aktivity, ktoré by negatívne ovplyvňovali spoločenstvá, ktoré tu rastú (napr. nadmerné zdupávanie, eutrofizácia a pod.).

h3) MBk1 Dlhý potok:

h3.1) Ochrana vodného toku s čo najprirodzenejším charakterom koryta, s možnosťou prirodzene meandrovať a s dostatočnou šírkou ochranných zón pre jeho pohyb. Zachovať charakteru toku, vrátane množstva a rýchlosti prúdenia vody v koryte, kvality vody (zabránenie znečistenia a eutrofizácie).

h3.2) Vylúčiť akýkoľvek zásah, ktorý by trvalým alebo dlhodobým spôsobom zmenil charakter toku tak, že by sa významne znížila jeho priechodnosť pre akýkoľvek živočíšny druh (napr. stavba, spevnená komunikácia s výraznými bariérami pre migráciu živočíchov, ťažko-priechodné oplotenie a pod.). Neplánovať výstavbu, ani neumiestňovať iné trvalé bariéry v biokoridore alebo jeho bezprostrednej blízkosti - min. do vzdialenosti 10 m od biokoridoru.

h3.3) Nezasahovať do existujúceho brehového porastu (okrem výrubu nevyhnutného kvôli

- bezpečnosti, v ochranných pásmach elektrovodov a pod. alebo odstraňovania nepôvodných a invázných druhov).
- h3.4) Ak sa vyskytnú časti bez drevín, podporovať šírenie pôvodných drevín brehového porastu do častí bez drevín. Ponechať širší pás (minimálne 6 m od brehu po oboch stranách, kde to neznemožňujú už existujúce stavby alebo iná infraštruktúra) okolo toku bez zásahu a umožniť tak rast a šírenie brehových porastov.
- h3.5) Zamedziť nadmernému zhromažďovaniu zvierat v blízkosti toku a zamedziť tak zošľapávaniu (likvidácia vegetácie, erózia) a znečisteniu vody a pôdy v mokradných biotopoch exkrementmi.
- h3.6) Dbáť na to, aby nedošlo k zmene chemizmu vody (vypúšťanie močovky, prienik chemických látok a pod.).
- h3.7) Celkovo okolo vodného toku ponechať dostatočne širokú ochrannú zónu, z ktorej bude vylúčená taká hospodárska a iné činnosti, ktoré by mohli negatívne ovplyvniť tok a jeho príbrežnú vegetáciu. Nevystavovať brehy erózií ich zbytočným obnažovaním.
- h3.8) Dôsledne odstraňovať invázne rastliny, pred likvidáciou kontaktovať Štátnu ochranu prírody SR a prekonzultovať efektívny spôsob ich odstraňovania.
- h3.9) Pri manažmente mokradných spoločenstiev postupovať na základe patričných manažmentových modelov (ŠeffEROVÁ StanOVÁ & Plassman Čierna 2011).
- h3.10) V úseku biokoridoru, vedúceho lesnými porastami, vylúčiť plošné zásahy, obnovu riešiť iba jednotlivým alebo skupinovým výberom stromov tak, aby bola trvalo zachovaná pokrytie celej plochy biokoridoru porastom drevín s charakterom lesa.
- h3.11) Zabráňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.
- h4) MBK2 Terestrický prevažne lesný biokoridor, ktorý prepája sieť ÚSES v južnej časti k. ú.:
- h4.1) Už pri výchovných zásahoch sa snažiť o zvýšenie stability porastov a zvýšenie podielu listnatých drevín na úkor ihličnanov, alebo, v prípade nedostatku listnatých drevín aj zvýšenie podielu borovice a smrekovca na úkor smreka. Smrek je, najmä v porastoch s jeho výrazným zastúpením, nutné považovať za nežiadúcu drevinu a nepodporovať ho.
- h4.2) Obnovu lesných porastov realizovať výlučne postupmi prírody blízkeho hospodárenia, v extrémnejšom teréne a v ochranných lesoch výlučne účelovým – jednotlivým alebo skupinovým výberom s nepretržitou obnovnou dobou, pričom minimálne 30% stromov by malo byť ponechávaných na dožitie.
- h4.3) Ponechávať dostatok hrubého mŕtveho dreva na prirodzený rozklad (aspoň 10m³/ha).
- h4.4) V najextrémnejších lokalitách ponechať lesné porasty trvalo bez zásahu.
- h4.5) Vylúčiť aplikáciu pesticídov, aj bodovú, s výnimkou prípravkov na ošetrovanie rán na stromoch alebo feromónov na kontrolu podkôrneho hmyzu.
- h4.6) Nepôvodné smrečiny a porasty s dominanciou smreka postupne premieňať k prirodzenému drevinovému zloženiu podsadbami alebo podsejbou vhodných drevín a ich postupným uvoľňovaním v hlúčkoch – nie celoplošne.
- h4.7) Nové prvky lesnej dopravnej siete budovať iba v nevyhnutných prípadoch a iba spôsobmi, ktoré minimalizujú negatívne dopady na hydrologický režim územia, pričom pred akýmkoľvek budovaním nových úsekov je nevyhnutné pristúpiť k zhodnoteniu a racionalizácii celej lesnej dopravnej siete s revitalizáciou nevyužívaných častí.
- h4.8) Zabráňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.
- h4.9) Časť s trvalým trávnym porastom manažovať extenzívnym kosením alebo pasením (prípadne kombináciou).
- h4.10) Neumiestňovať stavby alebo iné trvalé bariéry v biokoridore alebo jeho bezprostrednej blízkosti - min. do vzdialenosti 30m od biokoridoru
- h5) MBK 3 Studenec
- h5.1) Ochrana vodného toku s čo najprirodzenejším charakterom koryta, s možnosťou prirodzene meandrovať a s dostatočnou šírkou ochranných zón pre jeho pohyb.
- h5.2) Ochrana funkcie biokoridoru - vylúčiť akýkoľvek zásah, ktorý by trvalým alebo dlhodobým spôsobom zmenil charakter toku tak, že by sa významne znížila jej priechodnosť pre akýkoľvek živočíšny druh (napr. stavba, spevnená komunikácia s výraznými bariérami pre migráciu živočíchov, ťažko-priechodné oplotenie a pod.). Neplánovať výstavbu, ani neumiestňovať iné trvalé bariéry v biokoridore alebo jeho bezprostrednej blízkosti - min. do vzdialenosti 10 m od biokoridoru.
- h5.3) Nezasahovať do existujúceho brehového porastu (okrem výrubu nevyhnutného kvôli bezpečnosti, v ochranných pásmach elektrovodov a pod. alebo odstraňovania nepôvodných a invázných druhov). V prípade nutnosti obnovu drevín vykonávať výlučne jednotlivým alebo skupinovým výberom s ponechaním min. 30% stromov na dožitie.

- h5.4) Ak sa vyskytnú časti bez drevín, podporovať šírenie pôvodných drevín brehového porastu do častí bez drevín. Ponechať širší pás (minimálne 6 m po oboch stranách, kde to neznemožňujú už existujúce stavby alebo infraštruktúra) okolo toku bez intenzívneho manažmentu a umožniť tak prirodzený vývoj brehových porastov.
- h5.5) Dbáť na to, aby nedochádzalo k nadmernému zhromažďovaniu zvierat v blízkosti toku a zamedziť tak zošľapávaniu (likvidácia vegetácie, erózia) a znečisteniu vody a pôdy v mokradných biotopoch exkrementmi.
- h5.6) Celkovo okolo vodného toku ponechať dostatočne širokú ochrannú zónu, z ktorej bude vylúčená hospodárska a iné činnosti, ktoré by mohli negatívne ovplyvniť tok a jeho príbrežnú vegetáciu.
- h5.7) Pri manažmente bylinných mokradných spoločenstiev postupovať na základe patričných manažmentových modelov (Šefferová Stanová & Plassman Čierna 2011).
- h5.8) Invázne druhy bezodkladne odstraňovať.
- h5.9) Zabraňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.
- h6) MBk 4 Terestrický hydrický biokoridor, kopírujúci tok a pás drevín na pasienku na sever od intravilánu
- h6.1) Vylúčiť akýkoľvek zásah, ktorý by trvalým alebo dlhodobým spôsobom zmenil charakter toku tak, že by sa významne znížil ich prirodzený charakter, ako aj ich priechodnosť pre akýkoľvek živočíšny druh. Neplánovať výstavbu, ani neumiestňovať iné trvalé bariéry v biokoridore alebo jeho bezprostrednej blízkosti - min. do vzdialenosti 10 m od biokoridoru.
- h6.2) Nezasahovať do existujúceho porastu drevín (okrem výrubu nevyhnutného kvôli bezpečnosti, v ochranných pásmach elektrovodov a pod. alebo odstraňovania nepôvodných a inváznych druhov).
- h6.3) Ak sa vyskytnú časti bez drevín, podporovať šírenie pôvodných drevín do častí bez drevín. Ponechať širší pás (minimálne 6 m po oboch stranách, kde to neznemožňujú už existujúce stavby alebo infraštruktúra) okolo toku bez zásahu a umožniť tak rast a šírenie pôvodných drevín do častí bez drevín.
- h6.4) Zamedziť nadmernému zhromažďovaniu zvierat v blízkosti toku a zamedziť tak zošľapávaniu (likvidácia vegetácie, erózia) a znečisteniu vody a pôdy v mokradných biotopoch exkrementmi.
- h6.5) Dbáť na to, aby nedošlo k zmene chemizmu vody (vypúšťanie močovky, prienik chemických látok a pod.).
- h6.6) Dôsledne monitorovať a odstraňovať invázne rastliny.
- h6.7) Zabraňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.
- h7) MIP 1 TTP na juh od intravilánu
- h7.1) Lúku odporúčame naďalej extenzívne obhospodarováť.
- h7.2) Kombinácia pasenia a kosenia je vyhovujúci spôsob manažmentu.
- h7.3) Kosiť minimálne raz ročne, po dozretí lúčnych bylín, ideálne nie skôr ako v prvej polovici júla, je možné aj do polovice októbra, po pokosení nechať seno sušiť na lokalite, aby ho mohli opustiť v ňom prežívajúce živočíchy, a potom seno odviezť.
- h7.4) Pásť extenzívne, vyhnúť sa nadmernému zhromažďovaniu zvierat, aby nedochádzalo k zdupávaniu pôdy, poškodzovaniu pôdneho krytu, zmene chemizmu a degradácii pasienka.
- h7.5) Dbáť na dodržanie primeraného množstva zvierat na plochu pasienku.
- h7.6) Neprikrmovať a nevnaďiť zver na ploche IP.
- h7.7) Odstraňovať náletové a výmladkové dreviny, pri absencii kosenia aspoň raz ročne odstraňovať nedopasky, inak sa bude druhová pestrosť kvetnatých bylín znižovať.
- h7.8) Ak sa v interakčnom prvku alebo jeho bezprostrednej blízkosti vyskytnú invázne druhy, bezodkladne ich odstraňovať a zamedziť ich ďalšiemu šíreniu.
- h7.9) V prípade potreby využitia mechanizmov na kosenie eliminovať ich pohyb na čas, keď nie je pôda rozbahnená.
- h7.10) Dbáť na to, aby akýkoľvek manažment lokality nemal negatívny vplyv na príľahlú genofondovú lokalitu (nenarúšať ju mechanizmami, ani nadmernou koncentráciou zvierat, nevykonávať aktivity, ktoré by zmenili vodný režim alebo chemizmu vody v genofondovej lokalite).
- h7.11) Zabraňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.
- h8) MIP 2 Južne orientovaný teplomilný svah s lúčno-pasienkovými spoločenstvami
- h8.1) Odstrániť a naďalej pravidelne odstraňovať náletové a výmladkové dreviny, s výnimkou dvoch už existujúcich zapojených skupín drevín vedúcich naprieč svahom – majú

ekostabilizačnú funkciu. Je však možné ponechať niekoľko už existujúcich dospelých stromov jednotlivo rozptýlených po ploche, ktoré budú pôsobiť ekostabilizačne.

h8.2) Biotop extenzívne obhospodarovat' – buď 1 až 2-krát ročne pokosiť alebo extenzívne prepásať. Je možné aj striedanie pasenia a kosenia.

h8.3) S kosením alebo spásaním počkať na dozretie lúčnych bylín, ideálne až po začiatku júla.

h8.4) Seno sušiť na mieste a po vysušení odviezť.

h8.5) Nepásť v obdobiach, keď je pôda rozbahnená, aby nedochádzalo k poškodzovaniu vegetačného a pôdneho pokryvu, ako i destabilizácii svahu. Rovnako nenarúšať v týchto obdobiach pôdu ťažkými mechanizmami. Zamedziť zhromažďovaniu zvierat na ploche IP. Nevnadiť, ani neprikrmovať zver na ploche IP ani v jeho bezprostrednej blízkosti.

h8.6) Vykášať nedopasky.

h8.7) Realizovať aspoň občas obkásanie okraja lesa, aby sa nerozrastal a nezmenšoval trvalý trávny porast.

h8.8) Ak sa v interakčnom prvku alebo jeho bezprostrednej blízkosti vyskytnú invázne druhy, bezodkladne ich odstraňovať a zamedziť ich ďalšiemu šíreniu.

h8.9) Zabraňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.

h8.10) Nevykonávať na ploche alebo v jeho blízkosti činnosť, ktorá by narúšala existenciu a funkciu interakčného prvku.

h9) MGL1 Predvrícko návrh na rozšírenie GL 153, ktorá je súčasťou RÚSES okresu Martin

h9.1) lokalitu neodvodňovať! Dbáť na to, aby nedochádzalo k žiadnym negatívnym zmenám vodného režimu, ani chemizmu vody a pôdy,

h9.2) lokalitu kosiť raz ročne, ale jedine ručne,

h9.3) v žiadnom prípade nepoužívať pri manažmente ťažké mechanizmy, ani z iných dôvodov nejazdiť po ploche ťažkými mechanizmami,

h9.4) kosiť začiatkom júla s odstránením biomasy, aby sa zamedzilo procesom degradácie a šíreniu expanzívnych druhov, ak sa to po niekoľkých rokoch podarí, čas kosenia upraviť na neskôr,

h9.5) pasenie neodporúčame, aby nedochádzalo k zdupávaniu, ako aj negatívneho ovplyvnenia chemizmu pôdy a vody exkrementmi, rovnako je potrebné a vyvarovať zhromažďovaniu zvierat na ploche GL alebo v jej blízkosti tzn. zamedziť zhromažďovaniu hospodárskych zvierat, ani nevnaďiť a neprikrmovať zver na a v okolí GL,

h9.6) odstraňovať náletové dreviny a obkásť lesné plášte až po ich okraj, aby sa nerozrastali a nezarástli hodnotné lemové spoločenstvá,

h9.7) zabraňovať tvorbe skládok odpadu (vrátane biologického) a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky,

h9.8) neumiestňovať na ploche GL stavby, infraštruktúru, neprevádzkať aktivity, ktoré by negatívne ovplyvňovali hodnotné spoločenstvá a vzácne druhy, ktoré tu rastú (napr. nadmerné zdupávanie, eutrofizácia a pod.), neplánovať ani mimo plochy GL takú výstavbu alebo zmeny v krajine, ktoré by si vyžadovali odvodnenie GL alebo zmeny v jej vodnom režime,

h9.9) vzhľadom na jedinečnosť tejto lokality navrhujeme jej vyhlásenie na ochranu v rámci Slovenska, ale biotop spĺňa požiadavky aj na zaradenie medzi európsky významné biotopy, môže však byť vyhlásené samotnou obcou za obcou chránené územie ako jedna z výnimočných prírodných hodnôt obce Vrúcko.

h10) MGL2 Mokrad' pod lesom na juh od intravilánu

h10.1) extenzívne kosiť (1-2-krát ročne),

h10.2) nepoužívať ťažké mechanizmy! – aby nedochádzalo k poškodeniu vegetačného krytu a stláčaniu zamokrenej pôdy, ideálne je kosiť ručne alebo ľahkou samohybnou technikou určenou na kosenie mokradí, v suchšom období (ak je dostatočne suché, čo môže byť hlavne v časti, kde je vlhká lúka, aby sa mechanizmus nezabáral, je akceptovateľné aj sušenie ťažšou technikou, je potrebné k tomu ale pristupovať opatrne, aby kosenie nenarobilo viac škody ako úžitku),

h10.3) kosenie je odporúčané od polovice júna do polovice augusta, záleží však od podmienok a rozvinutia vegetácie v danom roku,

h10.4) pasenie sa neodporúča, aby nedochádzalo k negatívnemu vplyvu na vodný režim na lokalite, ak by bol problém s prekásaním, je možné zvážiť aspoň pasenie suchších častí prehánaním a dokosenie nedopaskov,

h10.5) je vhodné tiež dbať na to, aby sa pasené zvieratá nezhromažďovali v blízkosti GL, aby nedochádzalo k negatívnym zmenám v chemizme vody a pôdy močom a trusom zvierat,

h10.6) dbať na to, aby nedošlo k zmene vodného režimu a poklesu vody na lokalite, lokalitu neodvodňovať!

h10.7) monitorovať a bezodkladne odstraňovať invázne druhy, ak sa vyskytnú, rovnako aj skládky odpadu,

h10.8) nepovoliť na ploche GL stavby alebo budovanie infraštruktúry.

h11) MGL3 Skalky

h11.1) usmerniť turistický ruch – značením a údržbou chodníkov,

h11.2) monitorovanie a odstraňovanie skládok odpadu,

h11.3) extenzívny manažment lúčnych spoločenstiev – 1 až 2-krát ročne kosiť alebo extenzívne prepásať, prípadne striedať pasenie a kosenie; ak nie je možné udržiavať hospodárenie v takomto režime, ideálne je pokosiť aspoň raz ročne alebo aspoň najmenej raz za tri roky, ak bude medzitým plocha aj prepasená,

h11.4) odstrániť a aj v budúcnosti odstraňovať náletové dreviny aj nedopasky,

h11.5) obkásať okraje lesa, aby nedochádzalo k jeho šíreniu na úkor horských lúk,

h11.6) kosiť ideálne po častiach s odstupom niekoľkých týždňov, seno sušiť na mieste, aby ho mohli opustiť prežívajúce živočíchy a potom odviezť,

h11.7) kosenie smerovať do neskoršieho obdobia roka, po dozretí väčšiny lúčnych bylín, ideálne nie skôr ako v prvej polovici júla, je možné ho zrealizovať až do polovice októbra, pasenie je tiež vhodné koncom leta prípadne v septembri,

h11.8) dbať na to, aby nedochádzalo k nadmernému zhromažďovaniu zvierat na jednom mieste (pasené zvieratá, ale i lesná zver), aby nedochádzalo k zdupávaniu, likvidácii vegetačného krytu a negatívnemu ovplyvňovaniu chemizmu pôdy,

h11.9) v priestoroch GL a jej okolí nevnaďiť a neprikrmovať zver,

h11.10) monitorovať a bezodkladne odstraňovať invázne druhy,

h12) MGL4 Xerothermný svah

h12.1) odstraňovanie náletových drevín, vrátane krov,

h12.2) biotop rovnomerne prepásať, nie je vhodné pásť hovädzím dobytkom, ideálne je stádo oviec a kôz alebo len kôz,

h12.3) dbať na to, aby sa pasené zvieratá nezdržiavali na lokalite dlhodobo v prípade rozbahnenej pôdy alebo akokoľvek inak nenarúšali vegetačný a pôdny kryt (pri jarnej pastve, keď je pôda rozbahnená je vhodnejšie pasenie jednorázovým preháňaním). Vykášať nedopasky.

h12.4) realizovať aspoň občas obkásanie okraja lesa, aby sa biotop Tr1 nezmenšoval,

h12.5) ak sa v GL alebo jej bezprostrednej blízkosti vyskytnú invázne druhy (viaceré sa môžu rozšíriť od neďaleko tečúcej Vríce), intenzívne ich odstraňovať a zamedziť ich ďalšiemu šíreniu,

h12.6) zabráňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky,

h12.7) nevykonávať stavebnú ani inú činnosť, ktorá by narúšala existenciu GL.

h13) MGL5 Penovcové prameniská a slatiny so vzácnou mokradňou vegetáciou

h13.1) vylúčiť z plochy GL pohyb GL pohyb ťažkých mechanizmov,

h13.2) vylúčiť činnosti, ktoré môžu spôsobiť zvýšenú eróziu, vrátane približovania dreva lanovkou v polozávесе,

h13.3) dbať na to, aby nedošlo k zmene vodného režimu v GL,

h13.4) ak sa v GL alebo jej bezprostrednej blízkosti vyskytnú invázne druhy bezodkladne ich odstraňovať,

h13.5) monitorovať a odstraňovať čierne skládky.

i) Manažmentové opatrenia pre nadradené prvky

i1) Manažment horských lúk (pre NRBC 4 Kľak – Reváň – Partizán, GL 149 Reváň, GL 150 Kľak-Partizán, RBc 17 Dutá skala, NRBk3 Hrebeň Lúčanskej Fatry, NRBk19 Dutá skala – Vyšehrad, GL 152 Dutá skala)

i1.1) lúčne biotopy extenzívne obhospodarovateľ, inak bude pestrosť kvetnatých bylín klesať a lúky sa postupne zmenia na les; extenzívne kosiť alebo pásť, vhodný je však aj model kombinácie kosenia a pasenia tzn. 1 až 2-krát ročne pokosiť a príležitostne extenzívne prepásť, pričom jeden pasienok by nemal byť pasený viac ako 4 týždne,

i1.2) kosiť ideálne po častiach s odstupom niekoľkých týždňov, seno sušiť na mieste, aby ho mohli opustiť prežívajúce živočíchy a potom odviezť,

i1.3) kosenie smerovať do neskoršieho obdobia roka, po dozretí väčšiny lúčnych bylín, podľa stavu vegetácie v danom roku, ideálne nie skôr ako v prvej polovici júla, je možné ho zrealizovať až do polovice októbra, pasenie je tiež vhodné koncom leta prípadne v septembri,

i1.4) pri pasení dbať na dodržanie primeraného množstva zvierat vzhľadom k rozlohe pasienku a tiež na to, aby nedochádzalo k nadmernému zhromažďovaniu zvierat na jednom mieste, obzvlášť na a v blízkosti hodnotných mokradňových a xerothermných lokalít, aby nedochádzalo k ich zdupávaniu a negatívnemu ovplyvňovaniu chemizmu pôdy,

- i1.5) z toho istého dôvodu zamedziť vnadeniu zveri v priestoroch prvkov ÚSES, aby nedochádzalo k jej nadmernému zhromažďovaniu a negatívnemu ovplyvňovaniu hodnotných biotopov,
- i1.6) v prípade potreby využitia mechanizmov na kosenie eliminovať ich pohyb na čas, keď nie je pôda rozbahnená,
- i1.7) ak nie je možné obhospodarovat' v takej intenzite ako v minulosti, zabezpečiť aspoň striedanie v trojročnom cykle pasenie-kosenie-úhor, aby nedochádzalo k degradácii, lúčne biotopy by mali byť v tomto cykle pokosené aspoň raz za 3 roky, dôležité je, aby v častiach určených na ochranu nelesných biotopov boli odstraňované náletové dreviny a nešírili sa expanzívne druhy,
- i1.8) po pastve kosiť nedopasky, aby sa nešírili tzv. pasienkové buriny a neznehodnocovali pasienok.
- i2) Manažment lesných porastov pre genofondové lokality navrhnutý v RÚSES (pre GL 150 Kľak - Partizán, GL 154 Húčľava – Sokol – Chlieviská, GL 152 Dutá skala, GL 151 Vrania skala, GL 155 Studenec)
- i2.1) používať jemnejšie hospodárske spôsoby (podrastový, účelový), menšie obnovné prvky, šetrnejšie technológie približovania.
- i2.2) zachovávať pôvodné druhové zloženie podľa zloženia potenciálnej prirodzenej vegetácie,
- i2.3) v prípade výrubu zabezpečiť obnovu zo zdrojov miestnej proveniencie a v štruktúre blízkej prirodzenej,
- i2.4) realizovať opatrenia, ktoré zlepšujú vekovú i priestorovú štruktúru porastov, približujú ich drevinové zloženie prirodzenému,
- i2.5) nezvyšovať intenzitu a rozsah zásahov v lesoch ochranných a osobitného určenia,
- i2.6) ponechávať dostatočné množstvá starých porastov i jednotlivých starých a dutinových stromov, ako i stojace a ležiace mŕtve drevo v dostatočnom objeme a štruktúre (najmä hrubé), zabezpečiť ponechanie časti hmoty hrubších a časti živých hrubých stromov na dožitie a rozklad,
- i2.7) na mieste vyrúbaných nepôvodných smrekových monokultúr obnovovať listnatý alebo zmiešaný les s ponechávaním prirodzeného zmladenia,
- i2.8) nenarušovať ťažkými mechanizmami pôdu, podrast a bylinné poschodie,
- i2.9) rekultivovať lesné sklady a lesné cesty, ktoré vznikli pre účely ťažby.
- i3) Manažment lesných porastov pre biocentrá a genofondové lokality (GL) (pre NRBc 4 Kľak - Reváň – Partizán, GL 150 Kľak-Partizán, NRBc 7 Zniev - Sokol – Chlieviská, GL 154 Húčľava – Sokol – Chlieviská, RBC 17 Dutá skala, GL 152 Dutá skala, GL 151 Vrania skala, GL 155 Studenec)
- i3.1) obnovu lesných porastov realizovať výlučne účelovým – jednotlivým alebo skupinovým výberom s nepretržitou obnovnou dobou, pričom minimálne 30% stromov by malo byť ponechávaných na dožitie,
- i3.2) ponechávať dostatok hrubého mŕtveho dreva na prirodzený rozklad (aspoň 10m³/ha),
- i3.3) v najextrémnejších lokalitách ponechať lesné porasty trvalo bez zásahu,
- i3.4) vylúčiť aplikáciu pesticídov, aj bodovú, s výnimkou prípravkov na ošetrovanie rán na stromoch alebo feromónov na kontrolu podkôrneho hmyzu,
- i3.5) nové prvky lesnej dopravnej siete budovať iba v nevyhnutných prípadoch a iba spôsobmi, ktoré minimalizujú negatívne dopady na hydrologický režim územia, pričom pred akýmkoľvek budovaním nových úsekov je nevyhnutné pristúpiť k zhodnoteniu a racionalizácii celej lesnej dopravnej siete s revitalizáciou nevyužívaných častí.
- i4) Manažment lesných porastov pre biokoridory (pre NRBk3 Hrebeň Lúčanskej Fatry, NRBk19 Dutá skala – Vyšehrad)
- i4.1) pri obhospodarovaní lesných porastov v kategórii hospodárske lesy používať postupy prírody blízkeho hospodárenia v lesoch s ponechávaním minimálne 10 stromov/ha na dožitie (prioritne v bioskupinách),
- i4.2) v ochranných porastoch používať buď bezzásah alebo aplikovať iba účelový jednotlivý alebo skupinový rub s nepretržitou obnovnou dobou a s ponechaním min. 30% zásoby porastu na dožitie,
- i4.3) ponechávať aspoň časť hrubej odumretej drevnej hmoty na prirodzený rozklad,
- i4.4) ak sa v porastoch vyskytuje jedľa túto vhodným presvetľovaním obnovovať v predstihu aspoň 20 rokov pred začiatkom obnovy takýchto porastov,
- i4.5) v prípade obnovy kalamitných holín aplikovať obnovu cez tzv. prípravný les,
- i4.6) pri obnove rešpektovať prirodzené drevinové zloženie a vyhnúť sa obnove smreka nad rámec jeho prirodzeného zastúpenia,

- i4.7) vylúčiť aplikáciu pesticídov, aj bodovú, s výnimkou prípravkov na ošetrovanie rán na stromoch alebo feromónov na kontrolu podkôrneho hmyzu,
- i4.8) zabrániť znefunkčneniu biokoridoru výstavbou bariér, ako sú napr. oplôtky na ochranu mladých porastov pred zverou. V prípade potreby takejto ochrany postupovať výlučne oplocovaním malých plôšok s veľkosťou max. 0,5 ha, tak aby medzi jednotlivými plôškami zostával vždy minimálne 50 metrový voľný priestor bez bariérových prvkov.
- i5) Manažment mokradných biotopov (pre NRBC 4 Kľak - Reváň – Partizán, GL 150 Kľak - Partizán, RBc 17 Dutá skala, GL 152 Dutá skala)
- i5.1) kosiť aj mokradné biotopy, no vylúčiť ich z pasenia, aby nedochádzalo k nadmernému zdupávaniu alebo negatívnym zmenám chemizmu a degradácii hodnotných spoločenstiev,
- i5.2) neprechádzať po mokradných biotopoch ťažkými mechanizmami,
- i5.3) dbať na to, aby nedochádzalo k negatívnym zmenám režimu mokradných lokalít, ani chemizmu vody a pôdy, mokradné lokality neodvodňovať!
- j) Opatrenia voči šíreniu invazívnych druhov
- j1) dôsledne dodržiavať platnú legislatívu o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia inváznych nepôvodných druhov rastlín,
- j2) rešpektovať platnú vyhlášku Ministerstva životného prostredia SR, ktorou sa vykonáva zákon o ochrane prírody a krajiny a ktorou sa ustanovujú podmienky a spôsoby odstraňovania inváznych nepôvodných druhov,
- j3) dôsledne dodržiavať povinnosť vlastníka (správcu, užívateľa) pozemku, za podmienok stanovených ministerstvom, tieto invázne taxóny odstraňovať na vlastné náklady a o pozemok sa starať takým spôsobom, aby zamedzil opätovnému šíreniu inváznych druhov,
- j4) pred likvidáciou všetkých inváznych druhov je potrebné skontaktovať sa so Štátnou ochranou prírody SR, z dôvodu prekonzultovania efektívneho spôsobu ich odstraňovania.
- k) Opatrenia vyplývajúce z vodohospodárskych záujmov vzhľadom na dopravnú infraštruktúru
- k1) za účelom ochrany vodohospodárskych záujmov a v záujme zamedzenia migračných bariér, škôd a porúch na vodných tokoch, ako aj zabezpečenia riadnej údržby vodných tokov správca vodných tokov požaduje v prípade návrhu nových dopravných a technických riešení miestne komunikácie, resp. dopravné vybavenie akéhokoľvek druhu, ktoré budú križovať vodný tok navrhovať:
- k1.1) ako jednotnú zbernú komunikáciu pre ucelenú oblasť v súbehu s vodným tokom a následným (jedným spoločným) križovaním vodného toku, umiestneným vo vhodnom profile vodného toku,
- k1.2) ako dopravné a technické riešenie, ktoré bude prednostne využívať už vybudované mostné objekty,
- k1.3) križovanie s vodnými tokmi technicky riešiť v súlade s príslušnými platnými STN,
- k1.4) za účelom optimalizácie a regulácie nových mostných objektov križujúcich vodné toky, návrh umiestnenia je potrebné ešte pred zahájením spracovania podrobnejšej dokumentácie odsúhlasiť so správcom vodného toku.
- l) Opatrenia vzhľadom na ekologickú stabilitu
- l1) Ekostabilizačný prvok EP1
- l1.1) Na miestach bez stromov zachovanie existujúcich drevín a doplnenie tam, kde chýbajú tak, aby vznikla línia drevín (stromy s krovitým podrastom) po oboch stranách poľnej cesty. Využiť pôvodné a stanovištné vhodné dreviny (najmä buky, javory, lipy, prípadne brest horský, z krov možno využiť druhy z prirodzeného náletu), nevysádzať nepôvodné druhy. Umožniť a podporovať rast nových jedincov drevín z prirodzeného náletu.
- l1.2) Pri ďalšej starostlivosti vylúčiť akýkoľvek plošný výrub drevín, ak sa nejedná o výrub nevyhnutný z hľadiska ochrany zdravia alebo majetku, udržiavania ochranných pásiem produktovodov a energovodov, alebo odstraňovanie inváznych druhov.
- l1.3) Odstraňovať invázne druhy a potláčať ich prípadný výskyt.
- l1.4) Zabraňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky

Opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie, ktoré sú súčasťou záväzných regulatívov Návrhu ÚPN-O Vrícko sú z pohľadu posúdenia vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie dostatočné.

V. Porovnanie variantov zohľadňujúcich ciele a geografický rozmer strategického dokumentu vrátane porovnania s nulovým variantom

1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu

Cieľom hodnotenia je vybrať optimálne riešenie alebo optimálny variant riešenia v procesoch posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Zadávacím dokumentom pre spracovanie územného plánu je „Zadanie pre vypracovanie Územného plánu“ (schválené zastupiteľstvom obce dňa 25.02.2022, č. uznesenia 2/2022). Zadanie stanovuje rozsah, obsah a spôsob spracovania územnoplánovacej dokumentácie. Zadanie bolo vypracované na základe Prieskumov a rozborov pre Územný plán obce a Krajinnoekologického plánu vrátane podkladov a informácií získaných počas prípravných prác.

Na základe Zadania pre spracovanie územného plánu bol spracovaný Návrh ÚPN-O pre výber optimálneho variantu v procese posudzovania. Územnoplánovacia dokumentácia, t.j. územný plán obce je základným nástrojom územného rozvoja a starostlivosti o životné prostredie riešeného územia. Jeho najdôležitejším výstupom je záväzná časť, v ktorej sa schvaľujú zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využitia územia. Stanovujú sa opatrenia v území, podmienky funkčného využívania územia a priestorového usporiadania územia a umiestňovania verejnoprospešných stavieb. Dôležitosť jednotlivých zásad a regulatívov je stanovená ich záväznosťou. Záväzná časť ÚPN-O bude vyhlásená všeobecným záväzným nariadením obce.

Dopracovanie optimálneho variantu územného plánu bude možné až po jeho prerokovaní s dotknutými orgánmi a verejnosťou, posúdení vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie, vypracovaní odborného posudku a vydaním záverečného stanoviska.

Zásady a regulatívy v záväznej časti

ZÁVÄZNÁ ČASŤ RIEŠENIA ÚZEMNÉHO PLÁNU

- Zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využitia územia pre funkčné a priestorovo homogénne jednotky
- Prípustné, obmedzujúce alebo vylučujúce podmienky na využitie jednotlivých plôch a intenzitu ich využitia
- Zásady a regulatívy pre umiestnenie bývania a rekreácie
- Zásady a regulatívy pre umiestnenie občianskeho vybavenia územia
- Zásady a regulatívy pre umiestnenie výroby
- Zásady a regulatívy umiestnenia verejného dopravného vybavenia územia
- Zásady a regulatívy umiestnenia verejného technického vybavenia územia
- Zásady a regulatívy zachovania kultúrnohistorických hodnôt pre ochranu prírody a tvorbu krajiny, pre ochranu a využívanie prírodných zdrojov, pre vytváranie a udržiavanie ekologickej stability vrátane plôch zelene
- Zásady a regulatívy ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a tvorby krajiny, vytvárania a udržiavania ekologickej stability
- Vymedzenie zastavaného územia obce
- Vymedzenie ochranných pásem a chránených území podľa osobitných predpisov
- Plochy pre verejnoprospešné stavby, pre vykonanie delenia a sceľovania pozemkov, pre asanáciu a pre chránené časti krajiny
- Určenie, na ktoré časti obce je potrebné obstaráť a schváliť územný plán zóny
- Zoznam verejnoprospešných stavieb
- Schéma záväzných častí riešenia a verejnoprospešných stavieb

2. Porovnanie variantov

Nultý variant

Nultý variant v prípade nerealizovania koncepčného strategického dokumentu na miestnej úrovni – územného plánu by bol ustrnutím obce a došlo by k nekonceptnému rozvoju obce, bez primeraného zosúladenia požiadaviek dotknutej verejnej a štátnej správy, správcov, vlastníkov pozemkov a zariadení v riešenom území. Bez možnosti rozvoja by obec nedokázala držať krok s vývojom spoločnosti.

Variant 1

Variant 1 (navrhovaný) predstavuje samotný návrh riešenia koncepčného dokumentu – územného plánu. Za predpokladu realizácie návrhov obsiahnutých v územnoplánovacej dokumentácii budú definované, prípadne eliminované existujúce alebo potenciálne environmentálne problémy, čím sa znížia negatívne vplyvy na životné prostredie obce, jej obyvateľov, ako aj na prírodné prostredie. Navrhované riešenie počíta s vyváženým rozvojom územia. Prispieva k zachovaniu scenérie krajiny a kompozično-estetických charakteristík pôvodnej urbanistickej štruktúry. Rozvojové plochy sú priestorovo rozmiestnené v nadväznosti na zastavané územie, alebo na navrhované zastavané územie susedného katastra.

Návrh územného plánu obce navrhuje odstránenie deficitov dopravnej a technickej infraštruktúry, čo je predpokladom ochrany životného prostredia a je faktorom atraktívnosti obce pre rôzne cieľové skupiny (obyvateľov, podnikateľov, návštevníkov). Navrhuje sa napojenie nových rozvojových plôch na inžinierske siete, vybudovanie nových miestnych komunikácií a chodníkov, ako aj vybudovanie novej cyklistickej trasy.

V porovnaní s nulovým variantom sa v navrhovanom variante predpokladá vyššia intenzita rozvoja v istých lokalitách, preto môže byť pôsobenie niektorých vplyvov spojených s novou výstavbou výraznejšie. Nulový variant však nerieši odstránenie existujúcich deficitov a environmentálnych problémov. Predpokladané vplyvy vyplývajúce z hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie, spolu s opatreniami na elimináciu týchto vplyvov, nevytvárajú takú antropogénnu záťaž v území, ktorá by negatívne ovplyvnila životné prostredie.

VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia

Návrh ÚPN-O Vrícko vychádza z nadradenej územnoplánovacej dokumentácie Územného plánu veľkého územného celku Žilinského kraja (ďalej len ÚPN-VÚC ŽK) v znení zmien a doplnkov č. 1 – 5 ako aj iných súvisiacich materiálov a strategických dokumentov uvedených v samotnom strategickom dokumente.

V procese posudzovania vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie sa postupovalo v súlade so zákonom 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov. Boli použité najaktuálnejšie dostupné podklady z rôznych zdrojov, ako napr. internetové portály a databázy, právne predpisy súvisiace so starostlivosťou o životné prostredie, všeobecné záväzné nariadenia, strategické dokumenty a iné podklady v ktorých sa nachádzali relevantné informácie týkajúce sa riešenia územia. Dôležitým podkladom bol samotný Návrh ÚPN-O Vrícko a jeho Prieskumy a rozbor, vrátane Krajinnoekologického plánu.

Ako hlavné literárne zdroje, ktoré boli využité v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie uvádzame:

- Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002: 1. vyd. Bratislava: Ministerstvo životného prostredia; Bratislava, 2002, 325 s.
- Bielek, P., Šurina, B., 2000: Malý atlas pôd Slovenska. Bratislava: Výskumný ústav pôdoznalectva a ochrany pôdy, 36 s.
- Futák, J. 1980: Fytogeografické členenie, M 1 : 1 000 000, In: Atlas krajiny Slovenskej republiky, MŽP SR Bratislava, SAŽP Banská Bystrica, 344 s.
- Hensel, K., Krno, I. 2002: Zoogeografické členenie: limnický biocyklus. M 1 : 2 000 000, In: Atlas krajiny Slovenskej republiky, MŽP SR Bratislava, SAŽP Banská Bystrica, 344 s.
- Hrašna, M., Klukanová, A.: Inžinierskogeologická rajonizácia, M 1:500 000, Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002, MŽP SR Bratislava, SAŽP Banská Bystrica, 344 s.
- Jasík, M., Polák, P., (eds.), 2011: Pralesy Slovenska. FSC Slovensko, Banská Bystrica, 228 s.
- Jedlička, L., Kalivodová, E. 2002: Zoogeografické členenie: terestrický biocyklus, M 1 : 2 000 000, In: Atlas krajiny Slovenskej republiky, MŽP SR Bratislava, SAŽP Banská Bystrica, 344 s.
- Lapin, M., Faško, P., Melo, M., Šťastný, P., Tomlain, J., Klimatické regióny. In: Atlas krajiny Slovenskej republiky, MŽP SR Bratislava, SAŽP Banská Bystrica, 344 s.
- Malík, P., Švasta, J. 2002: Hlavná hydrogeologické regióny Slovenska, M 1 : 1 000 000, In: Atlas krajiny Slovenskej republiky, MŽP SR Bratislava, SAŽP Banská Bystrica, 344 s.

- Maglay, J. et al., 2009, M 1:500 000, Geologická mapa kvartéru Slovenska – Mapa hrúbky kvartérneho pokryvu,
- Mazúr, E., Lukniš, M. 1986: Geomorfologické členenie SSR a ČSSR, M 1 : 1 000 000, In: Atlas krajiny Slovenskej republiky, MŽP SR Bratislava, SAŽP Banská Bystrica, 344 s.
- MŽP SR, 2018: STRATÉGIA ADAPTÁCIE SLOVENSKEJ REPUBLIKY NA ZMENU KLÍMY – Aktualizácia. Ministerstvo životného prostredia SR, 145 s.
- MŽP SR, 2014: Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy. Ministerstvo životného prostredia SR, 118 s.
- Pagáč J., Vološčuk I. (eds) 1983: Malá Fatra. Chránená krajinná oblasť. Príroda, Bratislava, 360 s.
- Plesník, P. 2002: Fytogeograficko-vegetačné členenie, M 1 : 1 000 000. In: Atlas krajiny Slovenskej republiky, MŽP SR Bratislava, SAŽP Banská Bystrica, 344 s.
- SAŽP, 2012: Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Martin, SAŽP Žilina, 233 s.
- Šuba et al., 1984: Hydrofond 14. Hydrogeologická rajonizácia Slovenska, 2. vydanie. SHMÚ Bratislava, 308 s.
- Vass, D., et al. 1988: Regionálne geologické členenie Západných Karpát a severných výbežkov Panónskej panvy na území ČSSR, Bratislava: Geologický ústav Dionýza Štúra.

Internetové zdroje: www.birding.sk, www.mpompr.svp.sk, www.zbgis.skgeodesy.sk, www.sopsr.sk, www.geology.sk/sluzby/digitalny-archiv/, www.envirozataze.enviroportal.sk, www.air.sk, www.geology.sk, www.vricko.oma.sk/cykloatlas, www.shmu.sk, www.apl.geology.sk/geofond/vrty, www.katasterportal.sk, www.mapy.dennikn.sk, www.meteoblue.com, www.podnemapy.sk, www.statistics.sk, www.vtaky.sk, www.vupop.sk

Identifikácia vplyvov na životné prostredie prebiehala na základe analýzy zložiek životného prostredia riešeného územia, jednotlivých vstupov a výstupov a samotného Návrhu ÚPN-O Vrícko. Následne sa pristúpilo k vyhodnocovaniu potenciálnych vplyvov variantov navrhovaného strategického dokumentu na jednotlivé zložky životného prostredia. Vplyvy boli slovne vyhodnotené a opísané v jednotlivých podkapitolách a klasifikované podľa tabuľky č. 29.

VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení

Ak sa vyskytli nejaké nedostatky alebo neurčitosti pri vypracovaní správy o hodnotení strategického dokumentu, boli zapríčinené nedostupnosťou údajov týkajúcich sa kvality životného prostredia riešeného územia – chýbajú merania kvality podzemných a povrchových vôd, kvality ovzdušia, pôd, merania hluku a pod.

Ďalšie neurčitosti môžu vyplývať z faktu, že posudzovanie vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie je predprojektovou etapou, v ktorej sa overujú limity územia z hľadiska rôznych záujmov a návrhy aktivít definovaných v územnoplánovacej dokumentácii nie sú určené bližšími kvantitatívnymi ukazovateľmi. V rámci procesu posudzovania vplyvov strategických dokumentov, nie je možné presne určiť činnosti, ktoré sa budú v navrhovaných funkčných plochách realizovať. Preto Návrh ÚPN-O Vrícko nemá priamy vplyv na životné prostredie. Je možné posúdiť celkový potenciálny vplyv navrhovaných rozvojových plôch na životné prostredie. Po schválení územnoplánovacej dokumentácie sa do funkčných plôch môžu navrhovať nové zámery. Zámery (navrhované činnosti), ktoré by mohli mať vplyv na životné prostredie sa budú musieť posúdiť tak ako ustanovuje zákon 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov, podľa prílohy č. 8 v ktorej sa definujú prahové hodnoty pre zisťovacie konanie a povinné hodnotenie.

Uvedené nedostatky a neurčitosti nie sú zásadného charakteru a všetky relevantné informácie a skutočnosti boli v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie zohľadnené.

VIII. Všeobecné záverečné zhrnutie

Návrh riešenia ÚPN-O vychádza z odborných poznatkov a analýz, ktoré boli vypracované podľa ustanovení zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii.

V rámci spracovania územného plánu boli rešpektované záväzné časti Konceptie územného rozvoja Slovenska 2001 (KÚRS 2001), schválená nariadením vlády SR zo dňa 14.8.2002, ktoré vyšlo v zbierke zákonov pod č. 528/2002 Z. z., a ÚPN VÚC Žilinského kraja, vrátane jeho zmien a doplnkov.

Strategický dokument „Návrh územného plánu Vrícko“ bol spracovaný na základe schváleného Zadania pre spracovanie územného plánu obce, ktoré bolo dohodnuté s dotknutými orgánmi a pripomienkované verejnosťou v súlade s ustanoveniami stavebného zákona (§ 20 stavebného zákona).

V Návrhu ÚPN-O Vrícko sú akceptované relevantné požiadavky dotknutých orgánov štátnej správy, správcov dopravnej a technickej infraštruktúry a verejnosti.

Záverom sa konštatuje, že návrh riešenia územného plánu za dodržania opatrení na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľstva v kapitole IV. tejto správy predstavuje vhodný, optimálny rozvojový dokument pre obec v dlhodobom horizonte, umožňuje primeraný rozvoj obce vo všetkých sférach rozvoja, najmä v oblasti bývania, občianskej vybavenosti, rekreácie a rozvoj zamestnanosti s príslušnou dopravnou a technickou vybavenosťou. Neprináša žiadne návrhy, ktoré by zásadne zhoršovali životné prostredie a poškodzovali osobitne chránenú časť prírody a krajiny.

Vyhodnotenie splnenia rozsahu hodnotenia

Vyhodnotenie splnenia požiadaviek z rozsahu hodnotenia strategického dokumentu „Územný plán obce Vrícko“ určeného podľa § 8 ods. 1 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Vyhodnotenie splnenia jednotlivých bodov rozsahu hodnotenia:

Písomné vyhodnotenie splnenia alebo nesplnenia jednotlivých bodov rozsahu hodnotenia strategického dokumentu „Územný plán obce Vrícko“ určeného podľa § 8 ods. 1 zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Tabuľka 30: Vyhodnotenie splnenia rozsahu hodnotenia

číslo	podmienka/požiadavka	plnenie
1. VARIANTY PRE ĎALŠIE HODNOTENIE STRATEGICKÉHO DOKUMENTU		
	Správa o hodnotení územného plánu obce sa v prípade riešenej obce vypracuje v etape návrhu územného plánu obce podľa § 22 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „stavebný zákon“), pričom sa návrh riešenia posudzuje v jednom variante s uvedením odôvodnenia výberu optimálneho variantu v správe o hodnotení územnoplánovacej dokumentácie a porovnáva sa s nulovým variantom, t. j. nerozvojovým návrhom územného plánu.	V správe o hodnotení sa hodnotí variant 0 spolu s predkladaným Návrhom ÚPN Vrícko, ktorý bol vypracovaný v jednom variante. Návrh ÚPN-O Vrícko sa vypracováva jedno variante (v súlade s §21 stavebného zákona Vrícko nie je obcou s viac ako 2000 obyvateľmi a preto spracovaniu návrhu ÚPN-O nemusí predchádzať spracovanie konceptu riešenia vo variantoch).
2. ROZSAH HODNOTENIA		
2.1 VŠEOBECNÉ PODMIENKY ROZSAHU HODNOTENIA STRATEGICKÉHO DOKUMENTU		
2.1.1	Obstarávateľ zabezpečí vypracovanie správy o hodnotení strategického dokumentu ÚPN-O Vrícko, v ktorej budú rozpracované všetky body uvedené v prílohe č. 5 zákona o posudzovaní, primerane k navrhovanému strategickému dokumentu s osobitným prihliadnutím	Zohľadnilo sa v predkladanej správe o hodnotení strategického dokumentu.

	na body uvedené v časti špecifické požiadavky tohto rozsahu hodnotenia.	
2.1.2	Pre hodnotenie strategického dokumentu sa nestanovuje časový harmonogram ani žiadne špecifické požiadavky limitujúce časový rozsah hodnotenia.	<i>Zohľadnilo sa v predkladanej správe o hodnotení strategického dokumentu.</i>
2.1.3	Obstarávateľ doručí okresnému úradu návrh územného plánu spolu so správou o hodnotení strategického dokumentu na elektronickom nosiči dát v počte 2 ks a tlačnú formu komplexného urbanistického návrhu katastrálneho a zastavaného územia obce, pričom bude zabezpečené jeho zverejnenie na webovej stránke obstarávateľa. Okresný úrad si vyhradzuje právo spresniť konečný počet vyhotovení.	<i>Správa o hodnotení bude predložená v požadovanej forme.</i>
2.1.4	V zmysle § 9 ods. 6 zákona o posudzovaní obstarávateľ predloží spolu so správou o hodnotení návrh ÚPN-O Vrícko (podľa § 22 stavebného zákona).	<i>Správa o hodnotení bude predložená v požadovanej forme.</i>
2.1 ŠPECIFICKÉ POŽIADAVKY ROZSAHU HODNOTENIA STRATEGICKÉHO DOKUMENTU		
2.2.1	V správe o hodnotení bude vyhodnotený súlad návrhu strategického dokumentu s ďalšími nadradenými dokumentmi: Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020; Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030; Operačný program Integrovaná infraštruktúra na roky 2014 – 2020; postupovať v súlade s uznesením vlády SR č. 223/2013 o Národnej stratégii rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v SR; Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 v znení KURS 2011-zmeny a doplnky č.1 KURS 2001 (uznesenie vlády SR č.513/2011); Programové vyhlásenie vlády SR (2016-2020) za oblasť dopravy; Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2020 (uznesenie vlády SR č.158/2010); ÚPN VÚC ŽSK v znení schválených Zmien a doplnkov a pod.	<i>Strategický dokument je riešený v súlade v súlade so záväznou časťou ÚPN VÚC Žilinského kraja v znení jeho všetkých zmien a doplnkov a riešený v súlade s uvedenými strategickými dokumentami.</i>
2.2.2	V správe o hodnotení bude vyhodnotený súlad návrhu strategického dokumentu s požiadavkami na ochranné pásma pri existujúcich a navrhovaných činnostiach v zmysle platnej legislatívy (napr. zapracovať chránené ložiskové územie Vrícko, s určeným dobývacím priestorom Vrícko) a rešpektovať stanovisko Obvodného banského úradu	<i>V správe o hodnotení strategického dokumentu sú primerane zohľadnené ochranné pásma a je rešpektované uvedené stanovisko, vid'. vyhodnotenie v tabuľke 31. Všetky ochranné pásma vymedzené podľa osobitných predpisov (technickej a dopravnej infraštruktúry, vodných tokov, cintorína, lesa, ap.) sú premietnuté v grafickej časti Návrhu ÚPN-O Vrícko a uvedené v textovej časti v kapitole B.10 Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov.</i>

	v Banskej Bystrici č. 1212-1670/2021 zo dňa 06.05.2021.	
2.2.3	Do správy o hodnotení bude zapracované stanovisko Okresného úradu Martin, odboru starostlivosti o životné prostredie, štátnej správy odpadového hospodárstva vydané pod č.OU-MT-OSZP-2021/007410-La zo dňa 19.5.2021.	<i>Písomné vyhodnotenie podmienok uvedených v stanoviskách k oznámeniu o strategickom dokumente je súčasťou tabuľky 31.</i>
2.2.4	Do správy o hodnotení zapracovať rozsah potreby odňatia poľnohospodárskej pôdy a vyhodnotiť jeho vplyvy z hľadiska ochrany poľnohospodárskej pôdy.	<i>Uvedené je zapracované v správe o hodnotení v kapitole B.I.1. a vplyvy sú vyhodnotené v kapitole C.III.6.</i>
2.2.5	V správe o hodnotení strategického dokumentu posúdiť a vyhodnotiť: a) Ochranné pásma cestných komunikácií v súlade s platným cestným zákonom.	<i>V správe o hodnotení strategického dokumentu sú primerane zohľadnené ochranné pásma. Všetky ochranné pásma vymedzené podľa osobitných predpisov (technickej a dopravnej infraštruktúry, vodných tokov, cintorína, lesa, ap.) sú premietnuté v grafickej časti Návrhu ÚPN-O Vrúcko a uvedené v textovej časti v kapitole B.10 Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov.</i>
2.2.6	Vyhodnotiť vplyv riešenia využitia územia na zdravie ľudí najmä z hľadiska ochrany pred hlukom, vytvorením vhodných svetelných podmienok, navrhovanou zeleňou, možnosťou pohybovej aktivity, dodržiavaním hygienických ochranných pásiem.	<i>Uvedené je vyhodnotené v správe o hodnotení v kapitole C.III.</i>
2.2.7	V správe o hodnotení bude vyhodnotený a posúdený: -nepripustiť umiestnenie prevádzok a služieb predstavujúcich záťaž životného prostredia faktormi ako sú napr. hluk, vibrácie, zvýšená prašnosť, emisie, pachové zložky, fugitívne emisie v lokalitách IBV a HBV, -riešiť stav v oblasti vykurovania, prípadne vplyv prenosu zo susedných území, -vytvárať priaznivé podmienky pre intenzívnejšie využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie, podporovať využívanie alternatívnych zdrojov energie a minimalizovať spaľovanie tuhých palív, -podporovať a presadzovať využívanie miestnych energetických zdrojov pre potreby obyvateľstva a služieb pri zohľadnení podmienok vyplývajúcich z príslušných právnych predpisov.	<i>Uvedené je vyhodnotené v správe o hodnotení v kapitole C.III.</i>

2.2.8	Do správy o hodnotení bude zapracované záväzné stanovisko Krajského pamiatkového úradu Žilina vydaného pod č. KPUZA-2021/10113-5/41559/DUN zo dňa 24.5.2021.	<i>Písomné vyhodnotenie podmienok uvedených v stanoviskách k oznámeniu o strategickom dokumente je súčasťou tabuľky 31.</i>
2.2.9	Do správy o hodnotení bude zapracované stanovisko Okresného úradu Martin, odboru starostlivosti o životné prostredie, štátnej vodnej správy vydané pod č. OU-MT-OSZP-2021/7406-Rj zo dňa 14.5.2021.	<i>Písomné vyhodnotenie podmienok uvedených v stanoviskách k oznámeniu o strategickom dokumente je súčasťou tabuľky 31.</i>
2.2.10	Do správy o hodnotení bude zapracované stanovisko MŽP SR, sekcie geológie a prírodných zdrojov, odboru štátnej geologickej správy vydané pod č. 5494/2021-5.3 25931/2021 zo dňa 28.5.2021.	<i>Písomné vyhodnotenie podmienok uvedených v stanoviskách k oznámeniu o strategickom dokumente je súčasťou tabuľky 31.</i>
2.2.11	Do správy o hodnotení bude zapracované stanovisko Okresného úradu Žilina, odboru opravných prostriedkov, pozemkového referátu vydané pod č. OU-ZA-OOP6-2021/024219-002/SUR zo dňa 17.6.2021.	<i>Písomné vyhodnotenie podmienok uvedených v stanoviskách k oznámeniu o strategickom dokumente je súčasťou tabuľky 31.</i>
2.2.12	Do správy o hodnotení bude zapracované stanovisko Ministerstva životného prostredia, Odboru štátnej správy ochrany prírody a krajiny, Bratislava, v ktorom žiadajú do rozsahu hodnotenia do špecifických podmienok zahrnúť nasledovné požiadavky: -Vyhodnotiť vplyvy územnoplánovacej dokumentácie a jej jednotlivých navrhovaných aktivít na územia sústavy Natura 2000-CHVÚ Malá Fatra (SKCHVU013) a ÚEV Kľak (SKUEV0240). -Vyhodnotiť vplyvy strategického dokumentu na chránené územia národnej sústavy-NPR Kľak a NPP Kľacký vodopád. -Vyhodnotiť vplyvy územnoplánovacej dokumentácie a jej jednotlivých navrhovaných aktivít na prvky ÚSES nadregionálnej, regionálnej a miestnej úrovni, krajinný ráz a významné krajinné prvky. -Vyhodnotiť vplyvy strategického dokumentu na biotopy európskeho a národného významu, biotopy chránených druhov živočíchov a mokrade. -Na základe vyhodnotenia možných vplyvov strategického dokumentu na prírodné prostredie navrhnúť	<i>Písomné vyhodnotenie podmienok uvedených v stanoviskách k oznámeniu o strategickom dokumente je súčasťou tabuľky 31.</i>

	opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie.	
2.2.13	V správe o hodnotení bude uvedený zoznam činností, ktoré boli posudzované podľa zákona o posudzovaní s uvedením prahových hodnôt. Pri navrhovaných činnostiach budú takisto uvedené údaje o predpokladaných projektovaných hodnotách a kritériách pre určenie potreby posudzovania podľa zákona o posudzovaní.	<i>Zoznam činností, ktoré boli posudzované podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov s uvedením prahových hodnôt:</i> <i>„Mobilná betonáreň Vrúcko“ - v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné je realizácia investície navrhovaná ako nová činnosť. V zmysle prílohy č. 8 zákona č. 24/2006 Z. z. je navrhovaná činnosť zaradená v kap. č. 6. Priemysel stavebných látok, položka č. 2. Výroba stavebných hmôt vrátane panelární a stavebných výrobkov v časti B – zisťovacie konanie (od 50 tis. do 100 tis. t/rok). K navrhovanej činnosti bolo vydané rozhodnutie zo zisťovacieho konania č. OU-MT-OSZP-2021/006828-023-Ha zo dňa 08.11.2021 s výrokom „sa nebude posudzovať“.</i>
2.2.14	Ak sa počas vypracovania správy o hodnotení vyskytnú nové skutočnosti súvisiace s predmetom posudzovania, je potrebné ich uviesť v správe o hodnotení.	<i>Berie sa na vedomie. V správe o hodnotení sú zapracované všetky známe skutočnosti.</i>
2.2.15	V správe o hodnotení bude písomné vyhodnotenie podmienok uvedených v stanoviskách k oznámeniu o strategickom dokumente a v samostatnej kapitole bude zhodnotené splnenie jednotlivých bodov tohto Rozsahu hodnotenia.	<i>Písomné vyhodnotenie podmienok uvedených v stanoviskách k oznámeniu o strategickom dokumente je súčasťou tabuľky 31. Vyhodnotenie splnenia jednotlivých bodov Rozsahu hodnotenia je súčasťou tabuľky 30.</i>

Tabuľka 31: Písomné vyhodnotenie podmienok uvedených v stanoviskách k oznámeniu o strategickom dokumente

čísl o	dotknutý subjekt, č. stanoviska a dátum	stanovisko	plnenie
1.	Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky, Inšpektorát kúpeľov a žriadiel, Limbová 2, 837 52 Bratislava, S15036-2021-IKŽ-2, 06. 05. 2021	Listom č. OU-MT-OSZP-2021/0007339-Rj doručeným dňa 12.05.2021 ste zaslali na Ministerstvo zdravotníctva SR — Inšpektorát kúpeľov a žriadiel oznámenie o vypracovaní strategického dokumentu „Územný plán obce Vrúcko“ s požiadavkou o zaujatie stanoviska. Ministerstvo zdravotníctva SR. — Inšpektorát kúpeľov a žriadiel, ako dotknutý orgán podľa § 40 ods. 2 písm. a) zákona č. 538/2005 Z. z. o prírodných liečivých vodách, prírodných liečebných kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov Vám v predmetnej veci oznamuje nasledovné stanovisko. Ministerstvo zdravotníctva SR — Inšpektorát kúpeľov a žriadiel vydal stanovisko pod číslom S15036-2021-IKŽ-2 zo dňa 06.05.2021, ktoré Vám v prílohe zasielame. Týmto Vám oznamujeme, že na katastrálne územie obce Vrúcko sa nevzťahuje ochrana záujmov podľa zákona č. 538/2005 Z. z. o	<i>Berie sa na vedomie. Z uvedeného nevyplývajú žiadne požiadavky pre spracovanie správy o hodnotení strategického dokumentu.</i>

		prírodných liečivých vodách, prírodných liečebných kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, nakoľko v súčasnosti do neho nezasahujú ochranné pásma prírodných liečivých zdrojov alebo prírodných minerálnych zdrojov ani sa v tomto území nenachádzajú Ministerstvom zdravotníctva SR. uznané prírodné liečivé vody, prírodné minerálne vody ani klimatické podmienky vhodné na liečenie, Preto Ministerstvo zdravotníctva SR — Inšpektorát kúpeľov a žriediel podľa § 40 ods. 2 citovaného zákona nie je v predmetnej veci dotknutým orgánom.	
2.	Okresný úrad Martin, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Námestie S. H. Vajanského 1, 036 58 Martin, OU-MT-OSZP- 2021/7406-Rj, 14.05.2021	Dňa 13.05.2021 ste požiadali Okresný úrad Martin, odbor starostlivosti o životné prostredie o stanovisko k oznámeniu o strategickom dokumente „Územný plán obce Vrúcko“. Okresný úrad Martin, odbor starostlivosti o životné prostredie, ako príslušný orgán štátnej vodnej správy podľa § 5 zák. č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov a podľa § 61 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v platnom znení, k predloženému oznámeniu o strategickom dokumente „Územný plán obce Vrúcko“, ktorý vypracoval Ing. Igor Kmeť, dáva nasledovné stanovisko: Nepožadujeme, aby bol predložený strategický dokument podľa zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov posudzovaný za dodržania podmienok: - riešené lokality budú zásobované pitnou vodou z verejného vodovodu a splaškové odpadové vody budú likvidované verejnou kanalizáciou na ČOV vo Vrúcku, - vody z povrchového odtoku v riešených lokalitách budú prednostne odvedené do vsaku, v prípade potreby prečistené na čistiaciach zariadeniach, - ak sa v danom území nachádzajú hydromelioračné úpravy, žiadame tieto zachovať, ak pri plánovanej výstavbe dôjde k ich narušeniu, investor je povinný na vlastné náklady ich sfunkčniť, - neumiestňovať stavby na pobrežné pozemky vodných tokov, v zmysle § 49 vodného zákona pobrežný pozemok pri vodohospodársky významnom vodnom toku Je do 10 m a pri drobnom vodnom toku do 5 m od brehovej čiary, rešpektovať vyjadrenie správcu toku/povodia k územnoplánovacej dokumentácii a rešpektovať obmedzenia vyplývajúce z mapy povodňového ohrozenia a rizika,	<i>V správe o hodnotení strategického dokumentu sú zapracované všetky požiadavky uvedené v stanovisku. Požiadavky sú zapracované v kapitolách B.I.2, B.II.2., C.II. a v kapitole IV. Niektoré požiadavky sú súčasťou Záväznej časti strategického dokumentu.</i>

		- dodržať ochranné pásma vodných stavieb v dotknutom území, - v riešenom území rešpektovať ochranné pásma vodárenských zdrojov, - nové ucelené lokality, OV alebo priemyselné zóny v územiach na to určených povoliť až po vybudovaní inžinierskych sietí (verejný vodovod, verejná splašková kanalizácia a v prípade potreby dažďová kanalizácia) z dôvodu zabezpečenia všestrannej ochrany vôd a vytvorenia podmienok pre trvalo udržateľné využívanie vodných zdrojov, - v prípade návrhu nových činností, rozvoja bývania alebo priemyselných zón zaviazat' investora, aby vyhodnotil vplyv predmetnej činnosti na vodný režim, analyzoval vodohospodárske pomery územia vrátane nadväzujúcich susedných plôch mimo zastavaných území, ktoré ich môžu výrazne ovplyvňovať, - v zmysle § 15 ods. 8 vodného zákona žiadame pri spracúvaní územnoplánovacej dokumentácie vychádzať z Vodného plánu Slovenska.	
3.	Okresný úrad Martin, Pozemkový a lesný odbor , Ul. P, Mudroňa 45, 036 01 Martin, OU-MT-PLO1-20201/007381, 13.05.2021	Okresný úrad Martin, pozemkový a lesný odbor z hľadiska ochrany poľnohospodárskej pôdy Vám dáva k oznámeniu o vypracovaní strategického dokumentu „Územný plán obce Vrúcko“ nasledovné stanovisko: Nemáme pripomienky K oznámeniu o vypracovaní strategického dokumentu, nakoľko ide o rozvojový dokument, ktorý by mal byť vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a mal by zohľadňovať ciele a priority ustanovené v programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja vyššieho územného celku na území, na ktorom sa obec nachádza a zároveň pri návrhoch použitia poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely v dokumente by mali byť zohľadnené zásady ochrany poľnohospodárskej pôdy.	<i>Berie sa na vedomie. Z uvedeného nevyplývajú žiadne požiadavky pre spracovanie správy o hodnotení strategického dokumentu.</i>
4.	Okresný úrad Žilina, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Vysokoškolákov 8556/33B, 010 08 Žilina, OU-ZA-OCDPK-2021/023529/2/JED, 13. 05. 2021	Okresný úrad Žilina, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, ako príslušný orgán štátnej správy podľa § 2 ods. 3 a §9 ods. 3 zákona č. 180/2013 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ako dotknutý orgán štátnej správy v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov a ako vecne a miestne príslušný cestný správny orgán podľa § 3 ods. 4 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov, na základe Vašej žiadosti preskúmal oznámenie o strategickom dokumente „Územný plán obce	<i>Berie sa na vedomie. Z uvedeného nevyplývajú žiadne požiadavky pre spracovanie správy o hodnotení strategického dokumentu.</i>

		Vrícko“. Hlavnú komunikačnú a rozvojovú os obce Vrícko tvoria pozemné komunikácie 111/1796 a 111/2156, pre ktoré je cestným správnym orgánom Okresný úrad Martin, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií. Z uvedeného dôvodu je potrebné požiadať o vyjadrenie uvedený cestný správny orgán. Toto stanovisko nie je rozhodnutím a nenahrádza povolenie ani súhlas podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov.	
5.	Okresný úrad Martin, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Námestie S. H. Vajanského 1, 036 58 Martin, OU-MT-OSZP-2021/ /007410 – La, 19.05.2021	Okresný úrad Martin, odbor starostlivosti o životné prostredie, ako príslušný orgán štátnej správy odpadového hospodárstva podľa § 1 a § 5 zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a podľa § 104 a § 108 zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zároveň oslovený v predmetnej veci, na základe posúdenia predloženého materiálu (st.: OZNÁMENIE O STRATEGICKOM DOKUMENTE), k predmetu zaslania oznámenia o vypracovaní tohto strategického dokumentu podľa ust. § 6 ods. 6 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov uvádza nasledovné: Doporučujeme zaoberať sa v stupňoch riešenia vo vytypovaných, resp. rozširujúcich sa obytných častiach s nárokmi na funkčné plochy pre primárnu separáciu odpadov z KO (druhy odpadov, systém zavedených spôsobov, budúce rozširovanie), čím myslíme v prvom rade na systém zberu v danom území, nie na umiestňovanie konečných zariadení. Jedná sa o súvis so zabezpečovaním povinností obcou v súvislosti s ust. zo zákona o odpadoch č. 79/2015 Z. z. (Šiesta časť — Komunálny odpad), § 81 (nakladanie s komunálnymi a drobnými stavebnými odpadmi) a súvisiacich §§ (v tejto časti ust. § 80 a § 82, prípadne ďalšie súvisiace) podľa zákona o odpadoch v platnom znení.	<i>Požiadavky sú primerane premietnuté v Záväznej časti strategického dokumentu.</i>
6.	Obvodný banský úrad v Banskej Bystrici, 9. mája 2, 975 90 Banská Bystrica, 1287-1828/2021, 20. 05.2021	Na základe žiadosti obce Vrícko Obvodný banský úrad v Banskej Bystrici vydal k návrhu ÚP obce Vrícko stanovisko, v ktorom upozornil na skutočnosť, že v katastrálnom území Vrícko sa nachádza chránené ložiskové územie Vrícko, s určeným dobývacím priestorom Vrícko. Upozornil, že podľa § 18 ods. 1 zákona č. 44/ 1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších	<i>V správe o hodnotení strategického dokumentu je zohľadnená požiadavka uvedená v stanovisku v kapitole C.II.</i>

		predpisov sa v záujme ochrany nerastného bohatstva riešenú v chránenom ložiskovom území zriaďovať stavby a zariadenia, ktoré nesúvisia s dobývaním výhradného ložiska, pokiaľ sa na to nedalo záväzné stanovisko podľa tohto zákona a pri spracovaní ÚP obce je potrebné akceptovať aj bezpečnostný okruh určený na bezpečné vykonávanie trhacích prác veľkého rozsahu. a na ochranu práv a právom chránených záujmov občanov a organizácii pri vykonávaní trhacích prác. Tieto skutočnosti požadoval zapracovať do ÚP obce. Podľa Verejnej vyhlášky vyvesenej na úradnej tabuli obce Vrícko začalo 30.04.2021 len obstarávanie ÚP obce Vrícko. Z uvedeného Obvodný banský úrad v Banskej Bystrici dedukuje, že ÚP ešte nie je vypracovaný. Obvodný banský úrad v Banskej Bystrici na základe oznámenia Okresného úradu Martin, odboru starostlivosti o životné prostredie o posudzovaní strategického dokumentu „Územný plán obce. Vrícko“ podľa zákona č. 24/2006 Z. z. oznamuje, že k návrhu posudzovania strategického dokumentu nevie zaujať relevantné stanovisko.	
7.	Dopravný úrad, Divízia civilného letectva, Sekcia leteckých navigačných služieb a letísk, Odbor letísk a stavieb oblast' ochranných pásiem, Letisko M. R. Štefánika 823 05 Bratislava, 10319/2021/ROP-004/16197, 19.05.2021	Vaším listom ste nám podľa ustanovenia § 6 ods. 2 písm. a) zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov dňa 12.05.2021 doručili oznámenie. o vypracovaní strategického dokumentu: „Územný plán. obce Vrícko“, zverejneného na stránke https://www.enviroportal.sk/sk/eia. Dopravný úrad, ako dotknutý orgán štátnej správy na úseku civilného letectva v zmysle ustanovenia § 28 ods. 3 zákona č. 143/1998 Z. z. o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, nemá na riešené územie žiadne požiadavky, nakoľko sa v katastrálnom území obce nenachádza žiadne letisko, osobitné letisko, heliport ani letecké pozemné zariadenie a do riešeného územia nezasahujú ani ochranné pásma, resp. prekážkové roviny a plochy letísk, osobitných letísk, heliportov a leteckých pozemných zariadení, ktoré sa nachádzajú n mimo riešeného územia obce. Súhlas Dopravného úradu sa bude vyžadovať len v prípade návrhu stavieb, zariadení nestavebnej povahy alebo využitia územia, ktoré by podliehali súhlasu Dopravného úradu podľa ustanovenia § 30 ods. 1 leteckého zákona, tzn. pri: - stavbách alebo zariadeniach vysokých 100 m a viac nad terénom /§ 30 ods. 1 písm. a) leteckého zákona/,	<i>Berie sa na vedomie. Z uvedeného nevyplývajú žiadne špecifické požiadavky pre spracovanie správy o hodnotení strategického dokumentu.</i>

		- v stavbách a zariadeniach vysokých 30 m a viac umiestnených na prírodných alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu /§ 30 ods., 1 písm. b) leteckého zákona/, - v zariadeniach, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 KV a viac, energetické zariadenia a vysielacie stanice /§ 30 ods., 1 písm. c) leteckého zákona/, - zariadeniach, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje /§ 30 ods. 1 písm. d) leteckého zákona/. Z pohľadu Dopravného úradu neexistujú žiadne vplyvy, ktoré by mali byť v strategickom dokumente posúdené podrobnejšie, teda také, ktoré by mali byť posudzované podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.	
8.	Okresný úrad Žilina, odbor výstavby a bytovej politiky oddelenie územného plánovania, Ul. Vysokoškolákov 8556/33 B, 010 08 Žilina, OU-ZA-OVBP-2021/023526/KRU, 20.05.2021	Okresný úrad Martin, odbor starostlivosti o životné prostredie dňa 12.05.2021 doručil Okresnému úradu Žilina, odboru výstavby a bytovej politiky, oddeleniu územného plánovania Oznámenie o strategickom dokumente „Územný plán obce Vrúcko“ spolu so žiadosťou o vydanie stanoviska v zmysle zákona č.24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Okresný úrad Žilina, odbor výstavby a bytovej politiky, oddelenie územného plánovania požaduje v celom procese obstarávania návrhu územnoplánovacej dokumentácie dodržiavať zákon č.50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov, Vyhlášku MŽP SR č. 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii a pri spracovaní ÚPD postupovať podľa metodických usmernení MDV SR.	<i>Požiadavka je predmetom spracovania a obstarávania územnoplánovacej dokumentácie. ÚPN-O Vrúcko je vypracovaný v zmysle požadovaných ustanovení zákona a vyhlášky.</i>
9.	Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru v Martine, ul. Viliama Žingora 30, 036 01 Martin, ORHZ-MT-2021/000273, 21.05.2021	Okresné. riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Martine ako dotknutý orgán podľa § 3 písm. p) zákona 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov po preštudovaní oznámenia o vypracovaní strategického dokumentu „Územný plán obce. Vrúcko“ z hľadiska ochrany pred požiarimi nepredpokladá vznik negatívnych vplyvov na životné prostredie.	<i>Berie sa na vedomie. Z uvedeného nevyplývajú žiadne požiadavky pre spracovanie správy o hodnotení strategického dokumentu.</i>

10.	Okresný úrad Martin, Odbor starostlivosti o Životné prostredie Námestie S. H. Vajanského 1, 036 58 Martin, OU-MT-OSZP- 2021/007459-Ha, 25.05.2021	Dňa 12.05.2021 ste listom požiadali Okresný úrad Martin, odbor starostlivosti o životné prostredie, štátnu správu ochrany ovzdušia, o stanovisko k predloženému oznámeniu o vypracovaní strategického dokumentu „Územný plán obce Vrúcko“. Územný plán obce Vrúcko, ako strategický dokument rieši využitie malých území na miestnej úrovni, zároveň obsahuje návrh regulatívov územného rozvoja a návrh záväzných častí. Okresný úrad Martin — odbor starostlivosti o Životné prostredie, ako príslušný orgán štátnej správy ochrany ovzdušia podľa zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, podľa § 3 ods. 1 písm. e) zákona č. 180/2013 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, podľa § 22 písm. d) a § 26 ods. 3 písm. r) zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení neskorších predpisov vydáva v uvedenej veci nasledovné stanovisko podľa § 6 ods. 6 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov: Vzhľadom k tomu, že územnoplánovacia dokumentácia má vplyv na záujmy ochrany ovzdušia v závislosti od spôsobu zabezpečenia potrieb tepla a od charakteru existujúcich a novonavrhovaných činností, je potrebné vyhodnotiť a stanoviť regulatívy, ktoré súvisia s platnými právnymi predpismi na úseku štátnej správy ochrany ovzdušia: - nepripustiť umiestnenie prevádzok a služieb predstavujúcich záťaž životného prostredia faktormi ako sú napr. hluk, vibrácie, zvýšená prašnosť, emisie, pachové zložky, fugatívne emisie v lokalitách IBV a HBYV, - riešiť stav v oblasti vykurovania, prípadne vplyv prenosu zo susedných území, - vytvárať priaznivé podmienky pre intenzívnejšie využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie, podporovať využívanie alternatívnych zdrojov energie a minimalizovať spaľovanie tuhých palív, - podporovať a presadzovať využívanie miestnych energetických zdrojov pre potreby obyvateľstva a služieb pri zohľadnení podmienok vyplývajúcich z príslušných právnych predpisov.	<i>V správe o hodnotení strategického dokumentu sú zapracované všetky požiadavky uvedené v stanovisku. Uvedené je vyhodnotené v kapitole C.III. Požiadavky sú premietnuté v smernej a záväznej textovej časti strategického dokumentu.</i>
11.	Krajský pamiatkový úrad Žilina, KPUZA-2021/10113-	Krajský pamiatkový úrad Žilina ako príslušný orgán štátnej správy na ochranu pamiatkového fondu, podľa § 3 písm. c) a §	<i>V správe o hodnotení strategického</i>

	5/41559/DUN, 24.05.2021	9 ods. 5 zákona č.49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (ďalej len „pamiatkový zákon“) na základe oznámenia o strategickom dokumente „Územného plánu obce Vrúcko“ Okresného úradu Martin, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Nám. S. H. Vajanského č. 1, 036 58 Martin zo dňa 12.05.2021, podľa § 30 ods. 4 pamiatkového zákona v spojitosti s § 29 ods. 4 pamiatkového zákona vydáva nasledujúce záväzné stanovisko. V rámci územia obce Vrúcko sa nachádza národná kultúrna pamiatka evidovaná v Ústrednom zozname pamiatkového fondu Slovenskej republiky (ďalej len „ÚZPF“): Hrob spoločný — Padlí partizáni — 17, Cintorín, parcela č. KN C 1268, k. ú. Vrúcko, č. ÚZPF SR 3235/1. Zároveň Krajský pamiatkový úrad Žilina spracoval návrh na vyhlásenie veci za národnú kultúrnu pamiatku: Rímskokatolícky kostol sv. Bartolomeja a zvonica, č. súpisné 29, parcely č. KN C 197 a 198, k. ú. Vrúcko. Pri uvedenej národnej kultúrnej pamiatke upozorňujeme na znenie § 32 ods. 1 a 2 pamiatkového zákona „Obnova kultúrnej pamiatky podľa tohto zákona je súbor špecializovaných umelecko-remeselných činností a iných odborných činností, ktorými sa vykonáva údržba, konzervovanie, oprava, adaptácia alebo rekonštrukcia kultúrnej pamiatky alebo jej časti s cieľom zachovať jej pamiatkové hodnoty. Obnovou na účely tohto zákona sa rozumejú aj činnosti, ktoré nepodliehajú ohláseniu ani povoleniu podľa osobitného predpisu“ a „pred začatím obnovy je vlastník kultúrnej pamiatky povinný krajskému pamiatkovému úradu predložiť žiadosť o vydanie rozhodnutia o zámere obnovy, Ak vlastník začne obnovu bez právoplatného rozhodnutia o zámere obnovy, krajský pamiatkový úrad začne konanie o obnove vydaním oznámenia o začatí konania o obnove, ktoré doručí vlastníčkovi kultúrnej pamiatky, a vyzve ho, aby práce až do vydania rozhodnutia zastavil“. Rovnako upozorňujeme na znenie § 27 ods. 2 pamiatkového zákona „V bezprostrednom okolí nehnuteľnej kultúrnej pamiatky nemožno vykonávať stavebnú činnosť ani inú činnosť, ktorá by mohla ohroziť pamiatkové hodnoty kultúrnej pamiatky, Bezprostredné okolie nehnuteľnej kultúrnej pamiatky je priestor v okruhu desiatich metrov od nehnuteľnej kultúrnej pamiatky: desať metrov sa počíta od obvodového plášťa stavby, ak nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou je stavba, alebo od hranice pozemku, ak je nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou aj pozemok“. Pri	<i>dokumentu sú zapracované všetky požiadavky uvedené v stanovisku. Uvedené je súčasťou kapitoly C.II, C.III a kapitoly IV.</i>

		realizácii plánovaných stavebných alebo hospodárskych činností na riešených územiach v rámci návrhu „Územného plánu obce Vrúcko“ je podľa § 30 ods. 4 pamiatkového zákona potrebné osloviť Krajský pamiatkový úrad Žilina, ktorého záväzné stanovisko bude podkladom pre vydanie územného rozhodnutia a stavebného povolenia. Podľa § 41 ods. 4 pamiatkového zákona krajský pamiatkový úrad v spolupráci s príslušným stavebným úradom zabezpečuje podmienky ochrany archeologických nálezov a nálezísk. Krajský pamiatkový úrad Žilina vydáva záväzné stanoviská z hľadiska záujmov chránených pamiatkovým zákonom a sú záväznými stanoviskami podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov. Význam obce doložený predpokladaným historickým osídlením už od 14. storočia naznačuje, že v priestore intravilánu možno očakávať archeologické situácie a nálezy spojené: so stredovekým osídlením. Rozsiahle osídlenie v 18. až 19. storočí dokladajú aj vojenské mapovania. Vzhľadom na ochranu prípadných archeologických nálezov, nájdených mimo povoleného pamiatkového výskumu sa uplatňuje postup podľa § 40 ods. 2 — 3 pamiatkového zákona v spojitosti s § 127, ods. 1) a2) zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov, Podľa § 40 ods. 2 pamiatkového zákona a § 127 zákona č. 50/1976 Zb, o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov v prípade zistenia, resp. narušenia archeologických nálezov počas stavby musí nálezca alebo osoba zodpovedná za vykonávanie prác ihneď ohlásiť nález Krajskému pamiatkovému úradu Žilina. Nález sa musí ponechať bez zmeny až do obhliadky krajským pamiatkovým úradom alebo ním poverenou odborne spôsobilou osobou. Do obhliadky krajským pamiatkovým úradom je nálezca povinný vykonať všetky nevyhnutné opatrenia na záchranu nálezu, najmä zabezpečiť ho proti poškodeniu, znehodnoteniu, zničeniu a odcudzeniu, pokiaľ o ňom nerozhodne stavebný úrad po dohode s krajským pamiatkovým úradom. Podľa § 40 ods. 3 pamiatkového zákona archeologický nález môže vyzdvihnúť a premiestniť z pôvodného miesta a z nálezových súvislostí iba oprávnená osoba metódami archeologického výskumu a podľa § 40 ods. 4 nález, ktorým je strelivo alebo munícia pochádzajúca pred rokom 1946, môže vyzdvihnúť iba pyrotechnik	

		Policajného zboru, ktorý je povinný krajskému pamiatkovému úradu predložiť do 30 dní od vyzdvihnutia nálezu oznámenie: oznámenie obsahuje základné údaje o mieste nálezu, type nálezu a fotodokumentáciu nálezu. Z hľadiska záujmov chránených pamiatkovým zákonom si Krajský pamiatkový úrad Žilina vykonaní Okresného úradu Martin, odbor starostlivosti o životné prostredie o vytvorení a posudzovaní strategického dokumentu neuplatňuje žiadne ďalšie požiadavky. Toto stanovisko nenahrádza vyjadrenia iných orgánov štátnej správy a územnej samosprávy.	
12.	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky, Námestie slobody č. 6, 810 05 Bratislava 15, P. O. BOX 100 Odbor stratégie dopravy, 29517/2021/OSD/64331, 24. 05. 2021	V nadväznosti na Váš list č. OU-MT-OSZP-2021/007339-RJ zo dňa 12. 05. 2021, k oznámeniu o vypracovaní strategického dokumentu „Územný plán obce Vrúcko“ (ďalej len „ÚPN-O Vrúcko“), Vám podľa § 6 ods. 6 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 24/2006 Z. z.“) zasielame stanovisko Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky (ďalej len „MDV SR“) za oblasť dopravy. MDV SR berie uvedené oznámenie o strategickom dokumente na vedomie. K návrhu zmien a doplnkov územnoplánovacej dokumentácie zašle MDV SR stanovisko obci v zákonom stanovenej lehote podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov.	<i>Berie sa na vedomie. Z uvedeného nevyplývajú žiadne požiadavky pre spracovanie správy o hodnotení strategického dokumentu.</i>
13.	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Sekcia geológie a prírodných zdrojov Odbor štátnej geologickej správy, Námestie Ľudovíta Štúra 35/1, 812/35 Bratislava, 53494/2021-5.3 25931/2021, 28. 05. 2021	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, odbor štátnej geologickej správy (ďalej len ministerstvo“) na základe Vášho oznámenia o strategickom dokumente „Územný plán obce Vrúcko“ Vám podľa § 15 ods. 1 a ods. 3 zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov, § 20 a § 23 ods. 16 zákona č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov a § 6 ods. 6 zákona 24/2006 o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov zasiela nasledovné stanovisko: 1. V katastrálnom území obce Vrúcko (ďalej len „predmetné územie“) sa nachádza výhradné ložisko „Vrúcko, stavebný kameň (186)“ s určeným dobývacím priestorom (DP) a chráneným ložiskovým územím (CHLU) pre DOPRAVEX kameňolomy s.r.o., Příbovce, Podľa § 15 ods. 1 banského zákona sú orgány územného plánovania a spracovatelia územnoplánovacej dokumentácie povinní pri územnoplánovacej	<i>V správe o hodnotení strategického dokumentu sú zapracované všetky požiadavky uvedené v stanovisku. Požiadavky sú zapracované v kapitolách C.II. a C.III..</i>

		činností vychádzať z podkladov o zistených a predpokladaných výhradných ložiskách a sú povinní navrhovať riešenie, ktoré je z hľadiska ochrany a využitia nerastného bohatstva a ďalších verejných záujmov najvýhodnejšie. Ministerstvo požaduje dodržať ustanovenia § 18 a § 19 banského zákona tak, aby bola zabezpečená ochrana výhradných ložísk proti znemožneniu alebo sťaženiu ich dobývania a podľa § 17 ods. 5a § 26 ods. 3 banského zákona vyznačiť hranice chránených ložiskových území a dobývacích priestorov v územnoplánovacej dokumentácii. Vzhľadom na súčasné a predpokladané využívanie ložiska žiadame aj územie v blízkosti chráneného ložiskového územia a dobývacieho priestoru nevyužívať ako obytné, prípadne rekreačné územia s novými stavbami. 2. V predmetnom území je podľa priloženej mapy zaregistrovaný výskyt potenciálnych zosuvov, stabilizovaných zosuvov a zosuvov so stabilizovanými a potenciálnymi formami. Nestabilné je aj bezprostredné okolie zaregistrovaných svahových deformácií. Hodnotené územie patrí do rajónu potenciálne nestabilných až nestabilných území. Územie je citlivé na väčšie antropogénne zásahy. Orgány územného plánovania sú podľa § 20 ods. 1 geologického zákona povinné v textovej a grafickej časti územnoplánovacej dokumentácie zohľadniť výsledky geologických prác, v konkrétnom prípade výsledky inžinierskogeologického prieskumu spracované v záverečnej správe: Atlas máp stability svahov SR v M 1 : 50 000 (Šimeková, Martinčeková a kol., 2006.), ktorý je prístupný na mapovom serveri Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra Bratislava. Na webových stránkach sú dostupné aj ďalšie údaje a informácie o zaregistrovaných svahových deformáciách (http://apl.geology.sk/geofond/zosuvy/, http://apl.geology.sk/atlassd/). Svahové deformácie v predmetnom území negatívne ovplyvňujú možnosti využitia nestabilných území pre stavebné účely. 3. Predmetné územie spadá do nízkeho až stredného radónového rizika, tak ako je to Zobrazené na priloženej mape. Stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia. 4. Informácie o geotermálnej energii v predmetnom území sú k dispozícii na webovej stránke Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra — aplikácia Atlas geotermálnej energie http://apl.geology.sk/mapportal/#/aplikacia/14.	

		Podľa § 20 ods. 3 geologického zákona ministerstvo vymedzuje ako riziká stavebného využitia územia: a) výskyt potenciálnych a stabilizovaných zosuvov. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych a stabilizovaných zosuvov je potrebné posúdiť a overiť inžinierskogeologickým prieskumom. b) výskyt stredného radónového rizika. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarovania pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.	
14.	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Odbor štátnej správy ochrany prírody a krajiny, Sekcia ochrany prírody, biodiverzity a krajiny, email, 10.8.2021	Dobrý deň, na základe nášho telefonického rozhovoru Vám zasielam špecifické požiadavky, ktoré požadujeme zahrnúť do rozsahu hodnotenia strategického dokumentu „ÚP obce Vrícko“, nakoľko sa predmetného prerokovania nemôžeme zúčastniť, za čo sa ospravedlňujeme. Kontaktoval som našu odbornú organizáciu Štátnu ochranu prírody SR, Správu NP Veľká Fatra, ktorá sa na prerokovaní plánuje zúčastniť. Do rozsahu hodnotenia požadujeme zahrnúť nasledovné špecifické požiadavky: Vyhodnotiť vplyvy územnoplánovacej dokumentácie a jej jednotlivých navrhovaných aktivít na územia sústavy Natura 2000 — CHVÚ Malá Fatra (SKCHVU013) a ÚEV Kľak (SKUEVO240). Vyhodnotiť vplyvy strategického dokumentu na chránené územia národnej sústavy - NPR Kľak a NPP Kľacký vodopád. Vyhodnotiť vplyvy územnoplánovacej dokumentácie a jej jednotlivých navrhovaných aktivít na prvky ÚSES nadregionálnej, regionálnej a miestnej úrovni, krajinný ráz a významné krajinné prvky. Vyhodnotiť vplyvy strategického dokumentu na biotopy európskeho a národného významu, biotopy chránených druhov živočíchov a mokrade. Na základe vyhodnotenia možných vplyvov strategického dokumentu na prírodné prostredie navrhnúť opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie.	<i>V správe o hodnotení strategického dokumentu sú zapracované požiadavky uvedené v stanovisku. Uvedené je vyhodnotené v kapitole C.III.</i>
15.	Obvodný banský úrad V Banskej Bystrici, 9. mája 2, 97590 Banská Bystrica,	Ak bude rešpektované stanovisko úradu č. 1212-1670/2021 zo 06.05.2021, Obvodný banský úrad v Banskej Bystrici Oznamuje, že strategický dokument nepovažuje za	<i>Berie sa na vedomie. Požiadavky stanoviska sú</i>

	1731-2771/2021, 26.07.2021	potrebné posudzovať podľa zákona č. 24/2006 Z. z..	vyhodnotené nižšie.
16.	Obvodný banský úrad V Banskej Bystrici, 9. mája 2, 97590 Banská Bystrica, 1212-1670/2021, 06, 05. 2021	Obvodný banský úrad v Banskej Bystrici ako vecne príslušný správny orgán, podľa § 41 ods. 2 písm. l) zákona č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušninách a o štátnej banskej správe V znení neskorších predpisov a miestne príslušný podľa § 1 písm. a) vyhlášky MH SR č. 146/2020 Z. z., ktorou sa ustanovujú obvody pôsobnosti banských úradov v znení vyhlášky MH SR č. 313/2020 Z. z., na základe žiadosti obce Vrícko, vydáva k návrhu územného plánu obce podľa § 22 ods. 5 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov nasledovné stanovisko: V katastrálnom území Vrícko úrad sa nachádza chránené ložiskové územie Vrícko, s určeným dobývacím priestorom Vrícko. Podľa § 18 ods. 1 zákona č. 44/1988 Zb. 9 ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov sa v záujme ochrany nerastného bohatstva nesmú v chránenom ložiskovom území zriaďovať stavby a zariadenia, ktoré nesúvisia s dobývaním výhradného ložiska, pokiaľ sa na to nedalo záväzné stanovisko podľa tohto zákona. Pri návrhu územného plánu obce je potrebné akceptovať aj bezpečnostný okruh určený na bezpečné vykonávanie trhacích prác veľkého rozsahu a na ochranu práv a právom chránených záujmov občanov a organizácii pri vykonávaní trhacích prác, ktoré povalil Obvodný banský úrad v Banskej Bystrici rozhodnutím č. 1547-3058/2017 zo 16.11.2017 S platnosťou do 31.12.2031. Tieto skutočnosti je potrebné zapracovať do ÚP obce.	<i>V správe o hodnotení strategického dokumentu sú zohľadnené požiadavky uvedené v stanovisku v kapitole C.II. Požiadavky sú premietnuté v Záväznej časti strategického dokumentu.</i>
17.	Okresný úrad Martin, Odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Námestie S. H. Vajanského 1, 036 01 Martin, OU-MT- OCDPK -2021/002823, 27.07.2021	Okresný úrad Martin, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, ako dotknutý orgán štátnej správy prijal Vaše oznámenie o prerokovaní návrhu: „Územný plán obce Vrícko“. Vzhľadom k tomu, že katastrálnym územím obce Vrícko prechádza cesta III. Triedy Okresný úrad Martin, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, požaduje rešpektovať stanovisko Správy ciest Žilinského samosprávneho kraja v plnom rozsahu ako aj jej plánované aktivity vo veciach cesty III. triedy. Okresný úrad Martin, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, k návrhu „Územný plán obce Vrícko“ nemá zásadné pripomienky za predpokladu dodržania a rešpektovania zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v úplnom znení neskorších predpisov a zákona č. 165/1961 Zb. o pozemných	<i>Požiadavka je predmetom obstarávania a spracovania územnoplánovacej dokumentácie.</i>

		komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov, nadradenej územnoplánovacej dokumentácie – ÚPD, VÚC Žilinského kraja vrátane jeho zmien a doplnkov, dodržania stanoviska Správy ciest Žilinského samosprávneho kraja, tak ako je to vyššie uvedené. Všetky požiadavky žiadame rešpektovať v plnom rozsahu a následne zapracovať do návrhu Územného plánu obce Vrúcko.	
18.	Okresný úrad Žilina, Odbor opravných prostriedkov, Pozemkový referát, Vysokoškolačkov 8556/33B, 010 08 Žilina, OU-ZA-OOP6- 2021/024219-002/SUR, 17.06.2021	Dňa 12. 05. 2021 bolo tunajšiemu úradu elektronicky doručené oznámenie o vypracovaní strategického dokumentu (ďalej len „oznámenie“) „Územný plán Obce Vrúcko“ (ďalej len „ÚPN-O“). „Okresný úrad Žilina, odbor opravných prostriedkov, pozemkový referát (ďalej len „OÚ Žilina, OOP, PR“), ako orgán ochrany poľnohospodárskej pôdy (ďalej len „PP“), preskúmal doručené oznámenie spolu so strategickým dokumentom a z hľadiska ochrany PP konštatuje nasledovné: V strategickom dokumente nie sú vyhodnotené dôsledky stavebných a iných zámerov na PP, preto orgán ochrany PP nemôže posúdiť, do akej miery bude mať návrh ÚPN-O vplyv na PP. Predpokladá však, že v rámci ÚPN-O dôjde k návrhu nepoľnohospodárskeho použitia PP na stavebné a iné zámery, ako je to uvedené aj v kapitole III. Základné údaje o predpokladaných vplyvoch strategického dokumentu na životné prostredie vrátane zdravia v bode 3. Údaje o priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie na str. 3 oznámenia o strategickom dokumente ÚPN-O. Vzhľadom na vyššie uvedené dáva do pozornosti dodržiavanie § 12 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní PP a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákona“) v súčinnosti s § 13 zákona. — Vplyv. budúcich investičných zámerov na PP je potrebné vyhodnotiť s dôrazom na najkvalitnejšiu PP v zmysle zákona a nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z. z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber PP, ktorou je v katastrálnom území Vrúcko PP s týmito kódmi bonitovanej pôdno-ekologickej jednotky (BPEJ): 0902015, 0905041, 0983772, 0983972, 0987013, 0987413, 0987543, 0992673, 0992682, 0992782, 0992883, 1065413, 1083672, 1087442, 1090462. V zmysle § 16 ods. 1 zákona, ak predložený návrh nebude spĺňať zásady ochrany PP podľa § 12 zákona, orgán ochrany PP súhlas podľa § 13 zákona	<i>V správe o hodnotení strategického dokumentu sú zapracované požiadavky uvedené v stanovisku. Vplyv na pôdu je vyhodnotený v kapitole C.III. Požiadavky na splnenie zásady ochrany PP riešené v Návrhu ÚPN O a sú predmetom spracovania územnoplánovacej dokumentácie.</i>

		neudelí. OÚ Žilina, OOP, PR taktiež upozorňuje, že v prípade, ak obec, alebo iný investor na nejakom území obce v budúcnosti plánujú vykonať jednoduché pozemkové úpravy z dôvodu, že je potrebné usporiadať pozemky vzhľadom na ich budúce použitie na iné účely ako je hospodárenie na pôde (napr. IBV, HBY, občianska vybavenosť, priemysel....) v súlade s § 2 ods. 1 písm. h) zákona č. 330/1991 Zb. v znení neskorších predpisov, je potrebné takúto lokalitu zahrnúť do ÚPN-O, aby budúci účel vykonania jednoduchých pozemkových úprav (resp. účel využitia pozemkov v navrhovanom obvode projektu PÚ) bol v súlade s platným ÚPN-O.	

IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali, ich podpis (pečiatka)

Meno: Mgr. Erika Igondová, PhD.
email: erika.igondova@gmail.com

a

Ing. Igor Kmeť – ekomap
Pavlova Ves č. 36
032 21 Pavlova Ves
IČO: 47363959
ik.ekomap@gmail.com

.....
podpis

Ing. Igor Kmeť odborne spôsobilý na účely posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa § 61 ods. 8 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov registrovaný pod číslom 619/2014/OEP.

X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení

Použité boli podklady uvedené v kapitole VI., tejto správy o hodnotení ako aj Prieskumy a rozbor (vrátane Krajinnoeekologického plánu) pre ÚPN-O Vrícko, Zadanie pre ÚPN-O Vrícko a samotný Návrh ÚPN-O Vrícko.

XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa

V obci Vrícko, 10. 5. 2023

.....
František Hideg
starosta obce